

TE EKALEZIA A IESU MESIA I TE FEIA MO'A I TE MAU MAHANA HOPEA NEI • NOVEMA 2015

Liahona

Te mau a'oraa no te amuiraa rahi

Elders Ronald A. Rasband,
Gary E. Stevenson, e o Dale G. Renlund
tei paturuhia i roto i te Pūpū no te Tino
Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te parahi ra, mai te pae auī : President Russell M. Nelson, Elder Dallin H. Oaks, Elder M. Russell Ballard, Elder Robert D. Hales, Elder Jeffrey R. Holland.

Te ti'a ra, mai te pae auī : Elder David A. Bednar, Elder Quentin L. Cook, Elder D. Todd Christofferson, Elder Neil L. Andersen,

Elder Ronald A. Rasband, Elder Gary E. Stevenson, Elder Dale G. Renlund.

Tuhaa pureraa rahi a te mau vahine

- 6 **Ite mai i te huru hanahana i roto**
Rosemary M. Wixom
- 9 **Ti'amâ no ta tatou mau haamaitairaa i fafauhia mai**
Linda S. Reeves
- 12 **I ô nei no te tavini maite i te opuaraa parau ti'a**
Carol F. McConkie
- 15 **Hoê tau mahanahana i piha'i iho i te tupuna fetii o Rose**
Peresideni Dieter F. Uchtdorf

Tuhaa pureraa no te po'ipo'i mahana maa

- 20 **Te haere maitai roa ra!**
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 24 **Tei te hoe faatere te Atua**
Elder M. Russell Ballard
- 27 **Te oaoa i te oraraa i te hoê oraraa haamauhia i ni'a i te Mesia**
Elder Richard J. Maynes
- 30 **Auraro to tatou aau i te Atua**
Neill F. Marriott
- 33 **« E aha iho â tei toe ia'u ? »**
Elder Larry R. Lawrence
- 36 **Te parau au a te Atua ra**
Elder Francisco J. Viñas
- 39 **Tarai maitai e mai te au i Bristol: Ti'ama no te haere i te hiero—i te mau tau maitai e te mau tau fifi**
Elder Quentin L. Cook

Tuhaa pureraa no te avatea mahana maa

- 43 **Te patururaa i te mau ti'a faatere o te Ekalesia**
Peresideni Henry B. Eyring
- 44 **Pahono i te mau tamataraa o teie nei ao i teie anotau**
Elder Robert D. Hales
- 47 **A hi'o na i to metua vahine**
Elder Jeffrey R. Holland
- 50 **Aita i 'oi'oi roa e aita i taere roa**
Elder Bradley D. Foster
- 53 **Tamatahia e faahemahia—tauturuhia râ**
Elder Hugo Montoya
- 55 **Ma'iti i te Maramarama**
Elder Vern P. Stanfill

- 58 **Fariu la'na ra e e tae mai te mau pahonoraa**
Elder James B. Martino

- 61 **Haapuiahia e te Taraehara a Iesu Mesia**
Elder Dallin H. Oaks

Tuhaa pureraa rahi a te Autahu'araa

- 65 **Aita te faaroo e topa noa mai, e au râ i te ma'itiraa**
Elder Neil L. Andersen
- 69 **Ta outou taahiraa i muri a'e**
Elder Randall K. Bennett
- 76 **Eiaha e mata'u, a faaroo noa mai**
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 80 **E ere o outou ana'e ra i roto i te ohipa**
Peresideni Henry B. Eyring
- 83 **Auraro i te ture**
Peresideni Thomas S. Monson

Tuhaa pureraa no te po'ipo'i sabati

- 86 **Ei hi'oraa oe e ei maramarama**
Peresideni Thomas S. Monson
- 89 **Te maere nei au**
Elder Ronald A. Rasband
- 91 **Te mau parau mau maramarama e te faufaa**
Elder Gary E. Stevenson
- 93 **Na roto i te mata o te Atua**
Elder Dale G. Renlund
- 95 **E reo taparu i to'u mau tuahine**
Peresideni Russell M. Nelson
- 98 **A vaiiho i te ta'i o te pu ia tavevo**
Elder Gregory A. Schwitzer
- 101 **E haamana'o â ratou ia'na e a muri noa'tu**
Elder Claudio R. M. Costa
- 104 **Te Varua Maitai ei hoa no outou**
Peresideni Henry B. Eyring

Tuhaa pureraa no te avatea sabati

- 108 **No te aha te Ekalesia**
Elder D. Todd Christofferson
- 112 **Te feruri noa nei to'u aau i te mau mea**
Devin G. Durrant

- 115 **E maita'i e e oaoa te feia e haapa'o i te mau fauueraa a te Atua**
Elder Von G. Keetch

- 118 **« Ua hinaaro outou ia'u ra, e haapa'o i ta'u parau »**
Carole M. Stephens

- 121 **E haamana'o la'na ta tatou i ti'aturi ra**
Elder Allen D. Haynie

- 124 **Te mata ite e te tari'a faaroo**
Elder Kim B. Clark

- 126 **A tapea noa na oe i to haerea**
Elder Koichi Aoyagi

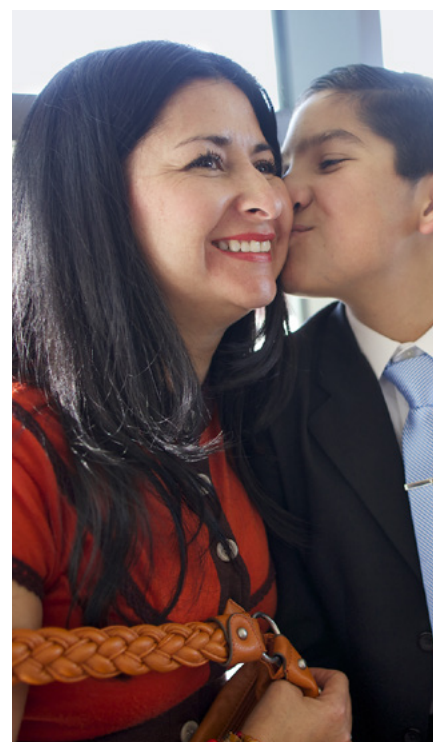
- 128 **« Ma'itihia no te hopoiraatu i te parau faaite no to'u nei i'oa »**
Elder David A. Bednar

- 72 **Te mau hui mana faatere o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei**

- 132 **Ua paraparau mai ratou ia tatou: Faairiro i te amuiraa ei tuhaa no to tatou oraraa**

- 134 **Faahororaa no te mau aamu o te amuiraa**

- 135 **Te mau parau apî o te Ekalesia**

Te 185raa o te amuiraa rahi no atopa

Pô mahana maa 26 no setepa 2015, Tuhaa pureraa rahi a te mau vahine

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson
Arata'ihia : Bonnie L. Oscarson
Pure matamua : Abby Morgan.
Pure hopea : Grace Teh.

Himene na te hoê pupu himene amui no te Paraimere, te Feia Apî Tamahine e te Sotaiete Tauturu no roto mai i te mau titi no southern Cache Valley, Utah ; Claudia Bigler, te taata arata'i ; Bonnie Goodliffe, te faata'i hamonia ; Sarah Johnson, te puhi mapu: « Haere Mai e Himene », *Te Mau Himene*, n°29 ; faanahohia mai e Kasen, haapararehia e Jackman ; « E te Tamarii Here e », *Te Mau Himene*, no. 48, faanahohia mai e Watkins, aita i haapararehia ; « Haere Faaiti e te Parau », *Te Mau Himene*, no. 162, faanahohia mai e Bigler, aita i haapararehia.

Mahana maa po'ipo'i, 3 no atopa 2015, Tuhaa pureraa rahi

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson
Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring
Pure matamua : Mary R. Durham
Pure hopea : Elder Adrián Ochoa
Himene na te pupu Himene no te Fare Menemene ; Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i ; Clay Christiansen, te faata'i hamonia : « Haere Tatou ma te Faaroo », *Te Mau Himene*, no. 37 ; « Aratai mai, E Iehova », *Te Mau Himene*, no. 40 ; « Je sais que mon Sauveur m'aime » faanahohia mai e Murphy, haapararehia e Jackman ; « Maururu Matou, E te Atua », *Te Mau Himene*, no. 10 ; « Precious Savior, Dear Redeemer », *Hymns*, no. 103, faanahohia mai e Manookin, haapararehia e Jackman ; « Haere Mai, e te Feia Mo'a », *Te Mau Himene*, no. 18, faanahohia mai e Wilberg, haapararehia Oxford.

Mahana maa avatea, 3 no atopa 2015, Tuhaa pureraa rahi

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson
Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf
Pure matamua : Elder Terence M. Vinson
Pure hopea : Elder Kazuhiko Yamashita

Himene na te hoê pupu himene Paraimere no te mau titi no Riverton, Utah ; Emily Wadley, te taata arata'i ; Linda Margetts e Bonnie Goodliffe, na faata'i hamonia : « Beautiful Savior », *Children's Songbook*, 62, faanahohia mai e Kasen, haapararehia e Jackman ; faanahoraa pehe rau, faanahohia mai e DeFord, aita i haapararehia : « Quand je lis l'Écriture sainte », *Chants pour les enfants*, 66, e « Je pense en lisant le récit d'autrefois », *Chants pour les enfants*, 35 ; « Mai Pee Mai », *Te Mau Himene*, no. 58 ; « Je ressens son amour », *Chants pour les enfants*, 42, faanahohia mai e Cardon, haapararehia e Jackman.

Mahana maa ahiahi, 3 no atopa 2015, Tuhaa pureraa a te Autahu'araa

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson
Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring
Pure matamua : Elder Larry S. Kacher
Pure hopea : Stephen W. Owen.

Himene na te hoê pupu himene metua tane e tamaiti no te mau titi no Orem, Utah ; Cory Mendenhall, te taata arata'i ; Andrew Unsworth e Clay Christiansen, na faata'i hamonia : « Let Zion in Her Beauty Rise », *Hymns*, no. 41, faanahohia mai e McDavitt, haapararehia e McDavitt ; « E Iesu, Ia Feruri Au », *Te Mau Himene*, no. 71, faanahohia mai e McDavitt, haapararehia e McDavitt ; « Arue Ia'na te Arii Mana Hope ra », *Te Mau Himene*, no. 33 ; « Pee Au ia Oe », *Te Mau Himene*, no. 131 ; « We'll Bring the World His Truth », *Children's Songbook*, 172, faanahohia mai e McDavitt, haapararehia e McDavitt.

Sabati po'ipo'i, 4 no atopa 2015, Tuhaa pureraa rahi

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson
Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf
Pure matamua : Elder Chi Hong (Sam) Wong.
Pure hopea : Cheryl A. Esplin.

Himene na te pupu himene no te Fare Menemene, taata arata'i Mack Wilberg ; i te hamonia Richard Elliott e Andrew Unsworth : « Arise, O God, and Shine », *Hymns*, no. 265 ; « E te Faaora o Iseraela », *Te Mau Himene*, no. 6, faanahohia mai e Wilberg, haapararehia e Hinshaw ; « If the Savior Stood Beside Me », DeFord, faanahohia mai e Cardon/ Elliott, aita i haapararehia ; « Aue te Paari », *Te Mau Himene*, no. 41 ; « Tei Roto i To'u Nei Aau », *Te Mau Himene*, 135, faanahohia mai e

Wilberg, aita i haapararehia ; « Auê te Varua o te Atua », *Te Mau Himene*, no. 2, faanahohia mai e Wilberg, haapararehia e Jackman.

Avatea sabati, 4 no atopa 2015, Tuhaa pureraa rahi

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson
Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring
Pure matamua : Elder Jörg Klebingat.
Pure hopea : Elder Scott D. Whiting
Himene na te pupu himene no te Fare Menemene ; Mack Wilberg e Ryan Murphy, arata'i himene ; Bonnie Goodliffe e Linda Margetts, na faata'i hamonia : « Arue i te Fatu ma te Aau Himene », *Te Mau Himene*, no. 34, faanahohia mai e Murphy, aita i haapararehia ; « Our God Is a God of Love », Cundick, haapararehia e Jackman ; « A Oaoa na, e Arii te Fatu », *Te Mau Himene*, no. 29 ; « Te Hinaarohia Nei te Feia Ohipa », *Te Mau Himene*, no. 155, faanahohia mai e Wilberg, aita i haapararehia ; « A Here Outou Mai Ta'u i Here », *Te Mau Himene*, no. 190, faanahohia mai e Wilberg, aita i haapararehia.

Te mau parau poro'i no te haapiiraa utuafare e te hahaereraa a te mau tuahine

No te mau parau poro'i no te haapiiraa utuafare e te hahaereraa a te mau tuahine, a ma'iti i te hoê a'oraa e tano maitai i te hinaaro o te mau taata ta outou e hahaere ra.

I ni'a i te tapo'i

Mua : Hoho'a na Welden C. Anderson
Muri : Hoho'a na Christina Smith.

Hoho'a no te amuiraa

Te mau hoho'a no te amuiraa rahi i Roto Miti ua patahia e Welden C. Andersen, Carli Bell, Cody Bell, Janae Bingham, Ale Borges, Randy Collier, Mark Davis, Nate Edwards, Brian Nicholson, Leslie Nilsson, Matt Reier, Bradley Slade, e Christina Smith ; no te utuafare Cavalcante, ho-mai-hia e Aroldo Cavalcante ; i Athens, Georgia, USA, na Whitney Gossling ; i Orange County, California, USA, na Erik Isakson ; of Openshaw family members, courtesy of the Openshaw family ; i Mumbai, India, na Wendy Gibbs Keeler ; i Drammen e Oslo, Norevetia, na Ashlee Larsen ; i Kyiv, Ukraine, na Marina Lukach ; i San Pedro, Belize, na Josué Peña ; i Arica, Chili, na Shelná Jeanne Randall ; i Bermejillo, Durango, Mexico, na Angélica Castañeda Reyes ; i Cavite City, Cavite, Fenua Philipino, na Danny Soleta.

E roaa te mau a'oraa o te amuiraa

No te farii i te mau a'oraa o te amuiraa rahi i ni'a i te Itenati na roto e rave rahi reo, a haere atu i ni'a ia conference.lds.org e a ma'iti i te reo. E roaa atoa te mau a'oraa i ni'a i te faanahoraa afa'ifa'i no te vairaa buka evanelia.

**NOVEMA 2015 BUKA 17 NO. 4
LIAHONA 12571 895**

Ve'a haamanahia na te ao taatoa nei a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei

Te Peresideniraa Matamua : Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo :

Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund

Upoo papa'i ve'a faatere : Joseph W. Sitati

Tauturu upoo papa'i ve'a faatere : James B. Martini, Carol F. McConkie

Taata mana'o tauturu : Brian K. Ashton, Randall K. Bennett, Craig A. Cardon, Cheryl A. Esplin, Christoffel Golden, Douglas D. Holmes, Larry R. Lawrence, Carole M. Stephens

Faatere no te mau ve'a : David T. Warner

Ti'a faatere no te tururaa utuafare e te melo : Vincent A. Vaughn

Ti'a faatere no te mau ve'a a te Ekalesia : Allan R. Loyborg

Faatere ohipa : Garff Cannon

Faatere no te mau papa'iraa : R. Val Johnson

Tauturu papa'i ve'a faatere rahi : Ryan Carr

Tauturu no te ohipa haaparareraa : Megan VerHoef

Pūpū papa'i ve'a : Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jill Hacking, Charlotte Larcabal, Mindi Anne Leavitt, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirik, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Faatere no te mau hoho'a : J. Scott Knudsen

Faatere i te mau Ohipa Peniraa : Tadd R. Peterson

Pūpū ihi tauhaha nihi : Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Marie M.

Bentley C. Kimball Bott, Thomas Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnson, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Taata faaau i te faturaa mana'o : Collette Nebeker Aune

Faatere no te hamaniraa : Jane Ann Peters

Pūpū ohipa hamaniraa : Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Katie Duncan, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Auraa e te mau ve'a : Jeff L. Martin

Faatere no te nene'iraa : Craig K. Sedgwick

Faatere no te opereraa : Stephen R. Christiansen

No te mau tap'oraa e te mau moni hoo i rapae au i te Fenua Marite e Canada, a farerei i te faatere no ta outou Pū hooraa buka aore rā te faatere no te paroitā aore rā aama.

A hapono i te mau api parau e te mau aniraa na i'a

i te itenati i te liahona.lds.org ; na roto i te imere i te liahona@ldschurch.org ; e aore rā, na roto i te rata i te *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Ua nenehia te *Liahona* (te hoē parau no te Buka a Moromona, oia hoi, « aveya » aore rā « arata'i ») na roto i te mau reo Albania, Armenia, Bislama, Bulgaria, Cambodia, Cebuano, Tinito, Croatia, Czech, Danemata, Holane, Paratane, Estonia, Fiji, Finnillane, Farani, Purutia, Heleni, Hindi, Hungarian, Icelani, Indonesia, Italia, Tapone, Kiribati, Korea, Latvia, Lithuania, Malagasy, Marshallese, Mongolia, Norwetia, Polane, Potiti, Romania, Russia, Samoa, Slovenia, Swahili, Paniora, Tuetē, Tagalog, Tahiti, Thai, Tonga, Ukraina, Urdu, e Anami. (Te rahiraa taime e nenehia ai te huru ia o te reo)

© 2015 na Intellectual Reserve, Inc. Faturaa paruruhi. Nene'ihia i te Mau Hau Amui no Marite.

E nehenehe te mau papa'iraa e te mau hoho'a i roto i te *Liahona* ia tapitihia no te faaohiparaa i roto i te Ekalesia aore rā i te utuafare eiaha rā no te hoo. Eita te mau hoho'a e nehenehe e tapitihia mai te mea te vai nei te mau haaviraa i roto i te reni faaiteraa no te hoho'a. E tia i te mau aniraa no te parau faturaa ia faataehia i te Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA ; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada

November 2015 Vol. 17 No. 4. LIAHONA (USPS 311-480) Tahitian (ISSN 1521 4761) is published four times a year (April, May, October and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

Faahorora taata'o

Andersen, Neil L., 65
Aoyagi, Koichi, 126
Ballard, M. Russell, 24
Bednar, David A., 128
Bennett, Randall K., 69
Christofferson, D. Todd, 108
Clark, Kim B., 124
Cook, Quentin L., 39
Costa, Claudio R. M., 101
Durrant, Devin G., 112
Eyring, Henry B., 43, 80, 104
Foster, Bradley D., 50
Hales, Robert D., 44
Haynie, Allen D., 121
Holland, Jeffrey R., 47
Keetch, Von G., 115
Lawrence, Larry R., 33
Marriott, Neill F., 30
Martino, James B., 58
Maynes, Richard J., 27
McConkie, Carol F., 12
Monson, Thomas S., 83, 86
Montoya, Hugo, 53
Nelson, Russell M., 95
Oaks, Dallin H., 61
Rasband, Ronald A., 89
Reeves, Linda S., 9
Renlund, Dale G., 93
Schwitzer, Gregory A., 98
Stanfill, Vern P., 55
Stephens, Carole M., 118
Stevenson, Gary E., 91
Uchtdorf, Dieter F., 15, 20, 76
Viñas, Francisco J., 36
Wixom, Rosemary M., 6

Faahorora tumu parau

Apooraa a te Ekalesia, 108
Aposetolo (mau), 24, 71, 137
Arapaeraa, 44
Aroha, 20
Ati, 9, 15, 30, 30, 36, 44, 53,
58, 134, 126
Autahu'araa, 65, 80, 83, 108
Autahu'araa a Aaronaa, 76, 80
Basileia o te Atua, 108
Buka a Moromona, 30, 58,
65, 98
Faafariuraa, 30, 30, 50, 58,
80, 95, 124
Faahemaraa, 39, 53
Faaho'i-faahou-raa mai, 71-72
Faaiipoioraa, 44, 95
Faaitoitoraa, 80
Faanahonahoraa o te Ekalesia,
108, 137
Faanahoraa no te faaoraraa,
9, 12, 20, 27, 34, 118,
131, 126
Faaoraraa ma'i, 30, 61
Faaoroma'iraa,
tape'a-maite-raa, 126
Faaroo, 17, 55, 58, 71, 69,
82, 86, 98, 126
Faauearaa (mau), 24, 83,
124, 118
Faaururaa, 80
Fafuraa (mau), 9, 12, 24
Faufaa moni, 44, 112
Feia faatere o te Ekalesia,
24, 137
Haamaitiraa (mau), 83, 118
Haapaeraa maa, 58
Haapa'o, 58, 71, 83, 124,
118, 134
Haapiiraa, 6, 44
Haaviraa ia'na iho, 39
Hau, 83
Heheuraa, 58, 101, 104
Here, aroha, 6, 17, 47, 89, 118
Hi'oraa, 80, 86
Huru parau ti'a, vai-ti'amâ-raa,
41, 44
Iesu Mesia, 27, 30, 30, 43,
47, 55, 61, 69, 83, 86, 96,
91, 93, 98, 101, 124, 118,
131, 134

Iosepha Semita, 27, 36,
71, 108
Iteraa papū, 27, 96, 91, 93
Itoito, 82, 80, 83, 98
Maramarama, 55, 86
Metua i te Ao ra, 80, 118
Natura hanahana, 6, 12, 20,
50, 93
Oaoa, 43, 83
Oaoa, 17, 30, 39
Ohipa hiero, 53
Oro'a mo'a, 34, 69, 101,
104, 118
Papa'iraa mo'a, 58, 86, 112
Parau mau, 20, 27, 82, 104
Parau ti'a, 39, 71-72, 83, 95
Peropheta (mau), 27, 36,
71-72, 118, 134, 137
Piiraa o te Ekalesia (mau), 96,
98, 93
Pohe, 24, 30, 104
Pure, 34, 58
Pureraa oro'a, 27
Sabati, 27, 36, 39, 69, 101
Satane, 10, 83
Tamarai, 9, 50
Taraehara, 24, 33, 36, 53, 61,
69, 83, 131
Tatarahaparaa, 9, 13, 36, 69,
83, 131
Taviniraa, 6, 12, 53, 80, 93
Ti'amâraa ia ma'iti, 39, 83
Ti'araa melo o te Ekalesia, 20
Ti'araa metua, 50
Ti'araa metua vahine, 47
Ti'araa pipi, 20, 33, 86, 98
Ti'aturi, 118, 131
Titiraa, hiaai faatiti, hiaai
maha ore, 61, 83
Tuatapapa i te papa'iraa
mo'a, 112
Ture morare, morare, 9, 86
Utuafeare, 12, 24, 47, 96, 98
Vahine (mau), 95
Varua Maitai, 17, 33, 36, 43,
71, 104, 118, 134

Te mau parau rahi no roto mai i te 185raa o te amuiraa rahi no atopa a Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei

« E tamaiti e e tamahine outou na to tatou Metua i te Ao ra », te parau ia a te peresideni Thomas S. Monson i roto i te tuhaa pureraa no te po'ipo'i sabati o te amuiraa rahi. « Mai mua mai i To'na aro outou i te haereraa mai i ni'a i te fenua nei no te hoê tau, no te anaana i te here e te mau haapii-raa a te Faaora e no te faaanaana ma te mata'u ore i to outou maramarama ia ite mai te taato'araa. Ia hope te reira tau i ni'a i te fenua nei, mai te peu ua rave outou i ta outou tuhaa, tei ia outou ia te haamaitairaa hanahana ia ho'i Ia'na ra no te ora e a muri noa'tu » (api 88).

Ua faahitihia i roto i teie amuiraa rahi te faaru'eraa mai o te peresideni Boyd K. Packer na reira atoa Elder L. Tom Perry e Elder Richard G. Scott no te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti

Aposetolo. Ua paturu te mau melo o te Ekalesia e toru melo apî no te pupu. Elders Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson e Dale G. Renlund.

Te tahi atu mau parau rahi :

- Ua reni maitai te mau a'oraa a Elder M. Russell Ballard, Elder David A. Bednar e Elder D. Todd Christofferson, no te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, no te aha te Fatu i haamau ai i Ta'na Ekalesia, e te mau peropheta e te mau aposetolo ei niu no te reira, no te raveraa i Ta'na ohipa e no te faataeraa i te mana ia tatou no te ho'i Ia'na ra (hi'o te mau api 24, 128, e 108).
- Ua faataa mai na a'oraa a te peresideni Russell M. Nelson e a Elder Jeffrey R. Holland no te Pupu no

te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, i te ti'araa faufaa tumu roa o te mau vahine. Ua parau te peresideni Nelson e : « E ere e eita te basileia o te Atua e hope ti'a roa ia ore te mau vahine o te rave i te mau fafauraa mo'a, e o te haapa'o i te reira, e mau vahine o te nehenehe e paraparau ma te puai e te mana o te Atua ! » (api 96).

- Ua haapapû faahou mai Elder Dallin H. Oaks no te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo e, « Ua ora e ua mamae te Faaora i te îraa o te mau tamataraa tahuti atoa... E na roto i te reira, ua horo'a To'na Taraehara i te mana i roto Ia'na no te faaora ia ta-tou—no te horo'a mai i te puai i roto ia tatou no te amo i te taato' ara o te reira » (te mau api 61-62).

THE CHURCH OF JESUS CHRIST OF LATTER-DAY SAINTS CONFERENCE CENTER

Na Rosemary M. Wixom
Peresideni rahi o te Paraimere

Ite mai i te huru hanahana i roto

Ua haere mai tatou i ni'a i te fenua nei no te aupuru e no te ite mai i te mau huero no te huru hanahana e vai ra i roto ia tatou.

E te mau tuahine, ua here matou ia outou ! Te faaite papû nei au e, e tao'a horo'a te ora. E faanahoraa ta te Atua no tatou tata'itahi, e ua haamata a'ena te reira opuaraa hou roa to tatou taeraa mai i ni'a i te fenua nei.

Aita i maoro a'enei, ua apo vau i te semeio no te fanauraa i te hoê tamarii i te tahuti nei ei tuhaa no te faanahoraa a te Fatu. Ua hamanihia to tatou tino tata'itahi i roto i te opu o to tatou metua vahine, e e rave rahi ava'e te maoro ua turu'i tatou i ni'a i to'na tino no te faaamu i to tatou nei. E i te hopea râ, na roto i te ohipa no te fanauraa—ohipa ri'ari'a no te metua vahine e te pêpe—ua taa tatou.

Ia tomo mai te pêpe i teie nei ao, e tau i te anuvera e te maramarama ati a'e ia'na, e no te oreraa te nê'iraa (pression) i ni'a i to'na ouma, e huhuti teie aiû i to'na mata'i matamua. E e î to'na mahaha i te aho no te taima matamua, e e araara teie nau melo o te tino e ua haamata atura ia te hutiraa aho o teie aiû. E a pinehia ai te taura pito, ua mutu a muri no'atu teie taura ora i rotopu i te metua vahine e te aiû, e tera atura te haamataraa o to teie aiû oraraa i ni'a i te fenua nei.

Ua parau Ioba e, « Na te Varua o te Atua vau i hamani ; e na te aho o te Puaihope to'u ora ».¹

Ua pou mai tatou i te fenua nei ma te « ahu... ata hanahana ».² Te haapii nei « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei » e, tei ônei tatou tata'itahi « ei tamaiti e ei tamahine varua herehia e na metua i te ra'i ra » e « e huru e e hopea hanahana to tatou tata'itahi ».³ Ua horo'a hua mai te Metua i te Ao ra i te hoê tuhaa o To'na huru hanahana i roto ia tatou nei. E tae mai teie huru hanahana ei tao'a horo'a mai Ia'na ra, ma te here hoê noa metua e putapû.

Ua haere mai tatou i ni'a i te fenua nei no te aupuru e no te ite mai i te mau huero no te huru hanahana e vai ra i roto ia tatou.

Ua ite tatou no te aha

Ua parau Elaine Cannon, peresideni rahi tahito no te Feia Apî Tamahine e, « E piti mahana faufaa rahi i roto i te oraraa o te hoê vahine : Te mahana ua fanauhia oia e te mahana ua itehia mai te tumu o te reira ».⁴

Ua ite tatou no te aha. Ua tae mai tatou i te fenua nei no te tauturu i te paturaa i To'na basileia i ni'a i te fenua

nei e no te faaineineraa i te Tae-piti-raa mai o Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia. I te mau hutiraa aho atoa e tutava tatou ia pee Ia'na. E anaana e e rahi mai te huru hanahana i roto ia tatou tata'itahi na roto i ta tatou tautooraa ia haafatata i to tatou Metua e i Ta'na Tamaiti.

E ere roa'tu to tatou huru hanahana no roto mai i to tatou mau manuiaraa, mau ti'araa tei roaa ia tatou, te rahiraa hororaa marathon ta tatou i horo e to tatou roo e to tatou hi'oraa ia tatou iho. No ô mai te reira i te Atua. Ua haamauhia te reira i roto i te oraraa hou te fanauraa e e tamau ho'i te reira i roto i te mure ore.

E mea herehia outou

E faaite tatou i to tatou huru hanahana ia putapû e ia horo'a atu tatou i

cOire no Cavite, Cavite, Fenua Philipino

te here o to tatou Metua i te Ao ra. E ti'amâraa to tatou ia ma'iti ia aupuru i te reira, ia faa'uua e ia faatupu ho'i. Ua parau Petero e, e « maitai rahi roa i parauhia maira » ia noaa ia tatou « te huru atua i reira ».⁵ Ia maramarama tatou o vai tatou—e mau tamahine ho'i na te Atua—e haamata atoa ia tatou i te putapû i teie maitai rahi.

Ia hi'o tatou na roto atu i te haamaramarama, eiaha râ i to tatou noa hoho'a i roto i te hi'o, e ite ai tatou ia tatou iho ei tamahine Na'na. E fariu au noa tatou Ia'na na roto i te pure e e tupu to tatou hiaai ia tai'o i Ta'na mau parau e ia rave i To'na hinaaro. E ti'a atura ia ia tatou ia tia'i i te mana'o

farii mai ni'a mai, mai Ia'na ra, eiaha râ mai roto mai i te ao ati a'e ia tatou e aore râ mai roto mai ia Facebook e te Instagram.

Mai te peu e titotito to outou iho mana'o no ni'a i teie pura iti hanahana, a tuturi e a pure e a ani i te Metua i te Ao ra, « E tamahine mau anei au na Oe e ua here anei Oe ia'u ? » Ua parau Elder M. Russell Ballard, « Te hoê o te mana'o au roa a'e e faatae mai te Varua, oia ho'i ia, o te mana'o o te Fatu no ni'a ia outou ».⁶

No'na tatou. Ua parau Paulo e, « O te Varua iho ho'i, e to tatou atoa nei varua, o tei faaite ia e, e tamarii tatou na te Atua ».⁷ Te rahiraa taime, te himene Paraimere matamua ta tatou e haapii, o te himene ia, « E tamarii au na te Atua ».⁸ I teie nei râ, ua tae te taime no te raveraa i teie parau iti « E tamarii au na te Atua » e parau ai « E aha atura ia ? » E ti'a atoa

ia tatou ia ui atoa i teie mau uiraa : « E aha ta'u e rave no te ora ei tamarii na te Atua ? » « Nahea vau i te faatupu i te huru hanahana e vai nei i roto ia'u ? »

Ua parau te peresideni Dieter F. Uchtdorf, « Ua tonono mai te Atua ia outou i ô nei no te faaineine no te hoê ananahi rahi atu â i ta outou e nehe-nehe e feruri ».⁹ E ti'a ora roa mai te reira ananahi, hoê mahana i muri mai i te tahi, ia rave rahi atu â outou eiaha râ e vai noa ; e ti'a ora roa mai te reira ia ora outou mai te au i te îraa o to outou hamaniraa. E pii te reira i te Fatu i roto i to outou oraraa e e haamata outou i te vaiiho i To'na hinaaro ia riro ei hinaaro no outou.

E haapii tatou maoti to tatou huru hanahana

E puhi mai te huru hanahana i roto ia tatou i te hiaai ia ite i teie mau parau mau mure ore no tatou iho.

No haapii noa mai nei te tahi tamahine, o Amy, i teie haapiiraa ia'u a papa'i mai ai oia e : « E mea fifi ia riro ei taure'are'a i teie nei. Te piriha'o noa ra te e'a. Te tamata mau nei Satane. E mea maitai e aore râ e mea ino, aita e ropuraa ».

Te parau faahou nei oia : « E mea fifi rii ia ite mai i te hoa maitai. E mana'o oe e, e mau hoa rahi teie o te ore roa e faaru'e mai ia oe, e i muri iho, te tauira no te tahi tumu. Tera te tumu te oaoa nei au e, te vai ra te utuafare, te Metua i te Ao ra, Iesu Mesia e te Varua Maitai, no te riro ei hoa no'u ia pe'ape'a noa'tu matou te mau hoa ».

E ua parau faahou Amy e, « I te hoê pô ua fifi to'u mana'o. Ua parau vau i to'u tuahine e, aita vau i taa e aha te rave ».

I te maoraraa pô, ua hapono mai to'na tuahine i te tahi faahitiraa a Elder Jeffrey R. Holland : Eiaha e

faaru'e... Eiaha e faaru'e. A haere noa. A tamata noa. Te vai ra te tauturu e te oaoa i mua... E mea maitai roa i te ho-pea. A horo'a i te aau i te Atua e a ti'aturi i roto i te mau mea maitai e tae mai ».¹⁰

Ua faataa mai Amy e : « Te haamana'o ra vau i te tai'oraa i te reira e teie ta'u pure iti, ahani pai tei reira mau Oia no'u, ua putapû ia vau i te here o te Atua ».

Te parau ra oia e : « I te taima ihoa ua ani atu vau ma te ti'aturi e, tei reira Oia, ua putapû vau i te mana'o faahiahia roa e te oaoa e te tamahanahana. Eita e nehenehe parau. I ite ho'i au e, tei reira Oia e ua here Oia ia'u ».

No te mea e tamarii outou Na'na, ua ite Oia o vai ta outou e nehenehe e riro mai. Ua ite Oia i te mea ua ri'ari'a outou e te mea ta outou e moemoea ra. Te au nei Oia i to outou faito puai. Te tia'i nei Oia ia haere mai outou Ia'na ra na roto i te pure. No te mea e tamarii outou Na'na, ua hinaaro outou Ia'na, ua hinaaro atoa râ Oia ia outou. Ratou e parahi ra na piha'i iho ia outou i roto i teie putuputuraa, ua hinaaro atoa ratou ia outou. Ua hinaaro teie ao ia outou e na to outou huru hanahana e faariro ia outou ei pipi ti'aturihia e Ana i mua

i Ta'na mau tamarii atoa. I te taima e haamata outou i te ite i te huru hanahana i roto ia outou, e ite atoa outou i te reira i roto ia vetahi ê.

Te tavini nei tatou maoti to tatou huru hanahana

Te puhi nei te huru hanahana i roto ia tatou i te hinaaro ia tavini ia vetahi ê.

Aita i maoro a'enei, ua faati'a mai Sharon Eubank, te upoo faatere no te ohipa tautururaa i te ao e te faanahoraa LDS Charities, i te hoê ohipa ta Elder Glenn L. Pace i faaite mai. E pa'ura rahi e te o'e e vai ra i Etiopia i te mau matahiti 1980 ra. No te tauturu i reira, ua faanahohia te tahi mau vahi opereraa maa e te pape no te feia nehenehe e haere mai. E te haere ra te tahi papa ruau, pohe po'ia, i tera tere atea e tapae ai i te vahi opereraa. E te na piha'i iho ra oia i te hoê oire iti, i faaroo ai oia i te ta'i o te hoê aiû. Imi a'era oia e itehia mai ia'na te aiû te parahi ra i ni'a i te repo i piha'i iho i to'na metua vahine tei faaru'e mai. Ua rave oia ia'na e ua haere atura e 25 maille (40 km) te atea na raro i te vahi opereraa maa. I to'na tapaeraa i reira, aita oia i parau oiioi e, « Ua po'ia vau » e

aore râ « Tauturu mai ia'u ». O teie ta'na mau parau, « E aha te nehenehe e rave no teie aiû ? »¹¹

E tu'ama te huru hanahana i roto ia tatou i to tatou hinaaro ia toro i te rima ia vetahi ê e ma te faauru ia tatou ia rave. E ti'a i te Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia ia tauturu ia tatou ia itehia mai te puai ia na reira. E ti'a anei i te Fatu ia ui e, « E aha te nehenehe e rave no teie tamahine, teie taea'e, teie metua tane e aore râ teie hoa ? »

E mea na roto i te mau muhumuhu a te Varua te huru hanahana o te taata feaa e huhuti ai i te mata'i a ite faahou ai i te hau o te hutiraa aho.

I te taima e paraparau te peropheta, e ta'i ta'na mau parau i roto i to tatou huru hanahana no te horo'a ia tatou i te puai no te pee i te reira.

E puhi mai te raveraa tahepetoma i te oro'a i te ti'aturi i roto i te huru hanahana e vai nei i roto ia tatou, e e haamana'o tatou i to tatou Faaora, o Iesu Mesia.

Te parau fafau atu nei au e, ia imi outou ia ite i te hohonu o te huru hanahana e vai ra i roto ia outou, e haamata atu outou i te faarahi i teie tao'a rahi na outou. A tuu i te reira ia arata'i ia outou ia riro ei Tamahine Na'na, no te haere i te e'a ho'iraa Ia'na ra—i reira tatou e « faaho'ihia... i te Atua i tei horo'a mai i te aho no [tatou] ».¹² Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Ioba 33:4.
2. « Ode: Intimations of Immortality from Recollections of Early Childhood », *The Complete Poetical Works of William Wordsworth* (1924), 359.
3. « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
4. Elaine Cannon, « 'Let Me Soar,' Women Counseled », *Church News*, 17 no atopa 1981, 3.
5. 2 Petero 1:4.
6. M. Russell Ballard, « Women of Righteousness », *Liahona*, Titema 2002, 42.
7. Roma 8:16.
8. Hi'o « E tamarii au na te Atua ra », *Te mau himene*, n°185.
9. Dieter F. Uchtdorf, « Te oraraa i te evanelia ma te oaoa » *Liahona*, Novema 2014, 121.
10. Jeffrey R. Holland, « E tahu'a rahi no te mau mea maitai e tae mai », *Liahona*, Tenuare 2000, 45.
11. Hi'o Glenn L. Pace, « Infinite Needs and Finite Resources », *Tambuli*, Mati 1995, 18-19.
12. 2 Nephi 9:26.

Na Linda S. Reeves
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa
Rahi o te Sotaiete Tauturu

Ti'amâ no to tatou mau haamaitairaa i fafauhia mai

E mea ti'a i te hoê iteraa i te mau haamaitairaa faahiahia a to tatou Metua ia riro ei faatumuraa rahi i mua i to tatou mata i te mau mahana atoa.

A ita anei outou e au i teie tuahine? Ua ite matou e, e rave rahi o outou tei ore i fana'o i te fanauraa i te tamarii na outou iho e ua horo'a outou i to outou oraraa no te here, no te haapii e no te haamaitai i te mau tamarii. E, e here rahi to tatou Metua i te ao ra e to matou atoa, to outou mau tuahine, ia outou no te reira!

Ua farii anei tatou paatoa, tae roa'tu ia outou e te mau tuahine apî a'e i roto i te Paraimere e te Feia Apî Tamahine, i te haamaitairaa ia tape'a i te hoê aiu fanau apî i roto i to tatou rima e ia faahi'o mai ia'na i roto i to tatou mata? Ua ite anei tatou i te huru mo'a e te hanahana e haati ra i teie varua no te ra'i mai, no tononoa-hia mai ra e to tatou Metua i te ao ra i roto i to'na tino na'ina'i viivii ore hamani-apî-hia? E mea varavara roa to'u iteraa i te mau mana'o marû, te here e te hanahana mai te reira te huru.

E mau horo'a mo'a to tatou tino no ô mai i te Metua i te ao ra ra. E hiero te reira no tatou iho. Mai te mea e, e tape'a tatou i te reira ma te mâ e te

viivii ore, e riro ia tatou ei mea ti'amâ no te tauturu i to tatou Metua i te ao ra i te poieteraa i te mau tino o Ta'na mau tamarii varua here.

I roto i te a'oraa hopea no te amuiraa rahi a te peresideni Boyd K. Packer, o ta outou e ti'a ia haamana'o mai te au i te « hoê faraoa monamona e te hoê aparaa », ua faaite papû mai oia e : « e mea faufaa rahi te faaueraa ia faarahi e ia faa'i i te fenua nei... e mea faufaa... e e tumu ho'i te reira no te oaoa o te taata nei. Na roto i te faaohiparaa parau ti'a o teie mana [hamani], e nehenehe ia tatou ia piri atu i to tatou Metua i te Ao ra e ia farii i te îraa o te oaoa, e tae noa'tu i te atuaraa. E ere te mana no te hamaniraa i te tamarii i te tufaa taa ê no te faanahoraa ; o te rave'a oaoa ia ».

Te parau faahou ra oia e:

« Te titau nei te here mau i te faa- herehereraa e tae noa'tu i muri a'e i te faaipoiporaa, te faaiteitaraa i taua here ra o te iriti i taua mau mana mo'a ra... [na roto i] te aperaa i te mau tumu e faatere ai te hinaaro o te tino...

« ... To tatou popou i roto i te oraraa tahuti, to tatou oaoa e to tatou faateitei- raa, tei te huru ia i ta tatou pahonoraa i teie mau hinaaro tamau e te puai o te tino ».¹

E a'u mau tuahine here, tei apî e tei iti rii te apî, ua pe'ape'a rii au a faa- ineine ai au i teie a'oraa. Mai ta Alama tamaiti i parau ra, « ua hinaaro vau ma to'u aau atoa... ia tiaoro atu [outou] i to'na ra i'oa mo'a, e ia ara, e ia pure hoi ma te faaea ore, ia ore to outou faahemaraa ia hau i to outou puai...

ia faateiteihia outou i te mahana ho-
pea ra ».²

I muri a'era, ua faaite papū atoa
o Moromona e, i te anotau o Alama, o
Korihora, te aneti-Mesia, tei « a'o atu...
i te faahahau ê atu i te aau o... te mau
vahine e rave rahi ».³

E te mau tuahine, ua faateitei o
Satane i te hoê reva mai ia Korihora te
huru i to tatou nei anotau ma te manuïa
rahi. Eaha te tahi o ta'na mau mauhaa ?
Te mau aamu no te ohipa herehereraa,
te mau hoho'a i roto i te afata teata, te
mau vahine faaipoipo e te mau hoa
here tahito i te farereiraa i ni'a i te tahua
natirara, e te mau hoho'a faufau. E ara
ia tatou e te mau tuahine here ! Eita ta
tatou e nehenehe e ha'uti i te mau ihe
auahi a Satane e ia ore ia paapaa. Aita
vau i ite i te hoê mea o te faati'a ia tatou
ia farii i te auhoaraa tamau o te Varua
Maitai, hau atu te rahi i te viivii ore.

E rave rahi i roto i te ao nei i teie
mahana te imi nei i te haamauruururaa
vitiviti e te ite vitiviti i ni'a i te natirara.
Area râ, e haamaitai-rahi-hia tatou mai
te mea e, e faaite tatou i te faaroo e te
faaoroma'i e ia haere i mua i to tatou

Metua i te ao ra, te tumu o te mau
parau mau atoa. E rave rahi pahonora
e te haapapūraa e nehenehe e itehia
na roto i te ma'imiraa e te tuatapaparaa
i te mau papa'iraa mo'a e na roto hoi i
te pure aau tae e te tuutuu ore, area te
natirara ra, aita ia e pupu mai nei i te
fafaurea mai te reira te huru. Ua faaite
papū mai te peropheta Iakoba e, « te
parau maira te Varua Maitai i te parau
mau, eiaha i te parau haavare. E no
reira, i parau ai ia i te huru mau o te
mau mea e vai nei, e te huru mau hoi
o te mau mea e vai e muri nei ».⁴

Mai te mea e, e mataitai tatou, e
tai'o tatou, e aore ra, e rave tatou i te
hoê mea tei raro mai i te mau faature-
raa a to tatou Metua i te ao ra, e faaino
te reira ia tatou. Noa'tu te faito o to
tatou matahiti, mai te mea e, te mau
mea ta outou e mataitai ra, e tai'o ra, e
faaroo ra, e aore ra, e ma'iti ra i te rave,
aita e tuati ra i te mau faatureraa a te
Fatu i roto i te *No te puai o te feia apî*,
a tupohe, a taora i rapae, a pahae, e a
tapiri i te opani.

Aore hoê o tatou i roto ei taata hara
ore, tera râ, mai te mea e, ua rave tatou

i te hara, ua faahaamana'o mai te Pere-
sideni Packer ia tatou e :

« Te fafaurea : 'Inaha, o oia o tei
tatarahapa i ta'na ra mau hara, ua
faaorehia ia te reira, e e ore ho'i au,
o te Fatu e haamana'o faahou â i te
reira' (PH&PF 58:42)...

« ... Na roto i te Taraehara, o te
nehenehe e rapaau ia tatou, eita te
mau rifa e itehia. Te auraa ra, noa'tu te
ohipa ta tatou i rave, e aore râ te vahi
ua ratere tatou e aore râ te huru te hoê
ohipa i tupu, mai te peu e tatarahapa
mau tatou, ua parau fafau mai Oia e,
e tara ê Oia i te reira. E ia tara ê Oia,
ua tâtâhîhia ia. E rave rahi ho'i o tatou
te ta'irihia nei, e auraa parau teie, ma
te mana'o hapa e ma te ite ore nahea
i te haamatara ia tatou. E matara mai
outou na roto i te fariiraa i te Taraehara
a te Mesia, ei reira te mau mea atoa i
haamauiui i te aau e taui ei ohipa nehe-
nehe e ei aroha e ei mure ore ».⁵

Taa'e noa'tu te tatarahapa, eaha te
mau tauturu e aore ra, te mau mauhaa
tei horo'ahia mai ia tatou no te tauturu
ia tatou ia vai mâ noa e te viivii ore ?
Ua ite e te himene paatoa nei ta tatou

paraimere e te feia apî tamahine i te himene ra « Te mana o te papa'iraa mo'a ». ⁶ E nehenehe anei ta tatou e parau atoa e, « te mana o te pure », « te mana o te hiero », « te mana o te mau fafauraa », « te mana o te mahana sabbati », « te mana o te Peropheta », e « te mana o te viivii ore » ?

Te vai atoa ra te mau haamaitairaa rarahi e te parururaa fafauhia i apitihia i te parau no te oomo-ti'a-raa i to tatou ahu hiero. Ua feruri au e, te oomo nei au i te ahu arii ta to'u Metua i te ao ra i horo'a mai. Mai te mea e, e faaitoito tatou i te oomo ti'a i te ahu hiero, te faaite papû nei au e, e hi'o mai to tatou Metua i te ao ra i te reira mai te hoê tapa'o rahi no to tatou here e te faaroo Ia'na. E tapa'o te reira no te mau fafauraa ta tatou i rave i mua Ia'na, e ua fafau mai Oia e, « Ua ruuruuhia vau, o te Fatu, ia rave outou i te mea ta'u i parau ra; ia ore râ outou ia rave i ta'u i parau ra, e ore ia ta outou e fafauraa i reira ». ⁷

Aita i maoro a'e nei, ua paraparau vau i te hoê hoa tahito to'u tei faataa i te tane e piti taime, no te mau hiaai maha ore e te huru haapa'o ore o ta'na nau tane. Ua ati roa oia e ta'na na tamarii e toru. Ua parau oia e, « Ua tamata vau ma te itoito ia ora ma te parau ti'a. Eaha te tumu vau i farii ai i te mau tamataraa e rave rahi ? Eaha te ohipa ino ta'u i rave ? Eaha ta te Metua i te ao ra e hinaaro nei ia rave au ? Te pure nei au e te tai'o nei au i te mau papa'iraa mo'a, te tauturu nei i ta'u mau tamarii, te haere pinepine nei au i te hiero ».

A faaroo ai au i teie tuahine, mai te huru e, te tuo ra vau e, « Te na reira nei oe ! Te rave nei oe i te mau mea atoa ta te Metua i te ao ra e hinaaro nei e e ti'aturi nei e rave oe ! »

Te farii nei tatou e, e rave rahi te taata e parau nei e, e mea « atea roa » te mau haamaitairaa ta to tatou Metua i fafau mai, i te mau taime hoa râ e, ua rahi roa te fifi i roto i to tatou oraraa. Tera râ, ua haapii Alama i ta'na tamaiti e, « Tei teie nei oraraa te taime... ia faaineine ia farerei i te Atua », ⁸ e ere râ i te taime no te farii i ta tatou mau haamaitairaa taatoa. Ua faataa mai te peresideni Packer e, aita i papa'ihia i roto i te tuhaa piti te parau ra e, « e

ua ora a'era ratou ma te oaoa e a muri noa'itu'. No roto te reira reni i te toru o te tuhaa ha'utiraa ia matara ana'e te mau mea huna, e ia afaro ana'e te mau mea atoa ». ⁹ Tera râ, e mea ti'a i te orama o te mau haamaitairaa faahiahia ta to tatou Metua i fafau mai, ia vai noa ei hi'oraa tumu i mua i to tatou mata i te mau mahana atoa—e tae noa'itu i te iteraa « i te rauraa o To'na aroha » ¹⁰ ta tatou e farii nei i te mau mahana atoa.

Te mau tuahine, aita vau i ite e, eaha te tumu tatou e farii ai i te mau tamataraa e rave rahi, tera râ, te feruri nei au, ia tae i taua mahana haamau-rururaa ra, no te rahi o te haamaitairaa, e te mure ore, e te poupou, e ore e tae'ahia i to tatou haroaroaraa, e riro tatou i te hinaaro i te parau i to tatou Metua aroha, te aaui maitai e te here e, « O tera ana'e tei titauhia ? » Te ti'aturi nei au e, mai te mea e, e nehenehe ta tatou e haamana'o e e hi'o i te mau mahana atoa i to te Metua i te ao ra e to tatou Faaora here rahi ia tatou, e hinaaro ia tatou ia rave i te mau mea atoa ta Raua e ani mai no te ho'i faahou i mua i to Raua aro. E te mau tuahine here e, eaha te fifi mai te mea e, te mau mea ta tatou e mamae nei i ô nei, na te reira atoa ia e faafana'o ia

tatou i te ora mure ore e te faateiteiraa i piha'i iho ia Raua i roto i te basileia o te Atua ?

Te faaite papû nei au e, e horo'a mo'a to tatou tino no ô mai i to tatou Metua i te ao ra ra, e mai te mea e, e tapea tatou i to tatou oraraa ma te viivii ore e te mâ, na roto i te tusia taraehara a to tatou Faaora, e e tapea noa i te iteraa i te mau haamaitairaa i fafauhia mai e to tatou Metua i mua ia tatou i te mau mahana atoa, ia tae i te hoê mahana, e farii tatou i « te mau mea atoa na [to tatou] Metua ». ¹¹ Na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Boyd K. Packer, « Te rave'a oaoa », *Liahona*, Me 2015, 26-27.
2. Alama 13:27-29.
3. Alama 30:18.
4. Iakoba 4:13.
5. Boyd K. Packer, *Liahona*, Me 2015, 28.
6. Clive Romney, « Te mana o te papa'iraa mo'a », [lds.org/callings/primary/sharing-time-music](https://www.lds.org/callings/primary/sharing-time-music)
7. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 82:10; haapapûraa i apitihia'tu.
8. Alama 34:32.
9. Boyd K. Packer, « Te ha'uti e te faanahoraa » (Pureraa pae auahi na te Faanahoraa Haapiiraa na te feia apî paari, Me 7, 1995), 2, si.lds.org.
10. Etera 6:12.
11. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:38.

Na Carol F. McConkie
Tauturu piti i roto i te peresideniraa
rahi o te Feia Apî Tamahine

I ô nei no te tavini maite i te opuaraa parau ti'a

A ma'iti na tatou i te tavini maite i te opuaraa parau ti'a ei ti'a itoito no to tatou Fatu ra o Iesu Mesia.

Te oaoa nei au ua amui tatou te mau vahine faaroo, mai ia Lisa atoa—te tuahine i roto i te video—e aau mâ, o te here nei i te Fatu e o te tavini nei Ia'na, noa'tu â ta tatou mau tamataraa. Te faahaamana'o nei te aamu o Lisa ia'u nei e, e ti'a ia tatou ia here te tahi i te tahi e ia hi'o i roto i te tahi e te tahi i te nehenehe o te varua. Ua haapii te Faaora e, « A haamana'o na e e faufaa rahi to te mau varua taata i to te Atua hi'oraa mai ».¹ E 8 e aore râ e 108 anei to tatou matahiti, e mea « here [tatou tata'itahi] i mua [ia'na] ».² Ua here Oia ia tatou. E mau tamahine tatou na te Atua. E mau tuahine tatou no Ziona. E huru hanahana to tatou e ohipa hanahana e ti'a ia tatou ia rave.

I te tau ve'ave'a i ma'iri ua hahaere au i te hoê metua vahine iti e ta'na mau tamahine. Ua parau mai oia ia'u i to'na mana'o e, titauhia te tahi opuaraa, te tahi mea no te tauturu ia ratou ia putapû i to ratou faufaa. Ua ite oia e, e ti'a ia tatou ia ite mai i to tatou iho faufaa mure ore na roto i te haaraa ia au i ta tatou fâ hanahana i te tahuti nei. I teie pô, ua himene mai teie pupu himene nehenehe e te faahiahia i te mau parau e haapii nei i ta tatou fâ. I roto i

te hi'opo'araa e te tamataraa, i roto atoa i te mata'u e te taiâ, e mau aau itoito tatou. Ua ineine roa tatou no te raveraa i ta tatou tuhaa. Tei ô nei tatou no te tavini maite i te [opuaraa parau ti'a].³ E te mau tuahine, teie te opuaraa e faufaa ai tatou paatoa. Tatou paatoa tei titauhia.

Teie opuaraa parau ti'a ta tatou e tavini nei, o te opuaraa ia a te Mesia. O te opuaraa no te faaoraraa.⁴ Ua haapii te Fatu e, « O teie ho'i ta'u ohipa e to'u hanahana hoi, ia faatupu i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei ».⁵ O tatou te tumu i mamae ai Iesu, e i tahe ai to'na toto i roto i te mau poa atoa,

e ua horo'a ho'i i To'na ora ma te here rahi mau. O te parau apî maitai Ta'na opuaraa, « te parau oaoa... ua haere mai oia i te ao nei, oia o Iesu, ia faasataurohia no te ao nei, e ia hopoi i te mau hara no te ao nei, e ia haamo'a i te ao nei, e ia tamâ atu i te reira i te parau ti'a ore atoa ra ; ia ora na roto ia'na o ratou atoa ».⁶ Ua « arata'i mai [te Faaora] ia tatou, Oia to tatou avei'a ».⁷ Te faaite papû nei au e, ia pee tatou i To'na hi'oraa, ma te here i te Atua e ma te tavini te tahi i te tahi ma te maitai e te aroha aumihi (compassion), e ti'a mâ tatou ma te « parau ti'a... i mua i te aro o te Atua ia tae i te mahana hopea ra ».⁸ Te ma'iti nei tatou ia tavini i te Fatu i roto i Ta'na opuaraa parau ti'a no te riro hoê e te Metua e e te Tamaiti.⁹

Ua faaite afaro mai te peropheta Moromona e, « E ohipa ho'i ta tâua e rave a parahi ai tâua i roto i te ti'ahapa araea nei, oia ia, ia vî te enemi i te mau parau ti'a atoa ia tâua, e ia roaa te faaea-raa no to tâua varua i te basileia o te Atua ra ».¹⁰ E mau aito mau te mau feia faatere matamua no te Ekalesia e te mau pionie i te haere-itoito-raa i mua, ma te haapa'o maitai e te papû, no te haamau-raa i te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai e no te paturaa i te mau hiero tei reira te mau oro'a no te faateiteiraa e ravehia ai. E na reira atoa te mau pionie o teie anotau, oia ho'i outou e o vau nei, i te haereraa i mua ma te faaroo, « no te rave i te ohipa [a te Fatu] i roto i Ta'na ra ô vine no te faaoraraa i te mau varua o te taata nei ».¹¹ E mai ta te peresideni Gordon B. Hinckley i parau, « Auê ia te faahiahia o te tau no ananahi ia faatere

atu te Mana Hope i Ta'na ohipa hanahana... na roto i te [taviniraa] pipiri ore o ratou tei i te aau i te here no te Taraehara o te ao ». ¹² Ua amui tatou i te mau tuahine haapa'o maitai no tahito ra, no teie anotau, e no te u'i e ti'a mai nei, i te taime e amui tatou i roto i te ohipa no te faaoraraa !

Hou to tatou fanauraa, ua farii tatou i te faanahonaraa a to tatou Metua i te ao ra « na roto ho'i i te reira e ti'a ai [ia tatou] ia farii i te hoê tino tahuti e ia noaa te iteraa tahuti nei no te haere i mua e tae atu ai i te maitai roa ra, e i te pae hopea, e faatupu i to [tatou] haerea hanahana ei mau fatu ai'a no te ora mure ore ». ¹³ No ni'a i te reira fafau-raa hou i te tahuti nei, ua parau Elder John A. Widtsoe e : « I farii iho na tatou i reira e, eita tatou e riro noa ei mau faaora no tatou iho... ei mau faaora atoa râ no te utuafare taata paatoa. I riro iho na tatou ei apiti no te Fatu. E ere atura te ohiparaa i roto i teie faanahoraa ei ohipa noa na te Metua e na te Faaora, e ohipa atoa râ na tatou. Te iti roa i rotopu ia tatou, te haehaa roa, e apiti ia oia no te Mana Hope i roto i te rave-faaoti-raa i te opuaraa no te faanahoraa mure ore no te faaoraraa. ¹⁴

I ô nei i te tahuti nei, ua fafau faahou tatou ia tavini i te Faaora i roto i te ohipa no te faaoraraa. Na roto i te raveraa i te mau oro'a mo'a, te fafau nei tatou e, e haamata tatou i te rave i te ohipa a te Atua ma to tatou aau atoa e te puai e te mana'o e te itoito. ¹⁵ E farii tatou i te Varua Maitai e e imi tatou i To'na mau muhumuhuraa no te arata'i i ta tatou tautooraa. E anaana atu te parau ti'a i roto i te ao i te taime e maramarama tatou e aha ta te Atua e hinaaro ra ia tatou ia rave e a rave atu ai i te reira.

Ua mâtau vau i te hoê tamarii Paraimere tei parau i to'na hoa i te vahi tia'iraa pereoo mataeinaa e, « Hey, haere mai i te pureraa na muri ia'u no te haapii no ni'a ia Iesu ! »

Ua ite au i te tahi mau feia apî tamahine i roto i te hoê piha haapiiraa tei nati i te rima ma te fafau i te tahi e te tahi e, e tavini ratou ia ratou ma te faanaho roa i te tahi opuaraa e haere e tavini i te tahi tamahine e fifi ra i te hiaai faatitî (dépendance).

Ua ite au i te tahi mau metua vahine apî tei horo'a i to ratou taime atoa, te taleni e te ito no te haapiiraa e no te faaiteraa i te hi'oraa o te mau parau tumu o te evanelia, ia ti'a itoito atu ta ratou mau tamarii mai te mau tamaiti a Helamana ra, ma te haapa'o maitai i roto i te tamataraa, te faahemaraa e te ati.

Peneia'e te ohipa faatupu haehaa roa a'e râ no'u, o te faaoraraa ia i te hoê tuahine otahi i te parauraa i te auahi ura o to'na iteraa papû tafafafeta ore e, te ohipa faufaa roa a'e ta tatou e nehenehe e rave, o te faaineineraa ia no te faaipoi poraa e te utuafare. Noa'tu â aita oia i tapae i reira, ua ite râ oia e, o te utuafare te tumu rahi o te ohipa no te faaoraraa. « E faati'a te faanahoraa hanahana no te oaoa i te mau aufetiiraa ia vai tamau noa i muri a'e i te pohe ». ¹⁶ E faatura tatou i te faanahoraa a te Metua ma te faahanahana i te Atua i te taime tatou e haapu ai e e faahuarii ho'i i teie mau taamura no te fafauaraa apî e te mure ore. E ma'iti tatou i te ora i te oraraa mâ e te viivii ore, e ia tae i te taime e horo'ahia mai ai te rave'a, ua ineine tatou no te rave i te reira fafau-raa mo'a i roto i te fare o te Fatu e ia haapa'o i te reira e a muri noa'tu.

E mau taime e e mau tau ta tatou e ratere nei i roto i te oraraa. Teie râ, ti'a

Te tuahine Ella Hoskins e e piti feia apî tamahine no roto mai i ta'na paroisa.

noa'tu tatou i te haapiiraa, i te ohipa, i rotopû i te huiraa e i te fare ihoa râ, ua riro tatou ei mau ti'a mana no te Fatu i te raveraa i Ta'na ohipa.

I roto i te ohipa no te faaoraraa, aita e vahi no te hi'o-faahemo-raa i te tahi, te faainoraa e te faahaparaa. Eiaha te hi'oraa i te matahiti, te ite e aore râ te haapopouraa o te taata. Tei ni'a teie ohipa mo'a i te faatupuraa i te aau tatarahapa, te varua haehaa e te hinaaro ia faaohipa i ta tatou mau horo'a hanahana e te mau taleni taa ê mau no te raveraa i te ohipa a te Fatu mai te au i Ta'na faanahoraa. O te roaaraa te haehaa no te tuu i te turi avae i raro a

parau ai e, « E tau Metua e... ia tupu... to oe hinaaro, eiaha to'u ». ¹⁷

Na roto i te puai o te Fatu « e ti'a ia'u te rave i te mau mea atoa ». ¹⁸ E tamau noa tatou i te imi i Ta'na arata'iraa na roto i te pure, te mau papa'iraa mo'a e te mau muhumuhu a te Varua Maitai. Ua papa'i te hoê vahine tei tonohia no te tahi ohipa huru teimaha, « I te tahi mau taime, e uiui au, aita anei te mau tuahine matamua o te aamu o te Ekalesia i topa atoa te upoo i ni'a i te tûru'a i te pô ma te pure e, 'Noa'tu â te ohipa ananahi, e tauturu mai na Oe ? » E ua papa'i a'era oia e, « Hoê o ta tatou haamaitairaa [oia ho'i], tei ô nei tatou tata'itahi e tatou paatoa tei amui i roto i te reira ! » ¹⁹ Noa'tu te huru o to tatou oraraa, noa'tu te vahi tei reira tatou i ni'a i te e'a no te faaoraraa, e amui ta-hoê tatou i roto i ta tatou fafauraa i mua i te Faaora. E turu tatou te tahi i te tahi i roto i te taviniraa Ia'na.

Aita i maoro a'enei, ua tai'o paha outou i te aamu no te tuahine Ella Hoskins, i te 100raa o to'na matahiti ua piihia oia no te tauturu i te feia apî tamahine e ta ratou Faahaereraa ia'u i mua. ²⁰ E piti matahiti i muri iho, i te 102raa o to'na matahiti, ua haafeti'ahia oia i te Feti'a no te tamahine haapa'o. Ua tairuru mai te mau feia apî tamahine, te mau peresedeniraa Feia

Apî Tamahine e Sotaiete Tauturu o te paroisa e te titi, na reira atoa te utuafare no te faahanahana i te ohipa ta'na i rave. Ua mo'e roa te mau oti'a no te faito matahiti, te faanahoraa e te ti'araa taata faaipoipo i roto i te taviniraa faaroo rahi. Ua faaite te mau feia apî tamahine i to ratou maururu i te tuahine Hoskins, no ta'na mau haapiiraa e to'na hi'oraa parau ti'a. Ua hinaaro ratou ia riro mai ia'na ra te huru. I muri iho ua ani atura vau i te tuahine Hoskins e, « Nahea oia i te raveraa i te reira ? »

Pahono oioi mai nei oia e, « E tatarahapa vau pauroa te mahana »

I roto i teie vahine marû, tei î roa i te Varua o te Fatu, e tei anapanapa i te maramarama anaana, ua haaamana'o a'era vau e, no te anaana nehenehe mai, no te ti'a e te Fatu ra, e no te haamaitai ia vetahi ê, titauhia ia vai mâ. E mâ tatou na roto i te maitai rahi o te Mesia ia pato'i tatou i te mea paieti ore ra e ia ma'iti tatou ia here i te Atua ma to tatou aau atoa, mana'o e puai. ²¹ Ua haapii te aposetolo Paulo e, « E mauê... i te mau hinaaro o te apîraa ra... e tapi râ i te parau ti'a, e te faaroo, e te aroha, e te hau, o oe e te feia'toa e haamori i te Fatu ma te aau mau ra ». ²² Aita hoê o tatou i te mea maitai roa. Ua hape a'enei tatou paatoa. E tatarahapa râ tatou ia maitai mai tatou e « ia tamau

i te i'oa [o te Mesia] i te papa'i-mau-hia i roto i to [tatou] ra aau ». ²³ I te taime e tavini ai tatou na roto i te i'oa o te Fatu, ma te aau mâ, e anapanapa tatou i te here o te Faaora ma te horo'a atoa ia vetahi ê i te tahi hi'oraa poto o te ra'i.

A ma'iti na tatou i te tavini maite i te opuaraa parau ti'a ei ti'a itoitono no to tatou Fatu ra o Iesu Mesia. E ti'a amui ana'e tatou e « ma te reo himene i to tatou aau, haere ana'e i mua ma te ora i te evanelia e ma te here i te Fatu e ma te patu i [To'na] basileia ». ²⁴ Te faaite papû nei au e, i roto i teie ohipa hanahana tatou e ite ai i te here mau o te Atua. E riro tatou i te farii i te oaoa mau e te mau hanahana atoa o te mure ore. Na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 18:10.
2. Isaia 43:4.
3. Hi'o « Ei Feia Apî no te Anotau Hopea Nei », *Te mau himene*, n°157.
4. « Te ohipa no te faaoraraa, o te ohipa misionare ia a te mau melo, te tape'araa i te feia faafariu, te faaitoitoraa i te mau melo paruparu, te ohipa hiero e te ohipa aamu utuafare e te haapiiraa i te evanelia » (*Buka arata'i 2: Te faatereraa i te Ekalesia* [2010], omuaraa no te peno 5).
5. Mose 1:39.
6. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 76:40-42.
7. « Auê te Paari e te Aroha », *Te mau himene*, n° 195.
8. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 4:2.
9. Hi'o Ioane 17:20-23 ; 4 Nephi 1:15-17 ; Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 35:2 ; 38:27 ; Mose 6:68.
10. Moroni 9:6.
11. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 138:56.
12. Gordon B. Hinckley, « Stay the Course—Keep the Faith », *Ensign*, Novema 1995, 72.
13. « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
14. John A. Widtsoe, « The Worth of Souls », *Utah Genealogical and Historical Magazine*, Atopa 1934, 189.
15. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 4:2.
16. « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », 129.
17. Mataio 26:39.
18. Alama 26:12.
19. Rata a te tahi taata.
20. Hi'o Marianne Holman Prescott, « She Just Doesn't Quit », *Church News*, 6 no setepa 2015, 15.
21. Hi'o Moroni 10:32.
22. 2 Timoteo 2:22.
23. Mosia 5:12.
24. Gordon B. Hinckley, *Ensign*, Novema 1995, 72.

Na te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Hoê tau mahanahana i piha'i iho i te tupuna fetii o Rose

A ratere ai outou na ni'a iho i to outou e'a maitai o te ti'araa pipi, te pure nei au e, e faaitoito te faaroo i to outou mau taahiraa atoa i ni'a i to outou e'a.

E au mau tuahine here, e au mau hoa, ua mauruuru vau i te amuiraa ia outou i teie mahana, e ua mauruuru vau i te parahiraa i ô nei e to tatou peropheta here, te peresideni Thomas S. Monson. Peresideni, ua here matou ia oe. Te oto nei tatou i te faaru'eraa mai to tatou nau hoa tao'a rahi e te mau aposetolo mau a te Fatu. Te mihi nei tatou i te peresideni Packer e ia Elder Perry e ia Elder Scott, ua here tatou ia ratou. Te pure nei tatou no to ratou mau utuafare.

E mea tia'i maoro na'u teie tuhaa pureraa o te amuiraa—na te mau himene nehenehe e te a'oraa no roto mai i to tatou mau tuahine faauruhia e hopoi mai nei i te Varua rahi. E riro mai au ei taata maitai a'e i muri a'e i to'u parahiraa i rotopû ia outou.

A feruri ai au e aha ta'u e parapara atu ia outou i teie mahana, ua fariu ti'a to'u mau mana'o i ni'a i te huru haapiiraa a te Faaora. E mea faahiahia to'na aravihi ia haapii i te mau parau mau teitei roa ma te faaohipa i te mau aamu ohie. Ua titau Ta'na mau parabole i

Ta'na mau pipi ia tauahi roa mai i te mau parau mau eiaha ma to ratou noa feruriraa, ma to ratou atoa râ aau, e ia faaau i te mau parau tumu mure ore i ni'a i to ratou oraraa i te mau mahana

atoa.¹ Ua riro atoa to tatou peresideni here Monson ei taata aravihi i roto i te parau no te haapii na roto i te mau iteraa e haaputapû i te aau o te taata iho.²

I teie nei mahana, e riro atoa vau i te horo'a i ta'u parau poro'i na roto i te faaiteraa i to'u mau mana'o e te mea i to'u aau na roto i te hoê aamu. Te ani nei au ia outou ia faaroo na roto i te Varua. E tauturu te Varua Maitai ia outou ia ite i te parau poro'i *no outou* i roto i teie parabole.

Te tupuna vahine fetii Rose

E aamu teie no te hoê tamahine o Eva to'na i'oa. Te vai nei e piti ohipa faufaa e ti'a ia outou ia ite no ni'a ia Eva. A tahi, oia ho'i, 11 to'na matahiti i roto i teie aamu. E te tahi maori râ, *aita roa* oia e hinaaro e haere e faaea i piha'i iho i to'na tupuna vahine fetii, o Rose. Aita roa'tu. Eiaha roa'tu.

Tera râ, titauhia i te mama o Eva ia tapuhia, e e mea huru roa te taime e ora ai oia. No reira, ua opua na metua o Eva e afa'i ia'na i ô i te tupuna vahine fetii ra, o Rose i te pue tau mahanahana.

I roto i te feruriraa o Eva, ua tauatini te mau tumu e riro ai teie ei mana'o hape roa. Te hoê tumu, e vai atea ia oia i to'na mama. Te tahi atoa, oia ho'i, e faaru'e mai oia i to'na utuafare e to'na mau hoa. E aita atoa oia i mâtau i te tupuna vahine fetii Rose. Mea au maitai oia i te vahi tei reira oia, mauruuru roa.

Tera râ, aita roa hoê a'e mana'o mârô e aore râ, tavriviriraa i te mata i nehenehe e faataui i te faotiraa. No reira, ua faanaho o Eva i to'na afata tauihaa e ua tere i te tereraa roa e to'na papa no te haere i te fare o te tupuna vahine fetii Rose.

I te taime ihoa a taahi ai o Eva i te avae i roto i te fare, ua au ore roa oia.

E mea tahito roa te mau mea atoa ! Ua î te mau vahi atoa i te buka tahito, te mau mohina û rau huru ê, e te mau faarii urina ua î roa i te poe, i te fana e te mau pitopito.

Te tupuna vahine fetii Rose ana'e te ora ra i reira ; aita roa'tu oia i faaipoipo. Te tahi noa iho ohipa e ora i reira, maori râ, te hoê mimi reherehu tei au roa ia imi i te vahi teitei roa a'e i roto i te piha tata'itahi i reira oia e apa'e ai, a

hi'o noa mai ai mai te hoê taita po'ia i te mau mea atoa i raro iho.

Te fare iho, mai te huru ra e, e mea mo'emo'e roa. Tei te atea ê roa i roto i te mataeinaa, i te vahi e mea atea te fare te tahi i te tahi. Aore hoê taata i te faito matahiti o Eva e ora ra i te atearaa afa maire. Na te reira i haamo'emo'e roa'tu ia Eva.

I te haamataraa aita oia i tau'a rahi roa i te tupuna vahine fetii Rose. Ua feruri rahi a'e oia i to'na mama. I te tahi taime, e ara noa oia i te pô, ma te pure ma to'na varua atoa ia maitai mai to'na mama. E noa'tu e aita te reira i tupu oioi mai, ua haamata o Eva i te mana'o e, te mata ara ra te Atua i ni'a i to'na mama.

I te pae hopea, ua tae mai te parau e, ua manu'a maitai te tapuraa, e i teie nei, te toe noa ia Eva maori râ, ia faa-oroma'i e tae roa'tu i te hopea o te pue tau mahanahana. Tera râ, e ere roa'tu te mea au na'na te faaoroma'i !

I teie nei, ma te mana'o hau no ni'a i to'na mama, ua haamata o Eva i te haapa'o rii a'e i te tupuna vahine fetii Rose. E vahine rahi oia—E mea rahi te mau mea atoa i ni'a ia'na : to'na reo, ta'na ata, to'na huru. E ere i te mea ohie na'na ia faanuu haere, tera râ, e himene noa oia e te ataata a rave noa ai i te ohipa, e e î roa te fare i ta'na ata. I te mau pô atoa e parahi oia i ni'a i to'na tofa, e rave mai i ta'na papa'iraa mo'a, e e tai'o ma te puai. E a tai'o ai oia, e

faahiti oia i te tahi mau taime i te mau parau mai te huru « Oh, aita e ti'a ia'na ia rave i te reira ! » e aore râ, « Ahani pai e, tei reira atoa vau ! » e aore râ, « E ere anei e, o te mea nehenehe roa a'e ia ta'u i faaroo a'enei ! » E i te mau pô atoa, a tuturi ai raua toopiti i piha'i iho i te ro'i o Eva no te pure, e faahiti te tupuna vahine fetii Rose i te mau pure nehenehe roa a'e, ma te haamauruuru i te Metua i te Ao ra no te mau manu ninamu e te mau tumu raau, te mau toparaa mahana e te mau fetia, e te « faahiahia o te ti'araa taata ora ». No Eva, mai te huru ra e, ua mâtau o Rose i te Atua mai te au i te hoê hoa.

A tere noa ai te tau, ua roaa ia Eva te hoê iteraa maere : e mea papû roa e, o te tupuna vahine fetii Rose te taata oaoa roa a'e ta'na i mâtau !

No te aha râ mai te reira ai ?

E aha te mea i oaoa ai oia ?

Aita oia i faaiipoipo-noa-hia a'e, aita ta'na e tamarii, aita hoê taata no te parahi i piha'i iho ia'na ei hoa a'e no'na maoti te mimi rehurehu, e e mea fifi roa no'na ia rave i te tahi mau ohipa rii mai te taamu i to'na tiaa e ia ta'uma na ni'a i te e'a.

Ia haere oia i te oire, e oomo oia i te mau taupoo rarahi uouo au ore. Tera râ, aita te taata e ata ia'na. E haaputu-putu mai râ ratou i piha'i iho ia'na, ma te hinaaro e paraparau ia'na. Ua riro na o Rose ei orometua haapii i te fare haapiiraa, e e ohipa matarohia na te mau piahi tahito—i teie nei ua paari e ua tamariihia—ia tape'a e ia paraparau. E haamauruuru ratou ia'na no te riroraa ei faaururaa maitai i roto i to ratou oraraa. Pinepine ratou i te ataore. I te tahi mau taime, e ta'i ratou.

A tere noa ai te pue tau mahana-hana, ua rahi noa'toa te taime a parahi ai o Eva i piha'i iho ia Rose. Ua haere raua e orihaere, e ua haapii mai o Eva i te taa-ê-raa i rotopû i na manu « moineau » e te « pinson ». Ua pafa'i oia i te tahi hotu va'ova'o (sureau) e ua hamani i te mômona anani. Ua haapii mai oia no ni'a i to'na tupuna metua vahine tei faaru'e i to'na fenua ai'a, ua fano na ni'a i te moana, e ua ratere na roto i te mau mou'a no te parahi i piha'i iho i te Feia Mo'a.

mea atoa. E mea peepee te taahiraa avae o teie tamahine, e te haere nei oia i mua e i ni'a ».

Ua faaea muhu ore noa o Eva, no reira, ua parau â te tupuna vahine fetii Rose : « Ua rau te mau ohipa aita e tupu nei mai ta tatou e hinaaro i roto i te oraraa, no reira, e nehenehe ihoa te hoê taata i te haaparuparu te mana'o e i te faatupu ino. Tera râ, ua ite au i te tahi mau taata, noa'tu e, aita te ohipa e tupu ra mai ta ratou e hinaaro, e faatumu ratou i te mana'o i ni'a i te mau mea maere e te mau temeio o te oraraa. Teie te mau taata oaoa roa a'e ta'u i ite ».

« Eita râ oe e nehenehe e pata noa i te hoê pitopito, ua tau i te oto ei oaoa », te parau ia a Eva.

« Eita, peneia'e eita », ua ataata marû noa te mama fetii Rose, « tera râ, aita te Atua i hamani ia tatou ia vai noa i roto i te oto. Ua hamani Oia ia tatou ia roaa te oaoa !³ No reira mai te mea e, e ti'aturi tatou Ia'na, e tauturu mai Oia ia tatou ia ite i te mau mea maitai o te oraraa nei, te mau mea maramarama, e o te horo'a mai i te ti'aturiraa. E e mea papû roa e, e maitai a'e te ao nei. Eita, eita ihoa e tupu ta'ue noa mai, tera râ, ia hi'o-maitai-hia, e hia ohipa te maitai ta'ue noa mai ? I to'u mana'o, te mau mea maitai roa a'e, mai te faraoa hamanihia i te fare iho, e aore râ, te confiture anani, titauhia te faaoroma'i e te ohipa ».

Ua feruri o Eva maa taime iti e na ô a'era, « Peneia'e e ere i te mea ohie no

Aita i maoro ua roaa faahou ia Eva te tahi iteraa maere : e ere noa e, te tupuna vahine fetii te taata oaoa roa a'e ta'na i ite, o Eva iho, e mea oaoa a'e oia i te mau taime atoa tei piha'i iho oia ia'na.

I teie nei, ua tere oioi roa te mau mahana o te pue tau mahanahana. Hou a ite ai Eva, ua parau te tupuna vahine fetii Rose e, fatata te taime no Eva i te ho'i i te fare. Ua tia'i noa o Eva i taua taime ra mai te mahana a tae mai ai oia, i teie nei râ, aita ia oia i papû roa e aha to'na mana'o. Te ite ra oia i teie nei e, e mo'emo'e roa oia i teie fare tahito huru ê e te mimi e to'na tupuna vahine fetii here o Rose.

Te mahana na mua a'e to'na papa a tae mai ai no te faaho'i ia'na, ua ui atura o Eva i te uiraa ta'na i feruri noa i roto i te mau hepetoma e rave rahi : « E te tupuna vahine fetii Rose, no te aha oe e oaoa rahi ai ? »

Ua hi'o maitai maira o Rose e ua arata'i atura ia'na i mua i te hoê hoho'a peni e tarere noa ra i mua i te piha. E tao'a horo'a ia na te hoê hoa here e te aravihi.

« E aha ta oe e ite ra i ni'a iho ? », ta'na ia uiraa.

Ua ite o Eva i taua hoho'a peni ra na mua a'e, aita râ oia i haapa'o roa'tu. Hoê tamahine e ahu pionie to'na te

hahaere ra na ni'a i te hoê purumu ninamu anaana. E mea matie maitai te mau aihere e te mau tumu raau. Ua parau o Eva e, « E hoho'a peni no te hoê tamahine. Mai te mea ra e, te ou'au'a ra oia ».

« E, e tamahine pionie o te ou'au'a ra ma te oaoa », te parau ia a mama fetii Rose. « Te feruri nei au e, ua farii te mau pionie e rave rahi mau mahana poiri e te oto. E mea teimaha mau to ratou oraraa—eita e roaa ia tatou ia feruri. Tera râ, i roto i teie hoho'a peni, e mea anaana e te maitai ho'i te mau

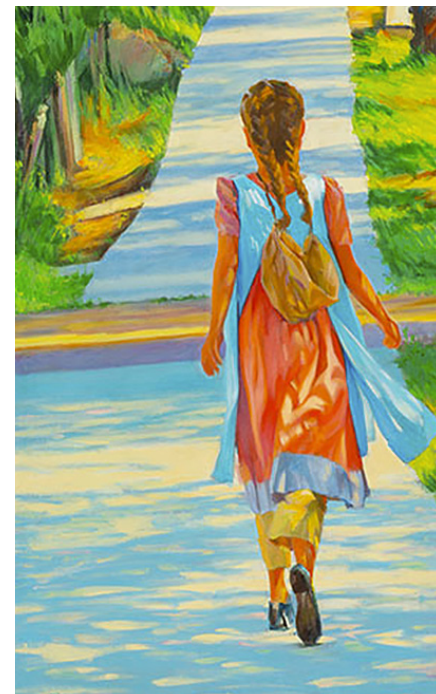

i mutaa iho ra, e nehenehe to'u aamu e hope ma te oaoa ».

« Mea nahea oe e ite ai i te reira ? », te uiraa ïa a Eva.

Ua huri a'era mama Rose i te hoê api i roto i ta'na Bibilia e na ô maira, « Te parauhia ra i ô nei :

TE OAOA / FOTO / TE HERE, NA SALVADOR ALVAREZ

A ratere ai outou, mai te tamahine pionie ra i ni'a i te hoho'a peni, na ni'a iho i to outou e'a maitai o te ti'araa pipi, te pure nei au e, e faa-itoito te faaroo i to outou mau taahiraa atoa i ni'a i to outou e'a.

« E parahi [te Atua] i roto ia ratou ra, e ei taata ratou no'na, e ei piha'i atoa iho te Atua ia ratou, ei Atua no ratou.

« E na te Atua e horoi i to ratou roimata atoa ; e e ore roa te pohe, e te oto, e te mihi, e te mauui, e ore atoa ïa, no te mea ua mou te mau mea tahito ra ? »⁴

Ua hi'o maira te tupuna vahine fetii Rose ia Eva. Ua ataata maira oia ma te muhumuhu mai ma te reo maotooto rii, « E ere anei teie i te mea nehenehe roa a'e ta oe i faaroo a'enei ? »

Ua feruri a'era o Eva e, e mea nehenehe mau.

Ua hurihuri a'era o mama Rose i te tahi mau api e ua faatoro atura i ni'a i te hoê irava ia tai'o o Eva : « O te mau mea aore i hi'ohia e te mata ra, aore i faaroohia e te tari'a ra, aore ho'i i ô i

te mau taata aore i farii i te mau mea maitatai atoa i roto i to ratou oraraa ».

« E Eva iti e, te mana'o mau ra oe e, e mea maitai hope roa to'u oraraa ? »

Ua parahi a'era mama fetii Rose i piha'i iho ia Eva i ni'a i te tofa. « Ua tae roa i te hoê taima ua pe'ape'a roa vau, aita vau i hinaaro ia aro faahou ».

« O oe ? », te uiraa ïa a Eva

Ua ueue te upoo o mama fetii Rose. « E rave rahi te mau mea o ta'u i hiaai i roto i to'u oraraa ». A paraparau noa ai oia, ua tupu te oto i roto i to'na reo aore â o Eva i faaroo a'enei i te reira. « Te rahiraa o te reira mau ohipa aita roa'tu i tupu. Te tahi oto i muri iho i te tahi. I te hoê mahana ua ite a'era vau e, eita roa'tu to'u oraraa e riro mai ta'u i ti'aturi. Ua riro te reira mahana ei mahana oto rahi. Ua ineine roa vau no te faaru'e i te mau mea atoa, e ia ora i roto i te ahoaho rahi ».

« E aha ïa ta oe i rave ? »

« Aita hoê a'e ohipa no te hoê tau.

Ua riri au. Ua riro mau vau mai te hoê tupapa'u ». E ua ata a'era oia maa vahii ite, e ere râ tera ata rahi matarohia ta'na, e faaroohia i roto i te fare taotoa. « 'Aita i tano', o te himene ïa ta'u i himene tamau noa i roto i to'u upoo. Tera râ, i te pae hopea, ua itehia ia'u te hoê mea tei faatahuri i to'u oraraa taotoa ».

« E aha te reira mea ? »

« Te faaroo », mata ataata mai nei mama fetii Rose. « Ua itehia ia'u te

faaroo. E ua horo'a mai te faaroo i te tia'i. E ua horo'a mai te faaroo e te tia'i ia'u i te ti'aturi e, ia tae i te hoê mahana, e maramarama te mau mea atoa, na roto i te Faaora, e faarirohia te mau mea hape atoa ei mau mea ti'a. I muri a'e i te reira, ua ite a'era vau e, te e'a i mua ia'u, e ere ïa i te e'a oto e te repo mai ta'u i feruri na. Ua haamata a'era vau i te ite i te mau ninamu anaana, te mau matie maramarama, e te mau uteute puai, e ua faaoti a'era vau e, e ma'iti au—e nehenehe ta'u e faaea noa i roto i te oto, e ia huti haere noa i to'u na avae ma te aroha, e aore râ, e nehenehe ta'u e faa-tupu i te tahi faaroo iti, e oomo i te hoê ahu maitai, e oomo i te tiaa nehenehe, e e haere ma te himenemene ». I teie taima, e mea peepee to'na reo mai to te tamahine i roto i te hoho'a peni.

Ua toro atura o mama Rose i te rima i ni'a i te amuraa na'ina'i e ua huti maira i ta'na mau papa'iraa mo'a tahito i ni'a i to'na na turi. « Aita vau e mana'o nei e, ua ma'i-mau-hia vau—Aita vau i papû e, e nehenehe ta oe e faaore i to oe ma'i na roto noa i te tauraa i to oe feruriraa. Tera râ, ua feruri mau vau e, tei roto vau i te ahoaho rahi ! Oia mau, ua farerei au i te mau mahana ati rahi, tera râ, noa'tu ta'u mau otoraa e ta'u mau haape'ape'araa, eita te reira e tau i taua mau ohipa ra—e rahi roa'tu râ te inoraa. Ua haapii mai te faaroo i te Faaora ia'u e, noa'tu te mau mea i tupu

roto i te aau o te taata ra, o ta te Atua ia i vaiiho no te feia i hinaaro ia'na ra ».⁵

« Na roto i teie huru ananahi hana-hana », te parau ia a mama Rose, « no te aha e haape'ape'a ai te upoo no te mau mea tahito e aore râ to teie mahana, o te ore e tu'ati roa ra i ta tatou i faanahonaho ? »

Faatu'atu'a a'era te mata o Eva. « Heru na », ua parau oia. Na ô atura oia e, « Te parau ra oe e, te oaoaraa, o te tia'iraa ia ma te faaoroma'i i te oaoa a muri a'e ? » Ei te mure ore noa anei te oaoa ? Eita anei te tahi tuhaa e nehenehe e tupu i teie nei ?

« E, oia, e nehenehe ! », te parau ia a mama Rose. « Aiû e, ua riro teie taime ei tuhaa no te mure ore. Aita te reira e haamata noa i muri a'e i to tatou poheraa ! E faaaraa te faaroo e te tia'i i to oe mata i ni'a i te oaoa tei tuuhia i mua ia oe.

« Ua ite au i te hoê pehepehe te na ô ra e, 'Te mure ore—e apaparaa ia no te mau mea o teie tau'.⁶ Aita vau i hinaaro i to'u mure ore ia riro ei apaparaa no te mau 'mea o teie tau' pouri e te ri'ari'a. E aita atoa vau e hinaaro ia ora i roto i te pouri o te hoê fare tapuniraa, ma te faaoroma'i noa i to'u oraraa, ma te hi'o ore i te mau mea e haati ra ia'u, e ma te faaoroma'i riri noa i te hopea ino. Ua horo'a mai te faaroo i te tia'i ta'u i hinaaro no te ora oaoa i teie nei ! »

« E aha ia te ohipa ta oe i rave i muri iho ? », te uiraa ia a Eva.

« Ua faaohipa vau i te faaroo i roto i te mau fafauraa a te Atua na roto i te faa'iraa i to'u oraraa i te mau mea faufaa. Ua haere au i te haapiiraa. Ua roaa to'u ite. Na roto i te reira, ua roaa te hoê toro'a ia'u o ta'u i here ».

Ua feruri o Eva i te reira maa taime iti e na ô a'era, « E mea papû roa râ e, e ere na te ohiparaa i faaoaoa ia oe. E rave rahi te taata ohipa roa aore e oaoa nei ».

Ua ui maira mama Rose e, « No hea mai to oe paari rahi, o oe hoê taata apî roa ? » « Ua ti'a mau oe. E te rahiraa o te reira mau taata ohipa roa e te oaoa ore, ua mo'ehia ia ratou te ohipa faufaa roa a'e i te ao atoa nei—te ohipa ta Iesu i parau e, o te varua ia o Ta'na evanelia ».

« E e aha te reira ? », te uiraa ia a Eva.

Na ô maira o Rose, « O te here ia—te hinaaro mau o te Mesia. « Te ite ra oe, te mau mea atoa i roto i te evanelia—te mau parau atoa e ti'a, e mea ti'a, e titauhia—e arata'i pauroa te reira i ni'a i te here. Ia here ana'e tatou i te Atua, e hinaaro ia tatou e tavini Ia'na. E hinaaro tatou ia riro mai Ia'na te huru. Ia here ana'e tatou i to tatou mau taata tupu, e faaea ia tatou i te feruri tamau i to tatou iho mau fifi, e e tauturu tatou ia vetahi ê ia tataru i to ratou iho mau fifi ».⁷

« O te reira te mea e faaoaoa ia tatou ? », te uiraa ia a Eva.

Ua ueue te tupuna vahine fetii Rose i te upoo e ua ataata, ma te roimata i roto i te mata. « E, e ta'u here iti. O te reira te mea e faaoaoa ia tatou ».

Ua tau roa

I te po'ipo'i a'e ua apa o Eva i to'na tupuna vahine fetii Rose, e ua haamau-ruuru ia'na no te mau mea atoa ta'na i rave. Ua ho'i oia i piha'i iho i to'na utuafare e to'na mau hoa e to'na fare e te mau taata i te tahi a'e pae i ô na.

Tera râ, ua tau roa oia.

A tupu noa ai o Eva i te paariraa, ua feruri pinepine oia i te mau parau a to'na tupuna vahine fetii Rose. Ua faaipoipo o Eva, ua fanau i te tamarii, e ua ora i te hoê oraraa maoro e te nehenehe.

E i te hoê mahana, a ti'a ai oia i roto i to'na iho fare, mata'ita'i noa ai i te hoê hoho'a peni no te hoê tamahine ahuhia i te ahu pionie, te haere ra na ni'a i te

hoê e'a ninamu maramarama, ua ite a'era oia e, ua tae'a-atoa-hia ia'na te matahiti o te tupuna vahine fetii Rose i taua pu'e tau mahanahana nehenehe ra.

I to'na taaraa i te reira, mai te huru ra e, te ooru ra te tahi pure taa ê i roto i to'na aau. E ua farii o Eva i te maururu no to'na oraraa, no to'na utuafare, no te faaho'i-faahou-raa-hia mai te evanelia a Iesu Mesia, e no taua pu'e tau mahana-hana ra era ê te tau, a haapii mai ai te tupuna vahine fetii o Rose⁸ ia'na no ni'a i te faaroo, te tia'i e te here.⁹

Hoê haamaitairaa

E au mau tuahine here, e au mau hoa i roto i te Mesia, te ti'aturi nei au, e te pure nei au e, ua haaputapû te hoê mea i roto i teie aamu i to outou aau, e ua faauru i to outou varua. Ua ite au te ora nei te Atua e te here nei Oia ia outou tata'itahi.

A ratere ai outou na ni'a iho i to outou e'a maitai o te ti'araa pipi, te pure nei au e, e faaitoito te faaroo i to outou mau taahiraa atoa i ni'a i to outou e'a ; e faaaraa te tia'i i to outou na mata i ni'a i te mau hanahana ta te Metua i te Ao ra i faataa no outou ; e ia î to outou aau i te here i te Atua e i Ta'na mau tamarii paatoa. Ei Apose-tolo na te Fatu, te vaiiho atu nei au i te reira ei iteraa papû e ei haamaitairaa na'u, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o ei hi'oraa, Mataio 13:24-30 ; 18:23-35 ; 20:1-16 ; 22:1-14 ; 25 ; Luka 10:25-37 ; 15:11-32.
2. Hi'o ei hi'oraa, Thomas S. Monson, « Arata'ihia i te fare ma te hau », *Liahona*, Novema 2014, 67-69 ; « Te here—te mana'o tumu o te evanelia », *Liahona*, Me 2014, 91-94 ; « Aita roa tatou e haere o tatou ana'e iho », *Liahona*, Novema 2013, 121-24 ; « E horo'a mai te haapa'o i te mau haamaitairaa », *Liahona*, Mae 2013, 89-92.
3. Hi'o 2 Nephi 2:25.
4. Apokalupo 21:3-4.
5. 1 Korinetia 2:9.
6. « Forever—is composed of Nows », i roto *Final Harvest : Emily Dickinson's Poems*, sel. Thomas H. Johnson (1961), 158 ; hi'o atoa poetryfoundation.org/poem/182912.
7. Hi'o Luka 9:24.
8. « Often the prickly thorn produces tender roses » (Ovid, *Epistulae ex ponto*, buka 2, epistole 2, reni 34 ; « Saepe creat molles aspera spina rosas »).
9. Hi'o Moroni 7:42.

Na te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

E no reira, ua faaoti au e faaoioi i ta'u taime rapaauraa na roto i te ma'imiraa na ni'a i te natirara. Ua mana'o roa vau e itehia mai ia'u te tahi parau mau aita ta to'u mau taote i ite e aore ra o ta ratou i tape'a noa na ratou.

E ua ma'iri rii te tahi taime a puta mai ai te mana'o i teie mea huru e roa ta'u e rave ra. Aita ihoa ia te ma'imiraa i te mau mea no tatou iho i te mana'o ino. Te tahitohito ra ra vau i te parau mau ta'u e nehenehe e turu'i atu i ni'a iho, e teie atura vau i roto i te peu a te natirara e ta'na mau faahitiraa huru e roa.

I te tahi taime, e au e, e mea afaro noa e te papu roa e te ohie roa te parau mau no tatou, e aita atura tatou e fafa pauroa mai i te faufaa rahi o te reira. E no reira, e tuu tatou i te hiti i te mea ta tatou i ite ei parau mau no te imi haere i te mau parau 'aro'aro (mystérieux) e te rave 'ata (compliqué). Maitai e, e haapii mai tatou e, ia a'ua'u tatou i te mau mea noaa ore, te tapapa ra ia tatou i te mau mea rii na'ina'i aita e faufaa.

Ia imi tatou i te parau mau pae varua, nahea tatou e ite ai e, tei ni'a tatou i te e'a ti'a ?

Te ho'e rave'a ; o te uiraa ia i te mau uiraa ti'a—te huru uiraa e tauturu ia tatau ia feruri maite i ni'a i to tatou haereraa i mua e ia hi'o i te haereraa teie mau mea no tatou. Te mau uiraa mai :

- « E auraa anei to to'u oraraa ? »
- « Te ti'aturi ra anei au i te Atua ? »
- « Te ti'aturi ra anei au e, ua ite e ua here te Atua ia'u ? »

« Te ti'aturi ra anei au e, te faaroo e te pahono nei te Atua i ta'u mau pure ? »

- « E mea oaoa mau anei au ? »
- « Te arata'i ra anei ta'u mau tautooraa i te mau fa e te faufaa pae varua teitei roa a'e o te oraraa ? »

Ua arata'i te mau uiraa hohonu no ni'a i te fa o te oraraa i te mau taata e te mau utuafare e rave rahi na te ao atoa nei ia imi i te parau mau. E pinepine te reira imiraa i te arata'i ia ratou i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei e i te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai.

Te uiui nei te mana'o e, ei melo o te Ekalesia, e maitai anei te noaa mai ia uiui haere tatou iho e : « Te haere maitai ra anei to'u riroraa i roto i te

Te pure nei au ia faatumu tatou i ni'a i te « ohie e au i te Mesia nei » e ia faati'a ho'i i To'na aroha ia faateitei e ia faauta ia tatou.

E au mau taea'e, e au mau tuahine here, e au mau hoa here, ua oaoa vau i te ti'araa i rotopu ia outou i teie mahana. Te oto nei tatou i teie e toru parahiraa aita e taata. Te mihi nei tatou i te peresideni Packer e ia Elder Perry e ia Elder Scott. Ua here tatou ia ratou e te pure nei tatou no te maitai o to ratou mau utuafare.

I roto i teie amuiraa rahi, i teie hopea hepetoma, e paturu atu tatou e toru taea'e tei piihia e te Fatu no te mono ia ratou i roto i te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo.

E riro ta tatou mau pure no ratou i te haapuai ia ratou a amo ai ratou i te pereue mo'a no te ti'araa aposetolo.

Te haere ra anei te evanelia no outou ?

Aita i maoro a'enei, ua ite au i te ho'e parau e ua faaea roa vau no te feruri i te reira. Teie te huru o te parau : « Ia parau oe i te ho'e taata e, e tauasini miria feti'a i roto i ao nui, e ti'aturi mai oia. Ia parau oe ia'na e, aita te peni i maro, e tape'a roa to'na rima no te haapapu mai ».

Aita anei tatou mai te reira te huru ? No haere noa a'enei au na roto i te tahi rapaauraa, e ua parau mai te mau taote aravihi i te mea e ti'a ia'u ia rave ia ora mai to'u ma'i. E mea ra tei ti'a ia'u ia haapii faahou mai na mua roa, e parau tahito ho'i teie no ni'a iho ia'u : ei taata ma'i, aita roa vau i te mea faaoromai roa.

Ekalesia ? Te haafatata ra anei te reira ia'u i te Mesia ? Te haamaitai ra anei te reira ia'u e i to'u utuafare i te hau e te oaoa mai tei parau-fafau-hia mai i roto i te evanelia ? »

E mau uiraa tu'ati i te reira ta Alama i uiui i te mau melo o te Ekalesia i Zarahemela a na ô ai oia e : « Ua itea anei ia outou taua faahuru-ê-raa rahi ra i roto i to outou aau na ? ... [E] ua ti'a anei ia outou i te hinaaro i te reira i teie nei ? ».¹ Na teie huru feruri-noa-raa e tauturu ia tatou ia tutonu faahou e aore râ ia faatu'ati faahou i ta tatou mau tautooraa tamahana i ni'a i te faanahoraa hanahana no te faaroraraa.

E rave rahi melo e pahono poupou rahi nei e, e mea maitai roa to ratou riroraa ei melo o te Ekalesia, e te haere maitai e te haere taa ê mau ra no ratou. E faaite mai ratou e, noa'tu â te veve e aore râ te auhune, noa'tu â te au o te mau mea e aore râ te mauui, e ite mai ratou i te auraa rahi e te hau e te oaoa maoti ta ratou fafauaraa i te Fatu e ta

ratou taviniraa pûpû i roto i te Ekalesia. I te mau mahana atoa e farerei au i te mau melo o te Ekalesia tei î i te oaoa anaana e o te faaite nei na roto i te parau e te ohipa e, ua apî roa to ratou oraraa i te evanelia a Iesu Mesia tei faaho'i-faahou-hia mai.

Ua ite atoa râ vau e, te vai ra te taata e mau iteraa au ore to ratou—o te mana'o nei i te tahi taime e, e ere roa te reira ta ratou i ti'aturi a riro mai ai ei melo i roto i te Ekalesia.

E mea oto rii no'u inaha ua ite roa vau i te huru ta te evanelia e horo'a mai i te rarua (vigueur) e e faaapî ho'i i te varua—te huru te reira e faaî i te aau i te ti'aturi, e te feruriraa i te maramarama. Ua ite au i te huru o te mau hotu o te evanelia a Iesu Mesia, o te nehenehe e tau i te hoê oraraa mai te reira noa, e te oraraa fiu, ei mea faahiahia e te anaana.

I teie nei, no te aha te haere ra no te hoê eiaha râ no te tahi ? E aha te taa-ê-raa i rotopû i te feia i roto i te Ekalesia

te i te aau i te reo haamaitai o te aroha faaora,² e ratou e mana'o nei e, te ere ra ratou i te hoê ohipa ?

A feruri noa ai au i teie mau uiraa, e mau mana'o tei diluvi i to'u feruriraa. I teie mahana, e faaite atu vau e piti.

Faaohie

A tahi : te faariro ra anei tatou i to tatou ti'araa pipi ei mea rave 'atâ ?

E mea ohie roa ho'i teie evanelia e e nehenehe i te tamarii ia taa i te auraa, e mea hohonu atoa râ e te 'âtiritirau (complexe) e e oraraa taatoa—e te mure ore atoa ho'i—te i titauihia no te tuatapapa, no te ite e no te maramarama pauroa mai i te reira.

I te tahi râ mau taime, e rave tatou i te lili nehenehe o te parau mau a te Atua ei reira e faaunauna atu ai e te tahi parairaa e parai-faahou-raa i te mana'o maitai e te faanahoraa e te mau tia'iraa taata nei. E mea tauturu e e mea tano paha te reira no te hoê taime, e no te hoê huru ohipa, are'a râ ia paraihia

- Rahi noa'tu tatou i te haereraa i te e'a o te ti'araa pipi, rahi noa'toa'tu tatou i te hinaaroraa i te haapii i te parau a te Atua.

E na reira e na reira noa, tera taahiraa i muri mai i te tahi, e e faaroo rahi a'e e te ti'aturi e te aroha o te faa'i ia tatou.

E mea nehenehe to'na ohie, e te haere maitai roa ra.

Te mau taea'e e te mau tuahine, mai te peu te mana'o ra outou e, aita te evanelia e haere maitai ra no outou, te ani manihini nei au ia outou ia ho'i i muri, hi'o i to outou oraraa mai te ho'e vahi teitei a'e e faaohie i to outou hi'oraa i te ti'araa pipi. A faatumu i ni'a i te mau haapiiraa tumu, te mau parau tumu e te faaohiparaa tumu i te evanelia. Te parau fafau nei au e, e arata'i e e haamaitai mai te Atua ia outou i ni'a i ta outou e'a ia tae i te oraraa hope roa, e e haere maitai roa te evanelia no outou.

te reira na ni'a e na ni'a i te tahi, e nehenehe te reira ia riro mai ei mou'a parairaa me'ume'u roa e aita atura paha tatou e ite faahou i te tiare iti tao'a rahi o ta tatou i au na.

E no reira, ei feia faatere, e ti'a ia tatou ia paruru etaeta roa i te Ekalesia e te evanelia i to'na mâraa e to'na pa-pûraa ma te faaea i te tuu i te hopoi'a faufaa ore i ni'a i to tatou mau melo.

E tatou paatoa te mau melo o te Ekalesia, titauhia ia *tatou* ia tuu i te tautooraa feruri-maite-hia i roto i te pûpûraa i to tatou ito e to tatou taime i te mau mea faufaa mau, a faateitei noa ai i to tatou taata tupu e a patu ai i te basileia o te Atua.

E tuahine orometua no te Sotaiete Tauturu, tei mâtauhia no te faaineine-
raa i te mau haapiiraa maitai roa. I te ho'e taime, ua faaoti oia e hamani i te ho'e tifaifai nehenehe e tano maitai no te faanehenehe i ta'na haapiiraa. O te oraraa râ ta'na faanahoraa—haere e tii i te mau tamarii i te haapiiraa, tauturu i te tahi taata tei tau i te vahi nohoraa, e ua fivahia te tane, e ua mana'o otahi te tahi hoa. Te fatata mai nei te mahana no te haapiiraa, e aita te tifaifai i oti roa. E no reira, i te pô na mua'tu, aita oia i taoto rii a'e i te ohiparaa i ni'a i te tifaifai.

Ia po'ipo'i a'e, ua rohirohi roa oia e aita atura te mau mana'o i nahonaho maitai, ua ti'a itoito noa râ teie tuahine no te horo'a i ta'na haapiiraa.

E mea nehenehe mau te ahu taoto—aita i hape te niraraa, e mau û purapura maitai e e hoho'a taa ê mau. E i ropu roa, ho'e noa ta'o ite-maitai-hia e tavevo ra i te tumu parau o ta'na haapiiraa : « Faaohie ».

Te mau taea'e e te mau tuahine, eiaha te oraraa i te evanelia ia riro ei ohipa rave 'atâ.

E mea afaro noa. E nehenehe te reira ia faataahia mai teie te huru :

- Na te faarooraa i te parau a te Atua ma te mana'o papû e faati'aturi ia tatou i te Atua e i Ta'na mau parau fafau.³
- Rahi noa'tu tatou i te ti'aturiraa i te Atua, rahi noa'toa'tu to tatou aau i te î i te here No'na e no te taata atoa.
- No to tatou here i te Atua tatou e hinaaro ai e pee Ia'na ma te faatu'ati i ta tatou mau ohipa i ni'a i te reni o Ta'na mau parau.
- No to tatou here i te Atua, ua hinaaro tatou ia tavini Ia'na, ua hinaaro tatou ia haamaitai i te oraraa o vetahi ê e ia tauturu i te feia veve e tei nava'i ore.

Haamata i te vahi tei reira outou

Te piti o to'u mana'o, oia ho'i : haamata i te vahi tei reira outou.

I te tahi taime e tupu mai te fiu o te aau no te mea aita tatou i « hau atu â » i te ho'e mea—hau atu â i te pae varua, hau atu â te faaturahia mai, te maramarama, te ea maitai, te moni, te vaha mario (aimable) e te aravihi. Aita ihoa te hinaaro ia haamaitai atu â i riro ei mana'o ino. Ua hamani mai te Atua ia tatou, ia tupu tatou e ia haere â i mua. A haamana'o râ e, e ti'a i to tatou mau paruparu ia tauturu ia tatou ia faahaehaa e ia fariu i ni'a i te Mesia, Oia te « faaairo... i te mau mea paruparu ei mea etaeta ».⁴ I te tahi atu pae, te faaohipa nei Satane i to tatou mau

paruparu no te faatopa i to tatou morare ia ore tatou ia tamata rii a'e.

Ua haapii au i roto i to'u oraraa e, aita i titauhia ia tatou ia riro « hau atu â » i te hoê mea no te haamata ia riro i ta te Atua e tia'i ra ia tatou ia riro.

E rave te Atua ia outou ia au i to outou vairaa i teie nei, a haamata atu ai i te hipa e outou. Te mea noa e titauhia, o te aau hinaaro, te hinaaro ia ti'aturi e te ti'aturiraa i ni'a i te Fatu.

Ua hi'o Gideona ia'na ei taata faaapu e te veve, te iti a'e i roto i te fare o to'na metua. Ua hi'o râ te Atua ia'na ei taata puai e te itoito.⁵

I te ma'itiraa Samuela ia Saula no te riro ei arii, ua tamata Saula i te faataui i ta'na parau. No roto mai ho'i Saula i te opu iti roa a'e o Iseraela. Nahea pai oia i te riro ei arii?⁶ Ua ite râ te Atua ia'na ei « taata hi'oraa maitai ».⁷

O Mose atoa te peropheta rahi tei teimaha roa e tei topa roa te morare, e ua tae roa to'na hinaaro ia faaru'e e ia pohe.⁸ Aita râ te Atua i faaru'e ia Mose.

E au mau taea'e e au mau tuahine, mai te peu e hi'o tatou ia tatou na roto noa i to tatou mata tahuti nei, eita paha tatou e ite roa i to tatou maitai. Te hi'o nei râ to tatou Metua i te Ao ra ia tatou mai te au i to tatou vairaa mau e te tata e nehenehe tatou e riro mai. Te hi'o nei Oia ia tatou mai Ta'na mau tamaiti e mau tamahine, ei taata maramarama mure ore, e te faito puai mure ore, e te faahopearaa hanahana.⁹

Ua matara te uputa no te faoraraa i te tusia a te Faaora, ia ho'i tatou paatoa i te Atua ra. « E au maitai [To'na] aroha i te mau taata ato'a i faahaehaa ia ratou iho i mua [i te Atua] ra ».¹⁰ O To'na aroha te mana faati'a e haamatara no tatou te mau basileia faoraraa a te Atua. Maoti To'na aroha, e ti'a faahou mai tatou e e faarahia mai i roto i te hoê basileia hanahana.

Ia hi'o tatou i te basileia hanahana ha'iha'i roa a'e, te basileia taretia, e mea « hau a'e i te mau ite atoa ra »,¹¹ eita e nehenehe e tai'o te taata e farii atu i te reira faoraraa.¹²

E nehenehe râ ta te aroha o te Faaora e rave rahi atu â no tatou. Tatou te mau melo no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei,

te titau nei tatou i te hoê mea rahi a'e eita e nehenehe e feruri. O te faateiteiraa i roto i te basileia taretiera. O te ora mure ore i mua i te aro o to tatou Metua i te Ra'i. O te horo'a rahi a'e a te Atua.¹³ I roto i te basileia taretiera, e farii tatou « i to'na îraa e i to'na hanahana ho'i ».¹⁴ Oia mau o te mau mea atoa a te Metua te horo'ahia mai ia tatou.¹⁵

O te faateiteiraa ta tatou fâ, o te ti'araa pipi ta tatou e'a.

A faaohipa noa ai outou i te tahi rii faaroo no te haamata i te haere ei taata hau e te pee i to tatou Fatu ra ia Iesu Mesia, e tau mai to outou aau.¹⁶ E maramarama to outou tino atoa.¹⁷

E tauturu mai te Atua ia outou ia riro ei mea rahi a'e i ta outou i feruri na. E e ite mai outou e, te haere mau ra te evanelia a Iesu Mesia i roto i to outou oraraa. Te haere ra.

Te haere ra !

Te mau taea'e e te mau tuahine, te mau hoa here, te pure nei au ia faatumu tatou i ni'a i te « [ohie] e au i te Mesia nei »¹⁸ e ia faati'a ho'i i To'na aroha ia faateitei e ia faauta ia tatou i roto i teie tere mai te vahi tei reira tatou i to tatou faahopearaa hanahana i mua i te aro o to tatou Metua.

A na reira ai tatou e ia ani noa'tu te tahi taata ia tatou e, « Te haere ra anei no outou te riroraa ei melo no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ? » e parau atu tatou mai te tahi te'ote'oraa, ma te hae-haa râ e te oaoa rahi, « Te haere maitai roa ra ! Mauruuru i te aniraa mai ! Ua hinaaro anei oe ia ite rahi atu â ? »

Teie to'u nei tia'iraa, ta'u pure, to'u iteraa papû e ta'u haamaitiraa na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Alama 5:14, 26.
2. Hi'o Alama 5:26.
3. Hi'o Roma 10:17.
4. Etera 12:27.
5. Hi'o Te Mau Tavana 6:12-16.
6. Hi'o 1 Samuela 9:21.
7. 1 Samuela 9:2.
8. Hi'o Numeru 11:14-15.
9. Hi'o 1 Ioane 3:1-3.
10. Etera 12:27.
11. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 76:89.
12. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 76:109.
13. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 14:7.
14. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 76:56.
15. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 84:38.
16. Hi'o 1 Samuela 10:9.
17. Hi'o Mataio 6:22.
18. 2 Korinetia 11:3.

Na Elder M. Russell Ballard

No te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Tei te hoe faatere te Atua

Ua riro te mau faaueraa e te mau fafauraa ei mau parau mau e ei mau haapiiraa tumu ta'oa rahi e itehia i roto i te Pahi tahito ra no Ziona, e o te Atua tei te hoe faatere.

I te amuiraa rahi no atopa i ma'iri a'enei, ua ani au i te feia tei faaroo mai, ia pee i te a'o a Brigham Young a na ô ai oia ia faaea noa i ni'a i te Pahi tahito ra no Ziona, oia ho'i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, ma te tape'a e piti rima.¹ Mai reira atu, ua oaoa vau i te iteraa e, ua faaroo mai vetahi o to'u utuafare e vetahi atoa e ua ani mai i teie uiraa : « E aha ta to matou rima e ti'a ia tape'a i roto i teie pahi tahito ra ? » Ua faahaamana'o vau ia ratou i ta te peresideni Young i parau : « Tei ni'a tatou i te pahi tahito no Ziona... o [te Atua] i te hoe faatere, e e vai noa Oia i reira... Na'na e faaue, Na'na e arata'i e Na'na e faatere. Ia roaa i te taata te ti'a-turiraa itea i roto i to ratou Atua, ma te ore roa e faaru'e i ta ratou mau fafauraa e to ratou Atua, e arata'i Oia ia tatou i te e'a ti'a ».²

Ei haapapûraa, ua tuu te Metua i te Ao ra e te Fatu ra Iesu Mesia i te mau parau mau papû e te ohie i ni'a i te Pahi tahito no Ziona, o te tauturu ia tatou ia tape'a noa i te avei'a i ni'a i te mau pape arepurepu o te oraraa tahuti nei. Teie te tahi rii noa o ratou.

Ua arata'i-noa-hia te Ekalesia a Iesu Mesia e te mau peropheta e te mau aposetolo ora. Noa'tu â to ratou huru

taata e te hape taata, e faauruhia te mau tavini a te Faaora no te tauturu ia tatou ia ape i te fifi e haamata'u i to tatou oraraa pae varua, no te ratere ma te hau i roto i te tahuti nei ia tae i to tatou tapaeraa hopea e te hope roa i te ra'i ra.

I roto i na 40 matahiti to'u apitiraa ia ratou, ua ite papû roa vau i te faauru-raa mamû e te heheuraa hohonu i te tura'iraa i te mau peropheta e te mau aposetolo, na reira atoa te mau hui mana faatere rahi e te feia faatere pupu tauturu. Noa'tu aita ratou i maitai roa e te hape ore, e mea fafau roa râ teie nau tane e nau vahine maitatai no te arata'iraa i mua i te ohipa a te Fatu mai Ta'na i faatere mai.

Eiaha râ tatou ia hahi ê : te faatere nei te Fatu i Ta'na Ekalesia na roto i te mau peropheta e te mau aposetolo ora. O teie te rave'a Ta'na i faatere noa mai i Ta'na ohipa. Inaha ho'i ua haapii te Faaora e, « Amene, amene, e parau atu vau ia outou, O te ite mai i ta'u e tono ra, ua ite mai ia ia'u ».³ Eita e nehe-nehe e faataa ê i te Mesia e Ta'na mau tavini. Ahani aita Ta'na mau aposetolo matamua, aita ia ta tatou e taata ite mata no te faati'a mai i Ta'na mau haapiiraa, Ta'na taviniraa, To'na mamae i roto i te ô i Getesemane e To'na pohe i ni'a i te satauro. Ahani aita to ratou iteraa papû, aita ia e faaiteraa aposetolo no te menema taata ore e te ti'a-faahou-raa.

Teie Ta'na i faaue i na aposetolo matamua :

« E teie nei, e haere outou e faaairo i te mau fenua'toa ei pipi, a bapetizo atu ai ia ratou i roto i te i'oa o te Metua, e no te Tamaiti, e no te Varua Maitai ;

« Ma te haapii atu ia ratou i te haapa'o i te mau mea'toa ta'u i parau atu ia outou na ».⁴

Ua faaapîhia teie tonoraa i to tatou nei anotau i te taima a pii ai te Fatu ia Iosepha Semita ia faaho'i faahou mai i te Ekalesia e te mau aposetolo faatoro'ahia, no te parau i Ta'na evanelia no te taima hopea hou To'na ho'iraa mai.

Ua riro noa na te fariiraa i te mau aposetolo e te mau peropheta ora ei tamataraa no to te ao, e mea faufaa rahi râ ho'i ia na-reira-hia no te maramarama hope roa i te Taraehara e te mau haapiiraa a Iesu Mesia e no te farii i te îraa o te mau haamaitairaa o te autahu'araa tei horo'ahia i te feia Ta'na i pii.

E rave rahi roa melo e mana'o nei e, e ti'a i te feia faatere no te Ekalesia e te mau melo ia maitai roa e aore râ ia fatata roa ino i te maitai roa. Te mo'e ra ia ratou e, e nava'i noa te maitai rahi o te Fatu no te rave faaoti i Ta'na ohipana roto i te mau taata tahuti nei. Maitai noa'tu â te hinaaro o te feia faatere, e hape tatou i te tahi taime. E ere teie huru fifi i roto noa i te Ekalesia, te tupu atoa ra te reira i roto i te auraa e te mau hoa, te taata tupu, te hoa rave ohipa e i rotopû atoa i na hoa faaipoipo e te utuafare ho'i.

E mea huru ohie ia hi'o i te paruparu o te tahi atu taata. Tera râ, e hape rahi to tatou ia hi'o noa tatou i te natura taata ma te ore e ite i te rima o te Atua e ohipa ra na roto i te feia Ta'na i pii.

Te faatumuraa i ni'a i te huru te Fatu e faauru nei i te feia faatere Ta'na i ma'iti, e te huru te Feia Mo'a e rave nei i teie ohipa faahiahia e te taa ê noa'tu roatou huru taata noa, o te hoê ia rave'a no tatou ia mau te rima i ni'a i te evanelia a Iesu Mesia e ia faaea noa i ni'a i te Pahi tahito ra no Ziona.

Te piti o te parau mau, o te haapiiraa tumu ia no te faanahoraa no te faaoraraa. Na roto i te peropheta Iosepha Semita, ua horo'a mai te Atua i te Ekalesia i te Buka a Moromona, te Buka fafau e te tahi atoa mau haapiiraa. Tei roto atoa i te reira te ite no ni'a i te faanahoraa no te faaoraraa, oia ho'i te hoê hoho'a fenua e faaite nei no hea mai tatou, e aha te fâ i ni'a i te fenua nei e i hea tatou e haere ia pohe tatou. Te horo'a atoa nei te faanahoraa i te hi'o-faaatea-raa hoê roa e te mure ore no ni'a i to tatou rioraa ei tamarii varua na te Atua. Na roto i te maramaramaraa o vai to tatou Metua i te Ao ra, na reira atoa to tatou auraa e O'na e Ta'na Tamaiti Here, o Iesu Mesia, e farii mai tatou i ta Raua mau faauerua e e rave tatou i te mau fafauraa ia Raua, o te faaho'i ia tatou i mua i to Raua aro e a muri noa'tu.

I te mau taime atoa e tape'a vau i te hoê aiû, e uiui haere te mana'o : « O vai oe, teie aiû iti ? E aha ta oe e riro mai na roto i te Taraehara a te Mesia ? »

E uiui atoa to tatou feruriraa i teie huru uiraa ia faaru'e mai te tahi taata : « Tei hea ratou ? E aha ta ratou e ite ra,

e aha te ohipa i reira ? E tamau noa anei te ora ? E aha te natura o to tatou mau auraa poihere i roto i te ao rahi no te mau varua tei pohe ? »

I roto i tera ao, e piti mootua tamahine to matou, o Sara e o Emily e e hoê mootua tamaroa, o Nathan. I te faaru'eraa mai na mootua tata'itahi, ua mau noa to matou na rima e piti i ni'a i te mau parau mau o te evanelia. Ua pahonohia ta matou mau uiraa ma te tamahanahanaraa e te haapapûraa na roto i te Taraehara a te Faaora. Noa'tu â te mihi nei matou i to matou nau mootua, ua ite râ matou e, te ora nei ratou, e e ite faahou matou ia ratou. Auê ia to matou maururu i teie maramaramaraa pae varua ia tae mai te mau 'aoiraa (turbulences) i ni'a i te taata hoê e te utuafare.

Te tahi atoa parau mau rahi i roto i te Ekalesia, oia ho'i ia, ua hamani te Metua i te Ao ra ia Adamu e ia Eva no te hoê fâ teitei. Na raua tera faauerua —e i muri iho na to raua huaai—ia hamani i te tino tahuti no te mau tamarii varua a te Atua, ia ratere ratou i te tahuti nei. Na roto i te reira, e tono mai

te Metua i te Ao ra i Ta'na mau tamarii varua i ô nei no te haapii e no te tupu na roto i te mau mea e tupu i ni'a i te fenua nei. No To'na here i Ta'na mau tamarii, ua tono mai te Atua i te mau ve'a mai te ra'i mai e te mau aposetolo no te haapii ia ratou no ni'a i te ohipatumu a Iesu Mesia ei Faaora.

Na roto i te mau tenetere, ua rave faaoti te mau peropheta i ta ratou hopoi'a, a faaara ai ratou i te taata no ni'a i te mau ataataraa e vai ra i mua ia ratou. E hopoi'a tei taamuhia i ni'a i te mau aposetolo a te Fatu ia hi'o, ia faaara e ia toro atu ho'i i te rima no te tauturu i te taata e imi ra i te pahonoraara i te mau uiraa o te oraraa.

A piti ahuru matahiti i teie nei, ua puhara te Peresideniraa Matamua e te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei ». I roto i teie parau, ua opani matou mai teie te huru : « Te faaara atu nei matou i te mau taata atoa o tei ofati i te mau fafauraa no te viivii ore, o tei hamani ino i to ratou hoa faaipoipo e aore râ i ta ratou mau tamarii, e aore râ

tei ore i rave i ta ratou hopoi'a utua-fare, ia tae i te hoê mahana e ti'a mau â ratou i mua i te Atua ia haavahia. Oia atoa, te faaara nei â matou e, na te vavahiraa o te utua-fare e hopoi mai i ni'a i te mau taata tata'itahi, te mau oire, e te mau nunaa i te mau ati rahi i tohuhia na e te mau peropheta i tahito ra e i teie anotau ».⁵

Ei mau aposetolo, te haapapû faahou nei matou i te reira faaararaa rahi i teie mahana. A haamana'o e, ua riro te mau faaueraa e te mau fafauraa ei mau parau mau e ei mau haapiiraa tumu tao'a rahi e itehia i roto i te Pahi tahito ra no Ziona, e o te Atua i te hoe faatere.

Te tahi atoa haapiiraa tumu faufaa rahi e ti'a ia tatou ia haru mai ei paruru, o te haapa'oraa ia i te mahana sabati. E tauturu te reira ia tatou ia ore ia viivii i te mau mea no teie nei ao, e horo'a mai te reira i te faafaearaa no te tino e te anaanaearaa (rafraichissement) pae varua no te haamoriraa i te Metua e te Tamaiti i te mau sabati atoa.⁶ Ia faariro tatou i te mahana sabati ei mahana hinaarohia, e tapa'o ia te reira no te tatou here Ia Raua.⁷

Ei tuhaa no ta matou tautooraa ia faariro i te mahana sabati ei mahana hinaarohia, ua ani matou i te feia faatere e te mau melo o te Ekalesia ia haamana'o e, na te Fatu te pureraa oro'a e

ia aahia te reira e ia mau maitai ho'i i roto i te repo o Ta'na mau haapiiraa. Te vauvauraa o te oro'a mo'a, o te taime ia e faaapî ai tatou i ta tatou mau fafauraa ma te haapapû faahou i to tatou here i te Faaora e ma te haamana'o i Ta'na tusia e Ta'na Taraehara.

E ti'a atoa i teie huru varua haamori ia puta mai i roto i ta tatou mau pureraa haapaeraa maa e te iritiraa mana'o o te ava'e tata'itahi. Ua faataahia te reira pureraa oro'a no te mau melo ia faaite poto mai i to ratou maururu, te here e te oaoa i to tatou Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia, e no te evanelia a Iesu Mesia tei faaho'i-faahou-hia mai ; e no te horo'a i te iteraa papû no ni'a i teie mau mea. Ua riro te pureraa haapaeraa maa e te iritiraa mana'o ei taime no te faaite poto mai i te tahi mana'o faauru e no te faaite papû ma te tura rahi. E ere i te taime no te horo'a i te hoê a'oraa

E ti'a i te mau tamarii ia haapiipii ia faaite i to ratou iteraa papû i te Paraimere e i roto i te pureraa pô utua-fare e to ratou nau metua, ia maramarama ho'i ratou i te auraa faufaa rahi o te hoê iteraa papû.

Te tura'iraa tei tupu a'enei no ni'a i te faariroraa i te sabati ei mahana hinaarohia, e faahopearaa afaro ia no te faaururaa a te Fatu i te feia faatere o te Ekalesia. E rave rahi hepetoma i

mua, e tauturu te mau melo o te apooraa paroisa i te episekoporaa ia hi'o i te mau himene e te mau tumu parau tei mana'ohia no te mau pureraa oro'a tata'itahi.

E haamaitaihia tatou paatoa ia i te sabati i te here no te Fatu, i te fare e i te pureraa. I te taime e haapiihia ta tatou mau tamarii i te e'a o te Fatu, e haapii ratou ia putapû e ia pahono i To'na Varua. E hinaaro tatou paatoa ia haere mai i te mau sabati atoa no te rave i te oro'a i te taime e putapû tatou i te Varua o te Fatu. E e riro te taatoaraa, te feia apî e te feia paari, e amo nei i te hopoi'a teimaha, i te putapû i te faateiteiraa e te tamahanahanaraa pae varua e tae mai na roto i te hoê mahana sabati tei pûpû-hia i te feruri-noa-raa i to tatou Metua i te Ao ra e i te Fatu ra ia Iesu Mesia.

Auaa maoti, tei piha'i iho noa te Mesia i te tia'iraa ma te hinaaro ia tauturu ia tatou i te taime e pure tatou no te tauturu ma te hinaaro ia tatarahapa e ia haere mai Ia'na ra.

I teie nei ua feruri tatou i teie rii noa mau parau mau e vai noa maira i ni'a i te pahi tahito no Ziona, faaea ana'e i reira e haamana'o ana'e e, te hoê pahi, e faura'o ia e afa'i ia tatou i te hoê tapaeraa.

Te tapaeraa o to tatou pahi, o te îraa ia o te mau haamaitairaa o te evanelia, te basileia o te ra'i, te hanahana tiretiera e te ti'araa i mua i te aro o te Atua !

Ua nahonaho te faanahoraa a te Atua. Tei te hoe faatere Oia, e te fano

nei To'na pahi rahi ma te mana rahi i te faaararaa e te faateiteiraa. A haamana'o e, eita ta tatou e nehenehe e ou'a i roto i te miti a 'au atu ai no te tapae i reira.

O te faateiteiraa te fâ o teie tere i te tahuti nei, e aita e taata e tae i reira maori râ na roto i te mau rave'a o te evanelia a Iesu Mesia : Ta'na Taraehara, te mau oro'a e te haapiiraa tumu e te mau parau tumu e arata'i nei ia tatou, o te itehia i roto i te Ekalesia.

Tei roto i te Ekalesia tatou e haapii ai i te mau ohipa a te Atua e e farii ai i te maitai rahi o te Fatu ra ia Iesu Mesia, o te faaora ia tatou. Tei roto i te Ekalesia tatou e hamani ai i te mau parau fafau e te mau fafauraa o te utuafare mure ore, o te riro mai ei buka ratere no te faateiteiraa. O te Ekalesia tei manahia e te autahu'araa no te patô (propulser) ia tatou na ni'a i te mau pape tau i haere noa o te tahuti nei.

E mauruuru ana'e tatou no te pahi iti tahito ra e te nehenehe, te pahi no Ziona, inaha aita ana'e te reira, ua titiri-otahi-hia ia tatou ma te mana ore, ma te tura'i-haere-hia e aita e hoe faatere e aita e hoe, ma te taviriviri noa i roto i te mau opape puai e te mata'i e te mau are a te enemi.

A tape'a maite, te mau taea'e e te mau tuahine, e a fano noa i ni'a i teie pahi hanahana, oia ho'i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, e e tae atu tatou i to tatou tapanaraa mure ore. O to'u ia iteraa papû e ta'u pure no tatou paatoa na roto i To'na i'oa, Oia tei topa To'na i'oa i ni'a i te Pahi tahito no Ziona, oia ho'i te Fatu e te Faaora, o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o M. Russell Ballard, « A faaea i roto i te pahi e a tape'a maitai ! », *Liahona*, Novema 2014, 89-92.
2. Brigham Young, « Remarks », *Deseret News*, Novema 18, 1857, 291.
3. Ioane 13:20.
4. Mataio 28:19-20.
5. « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
6. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 59:9-23.
7. Hi'o Isaia 58:13-14.

Na Elder Richard J. Maynes

No te peresideniraa o te Hitu Ahuru

Te oaoa i te oraraa i te hoê oraraa haamauhia i ni'a i te Mesia

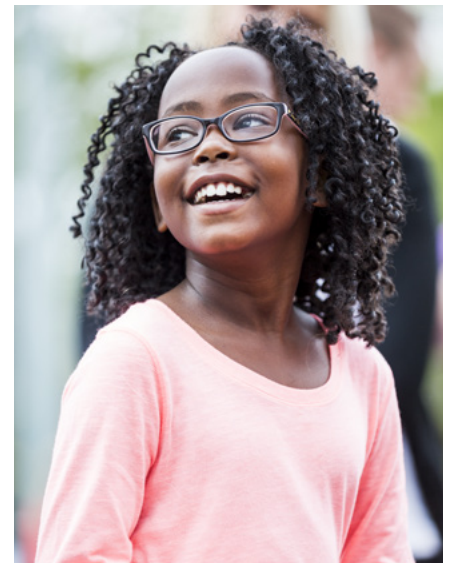
E ti'a i to tatou oraraa ia faatumu-ti'a-hia i roto i te Mesia mai te mea e, e hinaaro tatou ia ite i te oaoa e te hau i roto i teie oraraa.

Te faateimaha rahi nei te ao ta tatou e ora nei i ni'a i te mau taata maitai i te mau vahi atoa, ia faaiti e aore ra, ia faaru'e i ta ratou mau faatureraa no te hoê oraraa parau ti'a. Tera râ, noa'utu te ino e te mau faahemaraa e haati nei ia tatou i te mau mahana atoa, e nehenehe e e itehia ia tatou te oaoa mau i teie mahana na roto i te oraraa i te hoê oraraa faatumuhia i ni'a i te Mesia.

Ia faatumu ana'e tatou i to tatou oraraa i roto ia Iesu Mesia e Ta'na evanelia, e horo'a mai te reira i te vai-papû-raa e te oaoa i to tatou oraraa, mai ta teie mau hi'oraa i raro nei e faahoho'a nei.

O Elder Taiichi Aoba no te Hitu Ahuru, o te ora nei i roto i te hoê oire mou'a na'ina'i i Shikoku, i Tapone, tei anihia ia haapii i te hoê piha haapiiraa i roto i te hoê amuiraa feia apî. « A ti'a na outou i te mau vahi mo'a » te tumu parau ia i ma'ithia no te amuiraa. I muri a'e i to'na feruriraa i ni'a i te parau tumu e i te mea e haapii, ua faaoti a'era o Elder Aoba ia faaohipa i to'na toro'a ei mauhaa haapiiraa. E hamani faarii araea ta'na ohipa.

Te faati'a ra o Elder Aoba e, ua anaanatae roa ta'na piha haapiiraa feia apî i to ratou iteraa e, e nehenehe ta'na e tau i, fatata mai te hoê tahutahu, i te hoho'a o te araea i roto i to'na na rima, ei faarii, ei au'a, e ei hapaina. Ia oti a'era ta'na faaiteiraa, ua ani atura oia ia ratou e, te vai ra anei hoê o ratou

o te hinaaro e tamata. Ua afa'i paatoa ratou i to ratou rima i ni'a.

Ua afa'i maira o Elder Aoba e rave rahi feia ap'i i mua no te tamata i to ratou anaanatae ap'i. Te parau ra ratou e, i muri a'e i to ratou hi'oraa ia'na, e mea ohie roa. Tera râ, aore hoê o ratou i manu'ia i te tamataraa ia hamani i te hoê au'a ohie noa. Ua parau ratou e : « Eita e oti ia'u ! » « No te aha e ere i te mea ohie ? » « E mea ohipa rahi roa ». Ua faarohia teie mau parau a pee haere noa ai te araea na te mau vahi atoa i roto i te piha.

Ua ui oia i te feia ap'i e, no te aha ratou i fifi ai i te hamaniraa i te faarii araea. Ua rau te mau pahonora ta ratou i horo'a mai : « Aita hoê iteraa to'u », « Aita vau i haapiihia a'e nei », e aore ra, « Aita to'u e taren'i no te reira ». Ia au i te hopearaa o te ohipa, ua ti'a te mau parau atoa ta ratou i parau mai ; tera râ, te tumu faufaa roa a'e no to ratou

Mai te araea i ni'a i te huiira hamani faarii a Elder Taiichi Aoba, e ti'a i to tatou oraraa ia faatumu-ti'a-hia i roto i te Mesia mai te mea e, e hinaaro tatou ia ite i te oaoa e te hau i roto i teie oraraa.

manu'ia ore, o te araea ia, aita i tuu-maitai-hia i rotopu i te huiira. Ua mana'o te feia ap'i e, ua tuu ratou i te araea i ropu, tera râ, i roto i te hi'oraa a te taata aravihi, aita ia to ropu maitai. No reira, ua parau atura oia ia ratou, « E tamata faahou tatou hoê taim'e i teie ».

I teie taim'e, ua tuu o Elder Aoba i te araea i ropu maitai i te huiira, e ua haamata i te faaohu i te huiira, ma te

hamani i te hoê apoo i ropu i te araea. E rave rahi feia ap'i tei tamata faahou. I teie taim'e, e haamata ratou i te popo a parau ai e : « Iaaaah, mea faahiahia mau », « E nehenehe ta'u e rave i teie », e aore ra, « Ua oti ta'u ! » Parau mau, e ere te hoho'a i te mea afaro roa, te ohipa râ i oti, e mea taa ê roa ia i te tamataraa matamua. Te tumu no to ratou manu'ia no te mea ia e, ua tuuhia te araea i ropu maitai i te huiira.

Te ao ta tatou e parahi nei, ua aifaito noa ia i te huiira ohu a te taata hamani farii araea, e te puai noa'tura te ohu o te reira huiira. Mai te araea i ni'a i te huiira a te taata hamani farii araea, e ti'a atoa ia tatou ia vai maitai i ropu. To tatou ropuraa, oia ho'i, te ropuraa o to tatou oraraa, o Iesu Mesia ia e Ta'na evanelia. E ora tatou i te hoê oraraa i faatumuhia i ni'a i te Mesia, te auraa ra, e haapii tatou no ni'a ia Iesu Mesia e Ta'na evanelia, e i muhi iho, e pee tatou i To'na hi'oraa e e haapa'o i Ta'na mau faauerua ma te ti'a.

Ua parau te peropheta tahito Isaia e, « Area oe, e Iehova, o oe to matou metua ; e araea matou e na oe matou i hamani : e ohipa ana'e matou na to rima ».¹

Mai te mea e, ua faatumuhia to tatou oraraa i roto ia Iesu Mesia, e nehenehe Ta'na e hamani maitai ia tatou i roto i te hoho'a e titauhia no te ho'i faahou i mua i To'na aro e i te aro o To'na Metua

i roto i te basileia tiritiera. Te oaoa ta tatou e ite i roto i teie oraraa, e tuati noa ia i te faito o te faatumuraahia to tatou oraraa i ni'a i te mau haapiiraa, te hi'oraa e te tusia Tarahara a Iesu Mesia.

E te mau taea'e e te mau tuahine, ua fanauhia vau i roto i te hoê utuafare fetii u'i rau melo no te Ekalesia e rave rahi matahiti i teie nei, no reira, te mau haamaitairaa e te oaoa o te fariiraa i te evanelia a Iesu Mesia ei niu no te peu tumu o to matou utuafare, ua riro ia ei tuhaa matarohia no to matou oraraa i te mau mahana atoa. Ua tae roa i te taim'e a rave ai au i ta'u misioni, i ite ai au i te maitai faahiahia o te iraa o te evanelia a Iesu Mesia i ni'a i te feia o tei ore roa'tu i ite na mua a'e nei i to'na mau haamaitairaa i roto i to ratou oraraa. Te faaite mai nei teie irava i roto i te Mataio i te ohipa e tupu i ni'a i te feia o tei faafariuhia mai i roto i te evanelia a Iesu Mesia : « E au â te basileia o te ao ra i te tao'a mo'e i roto i te aua, e itea ihora e te hoê taata, huna maite ihora, e no te oaoa i taua tao'a ra, ua hoo atura i te mau tao'a atoa na'na ra, e ua hoo atura i taua aua ra ».²

Te hinaaro nei au e faaite atu ia outou i te hoê hi'oraa no roto mai i te Buka a Moromona o te faahoho'a nei i te mea ta te hoê taata faafariuhia e farii ia aufau no te farii i te oaoa i apitihia i te imiraa i te tao'a faufaa rahi ta Iesu

e parau nei i roto i te parabole no te tao'a rahi tei hunahia i roto i te fenua.

Haamana'o na i roto i te buka Alama, pene 20, te haere ra Amona e o Lamoni i te oire no Midoni no te imi e no te faaora i te taea'e o Amona, o Aarona, tei roto i te fare tape'araa. I roto i to raua tere, ua farerei a'era raua i te metua tane o Lamoni, oia te arii Ati Lamana i ni'a i te fenua taatoa.

Ua riri te arii i te iteraa i ta'na tamaiti o Lamoni te ratere ra na muri iho ia Amona, hoê misionare Ati Nephi, ta'na i faairi ei enemi. Ua mana'o oia e, e ti'a i ta'na tamaiti ia haere i te hoê ta'uruaraa rahi ta'na i faatupu no ta'na mau tamaiti e to'na mau taata. No te riri rahi o te arii Ati Lamana, ua faaue atura oia i ta'na tamaiti o Lamoni ia taparahi pohe ia Amona i ta'na o'e. Ua pato'i râ o Lamoni, no reira, ua huti maira te arii i ta'na iho o'e no te taparahi pohe i ta'na tamaiti no to'na haapa'o ore ; tera râ, ua ti'a'tu o Amona no te faaora ia Lamoni. I te pae hopea ua upooti'a oia i ni'a i te arii e ua ti'a ho'i ia'na ia taparahi pohe ia'na.

Teie ta te arii i parau atu ia Amona i to'na iteraa e, tei roto oia iho i te ora e te pohe : « Ia faaherehere oe ia'u, e horo'a atu vau ia oe i ta oe e ani, e tae noa'tu i te afa o te basileia nei ».³

No reira, ua farii te arii ia aufau i te hoo o te afaraa o to'na basileia no te faaherehere i to'na iho ora. E riro e, ua maere te arii a ani ai Amona ia tuu noa a'e oia i to'na taea'e ia Aarona e to'na mau hoa i rapae i te fare tape'araa e ia tape'a noa â ta'na tamaiti o Lamoni i to'na ra basileia.

I muri a'era, na roto i teie fareireira, ua tuuhia te taea'e o Amona, o Aarona i rapae i te fare tape'araa no Midoni. I muri a'e i to'na tuu-raa-hia i rapae, ua faauruhia oia ia tere atu i te vahi tei reira te arii Ati Lamana te faatereraa i te fenua. Ua arata'ihia'tura o Aarona i mua i te arii e ua farii i te haamaitairaa ia haapii ia'na i te mau parau tumu o te evanelia a Iesu Mesia, e tae noa'tu i te faanahonahoraa rahi no te faaoraraa. Ua faauru hohonu te mau haapiiraa a Aarona i te arii.

E itehia te pahonora a te arii i te mau haapiiraa a Aarona i roto i te irava 15 o te pene 22 o Alama : « E oti

a'era taua mau parau ra i te haapiihia e Aarona ia'na ra, ua na ô maira te arii, E nafea'tu ho'i au ia fanau-faahou-hia vau i te Atua, e ia mahiti-tumu-ê-hia teie nei varua ino i roto i to'u nei aau, ia roaa to'na ra Varua, e ia faa'ihia ho'i au i te oaoa, e ore ai au e ti'avaruhia'i i te mahana hopea ra ? Inaha, e faarue hua'tu vau i ta'u atoa ra faufaa ; e faarue atu vau i to'u nei basileia, ia roaa ia ia'u teie oaoa rahi ra ».

Te vahi maere, taa ê atu te horo'araa i te afaraa o to'na basileia no te faaherehere i to'na ora, i teie nei, te farii nei te arii Ati Lamana ia horo'a i to'na basileia taatoa ia ti'a ia'na ia farii i te oaoa e roaa no roto mai i te iteraa, te fariiraa e te oraraa i te evanelia a Iesu Mesia.

E mea faafariu-atoa-hia mai ta'u vahine o Nancy i roto i te Ekalesia. E rave rahi taime to'na faaiteraa mai ia'u i te roaraa o te mau matahiti, i te oaoa ta'na i farii i roto i to'na oraraa mai te taime a itehia ai ia'na, a farii ai e a ora ai oia i te evanelia a Iesu Mesia. Teie i muri nei te hoê parau no roto mai i te tuahine Maynes no ni'a i te mau ohipa tei tupu i ni'a ia'na :

« Ei feia apî paari i roto i te 20raa o to'u matahiti, ua ite au e, ua tae au i te hoê faito o to'u oraraa e titauhia ia tau i te hoê mea ia riro vau ei taata oaoa a'e. Mai te huru e, te ora noa ra vau i to'u oraraa ma te opuaraa ore e te arata'iraa ore, e aita vau i ite e, i hea

e itehia ai te reira. Ua ite a'e na vau e, te vai ra te Metua i te ao ra, e i te tahi taime i roto i to'u oraraa, ua pure au, ma te ite e, ua faaroo mai Oia.

« A haamata ai au i ta'u tuatapaparaa, ua haere au i roto i te mau faaroo rau, tera râ, e ho'i noa mai â vau i roto i taua mau mana'o nei â e taua haaparuparuraa nei â. Ua haamaitahia vau i te mea e, i te pae hopea, ua pahonohia mai ta'u pure aniraa i te arata'iraa e te opuaraa i roto i te oraraa, e ua hopoihia mai te îraa o te evanelia a Iesu Mesia i roto i to'u oraraa. No te taime matamua ua ite au mai te huru e, e opuaraa ta'u, e ua hopoi mai te faanahonahoraa no te oaoa i te oaoa mau i roto i to'u oraraa ».

Te faaite papû atoa mai nei te tahi atu iteraa no roto mai i te Buka a Moromona e mea nahea te oraraa i te hoê oraraa faatumuhia i ni'a i te Mesia e nehenehe ai e faa'ia tatou i te oaoa rahi, noa'tu e, te haatihia nei tatou i te mau fifi faito ore.

I muri a'e i to te peropheta Lehi e to'na utuafare faaru'eraa ia Ierusalem e 600 matahiti hou te Mesia, ua overe haere noa ratou fatata e va'u matahiti i roto i te medebara e tae roa'tu i te taime a tae ai ratou i roto i te hoê fenua tei parauhia o Bounetifula, tei piha'i iho i te pae tahatai. Teie ta Nephi faaiteraa i te huru o to ratou oraraa pe'ape'a i roto i te medebara : « e pohe noa matou i

te mau ati e rave rahi e te pe'ape'a... aore ho'i e ti'a ia matou ia papa'i no te rahi ».⁴

A parahi ai oia i Bounetifula, ua horo'a te Fatu ia Nephi i te hopoi'a o te paturaa i te hoê pahio o te hopoi atu ia ratou na ni'a i te moana e tae atu i te fenua i parauhia ra. I muri a'e i to ratou taeraa i roto i te fenua i parauhia ra, ua tamau noa te mau aroraa rahi i te tupu i rotopu i te mau taata tei faatumu i to ratou oraraa i roto i te Mesia e i te feia ti'aturi ore o tei pee i te mau hi'oraa o Lamana e o Lemuela. I te pae hopea, no te rahi o te aroraa i rotopu i na pupu taata, ua opua a'era o Nephi e te feia tei pee i te mau haapiiraa a te Fatu ia faataa ê ia ratou e ia reva'tu i roto i te medebara no te paruru ia ratou. I taua taima ra, e 30 matahiti i muri a'e i to Lehi e to'na utuafare faaru'eraa ia Ierusalem, ua faahiti o Nephi i te hoê parau maramarama maitai e te maere atoa ho'i, i muri a'e hoa râ i to'na papa'iraa i roto i te mau papa'iraa mo'a i te mau ati e te mau pe'ape'a maoro ta ratou i farerei. Teie ta'na mau parau : « Parahi ihora matou ma te oaoa ».⁵ Noa'tu to ratou mau fifi, ua ti'a ia ratou ia ora ma te oaoa no te mea ua faatumuhia ratou i roto i te Mesia e Ta'na evanelia.

E te mau taea'e, e te mau tuahine, mai te araea i ni'a i te huiraa a te taata hamani faarii, e ti'a i to tatou oraraa ia faatumu-ti'a-hia i roto i te Mesia mai te mea e, e hinaaro tatou ia ite i te oaoa e te hau i roto i teie oraraa. Te paturu paatoa nei te mau hi'oraa o te arii Ati Lamana ; ta'u vahine o Nancy ; e te mau taata Ati Nephi, i teie parau tumu mau.

Te faaite atu nei au ia outou i to'u iteraa papû i teie mahana e, e ite-atoa-hia ia tatou taua hau ra, taua oaoa ra, taua oaoa mau ra mai te mea e, e faa-oti tatou ia ora i te oraraa tei hamauhia i ni'a i te Mesia, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Isaia 64:8.
2. Mataio 13:44 (Papa'iraa tei faatanohia).
3. Alama 20:23.
4. 1 Nephi 17:6.
5. 2 Nephi 5:27.

Na Neill F. Marriott

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamahine

Auraro to tatou aau i te Atua

I te taima e vai matara tatou i te Varua, e haapii tatou i te haere'a o te Atua e e ite tatou i To'na hinaaro.

Ua paraparau mai o Elder Dallin H. Oaks, i te amuiraa rahi no eperera ra, i te titauroa « ia tau i to tatou iho oraraa ».¹ E parau vau e, e haamata to tatou iho tauraa na roto i te tauraa o te aau—noa'tu â te mau ohipa e tupu i roto i to outou oraraa e aore râ to outou vahi fanauraa.

No ô mai au i te mau pae apato'a mo'emo'e o te mau Hau Amui no Marite, e i roto i to'u apîraa, ua haapii mai te mau parau o te mau himene porotetani tahito no ni'a i te aau o te hoê pipi mau—e aau tei tau. A hi'o na i teie mau parau, o ta'u i here roa :

*A rave mai te au i to oe haere'a,
e te Fatu !*

A rave mai te au i to oe haere'a !

O oe te potera ;

O vau te araea.

A oi ia'u e a haamani ia'u

Ia au i to Oe ra hinaaro,

A tia'i noa ai au,

Ma te auraro noa e te hau.²

Nahea tatou, te taata no teie tau apî, te taata ohipa rahi, o te umeume te tahi i te tahi, e vai ai ma te auraro noa e te hau ? Nahea tatou i te faairi i te

haere'a o te Fatu ei haere'a no tatou ? Te ti'aturi nei au e, e haamata tatou na roto i te haapiiraa mai no ni'a Ia'na ra e te pureraa no te maramarama. A rahi noa ai to tatou ti'aturi Ia'na, e matara mai to tatou aau e e imi tatou ia rave i To'na hinaaro a tia'i atu ai i te mau pahonora e tauturu mai ia maramarama.

Ua haamata te tauraa o to'u iho nei aau, i te 12 matahiti, a haamata ai au i te imi i te Atua. Taa ê noa'tu te pure a te Fatu,³ aita roa'tu vau i ite nahea ia pure. Te haamana'o nei au i to'u tuturiraa, ma te ti'aturi e nehenehe ia'u ia putapû i To'na here, ma te ani e, « Tei hea Oe, e te Metua i te Ao ra ? Ua ite au tei te hoê vahi Oe, tei hea râ ? » I te roaraa o to'u

apîraa, ua ani au. Ua farii rii au i te tahi mau ite no te huru mau o Iesu Mesia, are'a râ ua vaiiho te Metua i te Ao ra ia'u, na roto i To'na paari, ia imi noa na e 10 matahiti to'u tia'iraa.

I te matahiti 1970, a haapii mai ai te mau misionare ia'u i te faanahoraa o te faaoraraa a te Metua e te Taraehara o te Faaora, ua hope ta'u tia'iraa. Ua farii au i te reira mau parau mau e ua bapeti-zohia vau.

Ma te faatumu i ni'a i teie ite no te aroha e te mana o te Fatu, ua ma'iti to'u hoa tane, ta'u mau tamarii e o vau nei i teie faahitiraa parau no te utua-fare : « E tere maitai te mau mea atoa ». Tera râ nahea ia parau i te reira mau parau te tahi i te tahi ia tupu ana'e te ati rahi e aita te mau pahonoraa e roaa vitiviti mai ?

A tape'a hia ai ta maua tamahine nehenehe, e te parau ti'a, 21 matahiti, o Georgia, i te fare ma'i i roto i te hoê huru pe'ape'a ino i muri mai i te hoê ati purumu na ni'a i te pere'o'o taataahi, ua parau to matou utua-fare, « E tere maitai te mau mea atoa ». A reva vitiviti ai au mai ta maua misioni i Beresilia no te haere atu i Indianapolis, i Indiana, i Marite, no te faaea i piha'i iho ia'na, ua ti'aturi au i ta matou faahitiraa parau utua-fare. Tera râ, ua haere atu ta maua tamahine iti i te ao varua te tahi noa hora na mua a'e i te tauraa to'u manureva. Ma te oto e te aueue o tei haruru mai i ni'a i to matou utua-fare mai te uira ra te huru, nahea pai e ti'a ai ia matou ia hi'o faahou i te tahi e te tahi a *parau faahou ai* e, « E tere maitai te mau mea atoa » ?

I muri mai i to Georgia poheraa, ua ahitahita (à vif) roa to matou mau mana'o, ua aro matou, e te aro noa nei à matou i te tahi mau taime otoraa rahi, are'a râ te tape'a nei matou i ni'a i te iteraa e, aita roa'tu tatou e pohe mau. Noa'tu to matou nei ahoaho i te faaearaa te tino o Georgia i te ha'u-ti'uti, ua mau to matou faaroo i ni'a i te mana'o e, ua haere ti'a atu oia e ora ei varua, e te ti'aturi nei matou e ora paato'a matou ia'na ra i te mure ore, mai te mea e haapa'o matou i ta matou mau fafauraa hiero. Na roto i te ti'aturiraa i to tatou Taraehara e To'na

ti'a-faahou-raa, te ti'aturiraa i te mana o To'na autahu'araa, e te ti'aturiraa i te mau taatiraa mure ore, faahiti ana'e tatou i ta matou faahitiraa parau ma te papû.

Ua parau te peresideni Gordon B. Hinckley : « Mai te mea e rave outou i to outou maitai roa a'e, e tere maitai te mau mea atoa. A ti'aturi i te Atua [...] Eita te Atua e faaru'e ia tatou ».⁴

Aita ta matou faahitiraa parau utua-fare e parau nei e, « E tere maitai te mau mea atoa *i teie nei* ». Te parau nei râ no to matou ti'aturiraa i te hopearaa mure ore—eiaha noa i te mau hopearaa no teie noa nei taime. Te parau nei te papa'iraa mo'a e, « A imi itoito noa, a pure noa i te mau taime atoa, e ia faaroo noa hoi, e e ohipa amui mai te mau mea atoa ei maitai no outou ».⁵ Aita i parauhia e, *e mea* maitai te mau mea atoa, are'a râ no tei marû e te haapa'o maitai, e ohipa te mau mea—te maitai e te ino *toopiti*—no te maitai, i te taime râ a te Fatu. Te ti'aturi nei tatou Ia'na, i te tahi taime, mai ia Ioba i roto i to'na mamae, ma te ite e, na te Atua « ho'i i

haamauui e na'na hoi i vehî ; na'na i haaparuparu, e na to'na rima hoi i faa-ora ».⁶ E farii te auu marû i te tamataraa e te ti'airaa i te taime e tae mai ai te faaoraraa e te ora maitai.

I te taime e vai mataraa tatou i te Varua, e haapii tatou i te haere'a o te Atua e e ite tatou i To'na hinaaro. I roto i te pureraa oro'a, ta'u e pii nei e, te mafatu o te Sabati, ua itehia ia'u e, i muri mai i to'u pureraa no te faaoreraa hara, e haapiiraa e vai ra i roto i te aniraa i te Metua i te Ao ra, « E te Metua, e mea atu â tei ti'a ia rave » ? I te taime e vai auraro tatou e e vai hau ho'i, e nehenehe to tatou varua e haapiihia i *te tahi atu ohipa* o te ti'a paha ia tatou ia tau—te tahi ohipa e faaiti ra i to tatou ti'araa ia farii i te arata'iraa pae varua e aore râ te faaoraraa e te tauturu.

Mai teie te huru, penei a'e ua tape'a maitai noa vau i te au ore i te tahi taata. Mai te mea e ani au e, e mea atu â tei ti'a ia fa'i, e fâ papû mai teie ohipa huna i roto i to'u feruriraa. No te haapoto, te muhumuhu maira te Varua Maitai e, « ua ani papû mai oe e, e mea atu â anei e

atu i to tatou hereraa ia tatou iho e i ta tatou iho tarena ?

Te mana’o nei paha te tahi pae e, ua manuia ore ratou e rave rahi taime e ua paruparu roa atoa no te tau mai i te mau ohipa hara e aore râ te mau hinaaro o to ratou aau i teie ao. Tera râ, mai Iseraela i fafauhia ra, aita tatou e tamata e e tamata faahou nei ma te ti’aturi noa i ni’a ia tatou iho no te tau. Mai te mea e ti’aoro tatou i te Atua ma te papû, e rave Oia ia tatou i to tatou vairaa—a faairi atu ai ei mea hau atu i ta tatou e nehenehe e feruri. Ua papa’i te aivanaa no te pae faaroo ra o Robert L. Millet no ni’a i « te ieie au ia haamaitai ia tatou », apiti-aifaito-hia i te « haapapû-raa [pae varua] e, i roto e na roto ia Iesu Mesia, e manuia tatou ».⁹ Maoti teie faito maramarama, e nehenehe tatou e parau afaro i te Metua i te Ao ra e :

*E ti’aturi au ia Oe,
No To aroha rahi
E haere atu ma te aau tae :
E pee au ia Oe.*¹⁰

I te taime e pûpû tatou i to tatou aau tatarahapa ia Iesu Mesia, e farii Oia i ta tatou pûpûraa. E faaho’i Oia ia tatou. Noa’tu te huru o te mau pau, te mau pèpè e te pato’iraa o ta tatou i mauui, e puai atu â To’na maitai rahi e ta’na faaoraraa i te mau mea atoa. A rave mau ai tatou i te zugo e te Faaora ra, e parau tatou ma te papû e, « E tere maitai te mau mea atoa ». Na roto i te i’oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Dallin H. Oaks, « Te parabole no te ueue huero », *Liahona*, Mae 2015, 32.
2. « Have Thine Own Way, Lord », *The Cokesbury Worship Hymnal*, no. 72.
3. Hi’o Mataio 6:9-13.
4. Gordon B. Hinckley, amuraa area no Jordan Utah South, tuhaa pureraa a te autahu’araa, 1 no mati 1997 ; hi’o atoa « Excerpts from Addresses of President Gordon B. Hinckley », *Ensign*, Atopa 2000, 73.
5. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 90:24.
6. Ioba 5:18.
7. 3 Nephi 9:20.
8. « Te Mesia Ora : Te iteraa papû a te mau Aposetolo », *Liahona*, Eperera 2000, 3 ; reta tei faahuru-ê-hia.
9. Robert L. Millet, *After All We Can Do: Grace Works* (2003), 133.
10. « E pee Au ia Oe, Te mau Himene », *Te mau himene*, n° 165.

rave ; o teie ia. Te faaiti ra to oe au ore i to oe haereraa i mua e te hamani ino nei te reira i to oe aravihi i te tahi mau auraa tupu maitai. A vaiiho ê atu i te reira ». Auê, e ohipa rahi teie—e tae mai paha te mana’o e, ua tano tatou i te ririraa—noa’tu râ, o te auraroraa i te haere’a o te Fatu te e’a hoê i te oaoa vai maoro.

I te roaraa o te tau e te tahi faito i muri mai i te tahi, e farii tatou i To’na puai hamani maitai e te arata’iraa—penei a’e no te haere pinepine i te hiero, e aore râ no te haapii hohonu atu â no ni’a i te Taraehara o te Faaora, e aore râ no te haere atu e farerei i te hoê hoa, te episekopo, te taata toro’a faaa’o e aore râ te taote. E haamata te faaoraraa o to tatou aau na roto i to tatou fariuraa e te haamoriraa i te Atua.

E haamata te haamoriraa mau ia au ana’e to tatou aau i te Metua e i te Tamaiti. E aha te huru o to tatou aau i teie mahana ? Te mea huru ê râ, no te farii i te hoê aau faaorahia e te haapa’o maitai, e titauhia ia oto na mua te reira i mua i te Fatu. « E pûpû mai outou i te aau tatarahapa e te varua marû ia’u ei

mono i te reira »,⁷ ta te Fatu ia i parau. Te faahopearaa o te faatusiaraa i to tatou aau, e aore râ to tatou hinaaro, i te Fatu, o te fariiraa ia i te arata’iraa pae varua o ta tatou e hinaaro.

A rahi noa’tu ai ta tatou e haapii no ni’a i te maitai rahi e te aroha o te Fatu, a ite atoa ai tatou i teie aau to tatou tei rave noa na mai te au i to’na hinaaro te haamata ra i te afâfâ e te oto ei aau mehara. E haafatata atu ia tatou Ia’na, ma te hinaaro puai ia amo atoa mai i te zugo e te Tamaiti Fanau Tahia a te Atua. I roto i teie titauroa a to tatou aau tatarahapa ia rave i te zugo, e farii mai tatou i te ti’aturiraa e te arata’iraa apî na roto i te Varua Maitai.

Ua aro noa na vau no te tiahia i te hinaaro pae tino ia faatupu i te mau mea mai te au i to’u haere’a, ma te ite atoa râ e, to’u haere’a, e ere roa’tu ia i te mea hope, ua ta’oti’ahia, e tei raro mai i te haere’a o Iesu Mesia. « Ua riro To’na haere’a ei e’a e arata’i i te oaoa i roto i teie nei oraraa e i te oraraa mure ore a muri atu ».⁸ E ti’a anei ia tatou ia here ia Iesu Mesia e i To’na haere’a hau

Na Elder Larry R. Lawrence
No te Hitu Ahuru

« E aha iho â tei toe ia'u ? »

Mai te mea e haehaa tatou e e vaiiho tatou ia haapiihia tatou, e faauru mai te Varua Maitai ia tatou ia haamaitai ia tatou ma te arata'i ia tatou i te fare, e ti'a râ ia tatou ia ani i te Fatu no te mau arata'iraa a na ni'a ai tatou i te e'a.

I to'u taure'are'a raa, ua haamata vau i te tuatapapa i te parau no ni'a i te Ekalesia. I te haamataraa ua anaanatae au i te Evanelia na roto i te hi'oraa o to'u mau hoa Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, e i te pae hopea râ ua anaanatae au i te haapiiraa tumu taa ê mau. I to'u haapiiraa e, e nehenehe i te mau tane e te mau vahine haapa'o maitai ia tamau noa i te haere i mua e ia riro, i te pae hopea, mai to tatou mau metua i ni'a i te ra'i, ua maere mau roa vau. Ua au vau i te haapiiraa ; ua ite au e e parau mau te reira.

I muri noa iho i to'u bapetizoraa, i to'u tai'oraa i te A'oraa i ni'a i te Mou'a, e ua ite ihora vau e ua haapii Iesu i teie parau mau no ni'a i te haereraa mure ore i mua i roto i te Bibilia. Ua parau Oia, « Ia maitai roa ho'i outou mai to outou Metua i te Ao e maitai roa ra ».¹

E melo vau no te Ekalesia i teie nei hau atu i te 40 matahiti, e i te mau taima atoa ia tai'o vau i teie irava, e haamana'o vau i to tatou tumu i ò nei i te fenua nei. Ua haere mai tatou no te haapii e no te haamaitai ia tatou e tae noa'tu ua

haamo'ahia aore râ ua maitai roa tatou i te Mesia.

E ere mea ohie te tere o te hoê pipi. Ua piihia te reira te hoê « e'a no te haamaitairaa tamau ».² A tere ai tatou na ni'a i te e'a titiaifaro e te pirihaio, e titau tamau noa te Varua ia tatou ia riro ei mea maitai a'e e ia tamau noa i te haere i mua. Ua riro te Varua Maitai ei

hoa ratere maitai. Mai te mea e haehaa tatou e e vaiiho tatou ia haapiihia tatou, e rave mai Oia ia tatou ma te rima e e arata'i ia tatou i te fare.

E ti'a râ ia tatou ia ani i te Fatu no te mau arata'iraa a na ni'a ai tatou i te e'a. E ti'a ia tatou ia ani i te tahi mau uiraa fifi, « E aha te mea e ti'a ia'u ia tau i ? » « Nahea ia haamaitai ia'u iho ? » « E aha te mau paruparu e ti'a ia haapaarihia ? »

Hi'o na tatou i te aamu no te faatere ona apî i roto i te Faufaa Apî. E taure'are'a parau-ti'a oia o te haapa'o ra i na Ture Ahuru, ua hinaaro râ oia ia maitai roa'tu â. Ta'na fâ o te ora mure ore ia.

I to'na farereiraa i te Faaora, ua ui oia, « E aha iho â tei toe ia'u ? »³

Ua pahono 'oi'oi atu o Iesu, ma te horo'a i te a'o tei faataahia no teie taata ona apî. « Ua parau atura Iesu ia'na, Ia hinaaro oe e ia maitai roa, a tii a hoo i ta oe atoa ra, a hopoi atu ai na te taata rii [...] a haere mai ai a pee mai ia'u ».⁴

Ua hitimahuta teie taure'are'a ; aita roa'tu oia i mana'o no te rave i taua huru tusia ra. Ua haehaa oia no te ani atu i te Fatu aita râ to'na faaroo i nava'i no te pee i te a'o hanahana tei horo'ahia'tu ia'na. E ti'a ia tatou ia hinaaro i te rave ia farii tatou i te hoê pahonoraa.

Ua haapii te peresideni Harold B. Lee e, « Mai te mea e, e tae'ahia ia tatou te maitai roa ra, e mea ti'a ia tatou paatoa ia ui ia tatou iho i te hoê taima i teie nei uiraa e, 'E aha iho â tei toe ia'u ? »⁵

Ua mâtâu vau i te hoê metua vahine itoitoi tei faahaehaa ia'na iho e o tei ani, « E aha te mea e tape'a nei ia'u ia haere i mua ? » No'na, ua tae oi'oi mai te pahonora a te Varua : « A faaea i te amuamu ». Ua maere oia i teie pahonora ; aita roa'itu oia i mana'o e e taata amuamu oia. Are'a râ, e mea maramarama roa te poro'i a te Varua Maitai. I te mau mahana i muri mai, ua haamata oia i te ite i ta'na peu amuamu. Ma te aau mauruuru no te tura'iraa ia haamaitai, ua faaoti oia i te tai'o i ta'na mau haamaitairaa eiaha râ ta'na mau tamata-raa. E tau mahana i muri mai, ua ite oia i te fariiraa mahanahana a te Varua.

Ua haere te hoê taure'are'a haehaa, tei ore â i itehi'atura ia'na te tamahine tano, i mua i te Fatu no te tautururaa : Ua ui oia « E aha te tape'a nei ia'u ia

riro ei tamaroa tano ? ». Ua tae mai te pahonora i roto i to'na feruriraa e to'na aau : « A faaea i te parau i te mau parau tano ore ». I taua taima ra, ite a'era oia e ua riro te tahi mau parau tano ore ei tufaa no ta'na huru paraparau e ua faaoti oia ia tau.

Ua ui te hoê tuahine otahi ma te itoitoi i te uiraa : « E aha te mea e ti'a ia'u ia tau ? » e ua parau rii rii mai te Varua ia'na, « Eiaha e tapû i te parau a te mau taata ia paraparau ana'e ratou ». E horo'a mau te Varua Maitai i te a'o tano. E hoa papu maitai Oia e e parau mai oia ia tatou i te mau mea e ore roa te tahi ê atu taata e ite aore râ e ore e mata'u i te parau.

Ua hepohepo te tahi misionare taito no te rahi o ta'na ohipa. Ua tamata oia i te imi i te taima no te ohipa, no

te haapiiraa, no te utuafare e te hoê piiraa i roto i te Ekalesia. Ua ani oia i te Fatu no te tautururaa : « Nahea e nehenehe ai ia'u ia parahi hau noa e te mau mea atoa e ti'a ia'u ia rave ? » Aita oia i mana'o i te farii i teie huru pahonora ; ua farii oia i te faaururaa e e ti'a ia'na ia haapa'o maitai i te mahana Sabati e ia haamo'a i te reira. Ua faaoti oia ia pûpû i te Sabati i te taviniraa i te Atua—ia tuu i te hiti ta'na mau haapiiraa i taua mahana ra e ia tuatapapa râ i te evanelia. Na teie tauraa ha'iha'i i afa'i mai te hau e te aifaitoraa ta'na e imi ra.

E rave rahi mau matahiti teie nei, ua tai'o vau i roto i te hoê ve'a a te Ekalesia te aamu no te hoê tamahine tei ora atea'itu i to'na utuafare e te haere ra i te fare haapiiraa teitei. Ua taere oia i roto i ta'na mau haapiiraa, e ere ho'i te oraraa totiare mai ta'na i ti'aturi, e ere ho'i oia i te mea oaoa. I te hoê râ mahana ua tuturi oia e ua ani ûana oia i te Fatu, « E aha ta'u e nehenehe e rave no te haamaitai i to'u nei oraraa ? » Ua parau rii rii mai te Varua Maitai, « A ti'a e a tamâ i to oe piha ta'otoraa ». Ua riro teie pahonora ei hitimaturaa rahi, o tera râ te haamataraa e hinaarohia e ana. I muri a'e i to'na raveraa i te taima no te faanahonaho i te mau mea, ua ite oia i te Varua i te faa'iraa i to'na piha e te faaanaanataeraa i to'na aau.

Eita te Varua Maitai e parau mai ia tatou ia haamaitai i te mau mea atoa i te hoê noa taima. Mai te mea e na reira Oia, eita ia tatou e anaanatae e faaru'e ia tatou. E haa te Varua i piha'i iho ia tatou mai te au i to tatou vitiviti, te hoê taahiraa i te taima hoê, aore râ mai ta te Fatu i haapii mai, « na ni'a iho i te faaue, ua a'o e na ni'a iho i te a'o [...] e ao to ratou te faaroo i ta'u parau [...] no te mea e horoa'itu â vau ia'na i tei farii maira ».⁶ Ei hi'oraa, mai te mea ua parau te Varua Maitai ia outou ia haamauruuru pinepine, e e pahono 'oi'oi outou i taua faaue ra, i reira ia outou e ite ai ua tae te taima no outou ia nuu atu i te tahi ohipa fifi atu â—mai te haapiiraa ia parau e, « Te tatarahapa nei au ; na'u te hape ».

Te taima maitai roa no te ani, « E aha iho â tei toe ia'u ? » o te taima ia e rave ai tatou i te oro'a. Ua haapii mai te aposetolo Paulo e teie te hoê taima

ia hi'opo'a tatou tata'itahi ia tatou iho.⁷ I roto i te tura o taua taime ra a fariu ai to tatou mau mana'o i te ra'i, e nehe-nehe ia i te Fatu e parau maru mai ia tatou i te mea e ti'a ia tatou ia haa i muri mai.

Mai ia outou, ua farii au e rave rahi mau poro'i no o mai i te Varua i te mau matahiti e rave rahi o te faaite mai ia'u nahea e nehenehe ai ia'u ia haamaitai. E faaite atu vau i te tahi mau hoho'a o te mau poro'i ta'u i farii maitai. Teie taua mau faaururaa ra :

- Eiaha e faateitei i to oe reo.
- A faanahonaho ia oe iho : a hamani i te hoê tapura mahana no te mau mea e ti'a ia ravehia.
- A atuatu maitai a'e i to oe tino na roto i te amuraa i te maa hotu e te mau pota.
- A faarahi i to oe haereraa i te hiero.
- A rave i te taime no te feruri hou oe a pure ai.
- A ani i ta oe vahine faaipoipo no to'na mana'o.
- A faaoroma'i ia faahoro ana'e oe i te pereoo uira ; eiaha ia na ni'a'u i te otia vitiviti. (Te haa noa nei au i ni'a i te reira).

Na roto i te tusia taraehara a te Faa-ora e noaa'i te maitai roa raa aore râ te haamo'araa. Eita roa'u e noaa ia tatou na roto i to tatou iho puai, e nava'i râ te maitai o te Atua no te tauturu ia tatou. Mai ta Elder David A. Bednar i parau i te hoê taime : « Ua maramarama papû te rahiraa o tatou e, no te feia hara te Taraehara. Aita râ vau i papû e ua ite e ua maramarama tatou e te Taraehara na te feia mo'a atoa—na te mau tane e te mau vahine maitai tei haapa'o, tei ti'amâ, e tei ite i te mea ta ratou e rave ra e o te tutava nei ia maitai atu â ».⁸

Te hinaaro nei au i te parau e ia rave outou tata'itahi i te tahi ohipa pae varua i te tahi taime i mua nei, peneia'e i teie pô a pure ai outou. A ani i te Fatu ma te haehaa i teie uiraa : « E aha te mea e tape'a nei ia'u ia haere i mua ? » Oia ho'i : « E aha iho â tei toe ia'u ? » I muri iho, a tia'i hau noa no te hoê pahonora. Mai te mea e mana'o maitai to outou, eita e maoro roa e maramarama

mai te pahonora. E heheuraa ia tei faanahohia no outou ana'e.

Peneia'e e parau ia te Varua ia outou e e ti'a ia outou ia faaore i ta vetahi ê hapa. Aore râ e farii paha outou i te hoê poro'i e ia ma'iti maitai a'e outou i te mau hoho'a teata ta outou e hi'o aore râ te pehe ta outou e faaroo. E farii paha outou i te faaururaa ia faarahi i to outou parau-ti'a i roto i ta outou mau ohipa aore râ ia aufau rahi a'e i ta outou moni haapaeraa maa. Te vai ra e rave rahi atu â mau tumu.

E nehenehe ta te Varua e faaite ia tatou i to tatou mau paruparu, e nehenehe atoa râ la'na ia faaite mai i to tatou mau puai. E ti'a ia tatou i te tahi mau taime ia ui e aha te mea ti'a ta tatou e rave ra ia nehenehe i te Fatu ia faauru e ia faaitoito ia tatou. Ia tai'o ana'e tatou i to tatou mau haamaitairaa patereareha, ua faahaamana'ohia tatou e ua ite to tatou Metua i te Ao ra i to tatou puai hana-hana. E oaoa Oia i te mau taime atoa e haere tatou i mua. No'na e mea faufaa a'e te e'a ta tatou e rave i to tatou vitiviti.

A tamau noa, e au mau taea'e e au mau tuahine, eiaha roa'u e haaparuparu. Eita e noaa ia tatou te maitai roa raa i roto i te oraraa tahuti nei, e nehenehe râ ta tatou e haamau i te niu i roto i te oraraa tahuti nei. « E ohipa na tatou ia maitai a'e i teie mahana inanahi ra, e ia maitai a'e ananahi i teie mahana ».⁹

Mai te mea e ere te tupuraa varua te hoê ohipa rû i roto i to tatou mau oraraa, e mai te mea aita tatou i ni'a i te

hoê e'a no te haamaitairaa tamau, e ere ia tatou i te mau ohipa faufaa rahi ta te Atua e hinaaro i te horo'a mai ia tatou.

E rave rahi mau matahiti i ma'iri a'enei, ua tai'o vau i te mau parau a te peresidene Spencer W. Kimball, tei haaputapû roa ia'u. Ua parau oia : « Ua haapii au e te vahi tei reira te hoê aau pure, te hoê hiaa'iraa i te parau-ti'a, te hoê faaru'eraa i te mau hara, e te haapa'oraa i te mau faaueraa a te Atua, e ninii rahi atu â ia te Fatu i te maramarama e tae noa'u e vai mai te mana no te haaputa i te paruru no te ra'i [...] Tei taua taata huru parau-ti'a ra ia te fafau'araa faufaa rahi, e e ite oia i te mata o te Fatu, e e ite ai i To'na ra huru mau ».¹⁰

O ta'u ia pure ia farii tatou i teie ohipa hopea roa i te hoê mahana, a faati'a ai tatou i te Varua Maitai ia arata'i ia tatou i te fare. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 5:48.
2. Neal A. Maxwell, « Testifying of the Great and Glorious Atonement », *Liahona*, Eperera 2002, 9.
3. Mataio 19:20.
4. Mataio 19:21.
5. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresidene o te Ekalesia : Harold B. Lee* (2000), 228.
6. 2 Nephi 28:30.
7. Hi'o 1 Korinetia 11:28.
8. David A. Bednar, « Te Taraehara e te Tere no te Oraraa Tahuti nei », *Liahona*, Eperera 2012, 14.
9. Joseph Fielding Smith, *Doctrines of Salvation*, comp. Bruce R. McConkie, 3 vols. (1954-56), 2:18.
10. Spencer W. Kimball, « Give the Lord Your Loyalty », *Tambuli*, Fepuare 1981, 47.

Na Elder Francisco J. Viñas
No te Hitu Ahuru

Te parau au a te Atua ra

Te faaite nei te parau au a te Atua i te hinaaro ia tatarahapa tamau noa i roto i to tatou oraraa, ia vai te faaururaa a te Varua Maitai.

Erave rahi o tatou tei haere mai i teie amuiraa no te « faaroo i te parau [au] a te Atua, oia ia, te parau e faaora i te aau i putahia ra » (Iakoba 2:8). E itehia teie parau i roto i te mau papa'iraa mo'a e i roto i te mau a'oraa a te feia faatere, o te fatae nei i te ti'aturi e te tamahanahanaraa i roto i te poiri o te ati.

I roto i te mau ohipa o to tatou oraraa, te haapii nei tatou e, aita te îraa o te oaoa i roto i teie ao maori râ ia Iesu Mesia (hi'o PH&PF 101:36). Na'na e horo'a mai i te puai eiaha tatou ia roohia i te hoê noa a'e ati maori râ o tei horomiihia i roto i To'na oaoa (hi'o Alama 31:38).

E nehenehe to tatou aau ia i te ahoaho no te iteraa i tei herehia i te mauuiraa i te hoê ma'i rahi.

E nehenehe te pohe o te hoê taata iti here ia vaiho i te vahi ano i roto i te varua.

I te taima e haere ê atu te tahi o ta tatou mau tamarii i te e'a no te evanelia, e tupu mai paha te mana'o faahapa e te papû ore no to ratou hopearaa mure ore.

E nehenehe te ti'aturi i roto i te fana'oraa i te faaipoiporaa tiretiera e te faati'araa i te hoê utuafare i roto i teie nei ao e morohi atu a tere noa ai te tau.

E nehenehe te hamani-ino-raa a te taata na ratou te hopoi'a ia aupuru mai, e vaiho i te mau pêpê mauiei e te hohonu i roto i te varua.

E nehenehe te faaturi a te hoê hoa faaipoipo e haamou i te taamura a tei opuahia ia vai mure ore.

E no teie mau ati e te tahi atoa e rave rahi e vai ra i roto i teie nei ao tamataraa, e hiti mai i te tahi taima te uiraa i roto ia tatou mai ta te peropheta Iosepha Semita : « E te Atua, tei hea ra oe ? » (PH&PF 121:1).

I roto i taua mau taima fifi ra o to tatou oraraa, na te parau au a te Atua ra e faaora i te varua pêpê, e na te reira e hopoi mai i te poro'i no te tamahanahanaraa i to tatou aau e i te feruriraa :

« Ia hau mai na to oe aau ; e vai poto noa mai to oe enemi e to oe mau ati ho'i ;

« E i reira, mai te mea e faaoro-mai maite oe i te reira, e faateitei mai te Atua ia oe i te vahi teitei roa ra » (PH&PF 121:7-8).

E faaî te parau au a te Atua ra ia tatou i te ti'aturi, inaha ua ite tatou e, te taata e haapa'o maitai i roto i te ati rahi, e rahi atu â ia te utu'a maitai i roto i te basileia o te ra'i e « i muri mai [ho'i] i te mau ati e rave rahi ra e tae mai ia te mau haamaitairaa » (hi'o PH&PF 58:3-4).

E faatae mai te parau au a te Atua ra, tei parauhia mai e te mau peropheta i te papûraa e, e riro to tatou tatarahapa mure ore, maoti to tatou haapa'o maitai i te mau parau fafau a te Atua tei horo'ahia mai no ta tatou taviniraa itoito i te parau mau, i te haamaitai ia tatou e i to tatou huaai (hi'o Orson F. Whitney, i roto Conference Report, Eperera 1929, 110).

E faatae atoa mai te reira i te papûraa e, ia ora noa'tu tatou i te oraraa haapa'o maitai, eita tatou e ere i te hoê noa a'e haamaitairaa no te oreraa tatou i rave i te tahi rii mau mea e aita ho'i te rave'a i horo'ahia mai. Ia ora tatou ma

te haapa'o maitai e tae noa'utu i to tatou poheraa, e « fana'o tatou i te mau haamaitairaa, te faateiteiraa e te hanahana a te mau tane atoa e te mau vahine atoa [tei fana'o i te rave'a no te reira] ». (Hi'o *The Teachings of Lorenzo Snow*, ed. Clyde J. Williams [1984], 138.)

I teie nei, e mea faufaa rahi ia mararama tatou e, e tae atoa mai te tahi mau mauui e te ati i roto i te oraraa ia ore tatou e tatarahapa papû i ta tatou mau hara. Ua haapii te peresideni Marion G. Romney e : « Te rahiraa o te mauui e te hepohepo i ni'a i te taata o teie nei ao, e faahopearaa ia no te tatarahapa-ore-raa i te hara e te oreraa te reira i faaorehia... E pee te mauui e te oto i te hara mai te popou e te oaoa e pee i te faaoreraa hara » (i roto Conference Report, Eperera 1959, 11).

No te aha te tatarahapa-ore-raa e faatupu nei i te mauui e te mamae ?

Teie te tahi pahonora, oia ho'i, i « faaauhia na te utu'a, e i tuuhia mai ho'i te ture ti'a ra, o tei faatupu i te mauui i roto i te aau » (Alama 42:18 ; hi'o atoa i te irava 16). Ua haapii mai te peropheta Iosepha Semita e, na tatou iho e faahapa ia tatou e na te ahoaho o te inoino i roto i te feruriraa e faairi

i te reira ei roto auahi e te gopheri e ama ra (hi'o *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Joseph Smith* [2007], 255).

Mai te mea e tamata tatou i te tamarû i to tatou aau ma te « faati'a ia [tatou] iho i ta [tatou] ra mau hara e ia hoê iti a'e » (Alama 42:30) e aore râ na roto i te hunaraa i te reira, te mea noa e noa mai ia tatou, o te faaotora ia i te Varua (hi'o PH&PF 121:37) e te haataereraa i te tatarahaparaa. Taa ê noa'utu te taime poto o teie huru tamarûraa, e faatae mai te reira i te pae hopea i te mamae e te oto i roto i to tatou oraraa, a faaiti atoa ai i te rave'a no tatou ia farii i te faaoreraa hara.

No teie huru mauui, e faatae atoa mai te parau au a te Atua ra i te tamahanahanaraa e te ti'aturi, ma te parau ia tatou e, te vai ra te tamarûraa no te oto tei faatupuhia e te hara. E tae mai te reira tamarûraa no roto mai i te tusia taraehara a Iesu Mesia, o te tupu mai te peu e faaohipa tatou i te faaroo Ia'na, e tatarahapa e e haapa'o tatou i Ta'na mau faaueraa.

E mea faufaa rahi ia taa maitai ia tatou e, mai te faaoreraa hara, oia atoa ia te tatarahaparaa ; e ohipa tau maoro te

reira, e ere ho'i i te ohipa e tupu i tera taime hoê. Titauhia te tamau-maite-raa i roto i te taahiraa tata'itahi.

Ei hi'oraa, ia rave tatou i te oro'a mo'a, te faaite nei tatou i te Fatu e, e haamana'o noa tatou Ia'na ma te haapa'o i Ta'na mau faaueraa. E faaiteeraa te reira no to tatou mana'o papû.

I te taime e haamata tatou i te haamana'o Ia'na e i te haapa'o i Ta'na mau faaueraa i te mau mahana atoa—eiaha râ i te sabati noa—i reira te faaoreraa o ta tatou mau hara e tupu marû mai ai e i reira Ta'na parau fafau ia vai noa To'na Varua i roto ia tatou e tupu ai.

Ia ore râ te faito haapa'o tei titauhia no te apiti i to tatou mana'o papû, e riro ia te maitai o te faaoreraa hapa i te morohi oi'oi atu a haamata atoa ai te hoaraa o te Varua i te iriti-ê-hia'utu. Tei ni'a atura paha tatou i te e'a no te faaturaraa Ia'na i to tatou vaha, to tatou râ aau, tei te atea ê ia (hi'o 2 Nephi 27:25).

Hau atu i te tamahanahanaraa ia tatou, e faaara atoa mai te parau au a te Atua ia tatou e, e hi'o maitai a mau teie ohipa tau maoro no te fariiraa i te faaoreraa hara ia riro tatou i te tafifi i roto « i te mau mana'o aau teitei o teie nei ao », o te ti'a râ i te haamata faahou

San Pedro, Belize

â na roto i te faaroo, e ia tatarahapa papû tatou ma te faahaehaa ia tatou (hi'o PH&PF 20:5-6).

E aha te tahi o te mau mana'o aau teitei e nehenehe e haataupupu i te ohipa tau maoro no te fariiraa i te faa-oreraa hara, e tu'ati i ni'a i te haamo'a-raa i te mahana sabati ?

Teie te tahi hi'oraa, ia taere tatou i te pureraa oro'a e aita e tumu maitai no te reira ; ia haere mai tatou ma te hi'opo'a ore i te oraraa, ia amu i te faraoa e ia inu i te au'a ma te ti'amâ ore (hi'o 1 Korinetia 11:28) e ia ore e fa'i i mua i te Atua i ta tatou mau hara e ia ore e ani i te faaoreraa hapa hou a haere mai ai.

Te tahi atoa hi'oraa : te huru faatura ore i te haponohaere-raa i te mau poro'i na ni'a i ta tatou mau matini uira, te ho'iraa i muri iho i te opereraa oro'a e te raveraa i te fare i te mau faaoaoaraa aita e tano no tera mahana mo'a.

Ua ite ho'i tatou i teie mau mea atoa, e aha pai ia te mau tumu tatou e ore ai e manuia ia haamo'a i te mahana sabati ?

I roto i te buka a Isaia, e itehia te hoê pahonora, e noa'tu te parau ra te reira no te sabati, e tano atoa no te tahi mau faaueraa e ti'a ia tatou ia haapa'o : « Ia ore... ia rave i te ohipa i te sabati ; e te raveraa i to oe ra hinaaro i ta'u mahana mo'a » (Isaia 58:13).

Te parau rahi e tape'a mai, oia ho'i « Ia ore... te raveraa i to oe hinaaro », e nehenehe e parau e, te raveraa i te hinaaro o te Atua. Pinepine roa to tatou hinaaro—no roto mai i te mau hiaai, te mau hiaamu e te mau mana'o hotohoto (passions)—ia umeume e te hinaaro o te Atua. Ua haapii te peropheta Brigham Young e, « i te taima ua auraro maitai roa te hinaaro, te mau mana'o hotohoto e te mau mana'o ho'i o te hoê taata i te Atua e i ta'na mau titaaraa, ua haamo'ahia ia tera taata—Na te horomiiraahia to'u hinaaro i roto i te hinaaro o te Atua e arata'i ia'u i te mau maitai atoa ma te faakorona ia'u i te hopea i te tahuti ore e i te mau ora mure ore » (*Deseret News*, 7 no setepa 1854, 1).

Te ani nei te parau au a te Atua ra ia tatou ia faaohipa i te mana no te Taraehara a te Mesia, ia faaohipa i te reira i ni'a ia tatou e ia faafaite i To'na ra hinaaro—eiaha râ i te hinaaro o te diabololo e te tino i'o—ia ti'a ia tatou, na roto i To'na maitai rahi, ia faaorahia (hi'o 2 Nephi 10:24-25).

Te faaite nei te parau au a te Atua e vai ra i rotopû ia tatou i teie mahana, i te hinaaro ia tatarahapa tamau noa i roto i to tatou oraraa, ia vai te faaururaa a te Varua Maitai e maoro noa'tu.

Na te roaaraa te hoaraa o te Varua e faaairo ia tatou ei taata maitai a'e. « E omuhumuhi mai oia i te hau e te oaoa i to [tatou] mau varua, e e rave ê atu oia i te ino, te au ore, te nounou, te mârôraa, e te mau ino atoa mai roto atu i to [tatou] mau aau ; e to [tatou] hinaaro atoa o te rave ia i te maitai, te faatupuraa ia i te parau-ti'a e te paturaa ia i te basileia o te Atua » (hi'o *Te mau haapiiraa* : Joseph Smith, 112).

Na roto i te faaururaa a te Varua Maitai, eita tatou e inoino i te raveraa a vetahi ê, e eita atoa tatou e faatupu i te inoino i roto ia vetahi ê ; e huru

oaoa rii a'e tatou e e mâ rii a'e to tatou feruriraa. E rahi mai to tatou here ia vetahi ê. E rahi a'e to tatou hinaaro ia faaore atu i te hapa e ia haaparare i te oaoa i te taata ati a'e ia tatou.

E tupu mai te mana'o mauruuru ia hi'o ia vetahi ê i te haereraa i mua, e e imi ho'i tatou i te maitai i roto i te taata.

O ta'u nei pure ia fana'o tatou i te oaoa e tae mai na roto i te tutavaraa ia ora ma te parau ti'a e ia vai noa te hoaraa o te Varua Maitai i roto i to tatou oraraa na roto i te tatarahaparaa papû e te tamau noa. E riro mai tatou ei taata maitai a'e, e e haamaitaihia to tatou mau utuafare. Te faaite papû nei au no ni'a i teie mau parau tumu na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder Quentin L. Cook

No te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Tarai maitai e mai te au i Bristol: Ti'ama no te haere i te hiero—i te mau tau maitai e te mau tau fifi

Na te haapa'oraa i te mau ture mo'a no te evanelia e faati'a ia tatou ia riro ei feia ti'amâ no te haere i te hiero, ia ti'a ia tatou ia ite i te oaoa i roto i teie nei oraraa e ia arata'i atu ia tatou i to tatou utuafare i te ra'i ra.

Ua parau te peropheta Lehi, « E aore e parau ti'a aore atoa e oaoa ».¹

Ua manu'ia te enemi i te tanuraa i te hoê ti'aturiraa hape i roto i te feruriraa o te mau taata e rave rahi. Ua parau oia i ta'na mau ve'a e ta tatou ma'itiraa mau tei rotopu ia i te oaoa e te arearea i teie nei i roto i teie nei oraraa e te oaoa i roto i te hoê oraraa i muri nei (te parau nei te enemi e aita paha taua oraraa ra). Teie haapiiraa e ma'itiraa hape ia, e mea au maitaihia râ.²

Te tumu hopea hanahana a te opuaraa oaoa a te Atua ia taatihia ia te mau pipi parau ti'a e te mau utuafare tei fafauhia i roto i te here, te au-maitai-raa e te hau i roto i teie nei oraraa³ e ia noaa te hanahana tiritiera i roto i te mau tau e a muri noa'tu i piha'i iho i te Atua te Metua, tei Hamani ia tatau, e Ta'na Tamaiti Here, o Iesu Mesia, to tatou Faaora.⁴

I to'u riroraa ei misionare apî i roto i te misioni i te Fenua Peretane, ta'u vahi ohiparaa matamua tei roto ia i te mataeinaa no Bristol. Ua tura'i te hoê o te feia faatere o te Ekalesia no taua vahi ra i te parau e, e ti'a i te mau misionare ia vai « tarai maitai e mai te au i Bristol ».

I te haamataraa aita vau i taa e aha ta'na e parau ra. Ua haapii 'oi'oi au i te aamu e te auraa no taua parau ra « tarai maitai e mai te au i Bristol ». I te hoê taime ua riro na te oire no Bristol te piti o te uahu ohipa roa'e i te fenua Peretane. E 13 metera te teitei o te nanuraa miti, te piti o te nanuraa teitei roa'e i te ao nei. I te paheeraa miti ia ho'i te miti i rapae, e û ia te tohe o te mau pahi tahito e e opa i te hiti, e mai te mea aita te mau pahi i hamani-maitai-hia, e parari ia ratou. Taa ê noa'tu te reira, te mau mea atoa tei ore i roto i to ratou vairaa e aore râ i taamu-maitai-hia, e ta'uehia ia i te mau vahi atoa e e parari aore râ

e ino roa.⁵ I muri a'e i to'u taaraa i te auraa o taua parau ra, e mea maramarama maitai e te parau nei teie faatere ia matou, e ei misionare, e ti'a ia matou ia vai parau ti'a, ia haapa'o i te mau ture, e ia ineine no te mau mea fifi.

E tano teie nei titaaraa ia tatou tata'itahi. E parau vau e te vairaa « tarai maitai e mai te au i Bristol », o te riroraa ia ei mea « ti'amâ no te haere i te hiero »—i te mau tau maitai e te mau tau fifi.

E noaa te tereraa o te nanuraa miti i te ite-atea-hia e e nehenehe ho'i ia faaineine no te reira, te mau vero e te mau faahemaraa râ no teie nei oraraa eita ia e noaa i te ite-atea-hia. Teie râ te mea ta tatou i ite : e tae mai ihoa ratou ! No te haavî i te mau tamataraa e te mau faahemaraa ta tatou ihoa e faaruru, e titauhia ia te faaineineraa na roto i te parau ti'a e te faaohiparaa i te mau parururaa tei horo'ahia mai e to te ra'i. E ti'a ia tatou ia rave i te faaotiraa e ia vai ti'amâ tatou no te haere i te hiero noa'tu e aha te topa mai i ni'a iho ia tatou. Mai te mea e ineine tatou, eita ia tatou e mata'u.⁶

Ua tu'atihia te oaoa i roto i teie nei oraraa e te oaoa i roto i te oraraa a muri atu i te parau ti'a. E tae noa'tu i te area taime i rotopu i te pohe e te Ti'a-faahou-raa, « e fariihia te mau varua o te feia parau-tia ra i roto i te hoê vairaa mau-ruuru, o tei parauhia e paradaiso ; e vahi faaearea ia, e te hau ».⁷

I te omuaraa o te taviniraa a te Faaora i ni'a i te fenua nei i Iseraela e i muri iho i rotopu i te Ati Nephi, ua tatara te Faaora i te parau no te oaoa i roto i teie nei oraraa e a muri atu. Ua haapuai oia i te parau no te mau oro'a, ua tuu atoa râ Oia i te haapuairaa i ni'a i te peu morare. Ei hi'oraa, e haamaitaihia ia te mau pipi mai te mea e hiaai e e poiha ratou i te parau ti'a, e aroha ratou, e mâ to ratou aau, e faatupu ratou i te hau, e e pee atu ratou i te tahi atu mau ture morare. Ei haapiiraa tumu e te niu, ua tura'i papû to tatou Fatu o Iesu Mesia i te parau no te mau huru e te peu parau ti'a i roto i te oraraa i te mau mahana atoa. Aita ta'na mau haapiiraa i mono noa e i hau atu i te mau tufaa no te

Ni'a : Mai te mau pahi tahito i te ooa no Bristol, te vai ra ia te tau paheeraa miti e mo'e te mau mea atoa o te tape'a ia tatou ia paremo. I rotopu i taua mau tamataraa ra, na te oraraa e te tape'araa i te mau oraraa ti'amâ no te haere i te hiero e tape'a amui i te mau mea faufaa rahi atoa. Pae atau : Na te faaahiparaa i te haavîraa ia'na iho e te ora-parau ti'a-raa e haapuui i to tatou aravihi i te pato'i i te faahemaraa.

ture a Mose⁸ ua riro atoa râ te reira ei pato'iraa i te mau haapiiraa hape a te taata nei.

E rave rahi mau tenetere i teie nei to te evanelia a Iesu Mesia faaurûraa i te mau ti'aturiraa e haamauraa i te mau ture no te mau peu no ni'a i te parau ti'a, te mea hinaarohia, e te pae morare e te mau hotu i roto i te poupou, te fana'oraa e te oaoa. Tera râ, te pato'i-u'ana-hia ra i roto i te ao nei i teie mahana te mau ture e te oraraa tumu morare ta te Faaora i haapii. Te arohia ra te ao keresetiano. E rave rahi tei ti'a-turi e ua tau roa te mau ture morare.⁹

Te ora nei tatou i roto i te mau tau ati rahi. Te rahi atu ra te peu ia « parau te ino ra e maitai, e te maitai ra, e ino ». ¹⁰ Te hoê ao o te haapuui

i te parau no te faarahiraa i to'na iho mana e te faaoreraa i te pae varua, e tumu ia no te haape'ape'araa rahi. Ua papa'i te hoê taata papa'i ve'a tuiroo, e ere no ta tatou faaroo, mai teie te huru : « E mea iti roa te mau tapa'o faaite ta'u e ite nei e te oaoa mau nei te taata i roto i teie nei u'i apî, aore râ e mea manuïa a'e ta ratou mau tamarii, aore râ e haapa'o-maitai-hia ra te parau no te aifaitoraa sotiare, aore râ te faaite mai nei te itiraa o te mau faaipoiporaa e te mau utuafare na'ina'i... maori râ te vai-otahi-noa-raa no te rahiraa o te huiraatira, e te nuu-ore-raa o te sotaiete i mua. ¹¹

Ei mau pipi na te Faaora, ua titauhia tatou ia faanaho e ia faaineine. I roto i te opuaraa oaoa, ua riro ia te tiamâraa

morare ei ture tumu o te faanaho e e mea faufaa rahi roa ta tatou mau ma'itiraa. ¹² Ua haapapû te Faaora i te reira i te roaraa o Ta'na taviniraa, mai Ta'na mau parabole no na paretenia maamaa e te mau taleni. ¹³ I roto i teie na parabole tata'itahi, ua haapoupou te Fatu i te faaineineraa e te ohipa e ua faahapa i te faataimeraa e te faaea-noa-raa.

Ua ite au, noa'tu te oaoa rahi i roto i te opuaraa hanahana a te Atua, e au ra i te tahi taime tei te atea roa e aita te reira e tuati roa ra i to tatou huru oraraa i teie taime. E au ra eita te reira oaoa e noaa ia tatou ei mau pipi i roto i te fifi. Na roto i to tatou hi'oraa poto, e au ra e mea au a'e te mau faahemaraa e te faaoaoaraa e vai nei. I te tahi pae, e au ra, e mea atea roa e eita e noahia te mau utu'a no te pato'iraa i taua mau faahemaraa

ra. Na te hoê râ maramaramaraa mau i te opuaraa a te Metua e heheu mai e te vai noa ra te mau utu'a no te oaoa i teie ihoa taime. E ere roa te ohipa ino, mai te taiâta, e riro ei tufaa no te pahonora. Ua faite maramarama atu o Alama i te reira i ta'na tamaiti ia Korianotona : « Inaha, te parau atu nei au ia oe na e, e ore roa te peu-ino i te oaoa ». ¹⁴

Ua faaite-maramarama-hia ta tatou haapiiraa tumu e Amuleka i roto i te Alama 34:32 : « Inaha ho'i, tei teie nei oraraa te taime ia faaineine te taata ia farerei i te Atua ; oia ia, o te mahana ia, te mahana o teie nei oraraa, ia rave te taata i ta ratou ohipa ».

No reira, nahea ia tatou e faaineine ai no taua tau ati rahi ra? Taa ê noa'tu i

te riroraa ei melo ti'amâ no te haere i te hiero, te vai nei e rave rahi mau ture o te faatupu i te parau ti'a. E haapapû atu vau e toru.

A tahi : Te haavîraa ia'na iho e te peu parau ti'a

Te ti'aturi nei au e te hi'o nei to tatou Metua here i te Ao ra ia tatou e to tatou mana'o oaoa ia hi'o ana'e tatou i ta tatou iho mau tamarii rii a haapii ai e a tupu ai ratou i te paari. E hi'a e e marua paatoa tatou a noaa'i ia tatou te ite.

Ua au vau i te a'oraa ta te peresideni Dieter F. Uchtdorf i horo'a i te Amuiraa Rahi i te matahiti 2010 ra¹⁵ no ni'a i te hoê tamatamataraa tuiroo e te monamona (marshmallow) tei faaterehia i te fare haapiiraa teitei no Stanford i te mau matahiti 1960. Te haamana'o ra outou e ua horo'ahia na i te mau tamarii e maha matahiti te hoê noa monamona. Mai te mea ua nehenehe ia ratou ia ti'a'i e 15 aore râ e 20 minuti ma te ore e amu i te reira monamona, e farii ia ratou i te piti o te marshmallow. Ua patahia te mau hoho'a video o tei faaite mai i te mau huru ti'araa ta te mau tamarii e rave rahi i faaohipa ia ore e amu i te marshmallow. Te vaira aita i manuia.¹⁶

I te matahiti i ma'iri a'enei ua papa'i te orometua haapii tei faatere i taua tamataraa ra, o Dr. Walter Mischel, i te hoê buka i reira to'na parauraa e ua tupu teie tamataraa na roto mai i te mau fifi ta'na i faaruru no ni'a i te haavîraa ia'na iho e to'na iho faa-titîraahia e te pupuhiraa avaava. Ua pe'ape'a iho oia i muri a'e i te parau faaite a te Taote Tapu Rahi no te Fenua Marite i te matahiti 1964 e e faatupu ho'i te pupuhiraa avaava i te mariri ai taata i roto i te mahaha.¹⁷ E ia hope e rave rahi matahiti tuatapaparaa e rave rahi, ua papa'i te hoê o to'na mau hoa orometua e « ua riro te haavîraa ia'na iho mai te hoê uaua : ia rahi ta outou faaohiparaa i te reira, e rahi atoa ia te reira i te paari. E tauturu te pato'iraa i te tahi faahemaraa i te hoê taime ia outou ia faatupu i te puai no te pato'i i te tahi atu mau faahemaraa i te mau mahana i mua ».¹⁸

Te hoê ture no te haereraa mure ore i mua, oia ia te faaohiparaa i te haavîraa ia'na iho e te ora-parau ti'a-raa e haapuai ia te reira i to tatou aravihi i te pato'i i te faahemaraa. E mea mau te reira i roto i te mau ohipa no te pae varua e te pae tino.

Ua riro ta tatou mau misionare ei hoho'a maitai. E faatupu ratou i te mau maitai mai to te Mesia e e haapuai ratou i te haapa'oraa e te oraraa varua. Ua titauhia ia ratou ia pee i te hoê tabula ohipa etaeta e e horo'a ratou i to ratou mau mahana i roto i te taviniraa ia vetahi ê. E hi'oraa haehaa e te mâ to ratou e ere te ahu no te mau mahana atoa aore râ te ahu tano ore mai tei vai nei i teie mahana. E faahaere ta ratou peu e to ratou hi'oraa i te hoê parau poro'i morare e te paari.¹⁹

Fatata e 230 000 feia apî e tavini nei ei misionare aore râ tei faaoti i ta ratou tau misionare i roto i te area e pae matahiti i teie nei. Ua faatupu ratou i te puai varua faahia e te haavîraa ia ratou iho e ti'a ia faaohipa-tamau-hia aore râ e morohi teie mau maitai mai te mau uaua o te ore e faaohipahia. E ti'a ia tatou paatoa ia rave e ia faaite i te peu e te hi'oraa o te faaite e e mau pipi mau tatou na te Mesia. O ratou o te faaru'e i te peu parau ti'a anei aore râ te hi'oraa maitai anei e faaruru ia ratou i te mau huru oraraa o te ore roa e afa'i mai i te oaoa aore râ te poupou.

Te horo'a mai nei te evanelia tei faaho'ihia mai ia tatou te hoho'a no te opuaraa oaoa e te hoê tura'iraa ia taa e ia faaohipa i te haavîraa ia'na iho e ia ape i te faahemaraa. Te haapii atoa mai nei te evanelia ia tatou e nahea ia tatarahapa ia tupu ana'e te mau ofatiraa ture.

Te piti : E faarahi te faaturaraa i te sabati i te parau ti'a e e riro te reira ei parururaa no te utuafare

Ua tau i te Ekalesia Keresetiano mata-mua i te haamoriraa i te Sabati mai te Mahana Maa i te Sabati no te faahaama-na'o i te Ti'a-faahou-raa o te Fatu. Ua vai tau ore noa te tahi atu mau tumu mo'a no te Sabati. Ua riro te Sabati na te Ati Iuda e te mau Keresetiano e tapa'o no te mau ohipa puai a te Atua.²⁰

Ua haere iho nei ta'u vahine faaipoipo e o vau nei, e e piti o to'u mau hoa e ta raua vahine faaipoipo, i te hoê Sabati Ati Iuda na roto i te titau-manihini-raa a te hoê hoa maitai, o Robert Abrams e ta'na vahine, Diane, i to raua fare i New York.²¹ Ua haamata te reira i te omuaraa o te Sabati Ati Iuda i te hoê pô Faraire. Te fâ o te faahana-hanaraa ia i te Atua ei Hamani. Ua haamata te Sabati na roto i te haamaitairaa i te utuafare e te hoê himene no ni'a i te Sabati.²² Ua amui atu matou i roto i te oro'a horo'iraa rima, te haamaitairaa i te pane, te mau pure, te maa kosher (mâ), te tai'oraa i te papa'iraa mo'a, e te himeneraa i te mau himene no te Sabati ma te arue. Ua faaroo matou i te mau parau Hebera, ma te pee atu na roto i te iritiraa i roto i te reo Peretane. Te mau papa'iraa mo'a tei hau atu i te oto tei tai'ohia no roto mai i te Faufaa Apî, tei here-atoa-hia e tatou, na Isaia ia, o tei parau e ua riro te Sabati ei oaoaraa,²³ e na Ezekielia e e riro te Sabati « ei tapa'o no outou e ia'u, ia ite ho'i outou e, o vau o Iehova, o to outou Atua ra ».²⁴

Te mana'o puai no roto mai i teie aru'i faahia o te here ia o te utuafare, te itoito e te tiaauraa i mua i te Atua. A feruri ai au no ni'a i teie ohipa, ua feruri au i te hamani-ino-raa u'ana ta te Ati Iuda i faaruru e rave rahi mau tene-tere. E mea maramarama maitai, ua riro te faaturaraa i te Sabati ei hoê « fafauaraa tamau » faaherehereraa e te haamaitairaa i te nunaa Ati Iuda no te faati'a i te papa'iraa mo'a.²⁵ Ua tauturu atoa te reira i te oraraa e te oaoa utuafare faahia e itehia nei i roto i te oraraa o te mau Ati Iuda e rave rahi.²⁶

No te mau melo no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, ua riro te faaturaraa i te Sabati ei hoê hi'oraa no te parau ti'a o te haamaitai e o te haapuai i te mau utuafare, e tu'ati ia tatou i to tatou Atua, e e faarahi i te oaoa. E nehenehe ta te Sabati e faataa ê ia tatou i te mau mea au ore, tano ore aore râ ti'a ore. E faati'a te reira ia tatou ia parahi i roto i te ao nei eiaha râ no to te ao nei.

I roto i na ava'e e ono i ma'iri a'enei, ua tupu te hoê tauraa hau

atu i te faahiahia i roto i te Ekalesia. O te pahonoraā ia a te mau melo i te haapuai-faahou-raa-hia te Sabati e te Peresideniraā Matamua e te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo e te tauraa a te peresideni Russell M. Nelson ia faariro i te Sabati ei oaoaraa.²⁷ Ua taa i te mau melo e rave rahi e te haamo'araa i te mahana Sabati e hoē ia paruru i te mau vero no teie nei oraraa. E tapa'otoa no to tatou here i to tatou Metua i te Ao ra e te hoē taaraa rahi no ni'a i te natura mo'a no te pureraa oro'a. E mea atea ā te e'a, ua farii rā tatou i te hoē haamataraa faahiahia. Te titau nei au ia tatou paatoa ia tamau noa i te haapa'o i teie a'o e ia haamaitai i ta tatou haamoiraa i te Sabati.

Te toru : Ua horo'ahia te mau parururaa no te ra'i mai ia vai parau ti'a tatou

Ei tuhaa no te opuaraa hanahana a te Atua, ua haamaitahia tatou e te horo'araa a te Varua Maitai. Teie horo'araa o te « ti'araa ia ia farii, mai te mea e mea ti'amā te hoē taata, i te hoaraa a te Varua Maitai ».²⁸ Te tavini nei teie melo no te Atuaraa ei mauhaa tamā mai te mea ua riro te evanelia ei ohipa matamua i roto i to tatou oraraa. E reo atoa no te faaararaa i te ino e te hoē reo paruru i te ati. A tere ai tatou na ni'a i te mau moana no te oraraa nei, e mea faufaa rahi roa te peeraa i te mau faaurūraa a te Varua Maitai. E tauturu ia te Varua ia tatou ia ape i te mau faahemaraa e te mau ati, e e tamahanahana e e arata'i oia ia tatou

i roto i te mau tamataraa. « Are'a ta te Varua e faatupu ra, o te hinaaro ia, te oaoa, te hau, te faaoromai, te marū, te maitai, te faaroo ».²⁹

Na te haapa'oraa i te mau ture mo'a no te evanelia e faati'a ia tatou ia riro ei feia ti'amā no te haere i te hiero, ia ti'a ia tatou ia ite i te oaoa i roto i teie nei oraraa e ia arata'i atu ia tatou i to tatou utuafare i te ra'i ra.

E to'u mau taea'e e mau tuahine here, e ere te oraraa i te mea ohie, aita atoa i opuahia e e mea ohie. E taime te reira no te hi'opo'araa e te tamataraa. Mai te mau pahi tahito i te ooa no Bristol, te vai ra ia te tau paheeraa miti e e au ra e te mo'e noa'tura te mau mea atoa i roto i teie nei ao o te tape'a ia tatou ia paremo. E ū paha to tatou tohe e e taahuri atoa paha. I rotopu i taua mau tamataraa ra, te fafau atu nei au ia outou e na te oraraa e te tape'araa i te mau oraraa ti'amā no te haere i te hiero e tape'a amui i te mau mea faufaa rahi atoa. E tupu ia te mau haamaitairaa no te hau, te poupou e te oaoa, e te mau haamaitairaa no te oraraa mure ore e te hanahana tiritiera i piha'i iho i to tatou Metua i te Ao ra e Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia. Te faaite papū nei au i te reira i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. 2 Nephi 2:13. E tuhaa teie papa'iraa mo'a no te hoē faauraa i roto i te Buka a Moromona. E mea maere e e rave rahi mau peropheta ua tuuhia ta ratou mau papa'iraa e a'oraa i roto i te Buka a Moromona tei faaohia i teie huru papa'iraa no te

- haapapū i te mau haapiiraa tumu faufaa rahi. Hi'o, ei hi'oraa, 2 Nephi 9:25 (Iakoba) e 2 Nephi 11:7 (Nephi).
2. Hi'o 2 Nephi 28.
3. Hi'o 4 Nephi 1:15-17.
4. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 59:23.
5. Hi'o Wiktionary, « shipshape and Bristol fashion », wiktionary.org.
6. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 38:30.
7. Alama 40:12 ; reta tei faahuru-ê-hia.
8. Hi'o Mataio 5, haapotora pene.
9. Hi'o Carl Cederstrom, « The Dangers of Happiness », *New York Times*, 19 no tiunu 2015, Sunday Review section, 8.
10. 2 Nephi 15:20.
11. Ross Douthat, « Gay Conservatism and Straight Liberation », *New York Times*, 28 no tiunu 2015, Sunday Review section, 11.
12. Hi'o 2 Nephi 2.
13. Hi'o Mataio 25:1-30.
14. Alama 41:10.
15. Dieter F. Uchtdorf, « Tamau noa i te faaoroma'i » *Liahona*, Me 2010, 56.
16. Hi'o Walter Mischel, *The Marshmallow Test : Mastering Self-Control* (2014) ; hi'o atoa Jacoba Urist, « What the Marshmallow Test Really Teaches about Self-Control », *Atlantic*, 24 no setepa 2014, theatlantic.com.
17. Hi'o Mischel, *The Marshmallow Test*, 136-38.
18. Maria Konnikova, « The Struggles of a Psychologist Studying Self-Control », *New Yorker*, 9 no atopa 2014, newyorker.com, citing Roy Baumeister, e aivanaa haapii no ni'a i te manavai Florida State University tei tuatapapa i te mana o te hinaaro e te haaviraā ia'na iho.
19. Hi'o Malia Wollan, « How to Proselytize », *New York Times Magazine*, 19 no tiurai 2015, 21. Ua faahiti oia ia Mario Dias no te Pū Haapiiiraa Misionare no Paratiria.
20. Hi'o Bible Dictionary, « Sabbath ».
21. Ua amui mai o Elder Von G. Keetch e ta'na vahine faaipoipo, Bernice, e John Taylor e ta'na vahine faaipoipo, Jan, i ta'u vahine faaipoipo e o vau nei no te hoē Sabati oaoa e o Robert Abrams e ta'na vahine faaipoipo, Diane, i te 8 no me 2015. Ua tavini o Abrams tane e maha taime ei auvaha ture no te tufa fenua New York e ua riro oia ei hoa no te Ekalesia e rave rahi mau matahiti i teie nei. Ua titau manihini atoa o Abrams Tane e piti o to'na mau hoa Ati Iuda e ta ratou mau vahine faaipoipo.
22. Ua himenehia te himene o te sabati *Shalom Aleichem* (« Ei hau outou »).
23. Hi'o Isaia 58:13-14.
24. Alama 20:20.
25. Hi'o Exodo 31:16-17.
26. Hi'o Joe Lieberman, *The Gift of Rest : Rediscovering the Beauty of the Sabbath* (2011). Te faataa nei te buka oaoa a te huitoofoa Lieberman i te Sabati Ati Iuda ma te horo'a mai i te mau haamaramaramaraa maitai.
27. Hi'o Isaia 58:13-14 ; hi'o atoa Russell M. Nelson, « Te Sabati e mahana hinaarohia », *Liahona*, Me 2015, 129-32.
28. Bible Dictionary, « Holy Ghost ».
29. Galatia 5:22.

Tuhaa pureraa no te avatea mahana maa | 3 no atopa 2015

Vauvauhia mai e te peresideni Henry B. Eyring
Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te patururaa o te mau ti'a faatere o te Ekalesia

Te mau taea'e e te mau tuahine, ua ani mai te peresideni Monson e ia vauvau atu vau ia outou i teie nei te mau Hui Mana Faatere Rahi, te mau Hitu Ahuru Area, e te mau peresideniraa rahi o te mau pupu tauturu o te Ekalesia no ta outou patururaa.

Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Thomas Spencer Monson ei peropheta, ei hi'o e ei heheu parau e ei Peresideni no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei ; ia Henry Bennion Eyring ei Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua ; e ia Dieter Friedrich Uchtdorf ei Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua.

Te feia atoa e farii, ia faaite mai i te reira.

Te feia e pato'i nei, mai te mea te vaira, a faaite mai.

Ua tapa'ohia te pato'iraa.

Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Russell M. Nelson ei Peresideni no te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Apose-tolo e te feia i muri nei ei melo no taua pupu ra : Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, e ei melo apî no te Pupu Tino Ahuru Ma Piti, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, e Dale G. Renlund.

Te feia e farii nei ia faaite mai te reira na roto i te afa'iraa i te rima i ni'a.

Te pato'i ra ia na reira atoa mai. Ua tapa'ohia te pato'iraa.

Te anihia nei ia tatou ia paturu i na tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua e na Ahuru Ma Piti Apose-tolo ei mau peropheta, ei mau hi'o, e ei mau heheu parau.

Te feia atoa e farii nei, a faaite mai te reira.

Te feia e pato'i nei, mai te mea te vaira, a na reira atoa mai.

Ua tapa'ohia te pato'iraa.

No to ratou piiraahia ia tavini ei melo no te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti, te haamauruuru nei matou ia Ronald A. Rasband ei melo no te peresideniraa no te Hitu Ahuru e ia Elder Rasband e Elder Dale G. Renlund ei melo no te pupu matamua no te Hitu Ahuru.

Te feia atoa e amui mai ia matou i roto i te haamauruururaa, a faaite mai i te reira.

Te anihia nei ia tatou ia haamauruuru maitai i te mau taea'e i muri nei no ta ratou pûpûraa i roto i te taviniraa, o Elder Don R. Clarke ei melo no te pupu matamua no te Hitu Ahuru e Elder Koichi Aoyagi e Elder Bruce A.

Carlson ei melo no te pupu piti no te Hitu Ahuru, e ia parauhia ratou ei hui mana faatere rahi hope.

Te feia o te hinaaro e amui mai ia matou no te faaite i te mauruuru rahi no ta ratou taviniraa maitai, ia faaite mai te reira.

Te haamauuruu atoa nei matou ia Serhii A. Kovalov ei Hitu Ahuru Area.

Te feia o te hinaaro e amui mai ia matou no te faaite i te faahiahia no ta'na taviniraa, ia faaite mai.

I teie nei, te faarahia atu nei te haamauururaa o te taea'e John S. Tanner ei tauturu hoê i roto i te peresideniraa rahi o te Haapiiraa Sabati, e te taea'e Devin G. Durrant ei tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Haapiiraa Sabati. Mai tei faarahia atu na, ua pihia te taea'e Tanner ia tavini ei peresideni no BYU-Hawaii.

Te feia o te hinaaro e amui mai ia matou no te faaite i te mauruuru rahi no teie mau taea'e no ta ratou taviniraa e te itoito, ia faaite mai te reira.

I teie nei, ua pihia te taea'e Devin G. Durrant ia tavini ei tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi o te Haapiiraa Sabati e te taea'e Brian K. Ashton ia tavini ei tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Haapiiraa Sabati.

Te feia atoa e farii nei, a faaite mai te reira.

Te pato'i ra, mai te mea te vaira.

Te anihia nei ia tatou ia paturu i te tahi atu mau hui mana faatere rahi, mau Hitu Ahuru Area, e te mau peresideniraa rahi pupu tauturu mai tei faanahohia a'enei.

Te feia atoa e farii nei, a faaite mai te reira.

Te pato'i ra, mai te mea te vaira.

Ua tapa'ohia te patururaa. Te ani atu nei matou i te feia o tei pato'i i te tahi mau i'oa ia farerei atu i to ratou peresideni titi.

Te mau taea'e e te mau tuahine, ua faahiahia matou no to outou faaroo e ta outou mau pure no te mau ti'a faatere o te Ekalesia.

I teie nei, te ani nei matou i te mau melo apî no te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo ia haere mai i ni'a. E horo'ahia te taime ia ratou no te a'o mai ananahi po'ipo'i. ■

Na Elder Robert D. Hales

No te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Pahono i te mau tamataraa o teie nei ao i teie anotau

Na te mau ma'itiraa ta outou e rave—te misioni, te haapiiraa, te faaipoiporaa, te toro'a ohipa e te taviniraa i te Ekalesia—e faaoti i to outou faahopearaa mure ore.

Ua rahi roa te mau parau i faahitihia no ni'a i te u'i feia apî paari o teie anotau. Te faaite nei te mau ma'imiraa e, e mea pato'i e rave rahi o ratou i te haapa'oraa faaroo. E rave rahi e tarahu ta ratou e aita e ohipa. E mea au te pae rahi i te *mana'o* faaipoipo, e rave rahi râ te otohe ra ia haere i tera e'a. Te rahi noa'tu ra aita e hinaaro i te tamarii. No te ere ratou i te evanelia e te arata'iraa faauru, e rave rahi e overe ra i ni'a i te mau puromu eê e mo'e roa'tu ai.

Auaa maoti, tei muri roa te feia apî paari o te Ekalesia i teie mau peu pe'a-pe'a, te hoê tumu oia ho'i ua haamaitahia ratou i te faanahoraa a te evanelia. Tei roto i teie faanahoraa mure ore te maura te rima i ni'a i te auri—te haruraa te rima i te parau a te Atua e i te parau a Ta'na mau peropheta. Titauhia ia tap'e'a etaeta tatou i ni'a i te auri e faaho'i ia tatou Ia'na ra. I teie nei te « mahana no te ma'itiraa »¹, no tatou paatoa.

Ei tamarii, ia rave au i te hoê ma'itiraa huru hape, e parau mai to'u metua tane i te tahi taime e, « E Robert,

faaafaro e a rere ti'a'tu ! » Ua na reira atoa outou. Ia au i te varua o teie paraparauraa papû ta'na, te hinaaro nei au ia paraparau taa ê i te feia apî—te feia apî hui arii—e te feia apî paari hui arii, te « oaoa [nei ho'i] ta'u nei aau i te parau papû... ia haapiihia [tatou] ».²

Tei roto outou i te hoê taime ataata o to outou oraraa. Na te mau ma'itiraa ta outou e rave—te misioni, te haapiiraa, te faaipoiporaa, te toro'a ohipa e te taviniraa i te Ekalesia—e faaoti i to outou faahopearaa mure ore. Te auraa ra, e hi'o noa outou i mua—hi'o i to outou ananahi.

Ei pairati i roto i te nuu reva, ua haapii au i teie parau tumu : eiaha e rere hirioro (délibérément) i roto i te ata vero. (Eita vau e parau atu ia outou nahea vau i te iteraa i te reira.) E faaati râ, e taui i te avei'a e aore ra, e tia'i ia ore te vero, e tau atu ai.

E au mau feia apî paari, te mau taea'e e te mau tuahine, ua hinaaro vau ia tauturu ia outou ia « rere ti'a'tu » i roto i te mau vero o te mau mahana

hopea nei e faarumaruma maira. E pairati outou. Tei ia outou na te hopoi'a no te feruriraa i te mau faahopearaa o te mau ma'itiraa atoa ta outou e rave. A ui ia outou iho, « Ia rave au i teie ma'itiraa, e aha te mea ino roa a'e e tupu mai ? » Na ta outou mau ma'itiraa parau ti'a e paruru i te hahi-ê-raa.

A feruri i te reira : Ia ore outou ia rave i te inu ava, eita ia outou e riro mai ei taata inu ava ! Ia ore roa'tu outou ia ma'iti ia titau i te tarahu, e ape ia outou i te topatari e nehenehe e tupu mai !

Hoê fâ o te mau papa'iraa mo'a, o te faaiteraa ia ia tatou nahea te mau

Drammen, Norevetia

taata parau ti'a i pahono i te faahema-
raa e te ino. No te haapoto noa, ua ape
ratou i te reira ! Ua horo ê Iosepha mai
mua mai i te vahine a Potiphara.³ Ua
rave Lehi i to'na utuafare e ua faaru'e ia
Ierusalem.⁴ Ua horo Maria e o Iosepha
i Aiphiti ia ora ratou i te ohipa ino a
Heroda.⁵ Pauroa te taime, ua faaara
mai te Metua i te Ao ra i teie nau feia
faaroo. Mai te reira atoa, e riro Oia i te
tauturu mai ia ite e, e ti'a anei ia aro,
ia horo ê e aore râ ia pee i te tereraa
o te oraraa e fâ maira i mua ia tatou.
E paraparau mai Oia ia tatou na roto
i te pure, e ia pure atu tatou, e parahi
mai te Varua Maitai o te arata'i ia tatou.
Tei ia tatou nei te mau papa'iraa mo'a,
te mau haapiiraa a te mau peropheta
ora, te mau haamaitiraa patereareha,
te parau a'o a na metua faaaru, e a te
feia faatere autahu araa e pupu tauturu,
e na ni'a roa, na roto i te reo marû e te
ha'iha'i o te Varua.

E tape'a noa te Fatu i Ta'na parau
fafau : « E arata'i atu na vau ia outou ».⁶
Teie noa te uiraa, e vaiiho anei tatou
Ia'na ia arata'i mai ? E faaroo anei tatou
i To'na reo e te reo o Ta'na mau tavini ?

Te faaite papû nei au e, ei reira outou
no te Fatu, ei reira atoa Oia no outou.⁷
Mai te peu e here atu outou Ia'na ma te
haapa'o i Ta'na mau faauerua, e parahi
mai To'na Varua i roto ia outou no te
arata'i ia outou. « A faatae atu i to oe
ti'aturiraa i te reira Varua o te faaarata'i
atu ia rave i te ohipa maitai... Na roto
i teie nei mea e ite ai oe, i te mau mea
atoa ra... tei riro ei mau tufaa no te mau
mea parau ti'a ra ».⁸

No te apiti i teie mau parau tumu
niu, e horo'a atu vau i te tahi parau
tauturu ohie ?

E rave rahi i roto i to outou u'i e
faaruru nei i te tarahu teimaha. I te tau
tei roto vau i te feia apî paari, e taata
faatere fare moni to'u peresideni titi e
te faahotu moni ho'i i Wall Street. Ua
haapii mai oia e, « E taata moni oe mai
te mea e ti'a ia oe ia ora ia au i ta oe
moni ». Nahea e na reira ai ? Aufau i ta
outou tuhaa ahuru a faaherehere atu ai
i te moni ! Ia rahi atu â ta outou e apî, a
faarahi atoa atu te faaherehereraa. Eiaha
te ohipa faatîfiraa no te hoo mai i tera
ha'uti moni rahi a'e. Eiaha e hoo mai i
te mea eita e maraa ia outou ia aufau.

E rave rahi feia apî paari i roto i teie
nei ao e tarahu nei no te haapiiraa, e, i

te hopearaa noa ratou e ite ai e, e mea
moni a'e te haapiiraa i ta ratou e nehe-
nehe e faaho'i atu. A titau i te moni
haapiiraa e te moni ho. A imi i te tahi
ohipa afa hora, ia ti'a i te reira, no te
tauturu ia aufau i te haapiiraa. Titauhia
te faatusiaraa, e noaa râ te manuiaraa.

E faaineine te haapiiraa ia outou ia
fana'o rahi a'e i te rave'a ohipa. E tuu
te reira ia outou i ni'a i te hoê ti'araa
maitai a'e no te tavini e no te haamaitai
i te feia ati a'e ia outou. E tuu te reira
ia outou i ni'a i te e'a no te haapiiraa e
hope noa'tu to outou oraraa. E haapuai
te reira ia outou no te aro i te ma'uaraa
e te hape. Mai ta Iosepha Semita i haa-
pii : « E faatea ê te ite i te pouri, te tia'i-
noa-raa e te feaa ; no te mea eita teie
nei mau mea e vai mai i te vahi tei reira
te ite... Te vai nei te mana i roto i te
ite ».⁹ « E mea maitai... te ite, ia haapa'o
ratou i te a'o a te Atua ».¹⁰ E faaineine
mai te haapiiraa ia outou no te mea i
muri mai, mai te faaipoiporaa.

Faahou â, e ti'a anei ia parau afaro
atu vau ia outou ? Te e'a e arata'i i te
faaipoiporaa, mea na ni'a ia i te mahora
e parauhia nei te arapaeraa ! E taime te
arapaeraa no te mau aparauraa roroa. Ia
arapae outou, a apo mai i te mea atoa e
noaa mai no ni'a i te tahi. A haamâtau i
to te tahi utuafare ia ti'a te reira. E mea
tu'ati anei ta orua mau fâ ? E mea tu'ati
anei to orua mana'o no ni'a i te mau
faauerua, te Faaora, te autahu'araa, te

hiero, te ti'araa metua, te mau piiraa i roto i te Ekalesia e te taviniraa ia vetahi ê? Ua ite a'enei orua te tahi i te tahi i roto i te urupuupuu (stress), i roto i te manuia e te manuia ore, i te tamataraa eiaha e riri e i te faaafaroraa i te mau oihuraa? Teie taata ta outou e arapae ra, e mea tu'ino anei i te taata e aore râ e mea patu anei? To'na huru e ta'na mau parau e ta'na raveraa, o tera anei ta outou e hinaaro ia ora noa i te mau mahana atoa?

Atira ia, aita râ e taata e faaipoipo i te *maitai roa*; i te *nehenehe râ e maitai mai*. E ere te faaipoiporaa tano no ni'a noa i to'u hinaaro, no ni'a atoa râ ia'na—o te riro mai ei vahine na'u—to'na mau hinaaro e ta'na e hinaaro ia riro vau.

No te parau afaro faahou, eiaha na e arapae e hope noa'tu to outou 20 ti'ahapa matahiti no te « arearea noa », a faataime atoa ai i te faaipoiporaa no te tahi atu mau hinaaro e mau ohiparaa. No te aha? No te mea e ere te arapaeraa e te faaipoiporaa i te tapaeraa hopea. E uputa te reira ia tae i te vahi hopea ta outou i hinaaro ia haere. « No reira e faa-rue ai te taata i tana metua tane e tana metua vahine, a ati atu ai i ta'na vahine, e e riro hoi raua ei hoê ». ¹¹

Ta outou hopoi'a i teie nei, o te vai-ti'amâ-raa ia no te taata ta outou e hinaaro ia faaipoipo. Mai te mea ua hinaaro outou ia faaipoipo i te hoê taata maitai e te faahinaarohia e te haavare ore e

te oaoa e te rave i te ohipa e te faito varua maitai, *a riro* ei taata mai te reira te huru. Mai te peu *o outou* tera huru taata e aita â outou i faaipoipohia, a tia'i â. A ti'aturi i te Fatu. Te faaite papû nei au e, ua ite te Fatu i te hinaaro o to outou aau e ua here Oia ia outou no to outou pûpûraa haapa'o maitai Ia'na ra. E faanahoraa Ta'na no outou, i roto anei i teie oraraa e aore râ te oraraa no muri iho. A faaroo i To'na Varua. « Eiaha outou e titau ia faaa'o atu i te Fatu, ia farii mai râ i ta'na ra a'oraa mai ». ¹² I roto i teie oraraa e aore râ te oraraa no muri iho, e tupu ihoa Ta'na i parau fafau mai. « Mai te mea... ua ineine noa outou e ore outou e mata'u ». ¹³

Mai te peu aita te faufaa i rahi, eiaha e haape'ape'a. Aita i maoro a'enei, ua parau mai te tahi melo maitai o te Ekalesia e, « Aita vau i aupuru i ta'u mau tamarii i ni'a i te moni, i ni'a râ i te faaroo ». E parau mau rahi to roto i teie parau. A haamata i te faaohipa i to outou faaroo i roto i te mau mea atoa o to outou oraraa. Ia ore, e riro outou i te roohia i te mea ta'u e parau nei te « 'orovî (atrophie) pae faaroo ». E iti mai te puai mau tei titauhia no te faaohipa i te faaroo. No reira, a faaohipa i to outou faaroo i te mau mahana atoa, e ia « tupu... ei mea puai, e to [outou] faaroo i te Mesia... tupu atoa... ia ei mea mau maitai ». ¹⁴

No te vai ineine noa no te faaipoipo-raa, a haapapû e, e mea ti'amâ outou

no te rave i te oro'a e no te hoê parau faati'a no te hiero. A haere pinepine i te hiero. A tavini i roto i te Ekalesia Taa ê noa'tu i te taviniraa i roto i te mau piiraa o te Ekalesia, a pee i te hi'ora o te Faa-ora « tei hamani maitai haere ra ». ¹⁵

I teie nei, e mau uiraa papû paha ta outou no ni'a i te mau ma'itiraa i mua ia outou. I te mau matahiti tei roto vau i te feia apî paari, ua imi au i te parau a'o i piha'i iho i to'u na metua, e te mau tauturu haapa'o maitai e te ti'aturihia. Hoê, e taata faatere autahu'araa, e orometua tei ti'aturi ia'u te tahi. Raua e piti tei parau mai e; « Ua hinaaro oe i ta'u parau a'o, a faaineine no te apo mai ». Ua taa roa ia'u i te auraa o te reira. Na roto i te pure, a ma'iti i te mau taata tauturu tei roto i to ratou aau to outou maitai pae varua. E hi'o maitai ia rave outou i te parau a'o mai roto mai i to outou mau hoa. Mai te mea e faito rahi a'e ta outou e hinaaro, a titau i *ni'a a'e*, eiaha râ na te hiti noa! ¹⁶

A haamana'o e, aita e taata e nehe-nehe e ta'uma i ni'a no outou. Na *to outou* noa faaroo e ta outou mau pure e faatupu i te tauraa rahi o te aau. Na *ta outou* noa faaotiraa ia haapa'o e nehe-nehe ai e tau i to outou oraraa. Maoti te tusia taraehara a te Faaora i roto ai te mana ia outou. ¹⁷ E ti'amâraa to outou ia ma'iti, e iteraa papû puai to outou ia haapa'o outou, e e ti'a ia outou ia pee i te Varua Maitai o te arata'i ia outou.

Aita i maoro a'enei, ua parau mai te tahi taure'are'a taviri hoho'a e, mai te huru ra e, tei roto oia i te hoê « u'i puhura »—e u'i « imi i te ti'aturi e te oaoa e te poupou, tei te mau vahi tano ore râ e ma te rave'a tano ore ». ¹⁸

I roto i te parabole no te tamaiti puhura, e mau haamaitairaa rarahi e tia'i maira i teie tamaiti, hou râ a ti'a ai ia'na ia titau i te reira, titauhia ia'na ia hi'o maite i to'na oraraa, ta'na mau ma'itiraa e te huru o to'na oraraa. Teie te faahitiraa a te mau papa'iraa mo'a no te semeio i tupu, hoê noa parau ohie: « Iho faahou maira to'na iho huru mau ». ¹⁹ E faaitoito atu vau ia outou ia iho faahou to outou huru mau. I roto i te Ekalesia, ia ravehia te tahi faaotiraa faufaa rahi, pinepine i te faautupuhia te apooraa. No te reira atoa ia te mau apooraa utuafare.

Peneia'e e faatupu outou i te mea ta'u e pii nei te « apooraa vau ana'e ». Ia oti ta outou pure i te ravehia, a faaea rii maa taime outou ana'e. A feruri i te mea i mua ia outou. A ui ia outou iho : « E aha te mau vahi i roto i to'u oraraa e haapuai atu vau, ia ti'a ia'u ia haapuai ia vetahi ê ? I hea vau i teie matahiti i muri nei ? e piti matahiti i muri nei ? E aha te mau ma'itiraa e ti'a ia'u ia rave ia tae au i reira ? » A haamana'o noa e, e pairati outou, e na outou e faatere. Te faaite papû nei au e, ia iho outou i to outou huru mau, e haere mai te Metua i te Ao ra ia outou na. Na roto i te rima tamahanahana o To'na Varua Maitai, e tauturu Oia ia outou i ni'a i te e'a.

Te horo'a atu nei au i to'u iteraa papû e, te ora nei te Atua. Te horo'a atu nei au i to'u iteraa taa ê e, ua here te Faaora ia outou. « E ere anei i te mea ti'a ia tatou ia haere â i roto i [Ta'na] ohipa rahi roa ? A haere i mua e eiaha râ ia haere i muri ». ²⁰ A pee noa ai outou Ia'na, e haapuai e e turu Oia ia outou. Na'na e afa'i ia outou i ni'a i to outou fare teitei roa a'e. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 105:35.
2. 2 Nephi 25:4.
3. Hi'o Genese 39.
4. Hi'o 1 Nephi 2.
5. Hi'o Mataio 2.
6. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 78:18.
7. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 88:63.
8. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 11:12, 14.
9. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* [2007], 303).
10. 2 Nephi 9:29.
11. Genese 2:24.
12. Iakoba 4:10.
13. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 38:30.
14. Helamana 3:35.
15. Te Ohipa 10:38.
16. Hi'o Boyd K. Packer, *Teach Ye Diligently* (1975), 145.
17. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 58:28.
18. Nathan Clarkson, i roto Emma Koonse, « 'Confessions of a Prodigal Son' Writer Says 'We Are All Prodigals,' Modern Retelling of Story Aimed at Millennials », *Christian Post*, 26 no tenuare 2015, christianpost.com.
19. Luka 15:17.
20. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 128:22.

Na Elder Jeffrey R. Holland

No te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

A hi'o na i to metua vahine

Aore e aroha i roto i te oraraa tahuti nei tei piri roa i te aroha mau o Iesu Mesia maori râ te here nounou ore o te hoê metua vahine here no ta'na tamarii.

E amui atoa vau ia outou no te maeva ia Elder Ronald A. Rasband, Elder Gary E. Stevenson e Elder Dale G. Renlund e ta ratou vahine i roto i te autaahiraa au roa a'e ta ratou e nehenehe e feruri.

A tohu ai oia no ni'a i te Taraehara a te Faaora, ua papa'i Isaia, « Ua rave mau râ oia i to tatou paruparu, e ua hopoi ê oia i to tatou oto ». ¹ Ua haapapû mai te hoê orama hanahana no te mau mahana hopea nei e « Ua haere mai o [Iesu] i te ao nei... ia hopoi i te mau hara no te ao nei ». ² Te faaite papû nei te mau papa'iraa mo'a tahito e apî atoa e « ua faaora mai oia ia ratou ra, e i haamahu ia ratou, e i hopoi noa ho'i ia ratou i te mau mahana tahito atoa ra ». ³ Te ti'aoro nei te hoê himene auhia ia « faaroo i te reo o to outou Faaora ! » ⁴

Haamahu, rave, hopoi, faaora [reo peretane : bear, borne, carry, deliver]. E mau parau puai teie e te tamahanahana no ni'a i te Mesia. Te faatae nei ratou i te tauturu e te ti'aturi no te haere paruru, mai te vahi tei reira tatou, i te vahi e ti'a ia tatou ia haere—eita râ e tapae maoti râ te tahi tauturu. Te faahiti

atoa nei teie mau parau i te hopoia, te araraa, e te rohirohi—e tu'ati roa teie mau parau no te faaite i te misioni a taua Taata ra o tei aufau i te hoo eita e ti'a ia faaite, tei amo ia tatou i ni'a ia marua ana'e tatou, tei ta'ita'i ia tatou i mua ia pau ana'e to tatou puai, e tei faatae ia tatou i te utuafare ma te paruruhia i te taime e au ra e, ua atea roa te vahi paruru. Ua parau Oia, « i tonono mai tau Metua ia'u ia faateiteihia vau i ni'a i te satauro... e mai ia'u i faateiteihia i ni'a... oia atoa e faateiteihia te taata i ni'a... i mua ia'u ». ⁵

E ti'a anei râ ia outou ia faaroo atoa mai i roto i teie mau parau [reo peretane], i te tahi atu tufaa o te oraraa taata nei e faahiti atoa nei i teie mau parau —[teie te tahi atu â auraa no teie mau parau reo peretane ra] *hapû e tô, amo e ta'ita'i, ohipa e fanau*? Mai ta Iesu i parau ia Ioane i te taime mau a rave ai Oia i te Taraehara, o Ta'na e parau atoa mai nei ia tatou paatoa, « A hi'o na i to metua vahine ! »⁶

Teie nei mahana te parau atu nei au mai teie atu vahi i te mea tei parauhia na mua'tu i ô nei : e aore e aroha i roto i te oraraa tahuti nei tei piri roa i te aroha mau o Iesu Mesia maori râ te here noutou ore o te hoê metua vahine here no ta'na ra tamarii. A hinaaro ai Isaïa, ma te faahiti i te parau no te Mesia, e faaite mai i te aroha o Iehova, ua faahiti oia i te hoho'a no te here o te hoê metua vahine. Ua ui oia, « E mo'e anei te aiû i te Metua vahine mau iho ? » Te parau nei oia e e mea maamaa, noa'tu e ere i te mea maamaa ia feruri e e mo'ehia tatou e te Mesia.⁷

Teie te huru o te here papû, « e faaoromai roa, e te hamani maitai... eita e imi i te maitai no'na iho... e faaoromai i te mau mea atoa ra, e faaroo i te mau mea atoa ra, e tiai i te mau mea atoa ra haamahu i te mau mea atoa ra ».⁸ Te mea hau atu i te mahanahana, eita ia taua aroha ra « e mou ».⁹ Ua parau Iehova e, « E taa ê ho'i te mau mou'a, huritumuhia ho'i te mau aivi, e ore râ

tau hamani maitai ia oe e taa ê ».¹⁰ Mai te reira atoa te parau a to tatou mau metua vahine.

Te ite ra outou, eita ratou e faaoroma'i noa ia tatou, e tamau râ ratou i te faaoroma'i e o *tatou*. Eita te amora noa hou te fanauraa, e amora râ i te roaraa o te oraraa o te faa'iro i te ti'araa metua vahine ei oro'a faahiaha. Oia mau, te vai nei te tahi mau mea e mauui te aau, ua ite râ te rahiraa o te mau metua vahine i roto ia ratou iho e e ti'aturiraa faito teitei roa'e teie, e te teimaha. Te teimaha o taua iteraa ra, tei ni'a ihoa râ i te mau taponu o te mau metua vahine apî, e teimaha hau ia i te ri'ari'a roa.

Ua papa'i mai nei te hoê metua vahine apî faahiaha ia'u : « E aha i nehehe ai i te hoê taata i te horo'a hua noa i te hoê tufaa rahi o to'na ti'amâraa no to'na here hohonu i ta'na tamarii ? No te aha te here o te hoê taata i riro ai e mea puai mau no reira oia i farii noa'i ia tuu ia'na iho i raro a'e i te hopoi'a, te paruparu, te pe'ape'a e te mauui e ia tamau noa â i te farii i te reira ? E aha ia huru here tahuti o te faaite ia oe e, ia fanau oe i te tamarii, e ere ia to oe oraraa no oe faahou ? E *ti'a* te here o te metua vahine ia riro ei here hanahana. Aita'tu e haapapuraa no te reira. E aha ta te mau metua vahine i rave e e tufaa mau no te ohipa a te Mesia. Te iteraa e ua nava'i noa te reira no te faaite mai ia tatou te puai no taua huru here ra

mai te faito teimaha e tae atu i te faito hanahana, e na ni'a noa â, e tae noa'tu i te taime e paruruhia e e faaorahia ai te tamarii hopea i ni'a i te fenua nei, e nehenehe ai ia tatou ia parau mai ta Iesu i parau, [E te Metua !] ua oti ia'u te ohipa ta oe i ho mai na'u e rave ra'.¹¹ »

Ma te nehenehe o taua rata e tavevo ra i roto i to tatou mau feruriraa, e faati'a atu vau e toru na ohipa tei tupu o te faahoho'a mai i te maitai hanahana o te mau metua vahine, tei itehia i roto i ta'u nei taviniraa tau na hebedoma noa i ma'iri a'enei :

Ta'u parau matamua o te hoê faarararaa, ia haamana'o tatou e te mau tautoora a te metua vahine, e hope mai te hoê buka aamu, eihâ râ i tera ihoa taime. Teie haamana'oraa no roto mai i ta'u aparauraa i te hoê hoa herehia e au ua hau i te 50 matahiti e te fatata ra i te pohe i rapae'au i teie faaroo ta'na i ite e e mea mau. Noa'tu â to'u tamata-noa-raa i te tamahanahana ia'na, aita i ti'a ia'u ia faahau ia'na. I te hopea, ua paraparau afaro mai oia ia'u. Ua na ô mai oia, « E Jeff, noa'tu â te mauui ia ti'a'tu vau i mua i te Atua, ia mana'o vau, eita e maraa ia'u ia ti'a'tu i mua i to'u metua vahine. Te evanelia e ta'na mau tamarii, o te mea faufaa roa'e ia ia'na. Ua ite au e, ua haamauui au i to'na mafatu, e tera ia o te haamauui ra i to'u mafatu ».

I teie nei, ua ite papû roa vau e, i to'na poheraa, ua matara noa te rima here o to'na metua vahine no te farii

ia'na ; te reira ho'i ta te mau metua e rave. Te tuhaa e hi'o maitai i roto i teie aamu, e *nehenehe* te mau tamarii e haamauiui i te aau o to ratou metua vahine. I ô nei atoa, te ite nei tatou i te tahi atu faahoho'araa o te hanahana. Aita e faufaa no'u ia faahaamana'o ia tatou e ua pohe Iesu ma te aau mauuiui, te rohirohi e te teimaha i te amora i te hara a to te ao nei. No reira, i te mau taime atoa o te faahemaraa, e nehe-nehe tatou e « hi'o i [to tatou] metua vahine » oia'toa to tatou Faaora e ia faaherehere ia raua i te mauuiui no ta tatou mau hara.

Te piti, e parau vau no ni'a i te hoê taure'are'a ti'amâ tei tomo i roto i te aua misioni e na roto râ i ta'na iho ma'itiraa ua ho'i oi'oi ia oia i te fare no to'na hinaaro i te tane e no te tahi mauuiui rahi ta'na i ite na roto i te reira. Ua vai ti'amâ noa â oia, ua aueue râ to'na faaroo, ua teiaha roa'tu â to'na mana'o, e ua hohonu roa'tu â to'na mauuiui i te pae varua. Ua mauuiui oia, ua taa ore oia, ua riri oia e ua oto oia.

E rave rahi mau hora tai'o-ore-hia ta to'na peresideni misioni, to'na peresideni titi, e te episekopo i horo'a no te tuatapapa, no te heva e no te haamaitai ia'na, te rahiraa râ o to'na mamae no'na iho ia e ua tape'a oia i te reira i roto ia'na iho o tei ore ho'i e noahia ia ratou. I roto i teie aamu, ua horo'a te metua tane i te taato'araa o to'na taime no te tauturu i teie tamarii, no te huru teimaha râ o ta'na ohipa, ua vai noa ia teie nei tamaiti e to'na metua vahine i roto i te mau pô pouri huru roa o te feruriraa o raua ana'e. Te ao e te pô, te mau hepetoma matamua, te mau ava'e e tae roa i te mau matahiti, ua imi ratou i te rave'a no te faaoraraa. I roto i te mau tau iria (no'na te rahiraa o te taime e te tahi taime no te metua vahine), e te ri'ari'a hopea ore (te rahiraa o te taime no te metua vahine e te tahi taime no'na), ua faaite te metua vahine—teie faahou â taua parau teiaha ra e te nehe-nehe—ua horo'a oia i to'na iteraa papû i ta'na tamaiti no ni'a i te mana o te Atua, no Ta'na Ekalesia e To'na ihoa râ here no teie tamaiti. Ua faaite atoa oia i te hoê â taime i to'na iho here aueue ore, hope ore, pohe ore no'na. No te apiti i taua

na pou faufaa rahi roa ino e piti o to'na oraraa—te evanelia a Iesu Mesia e to'na utuafare—ua pûpû noa oia i to'na aau atoa i roto i te pure tamau. Ua haapae oia i te ma'a e ua heva, ua heva oia e ua haapae i te ma'a, e ua faaroo e ua faaroo faahou â a faaite noa ai teie tamaiti ia'na i te mauuiui o to'na mafatu. No reira ua amo—faahou â—oia ia'na, i teie râ taime e ere ia e iva ava'e. Ua mana'o oia e te haaraa i roto i te mau tamataraa pae varua u'ana a ta'na tamaiti aita ia e hopearaa.

Na roto râ i te maitai o te Atua, ta'na iho onoonoraa, e te tautururaa a te mau feia faatere o te Ekalesia, te mau hoa, te mau melo no te utuafare e te mau taote aravihi e rave rahi, ua ite teie metua vahine i ta'na tamaiti i te ho'iraa mai i te fenua i parauhia ra. Oia mau roa, te ite nei tatou e, aita e aore râ aita â taua huru haamaitairaa ra i tae mai ra i te mau metua atoa o te haape'ape'a nei i te mau huru oraraa rau o ta ratou mau tamarii, te vai nei râ te tia'i. E e ti'a ia haapapûhia e, aita te huru faahinaararaa o teie tamaiti i taua ta'ue noa—aore roa taata i mana'o

a'e i te reira. Tera râ ua taua rii rii noa to'na aau.

Ua haamata oia i te ho'i i te pure-raa. Ua ma'iti oia, ma te hinaaro mau e te ti'amâ, i te amu i te oro'a. Ua noaa faahou ia'na te hoê parau faati'a no te hiero e ua farii i te hoê piiraa ei orometua haapii evanelia i te po'ipo'i roa, e e ua manu'a roa oia. E i teie nei, i muri a'e e *pae matahiti*, na roto i ta'na iho aniraa e te tautururaa a te Ekalesia, ua tomo faahou oia i roto i te aua misioni no te faaoti i ta'na taviniraa i te Fatu. Ua heva vau no te itoito, te parau ti'a e te faaotiraa a teie taure'are'a e to'na utuafare, ia faaafaro i te mau mea atoa e ia tauturu ia'na ia tape'a i to'na faaroo. Ua ite oia e, aua'a a'e te tautururaa a teie mau taata e rave rahi, ua ite atoa râ oia e, aua'a a'e na taata e piti faufaa roa'e i roto i to'na oraraa, tei hopoi ia'na e tei amo ia'na, tei ohipa i piha'iho ia'na e tei faaora ia'na—to'na Faaora, te Fatu o Iesu Mesia, e to'na metua vahine faaora, mana'o papû e te mo'a mau.

E te hopea, no roto mai ia i te haamo'a-faahou-raa-hia te hiero no Mexico City i Mehiko, a toru noa

hepetoma i teie nei. I reira, to maua te peresideni Henry B. Eyring iteraa i to maua hoa herehia o Lisa Tuttle Pieper i te ti'araa mai i roto i taua oro'a haamo'araa maitai. Ua ti'a mai râ oia ma te tahi fifi no te mea te amo ra oia i te hoê noa rima ta'na tamahine hapepa here, ia Dora, e i te tahi atu rima ua tamata i te faaha'uti i te rima hapepa a Dora ia nehenehe i teie nei tamahine faufaa mure ore a te Atua ia tahirihiri i te hoê horoi uouo e a tuo ai ma te faaroo e te mau melahi o te ra'i « Hosana, Hosana, Hosana i te Atua e te Arenio ».¹²

I te mau metua vahine i te mau vahi atoa, i mutaa ihora, i teie mahana aore râ to ananahi, te parau nei au, « Maururu. Maururu no te horo'araa i te ora, no te aupuraa i te mau varua, no te faatupuraa i te huru taata, e no te faaiteraa i te aroha mau o te Mesia ». I te Metua vahine ia Eva, ia Sara, Rebeka, e Rahera, ia Maria no Nazareta, e i te hoê Metua Vahine i te ra'i ra, te parau atu nei au, « maururu no ta outou ohipa faufaa rahi i te faatupuraa i te mau opuaraa no te ora mure ore ». I te mau metua vahine atoa i roto i te mau huru oraraa atoa, e tae noa'utu o ratou o te fifi nei—e na reira ho'i te taatoaraa o ratou—te parau atu nei au, « Ia vai te hau. Ti'aturi i te Atua e ia outou iho. Te rave maitai nei outou i te ohipa hau atu i ta outou e mana'o ra. E mau faa-ora outou i ni'a i te Mou'a no Ziona,¹³ e mai te Fatu ta outou e pee nei, e ore roa 'to outou aroha e mou' ».¹⁴ Aita'utu e taata ta'u e nehenehe e faahanahana hau atu â. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Isaia 53:4.
2. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 76:41.
3. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 133:53 ; hi'o atoa Isaia 63:9.
4. « Pii Maira te Atua », *Te mau himene*, n° 8.
5. 3 Nephi 27:14.
6. Ioane 19:27.
7. Hi'o Isaia 49:15.
8. Moroni 7:45 ; hi'o atoa 1 Korinetia 13:4-7.
9. Moroni 7:46 ; hi'o atoa 1 Korinetia 13:8.
10. 3 Nephi 22:10 ; hi'o atoa Isaia 54:10.
11. Ioane 17:4.
12. Hi'o *History of the Church*, 2:427-28.
13. Hi'o Obadia 1:21.
14. Moroni 7:46 ; hi'o atoa 1 Korinetia 13:8.

Na Elder Bradley D. Foster
No te Hitu Ahuru

Aita i 'oi'oi roa e aita i taere roa

Aita i 'oi'oi roa e aita i taere roa no te arata'i, no te faaite i te e'a, e ia vai piri noa i ta tatou mau tamarii no te mea, e mea mure ore te mau utuafare.

E au mau taea'e e au mau tuahine, tei roto tatou i te hoê aroraa e to te ao nei. I mutaa ihora, ua titau to te ao i te puai e te taime a to tatou mau tamarii. Teie mahana, te aro nei to te ao no to ratou ti'araa taata e to ratou feruriraa. E rave rahi mau reo puai e te tuiroo e tamata nei i te faataa e o vai râ ta tatou mau tamarii e te mea ta ratou e ti'a ia ti'aturi. Eita e nehenehe ia tatou ia vaiiho i te sotaiete ia tura'i i to tatou utuafare ia riro mai te ao nei. E ti'a ia tatou ia upooti'a i roto i teie aroraa. I ni'a i te reira e faatumuhia'i te mau mea atoa.

Te himene nei te mau tamarii a te Ekalesia i te hoê himene o te haapii ia ratou i to ratou huru mau : « E tamarii au na te Atua ra. Fare oaoa to'u, te metua maitai ». I muri iho, te ti'aoro mai nei te mau tamarii ia tatou : « Arata'i mai ia'u... A tauturu ia'u ia ite ia'u ia ite i Ta'na mau parau [eiaha ia taere roa].¹

Ua haapii mai te peresideni Russell M. Nelson ia tatou i roto i ta tatou amuiraa rahi i hope a'e nei e, mai teie atu taime, e ti'a ia tatou ia riro ei mau « metua maitai ».² E mau tau ati rahi teie. Te parau apî maitai râ ua ite te Atua i te reira, e ua horo'a mai Oia i te tauturu i roto i te mau papa'iraa mo'a na

tatou ia ite e nahea ia tauturu i ta tatou mau tamarii e te mau mootua.

I roto i te Buka a Moromona, ua fâ atu te Faaora i to te Ati Nephi. Ua haaputupu Oia i ta ratou mau tamarii rii na piha'iho Ia'na. Ua haamaitai Oia ia ratou, ua pure no ratou, e ua heva no ratou.³ I muri mai ua parau Oia i te mau Metua : « A hi'o na i ta outou mau tamarii rii ».⁴

Te auraa o te parau *hi'o*, ia hi'o ia e ia ite. E aha ta Iesu e hinaaro ra i te mau metua ia hi'o i roto i ta ratou mau tamarii rii ? Ua hinaaro anei Oia e ia noaa ia ratou te hoê iteraa i te huru hanahana o ta ratou mau tamarii ?

A hi'o ai tatou i ta tatou mau tamarii e te mau mootua i teie mahana, e aha ta te Faaora e hinaaro ia tatou ia ite i roto ia ratou ? Ua ite anei tatou e o ta tatou mau tamarii te pupu rahi roa'e ia o te feia e imi nei no te Ekalesia ? E aha ta tatou e ti'a ia rave no te faatupu i to ratou faafariuraa tamau ?

I roto i te Buka a Mataio, te haapii nei te Faaora ia tatou no ni'a i te faafariuraa tamau. Ua haaputupu te hoê naho'a taata i piha'iho i te Miti no Galilea no te faaroo Ia'na ia haapii.

I taua taime ra, ua faatia Iesu i te hoê aamu no ni'a i te tanuraa i te mau

huero—te parable no te taata ueue huero.⁵ No te tatararaa’u i te reira i Ta’na mau pipi, e ia tatou atoa, ua parau Oia, « Ia faaroo te hoê i te parau o te basileia ra, e aore i haapao i taua parau ra, ua haere maira taua mea ino ra, rave ê atura i tei ueuehia i roto i tana aau ra ».⁶ E mea maramarama te poro’i no te mau metua : te vai nei te hoê taa-ê-raa i rotopu i te faarooraa e te haapaoraa. Mai te mea e faaroo noa ta tatou mau tamarii eita râ e haapao i te evanelia, e vai matara noa ia te opani i reira no Satane ia rave ê atu i teie mau parau mau mai roto atu i to ratou aau.

Mai te mea râ, e nehenehe ta tatou e tauturu ia ratou ia faatupu i te mau aa no te faafariuraa hohonu, i reira i te ve’ave’a o te mahana, ia fifi ana’e te oraraa—e e fifi ihoo—e nehenehe ia i te evanelia a Iesu Mesia ia horo’a’u ia ratou te tahi mea i roto e ore roa e iriti-ê-hia’u. Nahea e nehenehe ai ia tatou ia haapapû e, eita teie mau parau mau puai e haere noa i roto i te hoê tari’a e i rapae atu i te tahi tari’a ? Eita paha e nava’i ia faaroo noa i te mau parau.

Ua ite paatoa tatou e e tau i te mau parau. I te tahi mau taime e parau tatou i ta tatou mau parau, e e faaroo ratou i ta ratou mau parau. E parau paha outou i ta outou mau tamarii rii, « Te ta’i nei oe mai te hoê pehe puta ». E pahono mai paha ratou, « E papa, e aha te hoê pehe ? »

Te hinaaro nei to tatou Metua i te Ao ra e ia manuia tatou no te mea oia mau, e mau tamarii ana’e ratou Na’na hou a riro ai ei mau tamarii na tatou. Ei metua i Ziona, ua farii outou i te horo’araa a te Varua Maitai. A pure ai outou no te arata’iraa, « e faaitiehia ia ia outou te mau mea atoa ta outou e ti’a ia rave »⁷ no te haapiiraa i ta outou mau tamarii. A faatupu ai outou i te mau rave’a no te haapiiraa, « e faatae ia te mana o te Varua Maitai i te reira i roto i te aau o te mau tamarii ».⁸

No te tauturu i te tahi taata ia noaa ia’na te maramarama, te haamana’o nei au i te hoê hoho’a maitai roa no roto mai i te aamu o Helen Keller. E vahine matapô e e tari’a turi oia o tei ora na i roto i te hoê ao pouri e te maniania ore. Ua haere mai te hoê orometua haapii o Anne Sullivan e tauturu ia’na.

Nahea ia outou e haapii ai i te hoê tamarii o te ore e nehenehe e ite mata aore râ e faaroo ia outou ?

No te hoê taime maoro, ua tutava Anne i te tu’ati atu ia Helen. I te hoê mahana i te hora ahuru ma piti i te avatea, ua arata’i atu oia ia’na i te pamu pape. Ua tuu oia i te hoê o te rima o Helen i raro a’e i te taheraa pape e ua haamata i te paumu i te pape. I muri iho ua faahiti o Anne i te mau reta *P-A-P-E* i ni’a i te tahi atu rima o Helen. Aore mea i tupu. No reira ua tamata faahou oia. *P-A-P-E*. Ua uumi Helen i te rima o Anne no te mea ua haamata oia i te taa. Ia tae i te pô, ua haapii mai oia e 30 reta parau. I roto noa i te tahi nau ava’e, ua haapii mai oia e 600 ta’o e ua nehenehe ia’na ia tai’o i te reo Braille (reo no te feia matapô). Ua haere atu o Helen Keller e titau i te hoê parau tu’ite a te fare haapiiraa teitei e ua tauturu i te haataui i te ao o te feia e ore e noaa i te ite mata aore râ i te faaroo.⁹ Ua riro tera ei temeio, e ua riro ta’na orometua haapii ei rave ohipa tei faatupu i te temeio, mai ia outou atoa araua’e, e te mau metua.

Ua ite au i te mau hotu no te tahi atu orometua haapii faahiahia a tavini ai au ei peresideni no te hoê tîti na te feia apî paari i BYU-Idaho. Ua haataui taua ohipa ra i to’u nei oraraa. I te hoê pô mahana piti, ua uiui au i te hoê feia apî o Pablo te i’oa, no te oire no Mexico, tei hinaaro i te tavini i te hoê misioni. Ua ani au ia’na no ni’a i to’na iteraa

papû e to’na hinaaro ia tavini. E mea maitai roa ta’na mau pahonora a ta’u mau uiraa. I muri iho ua ani au no ni’a i to’na parau-ti’a-raa. E mea papû ta’na mau pahonora a. Oia mau, e mea maitai roa, feruri a’era vau, « Peneia’e, aita oia i taa i te mea ta’u i ani ia’na ». No reira ua faahiti faahou vau i te mau uiraa e ua faaoti a’era vau e ua ite papû maitai oia i te mea ta’u i ani e e parau mau ihoa ia.

No to’u maere rahi i teie nei feia apî ua ui au ia’na, « Pablo, na vai i tauturu ia oe i tae ai oe i teie taime o to oe oraraa ma te parau-ti’a i mua i te Fatu ? »

Ua parau oia, « To’u papa ».

Ua parau vau, « Pablo, a faati’a mai na i to oe aamu ».

Ua parau Pablo : « I te ivaraa o to’u matahiti, ua rave to’u papa ia’u i te hiti ma te parau mai, Pablo, ua ti’a-atoahia to’u e iva matahiti i te hoê taime. Teie te tahi mau mea e nehenehe ta oe e faaruru. E ite oe i te mau taata ia haavare i te fare haapiiraa. E haatihia paha oe e te feia o te tuhi. Te vai ra paha te tahi mau mahana eita oe e hinaaro e haere i te pureraa. Ia tupu ana’e teie mau mea—aore râ ia fifi oe e te tahi atu mea—te hinaaro nei au ia haere mai oe e aparau ia’u, e e tauturu vau ia oe ia faaruru i teie mau mea. E i reira e parau atu ai au ia oe i te mea e tupu i muri mai’ ».

« No reira, e Pablo, e aha ia ta’na i parau ia oe i te ahururaa o to oe matahiti ?

« E, ua faaara oia ia'u no ni'a i te mau hoho'a faufau e te mau parau arearea ino ».

« E i te ahuru ma hoê raa o to oe matahiti ? Ua ani atu vau.

« Ua faaara oia ia'u ia haapa'o maitai i te mau mea e faatîti e ua faahaamana'o mai ia'u no ni'a i te faaohiparaa i to'u ti'amâraa.

Teie ia te hoê metua tane, i te mau matahiti atoa, « ua a'o e ua na ni'a iho i te a'o ; te tahi vahi iti i ô nei, e mai reira ho'i ei ô te tahi vahi iti », ¹⁰ tei tauturu i ta'na tamaiti eiaha noa ia faaroo, ia taa atoa râ. Ua ite te metua tane o Pablo e, e haapii mai ta tatou mau tamarii ia ineine ana'e ratou i te haapii, eiaha noa ia ineine ana'e tatou no te haapii atu ia ratou. Ua faahiahia roa vau ia Pablo a haapono ai maua i ta'na parau misionare i taua pô ra, ua hau atu râ to'u faahiahia i te papa o Pablo.

I to'u ho'iraa'tu i te fare i taua pô ra, ua ui au ia'u iho, « E aha ra ia te huru metua tane e riro mai ai o Pablo ? » E mea maramarama maitai te pahonora : e riro ia oia mai to'na ra papa te huru. Ua parau Iesu, « Eita e ti'a ta te Tamaiti ia rave oia ana'e ihora, maori râ o ta'na i ite i te Metua i te raveraa ra ». ¹¹ Teie te hoho'a e nahea te Metua i te Ao ra e haamaitai ai i Ta'na mau tamarii mai tera u'i e tera u'i.

A tamau noa'i au i te feruri no ni'a i te ohipa tei tupu ia'u e o Pablo, ua oto vau no te mea ua paari ta'u na tamahine e maha e aita ho'i ta'u na mootua e iva i taua taime ra e ora ra

na piha'iho mai. Ua mana'o a'era vau, « Nahea e nehenehe ia'u ia tauturu ia ratou mai ta te Metua tane o Pablo i tauturu ia'na ? Ua rahi roa anei te taime i te haamau'ahia ? » A pûpû ai au i te hoê pure i roto i to'u nei aau, ua parau rii rii mai te Varua i teie parau mau hohonu : « Aita i 'oi'oi roa e aita i taere roa no te haamata i teie raveraa faufaa rahi ». Ua ite au i taua iho taime ra e aha te auraa o te reira. Ua hinaaro 'oi'oi au i te ho'i atu i te fare. Ua ani au i ta'u vahine faaipoi, Sharol, ia niuniu atu i ta maua mau tamarii atoa e ia parau ia ratou e ua ti'a ia maua ia haere atu e farerei ia ratou ; e ohipa faufaa rahi roa ta'u no te parau atu ia ratou. Ua hitimaha rii ratou no to'u rûraa

Ua haamata maua na ni'a i ta maua tamahine matahiapo e ta'na tane. Ua parau vau : « Ua hinaaro to outou metua vahine e o vau nei ia ite orua e, ua noaa ia maua to orua faito matahiti i te hoê taime. Ua 31 matahiti atoa maua e te hoê utuafare na'ina'i. Ua ite rii maua i te mea ta orua e faaruru atu paha. E tamataraa paha i te pae o te moni, e aore râ i te ea. E tamataraa paha i te faaroo. E paremo paha orua i raro a'e i te mau fifi o te oraraa. Ia tupu ana'e teie mau mea, te hinaaro nei maua ia paraparau mai orua ia maua. E tauturu maua ia orua ia faaruru atu i te reira. Teie nei, aita maua e hinaaro ia tomo atu i roto i to orua oraraa i te mau taime atoa, te hinaaro nei râ maua e ia ite orua e tei piha'iho noa maua ia orua i te mau taime atoa. E no te mea ho'i ua amui mai tatou, te

hinaaro nei au e faati'a ia orua no ni'a i te hoê uiuiraa ta'u i faatupu iho nei e te hoê feia apî o Pablo te i'oa ».

I muri a'e i te aamu, ua parau vau, « Aita maua e hinaaro ia ere orua i te tautururaa i ta orua mau tamarii e ta maua mau mootua ia taa i teie mau parau mau faufaa rahi ».

E au mau taea'e e au mau tuahine, te ite maitai nei au i teie nei e aha ta te Fatu e titau nei ia'u ei metua tane e ei papa ruau no te haamauraa i te hoê rave'a no te tauturu i to'u utuafare eiaha noa ia faaroo ia taa atoa râ.

A tupu ai au i te paari, te feruri nei au i ni'a i teie mau parau :

*E te taime, e te taime, a ho'i na i muri,
Ia riro ratou e mau tamarii rii na'u no
te hoê noa â pô !¹²*

Ua ite au e eita e nehenehe ia'u ia ho'i i muri, ua ite râ vau i teie taime- e aita i 'oi'oi roa e aita i taere roa no te arata'i, no te faaite i te e'a, e ia vai piri noa i ta tatou mau tamarii no te mea e mea mure ore te mau utuafare.

O to'u ia iteraa papû e no te here rahi o to tatou Metua i te Ao ra i tono mai ai Oia i Ta'na Tamaiti Fanau Tahī no te ora i te oraraa no te hoê taata tahuti ia nehenehe ia Iesu ia parau mai ia tatou, « I reira na vau i te vahi tei reira outou i teie nei, ua ite au e aha to muri mai, e e tauturu vau ia outou ia haere atu na roto i te reira ». Ua ite au e, e na reira Oia. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. « E Tamarii Au na te Atua ra », *Te mau Himene*, n° 185.
2. Hi'o Russell M. Nelson, « Te Sabati e mahana hinaarohia », *Liahona*, Me 2015, 131.
3. Hi'o 3 Nephi 17:21.
4. 3 Nephi 17:23.
5. Hi'o Mataio 13:1-13.
6. Mataio 13:19 ; reta tei faahuru-ê-hia.
7. 2 Nephi 32:5.
8. 2 Nephi 33:1.
9. Hi'o « Anne Sullivan », biography.com/people/anne-sullivan-9498826 ; « Helen Keller », biography.com/people/helen-keller-9361967.
10. Isaia 28:10.
11. Ioane 5:19.
12. Iritihia mai roto mai i te rohipere a Elizabeth Akers Allen « Rock Me to Sleep », i roto ite nene'iraa a William Cullen Bryant, ed., *The Family Library of Poetry and Song* (1870), 222-23.

Na Elder Hugo Montoya
No te Hitu Ahuru

Tamatahia e faahemahia— tauturuhia râ

E ti'a ia tatou ia tauturu te tahi i te tahi i roto i ta tatou mau tamataraa e mau faahemaraa, ei tamarii na to tatou Metua i te Ao ra.

I roto i te oraraa e tamatahia e e faahemahia tatou. E rave'a atoa ta tatou ia faaohipa i te ti'amâraa ia ma'iti e ia tauturu ia vetahi ê. Ua riro teie mau parau mau ei tuhaa no te faanahoraa faahiahia e te maitai roa a to tatou Metua i te Ao ra.

Ua haapii te peresideni John Taylor : « Ua faaroo vau i te peropheta Iosepha i te parauraa, i to'na paraparauraa i te Tino Ahuru ma Piti i te hoê taima : 'E farii outou i te mau huru tamataraa ato'a. E mea titauihia ia outou ia tamatahia mai ia Aberahama e te tahi atu mau taata a te Atua, e (ua parau maira oia) e tamata te Atua ia outou, e e haru Oia ia outou e e tamata Oia i to outou aau' ». ¹

I te taima ihoa e ra'ehia ia tatou te matahiti e taa ai to tatou mana'o, e faaruru atu ia tatou paatoa i te mau tamataraa e te mau faahemaraa. I te tahi mau taima e riro roa te reira ei hopoi'a teimaha, e horo'a atoa mai râ te reira i te puai e te tupuraa a manuia noa ai tatou i te upooti'a i te reira.

Auaa maoti, eita tatou e amo otahi noa i te reira mau hopoi'a. Ua haapii Alama e, « ua hinaaro outou ia ô i te aua o te Atua, e ia parauhia i to'na ra mau taata, e ua hinaaro outou ia

tauturu te tahi i te tahi i te hopoi i ta outou mau hopoi'a, ia mâmâ te reira ». ² Te parau nei te reira e, e hopoi'a ta tatou ia tauturu te tahi i te tahi. E nehenehe te reira hopoi'a e tae mai na roto i te hoê piiraa i roto i te Ekalesia, te tahi tonoraa, e aore râ te tahi faahoaraa e aore râ ei tuhaa no ta tatou hopoi'a ei metua, ei hoa faaipoipo e aore râ ei melo utuafare—e aore râ te riro-noaraa i roto i te utuafare o te Atua.

E faahoho'a atu vau e maha rave'a e mâmâ ai ta tatou mau hopoi'a a tauturu noa ai tatou te tahi i te tahi.

1. Ua parau te Faaora, « O te faaue mai ia oe e haere i te hoê maile, e haere atoa orua e ia piti noa'tu ». ³ Ei hi'oraa, te anihia nei tatou ia haere pineline i te hiero, ia au i ta tatou rave'a. No te haere i te hiero, titauihia te faatusiaraa i te taima e te faufaa, no te feia ihoa râ e tere atea roa. Teie râ, e nehenehe te reira faatusiaraa ia hi'ohia ei tuhaa no te maile matamua.

E haamata tatou i te haere i te piti o te maile i te taima e maramarama tatou i te mau parau « imi, rave, haapii », ⁴ i te taima e imi tatou i te i'oa o to tatou mau tupuna ma te faaineine i te reira no te mau oro'a hiero, i te taima e tauturu tatou i te faahororaa parau tuatapaparaa (indexation) e i te taima e imi tatou i te rave'a no te tautururaa ia tupu te tahi ohipa hiero faahiahia no vetahi ê.

A tavini ai au ei Hitu Ahuru Area, ua faaineine hoê o te mau titi o ta'u apooraa faaauraa i te hoê tere hiero iti rahi. E mea na'ina'i râ te hiero ta ratou i haere, e e rave rahi ihora mau melo tei haere i tera tere 12 hora, aita râ i tomo i roto i te hiero no te rahi roa o te taata.

Te tahi mahana i muri iho, ua haere atu vau i tera titi e ua ani au i te peresideni ia paraparaau vau i te tahi mau melo tei ore i tomo i roto i te hiero i tera mahana. E ua parau mai teie taea'e ta'u i farerei : « Eiaha e haape'ape'a Elder. Ua

tapae au i te fare o te Fatu. Ua parahi au i ni'a i te parahiraa i roto i te aua e ua feruri au i te mau oro'a. E ua horo'ahia mai ia'u ia tomo i roto, ua vaiiho râ vau i te tahi taea'e ia tomo atu, a tahi râ ho'i oia a haere mai ai i te hiero no te taati ia'na e ta'na vahine. E e piti oro'a ta raua i haere i tera mahana. Ua ite te Fatu ia'u e ua haamaitai ho'i Oia ia'u, e e mea maitai matou ».

2. Ei mata ataata. E nehenehe te reira ohipa iti e tauturu i te feia tei tuauru (accablé) e tei teimaha i te hopoi'a. I roto i te pureraa autahu'araa o te amuiraa rahi i te ava'e eperera ra, tei ni'a vau i te parahiraa, o vau te hoê o te mau hui mana faatere rahi tei pii-apî-hia. Te parahi ra matou i te vahi tei reira te mau tuahine no te mau peresideniraa rahi i teie nei. Ua taiâ rii to'u mana'o e ua tuauru atoa ho'i no teie piiraa apî no'u.

I te taima ua himene tatou i te himene ropu, ua tae mai te mana'o rahi

e, te hi'o maira te hoê taata ia'u. Ua mana'o ihora vau e : « E 20 000 taata i roto i teie fare, e pauroa ratou tei mua ia'u. Aita ihoa ia e ore e, te hi'o maira te tahi taata ia'u ».

E te himene noa ra vau, ua puta faahou mai tera mana'o e, te hi'o maira te hoê taata ia'u. Ua hi'o a'era vau i ni'a i te mau parahiraa a te Tino Ahuru ma Piti e ua ite atura vau i te peresideni Russell M. Nelson tei fariu roa mai e i te hi'oraa ia matou. Ua hi'o a'era to'na mata ia'u ma te mata ataata. E hau tei tae mai i roto i to'u aau tuauru maoti tera mata ataata.

I muri mai To'na ti'a-faahou-raa, ua haere Iesu Mesia i Ta'na mamoe ê. Ua pii e ua faatoro'a Oia e ahuru ma piti pipi, e na roto i te reira mana (autorité), ua tavini ratou i te taata. Ua ti'a roa te Fatu ra ia Iesu Mesia i rotopû ia ratou. Ua ani Oia ia ratou ia tuturi i raro e ia pure. Aita vau i papû e, ua tuauru anei teie nau pipi e ahuru ma

piti, tei pii-apî-hia e tei faatoro'ahia, i ta ratou piiraa, te parau nei râ te irava e, « E ua haamaitai atura Iesu ia ratou e pure ai ratou ia'na ra, e [mata ataata] atura ta'na mata ia ratou, e inaha, teatea a'era ratou mai te mata e te ahu atoa no Iesu ra ».⁵ I te amuiraa rahi i ma'iri, ua haamâmâ te hoê mata ataata i ta'u hopoi'a i tera iho taima e ma te faahia-hia atoa ho'i.

3. Faaite i te aroha aumihi (compassion) ia vetahi ê. Mai te peu ua mau outou i te autahu'araa, a faahouhipa i to outou mana i ni'a i te mau tamarii a te Atua no te horo'a ia ratou i te mau haamaitairaa. A faaite i te parau tamarû e te tamahanahanaraa i te taata e mauui ra e ia ratou tei roto i te ati.

4. O te taraehara a te Fatu ra ia Iesu Mesia te ofa'i tihi no te faanahoraa a te Atua. Hoê a'e taima i te hepetoma, ua ti'a ia tatou ia feruri maite mai te peresideni Joseph F. Smith no ni'a i « te here rahi e te faahia-hia o ta te Metua e te Tamaiti i faaite mai na roto i te haereraa mai o te Faaora i roto i te ao nei ».⁶ Na roto i te aniraa i te mau taata ia haere mai i te pureraa e ia rave ti'amâ i te oro'a e faarahi atu â i te mau tamarii a te Metua i te Ao ra o te feruri i ni'a i te Taraehara. E mai te peu aita tatou i ti'amâ, e nehenehe ta tatou e tatarahapa. A haamana'o e, ua pou te Tamaiti a tei Teitei roa i raro a'e i te mau mea atoa no te rave i ni'a Ia'na i ta tatou mau ohipa mainaina (offenses), mau hara, mau ofatiraa ture, mau ma'i, mau mauui, mau ati e te mau taima otahi. Te haapii nei te papa'iraa mo'a ia tatou e, « O [te Mesia] o tei a'e atu i ni'a ra, mai te au atoa i ta'na i pou mai i raro a'e i te mau mea atoa ra, mai ta'na i ite i te mau mea atoa ».⁷

Noa'tu â ta tatou iho mau taffiraa—e ma'i anei, te vai-otahi-noa-raa anei e aore râ te mau faahemaraa e te mau tamataraa a te enemi—te reira te Tia'i Mamoe Maitai. E pii Oia i to tatou i'oa ma te parau e, « E haere mai outou ia'u nei, e te feia'toa i haa rahi e tei teiaha i te hopoi'a, e na'u outou e faaora ».⁸

E parau faahou vau i na rave'a e maha :

A tahi—haere i te piti o te maile

A piti—ei mata ataata E tauturu to outou mata ataata ia vetahi ê.

A toru—faaite i te aroha aumihī.
A maha—titau i te taata ia haere
mai i te pureraa.

Te horo'a atu nei au i to'u iteraa
papū no ni'a i te Faaora. O Iesu te
Mesia, te Tamaiti a te Atua ora, e te
ora nei Oia. Ua ite au e, te paturu
nei Oia, ma To'na puai e To'na mana
atoa, i te faanahoraa a te Metua. Ua
ite au e, e peropheta ora te presi-
deni Thomas S. Monson. Tei ia'na
ra te mau taviri atoa e manuia ai te
ohipa a te Atua i ni'a i te fenua nei.
Ua ite au e, e ti'a ia tatou ia tauturu
te tahi i te tahi i roto i ta tatou mau ta-
mataraa e mau faahemaraa, ei tamarii
na to tatou Metua i te Ao ra. Na roto i
te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. John Taylor, i roto *Te Mau Haapiiraa a
te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha
Semita* [2007], 240).
2. Mosia 18:8.
3. Mataio 5:41.
4. Hi'o Quentin L. Cook, « Our Father's
Plan Is about Families » (a'oraa tei
horo'ahia i te RootsTech 2015 family
history conference, 14 no fepuare 2015),
[lds.org/topics/family-history/fdd/
plan-about-families-full](http://lds.org/topics/family-history/fdd/plan-about-families-full) ; hi'o atoa [lds.org/media-library/video/2015-07-01-
find-take-teach](http://lds.org/media-library/video/2015-07-01-find-take-teach).
5. 3 Nephi 19:25 ; reia tei faahuru-ê-hia.
6. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau
Fafau 138:3.
7. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau
Fafau 88:6.
8. Mataio 11:28.

Na Elder Vern P. Stanfill
No te Hitu Ahuru

Ma'iti i te Maramarama

*E ti'a ia tatou ia ma'iti ia haapa'o i te a'o a te peropheta, e ia ite e
ia rave ia au i te faaururaa a te Varua, e ia haapa'o i te mau faaueraa
a te Atua e ia imi i te heheuraa no tatou iho.*

A ita i maoro roa a'enei, ua faaoti
maua ta'u vahine e tere mata'ita'i
roa i te nehenehe o te hoê o to
matou mau vahi i te pae apato'erau no
Montana. Ua faaoti mau ia tere e to
maua pereoo taataahi na ni'a i te pu-
romu Hiawatha Trail, e reni pereoo au-
auahi i te matamua ra o te tarava ra na
roto i te mau mou'a ra Rocky Mountains
na Montana haere roa i Idaho. Ua ana-
anatae roa matou te tahi mau hoa rahi i

te tia'iraa i te reira mahana a mata'ita'i
ai matou i te nehenehe o te reira vahi.

Ua ite a'ena matou e, e riro teie tere
rahi faahiahia 15 maile (24 km) i te haere
na ni'a i te tahi mau e'a turu teitei roa
e tarava ra na ni'a i te mau faatahoni
(canyon) hohonu e na ni'a i te mau pu-
rumu tei paohia i roto i te mou'a tîtâpou.
E no reira, ua faaineine matou i te mau
mori tapiri i ni'a i to matou taupoo paari
e to mau pereoo taataahi.

Ua parau mai te feia tei haere
a'enei e, e mea poiri mau i roto i te
mou'a e titauhia te mori puai maitai.
I te putuputuraa matou i mua i te Taft
Tunnel, hoê puromu na raro a'e i teie
mou'a mato, ua haere mai te tahi taata
haapa'o e faataa mai ia matou i te mau
ohipa ataata e vai ra, mai te mau apoo
hohonu i te hiti o te purumu, te mau
papa'i otarata e te poiri ta'ota'o. Aita
matou i haamarirau, ua tere matou i
roto i te mou'a. Maa minuti noa matou
i te tereraa, ua po'i roa matou i te poiri
tei parauhia mai. Aita ta'u mau mori i
tano maitai, e ua mohimohi noa'tura i
roto i te reira poiri. I reira iho, haamata
a'era te rû e te taa ore e te mana'o tapi-
tapi i te tae mai.

Ua haamâ rii au i te parauraa'tu
i to'u mau hoa e to'u utuafare i to'u
hepohepo. Noa'tu â to'u aravihi i te

pereoo taataahi, mai te huru ra e, aita vau i taahi a'enei i te pereoo taataahi. Ua tafifi rii au i te vai-mau-raa i ni'a i to'u pereoo, e te rahi noa'tu ra to'u taa ore. I te hopea râ, ua faaite atu vau i to'u mana'o hepohepo i te mau taata fatata ia'u, e ua tapiri atu vau i te tahi hoa e mori puai a'e ta'na. E inaha, ua haamata ratou pauroa i te tere tapiri mai ia'na, mai te hoê haamenemeneraa. Na roto i te tapiri-noa-raa ia'na e te turu'iraa i ni'a i ta'na mori e te mori o te pupu, ua haere hohonu â matou i roto i ni'a i tera puromu.

E ma'iri a'era te tahi taime, e au e e mau hora rahi roa, ua ite a'era vau i te tahi anaana iti i te atea. I tera iho taime, ua haamata to'u aau i te hau, e tupu maitai teie ohipa. Ua tamau noa vau i te haere i mua, ma te turu'i noa i ni'a i te mori o to'u mau hoa e tera anaana te rahi noa maira. Ua ho'i marû mai to'u ti'aturiraa a rahi noa ai te maramarama e a puai noa ai te reira. Aita matou i matara roa mai i teie apoo, aita faahou i hinaaro i te tauturu o to'u mau hoa. Ua mau e hoê hepohepo atoa a taahi vitiviti noa ai matou i tera maramarama ra. Ua tae mai te mana'o tamarû e te hau noa'tu â aita matou

i faaura roa mai i roto i te po'ipo'i mahanahana e te hanahana.

Te ora nei tatou i roto i te hoê ao e faaruru atu tatou i te mau tamataraa o te faaroo. E mana'o paha tatou e, ua ineine maitai tatou no te faaruru atu i teie mau tamataraa—e ite râ tatou e, aita ta tatou faaineineraa i nava'i roa. E mai to'u mau hoa tei faaara mai ia'u no ni'a i te poiri, te faaara-atoa-hia nei tatou. Te tavevo nei te reo o te mau aposetolo i te faaitoitoraa ia tatou ia faaineine ma te mori puai o te varua.

E oia atoa, e riro paha tatou i te haamâ rii, i te faatupu i te mana'o hepohepo e aore râ te taa ore pae varua i te taime e faaruru tatou i te tamataraa o te faaroo. To'na huru mau, tei te huru te puai e te maororaa o taua mana'o ra i te ohipa ta tatou e rave i mua i te reira. Mai te peu e faaea noa tatou, e riro paha te feaaraa, te te'ote'o e i te hopea te taivâraa i te faaatea ia tatou i te maramarama.

E mau haapiiraa faufaa rahi ta'u i apo mai i roto i te ohipa i tupu i ni'a i tera puromu. Teie te tahi.

A tahi, noa'tu â te ta'ota'o o te poiri o te feaaraa, na tatou e ma'iti i te maororaa e te rahi o te reira i ni'a ia tatou.

E ti'a ia tatou ia haamana'o i te faito here o to tatou Metua i te Ao ra e o Ta'na Tamaiti ia tatou. Eita Raua e faaru'e ia tatou, eita atoa ho'i Raua e vaiiho ia tatou ia ma'iri mai te peu e imi tatou i Ta'na tauturu. A haamana'o i te mea i tupu no Petero i ni'a i te mau are ri'ari'a o te miti no Galilea. I te haruraa te mana'o o Petero i ni'a i te poiri to'eto'e ati a'e ia'na, i ite oioi ai oia i to'na vairaa fifi e ua ma'iti i tera iho taime ia pii i te tauturu. Aita oia i uiui haere e, e mana mau anei to te Faaora no te faaora ia'na, e ua pii ohie noa oia, « E te Fatu, ia ora vau ».¹

I roto i to tatou oraraa, e riro paha te rima toro o te Faaora mai te tauturu a te hoê hoa, te hoê taata faatere e aore râ te hoê metua tei ti'aturihia. A tafifi noa ai tatou i roto i te poiri, e ere te hape te turu'iraa maa taime i ni'a i te maramarama o ratou tei here ia tatou e o te mana'ona'o noa nei to ratou aau i to tatou maitai.

Ia feruri maitai pai tatou, eiaha ho'i tatou e faaroo ai i te reo aita i taahia

no vai ra e te reo puri (cynique) no roto mai i te mau fare rahi e te aano o to tatou nei anotau, e a haavare ite ai tatou i te mau taparuraa a ratou e here mau nei ia tatou. E mea au a'e na teie mau taata amuamu e vai noa maira ia huti i te taata i raro eiaha râ ia afa'i i ni'a, e ia faaoo eiaha râ ia faateitei. E nehenehe ta ratou mau parau faaoo e heru i te apoo i roto i to tatou oraraa, e pinepine roa e mea na roto i te tahi pura uira faahuru ê, aita e setoni, tei faanaho-maite-hia e tei opuahia no te haamou i to tatou faaroo. E ohipa paari anei ia tuu i to tatou maitai mure ore i roto i te rima o te mau taata êê ? E ohipa paari anei ia titau i te haamaramaramaraa mai roto mai i te taata aita ta ratou e mori e aore râ e mau tarena omo'e ta ratou ? Ahani pai e faaite-hua-hia mai teie nau taata i'oa huna, eita roa paha tatou e horo'a atu i te hoê o to tatou taime, no te mea râ e, te faaohipa nei ratou i te rave'a haaparareraa sotiare, tei ere i te hi'opo'araa, ua ti'aturihia ia ratou.

Ta tatou ma'itiraa ia haapa'o i te parau a vera ma o te faaoo nei i te mau mea mo'a, e riro ia te reira i te faaatea ia tatou i te maramarama faaora e te ora o te Faaroo. Ua papa'i Ioane e : « Ua parau faahou atura Iesu i te taata, na ô atura, O vau te maramarama o teie nei ao, o te pee mai ia'u ra, e ore ia e haere noa i te pouiri, e maramarama ora ia to'na ».² A haamana'o, o te feia te here mau ia tatou te nehenehe e tauturu mai ia patu i to tatou faaroo.

Mai ta'u i haamâ i ni'a i tera puromu na roto i te mou'a, e haamâ atoa paha tatou ia ani atu ia tauturuhia mai ia feaa noa'tu tatou. Peneia'e o tatou ta te taata e haere nei no te ite mai i te puai, e i teie nei o tatou tei hinaaro i te tauturu. I te taime e araara to tatou feruriraa i te mea e, e tao'a rahi roa ino te maramarama e te tamahanahanaraa ta te Faaora e nehenehe e faatae mai e eiaha ho'i te reira ia po'ihia e te te'ote'o, i reira te feia faatere o te Ekalesia, te mau metua e te mau hoa mau e nehenehe ai e tauturu mai. Ua ineine roa ratou no te tauturu mai ia noaa te mata'u ore pae varua o te riro i te haapuai ia tatou i mua i te mau tamataraa o te faaroo.

Te piti, e mea ti'a ia tatou ia ti'aturi i te Fatu no te faatupuraa i te mana pae varua i roto ia tatou.

Eita e nehenehe e turu'i noa i ni'a i te maramarama a vetahi ê e a muri noa'utu. Ua ite au eita te pōiri i ni'a i tera puromu e vai maroro roa, mai te peu e taahi noa vau i piha'i iho i to'u hoa e i rotopū i tera pupu. Ta'u rā i tia'i noa na, o te haereraa iā o vau ana'e iho i te taime e ite au i te maramarama. Te haapii nei te Fatu ia tatou e, « A haafatata mai ia'u nei e e haafatata atu iā vau ia outou na ; a imi itoito noa mai ia'u nei e e ite mai ho'i outou ia'u a ani mai, e e farii iā outou ; a patoto mai e e iritihia'utu iā ia outou na ».³ Ia ohipa tatou e ti'a ai, ma te tia'i i te Fatu ia haapa'o i Ta'na parau fafau ia faateitei ia tatou i ni'a a'e i te pōiri ia haafatata atu tatou Ia'na ra. Teie rā, e tamata noa te enemi i te faaamuamu i to tatou mana'o e, aita tatou i putapū a'enei i te faaururaa a te Varua e e mea ohie a'e ia faaea noa i reira.

Ua a'o mai te peresideni Dieter F. Uchtdorf ia tatou ia « feâ na mua roa i ta outou mau feâraa hou a feâ ai outou i to outou faaroo ».⁴ I roto i ta'ū paroisa, ua parau a'enei te tahi tamaroa e, « E mau mea ta'u i putapū aita ta'u e tatararaa ê maori rā no ô mai te reira i te Atua ». E atati'a (intégrité) pae varua te reira.

I te taime e faaruru tatou i te uiuiraa e aore rā e faahema mai te feaaraa, e ti'a ia tatou ia haamana'o i te mau haamaitairaa pae varua e te mau haaputapūraa tei puta te aa e te oraraa i te matamua ra e ia tuu i to tatou faaroo i roto i te Metua i te Ao ra e Ta'na tamaiti o Iesu Mesia. Te haamana'o ra vau i te parau a'o i roto i te hoê himene mātāu maitai : « Aita e feaaraa i te maitai o te Fatu [inaha] ua faaite papū atu na matou i mutaa ra ».⁵ Ia huri tua e ia haavare ite ho'i tatou i te mau ohipa pae varua i tupu na mua atu, e faaatea atoa iā tatou i te Atua.

E rahi mai to tatou imiraa i te maramarama na roto i to tatou hinaaro ia farii i te reira i te taime a anaana ai i roto i to tatou oraraa. Te faataa nei te papa'iraa mo'a no teie anotau i te auraa o te maramarama ma te hoê

parau fafau i te feia e farii i te reira. « O tei no ô mai na i te Atua ra e maramarama iā, e e tamau noa ho'i i ta te Atua ra, e farii mai â oia i te maramarama ; e e tupu te maramarama i te anaanaraa e tae noa'utu i te mahana mau ra ».⁶ Mai ta tatou e tamau nei i te taahi e tae roa i te maramarama, rahi noa'utu tatou i te faaitoitoraa, rahi noa'toa'utu te maramarama o To'na faaururaa i roto i to tatou oraraa. Mai te maramarama i te hopea o teie puromu na raro a'e i te mou'a, e riro Ta'na faaururaa i te faataa mai i te ti'aturi, te tapitapi ore, te tamahanahanaraa e—te mea faufaa a'e—te mana ia ite e, te ora nei Oia.

Te toru, aita e pōiri ta'ota'o e te haamata'u e te fifi eita ta te maramarama e nehenehe e upooti'a. Aita i maoro a'enei, ua haapii Elder Neil L. Andersen e : « A rahi noa ai te ino i roto i teie ao, te vai atoa ra te mana pae varua faatuea no te parau ti'a. A hee noa ai te ao mai to'na taamura pae varua, te faaineine ra te Fatu i te rave'a no ratou e imi nei Ia'na, ma te pūpū ia ratou i te mata'u ore rahi a'e, te haapapūraa rahi a'e e te ti'aturi rahi a'e i roto i te avei'a pae varua e haere nei ratou. Ua riro atura te horo'a no te

Varua Maitai ei maramarama anaana a'e i roto i te maruao e hiti maira ».⁷

E te mau taea'e e te mau tuahine, aita tatou i vaiho-otahi-noa-hia ei 'ume-raa na te faaarearearaa e te tauiraa o te huru o te ao, tei ia tatou nei te mana no te ma'iti ia ti'aturi i ni'a i te feaaraa ? Ia matara mai no tatou teie mana pae varua faatuea i parauhia mai, e ti'a ia tatou ia ma'iti ia haapa'o i te a'o a te peropheta, e ia ite e ia rave ia au i te faaururaa a te Varua, e ia haapa'o i te mau faaueraa a te Atua e ia imi i te heheuraa no tatou iho. Ia ma'iti tatou e ti'a'i. Ia ma'iti ho'i tatou i te maramarama o te Faaora. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Mataio 14:25-31.
2. Ioane 8:12.
3. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 88:63.
4. Dieter F. Uchtdorf, « Haere mai, apiti mai ia matou » *Liahona*, Novema 2013, 23.
5. « We Thank Thee, O God, for a Prophet », *Hymns*, n° 19.
6. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 50:24.
7. Neil L. Andersen, « A Compensatory Spiritual Power for the Righteous » (Brigham Young University Education Week devotional, 18 no atete 2015), speeches.byu.edu.

Na Elder James B. Martino
No te Hitu Ahuru

Fariu la'na ra e e tae mai te mau pahonora

*A haapa'o e a haamana'o i te mau taima ua putapû outou
i te Varua e a ani ma te faaroo. E tae mai ta outou pahonora.*

I to'u apîraa ua riro mai to'u na metua ei melo no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea nei. Ua ite ihoa matou e, te haapii ra te mau misionare ia raua, o raua ana'e râ.

I muri mai i teie parau hitimahuta, ua haamata matou to'u mau taea'e i te faaroo i te mau misionare, e ua oaoa ratou tata'itahi i te fariiraa i te parau poro'i no te Faaho'i-faahou-raa mai. Ânoe-noe (curieux) noa'tu â vau, aita râ te aau i hinaaro roa ia tau i to'u oraraa. Ua farii râ vau ia pure no te ani e, e parau na te Atua anei te Buka a Moromona, aita râ vau i farii i te pahonora.

E ui paha outou e, no te aha aita te Metua i te Ao ra i pahono i teie pure, e ua feruri atoa vau. Ua haapii râ vau i muri mai e, ua tano roa te parau fafau a Moroni. E pahono mai ihoa te Atua i ta tatou mau pure no ni'a i te parau mau o te evanelia, e pahono mai râ Oia i te taima e roaa « te aau hinaaro mau » e « te mana'o papû ». ¹ Aita Oia e pahono noa i te ânoe.

Peneia'e e ohipa i roto i te oraraa e uiraa ta outou no ni'a i te reira. Peneia'e e fifi aita outou i ite nahea i te pahono atu. I teie mahana, te hinaaro nei au ia faaite atu i te tahi mana'o o te nehenehe

e tauturu ia outou ia roaa te mau pahonora e te tauturu ta outou e imi ra. E haamata te reira ohipa na ni'a i te faafariuraa i te evanelia a Iesu Mesia.

Te faariiraa i te heheuraa, tei te huru ia e te mana'o o to tatou aau.

Ua feruri au i te aamu o e rave rahi taata i roto i te mau papa'iraa mo'a. A rave na ia Lamana e o Lemuela

ei hi'oraa. Mai ia Nephi, ua « fanau [raua]... i na metua maitatai » e ua « haapiihia... i te ite atoa o [to raua na] metua ». ² Noa'tu râ, ua amuamu raua i te mea e taata ite orama to ratou metua tane. Ia au i to raua hi'oraa, e mea maa-maa ta'na mau faaotiraa no te mea aita raua i ite i te mau mea a te Atua, e no reira, eita raua e ti'aturi. ³

E ti'a râ ia tape'a e, ua arata'i ta raua mau ma'itiraa i te tahi mau ohipa patu faaroo. Ua faaru'e raua i to ratou fare e ta ratou tao'a. Ua mamae i to ratou overeraa i roto i te medebara. Ua tauturu atoa atura raua i te hamani i te pahi, e ua farii ho'i ia fano atu i te tahi fenua mâtau-ore-hia.

Ua na roto atoa Nephi i te reira mau ohipa. Ua patu anei râ teie mau ohipa i to ratou faaroo ? Ua puai mai te faaroo o Nephi, no Lamana râ raua Lemuela, ua rahi atu â to raua huru puri (cynique) e te riri. Ua ite e ua faaroo roa atoa ho'i teie nau taea'e i te hoê melahi, 'a tae ho'i râ, ua tamau noa raua i te feaa. ⁴

E ere ihoa te oraraa tahuti i te mea ohie no tatou paatoa. Tei ni'a tatou i te fenua nei ia tamatahia tatou e ia hi'opo'ahia. Pinepine ta tatou mau pahonora i te mau ohipa e tupu i roto i te oraraa e ha'uti rahi i ni'a i to tatou iteraa papû. A hi'o na i te tahi mau mea ta Lamana e o Lemuela i rave : Ua amuamu raua i te taima ua ani to raua metua tane ia rave i te hoê ohipa

teimaha.⁵ Ua tamata raua ia roaa mai te mau api veo, i te manuia-ore-raa râ, ua faaru'e raua. Teie to raua huru « Ua tamata tatou ; e aha atu â ia ? »⁶

E taime atoa râ ua oto roa raua i te raveraa i te ohipa ino e ua ani i te faaoreraa hapa.⁷ Ua pure raua e ua faa-orehia ta raua hapa. Te parau nei râ te mau papa'iraa mo'a e, i muri iho, ua ho'i faahou raua i te amuamuraa e te oreraa e pure. Ua haere mai raua ia Nephi ra ma te parau e, « aore roa maua i ite i te mau parau ta to tatou metua i parau mai »⁸ I ani atura Nephi e, « Ua ani anei orua i te Fatu ra ? »⁹ A hi'o maitai na i ta raua pahonora : « Aore maua i ani, no te mea e ore roa te Fatu e faaite mai ia maua i te reira ».¹⁰

Na roto i te haapa'o-tamau-raa e farii ai tatou i te mau pahonora

Ua riro te pahonora a Nephi i to'na mau taea'e ei taviri no tatou no te farii tamau noa i te pahonora i ta tatou mau pure.

« E aha te mea e ore ai orua e haapa'o ai i te mau faaue a te Fatu ? E aha ho'i te mea e pohe ai orua no te etaeta o to orua aau ?

« Aita anei orua e haamana'o i te mau mea ta te Fatu i parau maira, i te na ôraa mai e, Ia ore orua ia faaetaeta i to orua aau, e ia ani mai ia'u ma te faaroo, mai te mana'o e, e roaa mai ta oe, e ma te haapa'o maite ho'i i ta'u ra mau faaue, e faaite-mau-hia ia taua mea ra ia orua ».¹¹

Ua ite au i te tahi mau misionare tei ho'i mai, tei farii papû roa i te taime haaputapuraa pae varua, no te oreraa râ te tahi peu pae varua, e au e, ua mo'ehia ia ratou te taime ua paraparau te Atua ia ratou. E te mau misionare tei ho'i mai, e tatou paatoa, mai te peu « ua tupu te hinaaro i te himene i te roo haamaitai o te aroha faaora, te ui atu nei au ia outou e, ua ti'a anei ia outou i te hinaaro i te reira i teie nei ? »¹² Mai te peu aita, a pee i te a'o a Nephi. A haapa'o e a haamana'o i te mau taime ua putapû outou i te Varua e a ani ma te faaroo. E tae mai ta outou pahonora e e putapû outou i te here e te hau o te Faaora. Eita paha te reira e tae oioi mai mai ta outou e tia'i ra, e aore râ mai te

hoho'a ta outou e hinaaro ra, e tae mai râ te reira. Eiaha e faaru'e ! Eiaha roa'tu e faaru'e !

E faaau na tatou ia Lamana e o Lemuela i te mau tamaiti a Mosia. Na pupu taata e piti atoa tei paari i roto i te utuafare parau ti'a, e ua hahi ê râ. Na pupu e piti atoa tei piihia ia tatarahapa e te hoê melahi, e aha râ te taa-ê-raa i roto i te aamu o na tamaiti a Mosia ?

E patu te mau tamataraa i to tatou faaroo

Eita e mo'ehia te manuiaraa o ta ratou ohipa misionare. Tauasini e tauasini taata tei faafariuhia i te e'a o te Fatu. Pinepine râ i te mo'e ia tatou e, a haamata ai ratou i ta ratou misioni, ua « taiâ a'era to [ratou] aau, e fatata a'era [ratou] i te ho'i, ua haamahanahana mai [râ] te Fatu ia [ratou] ». Ua a'ohia ratou e te Fatu ia « faaoromai ma te mamahu i to [ratou] mau ati ».¹³

E riro te tuatapaparaa i te mau papa'iraa mo'a i te parau mai i te hinaaro o te Atua

No te aha te mau tamataraa a teie nau tamaiti a Mosia i haapuai ai i to ratou faaroo e to ratou fafauraa ia ratou iho, eiaha râ to ratou amuamu e te feaa ? Te taviri, oia ho'i, « ua tupu to ratou ite i te parau mau i te rahi ;

e mau taata mana'o papû ho'i ia ratou, e i imi maite ratou i te parau i papa'ihia ra, ia ite ratou i te parau a te Atua ».¹⁴ E faaruru tatou i te mau tamataraa e te mau uiuiraa, a haamana'o râ e, e ti'a ia tatou ia « mau maite i taua auri ra ».¹⁵ « E faaite te parau a te Mesia ia [tatou] i te mau mea ta [tatou] e haapa'o ».¹⁶ E ti'a ia tatou ia faa'iro i te tuatapaparaa papa'iraa mo'a ei tuhaa tamahana o to tatou oreraa, na te reira ho'i e iriti i te mau opani no te heheuraa.

Te pure ano'i i te haapaeraa maa, e titau mai i te heheuraa

No te parau faahou no na tamaiti a Mosia, « E ere... te reira ana'e ; i pinepine ratou i te pure, e i te haapae i te maa ; no reira i noaa'i ia ratou te Varua tohu, e te Varua ho'i o te heheuraa parau ».¹⁷ E riro te pure e te haapaeraa maa i te tuu ia tatou i raro a'e i te mau muhumuhuraa a te Varua. Te aparauraa i te Metua i te Ao ra e te papûraa te mana'o ia haapae i te maa e te inu, e « tatara [ia] i te ruru ra o te ino ; [e e] haama'iri i te hopoi'a teiaha ra ».¹⁸ E fana'o roa tatou i te pure ano'ihia i te haapaeraa maa, e « E parau [tatou] i reira, e na Iehova e parau mai... [e ia] tiaoro [tatou]... na'na e parau mai e, Inaha, teie Au ».¹⁹

E fariu Ia'na ra

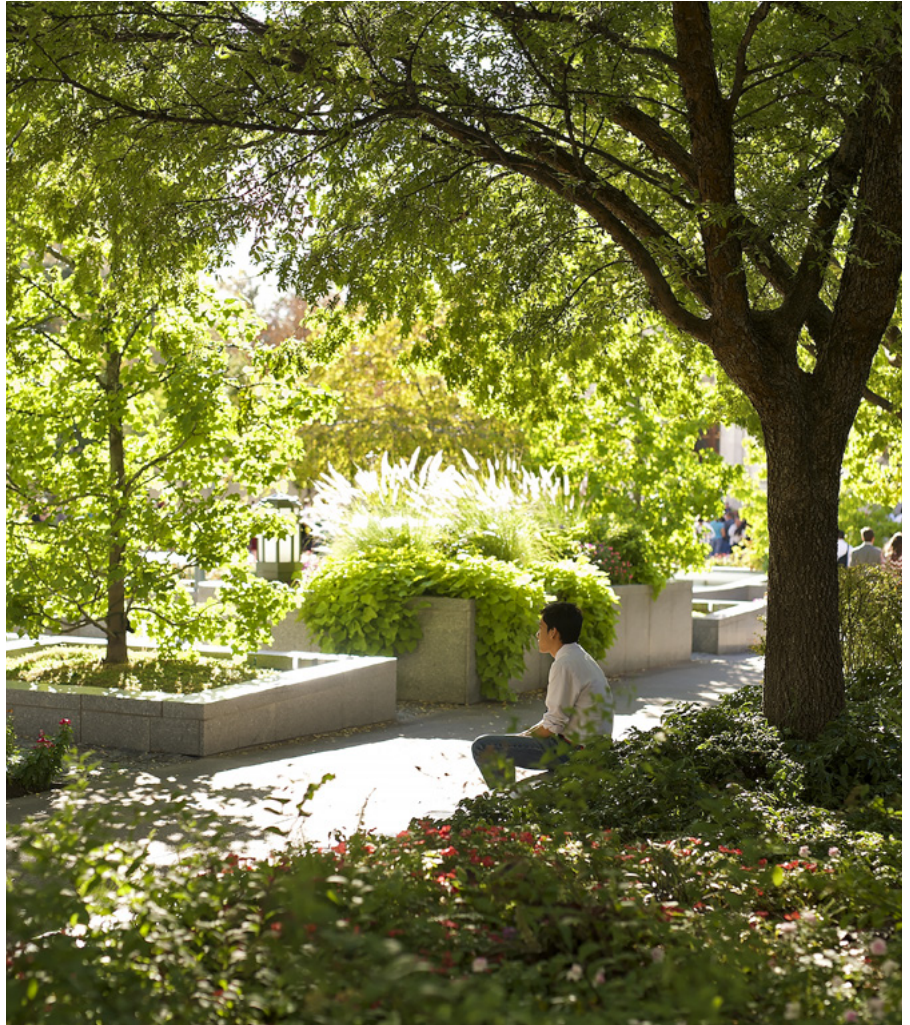
Na teie nau peu pae faaroo—te haapa'o, te tuatapaparaa papa'iraa mo'a, te pure e te haapaeraa maa—i haapuui i te mau tamaiti a Mosia. Te ereraa i taua iho nei nau peu pae faaroo i vai paruru ore ai Lamana e o Lemuela i mua i te faahemaraa e te muhumuhuraa a te feaa.

Mai te peu ua faahemahia outou ia amuamu, mai te peu ua feaa outou e ua ore roa te ti'aturiraa, mai te peu e mea huru teimaha a'e te mau tamata-raa i te nehenehe e maraa ia outou, a fariu Ia'na ra. Mai te peu ua fariu ê atu outou, ua rave outou ma te faatumu i ni'a i te mana'o, a fariu Ia'na ra. E ti'a anei ia outou ia haamana'o i te taima ua « parau faahau [Oia] i to oe aau... ? E aha atu â te ite hau a'e i tei no ô mai i te Atua ra ? ».²⁰ A ui ia outou iho e, « Ua fatata anei to'u oraraa i te Mesia mai tei matamua ra ? » E homa, a fariu Ia'na ra.

E ho'i au i ni'a i to'u aamu. I te hopea ua haamata te mana'o i te papû. Te haamana'o nei au i te taima ua ani mai te mau misionare e haapii ra ia'u e, ua ineine anei au no te bapetizoraa. Ua pahono atu vau e, e mau uiraa e vai noa maira. Ua parau mai teie misionare mana'o paari e, e pahono oia i te reira, ia pahono râ vau na mua i ta'na uiraa. Ua ui mai oia e parau mau anei te Buka a Moromona e e peropheta anei Iosepha Semita. Ua pahono atu vau, aita vau i ite, ua hinaaro râ vau ia ite.

Ua arata'i ta'u mau uiraa i te faaroo rahi a'e. No'u nei, aita te pahono i tae mai na roto i te hoê noa ohipa, ua riro râ ei ohipa tau maoro. Ua ite a'era vau e, a « tamata [mau ai au i te] parau » e a haamata ai au i te faatupu « i te faaroo iti ha'ihai », ua riro mai te Buka a Moromona ei « mea oaoa... ia'u nei » e ua « haamaramaramahia to'u mana'o » e ua « faarahi[-mau]-hia to'u varua ». E i te pae hopea, ua tupu teie ohipa ta te mau papa'iraa mo'a e faataa nei ei « tupuraa [i roto i te ouma] ».²¹ I te reira taima au i hinaaro ai ia bapetizo e ia fafau i to'u oraraa ia Iesu Mesia.

Ua ite mau vau e, te Buka a Moromona, o te parau ia a te Atua. Ua ite au e, e peropheta mau Iosepha Semita. Te vai noa maira te mau mea aita vau i maramarama maitai, atira

noa'tu, te ume nei to'u iteraa papû no te parau mau ia'u i piha'i iho i te Faarora ma te patu i to'u faaroo.

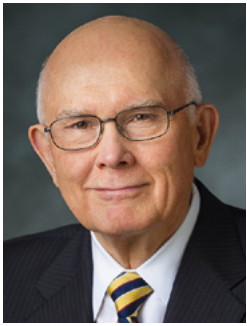
Te mau taea'e e te mau tuahine, a haamana'o ia Nephi e i na tamaiti a Mosia, tei farii i te taima haaputapuraa pae varua e tei ohipa ma te faaroo ia tae mai te mau pahonoraa e ia tupu to ratou haapa'o maitai i te rahi. I te tahi atu pae, te vai ra o Lamana e o Lemuela tei feaa e tei amuamu. Noa'tu â e mau taima ua ohipa maitai raua ; te ohipa aore e faaroo, e mea pohe ia. Titauhia te faaroo e te ohipa no te farii i te mau pahonoraa.

Te ti'aturi nei au e, a faaroo noa ai outou i teie po'ipo'i, ua faauru te Varua i to outou feruriraa e te aau i te hoê mea e rave atu outou no te farii i te pahonoraa i ta outou mau uiraa e aore râ ia itehia mai te pahonoraa i te fifi ta outou e faaruru nei. Te horo'a atu nei

au ma te tura rahi i to'u iteraa papû e, o Iesu te Mesia. Fariu Ia'na ra e e pahonohia mai ta outou mau pure. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Moroni 10:4.
2. 1 Nephi 1:1.
3. Hi'o 1 Nephi 2:11-12.
4. Hi'o 1 Nephi 4:3-4.
5. Hi'o 1 Nephi 3:5.
6. Hi'o 1 Nephi 3:14.
7. Hi'o 1 Nephi 7:20-21.
8. 1 Nephi 15:7.
9. 1 Nephi 15:8.
10. 1 Nephi 15:9.
11. 1 Nephi 15:10-11.
12. Alama 5:26.
13. Alama 26:27.
14. Alama 17:2.
15. 1 Nephi 8:30.
16. 2 Nephi 32:3.
17. Alama 17:3.
18. Isaia 58:6.
19. Isaia 58:9.
20. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 6:23.
21. Hi'o Alama 32:27-28.

Na Elder Dallin H. Oaks
No te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Haapuaihia e te Taraehara a Iesu Mesia

Auaa a'e To'na Taraehara, ua roaa i te Faaora te mana no te faaora—no te tauturu—i te mau mauui e te mau ati atoa o te tahuti nei.

I roto i te oraraa tahuti nei, ua papû te parau no te pohe e no te hopoi'a o te hara. Na te Taraehara o Iesu Mesia e faaiti i teie na iteraa e piti o te oraraa tahuti nei. Tera râ, taa ê noa'utu te parau no te pohe e no te hara, e rave rahi atu â ta tatou mau titauraa ta tatou e tautoo nei i roto i te tahuti nei. Na roto atoa ho'i i taua Taraehara ra, e nehenehe to tatou Faaora e horo'a mai ia tatou i te puai e titauhia no te upootia i ni'a i teie mau titauraa o te oraraa nei. O ta'u ia tumu parau i teie mahana.

1.

Te rahiraa o te mau aamu no ni'a i te Taraehara, i roto i te papa'iraa mo'a, no ni'a ia i te ofatiraa te Faaora i te mau tape'a o te pohe e To'na mauui-
raa no ta tatou mau hara. I roto i Ta'na a'oraa tei papa'ihia i roto i te Buka a Moromona, ua haapii Alama i teie mau parau faufaa. Ua haapapû atoa mai râ Oia e, ua farii atoa te Faaora i te mau mauui e te mau ma'i e te mau paruru o To'na mau taata.

Ua tatara mai Alama i teie tuhaa o te Taraehara o te Faaora : « E e haere atu oia ma te faaoroma'i i te mauui, e te ati, e te mau huru faahemaraa atoa ra ;

e e na reira oia ia faatiahia te parau tei na ô maira e, e rave oia i te mauui e te mau ma'i o ta'na mau taata ia'na iho » (Alama 7:11 ; hi'o atoa 2 Nephi 9:21).

A feruri i te reira ! I roto i te Taraehara o te Faaora, ua faaoroma'i Oia « i te mauui e te ati e te mau huru faahemaraa atoa ra ». Mai ta te peresideni Boyd K. Packer i faataa mai : Aita Ta'na e tarahu no te aufau. Aita Oia i rave i te ino. Noa'utu râ i te reira, hoê apararaa no

te mau faahaparaa atoa, te ati e te oto, te mauui e te faahaehaaraa, te mau mauui rahi i te pae o te feruriraa, te aau e te tino tei itehia e te taata nei—ua hope paatoa te reira i te farereihia e A'na ».¹

E aha te tumu i mamae ai oia i teie « mau huru tamataraa atoa o te tino nei » ? Ua faataa mai Alama e, « E e rave oia i to ratou paruparu i ni'a ia'na iho, ia faa'ihia to'na ra aau i te aroha i au i te tino, ia ite oia na roto i te tino i te rave'a e faaora'i i to'na mau taata i to ratou paruparuraa ra » (Alama 7:12).

Ei hi'oraa, ua parau te Aposetolo Paulo e, te Faaora iho « i pohe i te mea i roohia i te ati, e ti'a ho'i ia'na ia turu mai i te feia i roto i te ati ra » (Hebera 2:18). Mai te reira atoa ta te peresideni James E. Faust i haapii mai : « No te mea ho'i ua mamae te Faaora i te mau huru mea atoa ta tatou e ite e e farerei, e nehenehe Ta'na e tauturu i tei paruparu ia riro ei mea puai ».²

Ua ora e ua mamae te Faaora i te îraa o te mau tamataraa tahuti atoa « i roto i te tino » no reira, e ti'a Ia'na ia ite « i roto i te tino » e nahea ia « faaora [oia ho'i, e horo'a i te ora e aore râ, e tauturu] i To'na mau taata i roto i to ratou mau paruparu ». No reira, ua ite Oia i ta tatou tautooraa, to tatou aau mauui, to tatou mau faahemaraa, e to tatou mau mauui, no te mea, na roto i To'na iho hinaaro, ua ora Oia i te reira mau mea atoa ei tuhaa faufaa no To'na Taraehara. E na roto i te reira, ua horo'a

To'na Taraehara i te mana i roto Ia'na no te faaora ia tatou—no te horo'a mai i te puai i roto ia tatou no te amo i te taatoaraa o te reira.

II.

Ua riro te haapiiraa a Alama i roto i te pene hitu, ei haapiiraa maramarama roa a'e o te mau papa'iraa mo'a atoa no ni'a i teie mana faufaa o te Taraehara, ua haapii-atoa-hia te reira i roto i te taatoaraa o te mau papa'iraa mo'a.

I te omuaraa o Ta'na tau ohiparaa, ua haamaramarama mai Iesu e, ua tonohia mai Oia « ei faaora i te feia aau oto » (Luka 4:18). Te parau pinepine mai nei te Bibilia ia tatou i To'na faaoraraa i te taata « i to ratou mau ma'i » (Luka 5:15 ; 7:21). Te papa'i ra te Buka a Moromona i To'na faaoraraa i te feia « tei roohia i te mau huru iino atoa ra » (3 Nephi 17:9). Te haamaramarama mai nei te Evanelia a Mataio e, ua faaora Iesu i te taata « i te faatiaraa i te parau a te peropheta ra a Isaia, i te na ôraa e, Oia iho tei rave i to tatou paruparu, e ua hopoi ê i to tatou mau pohe » (Mataio 8:17).

Ua haapii mai Isaia e, e hopoi ê te Mesia i to tatou « paruparu » e to tatou « oto » (Isaia 53:4). Ua haapii atoa

mai Isaia i Ta'na faaitoitoraa ia tatou : « Eiaha e mata'u ; tei piha'i-atoa-iho vau ia oe : eiaha e taiâ, o vau ho'i to Atua : E faaetaeta vau ia oe, e tauturu vau ia oe » (Isaia 41:10).

No reira, te himene nei tatou e :

*Eiaha e feaa e feia mo'a e,
O vau te Atua te tumu e ora'i
Na'u e faatia na'u e tauturu...
Mai to'u nei parau ti'a, to'u rima
mana.³*

A paraparau ai oia no ni'a i te tahi o to'na iho mau tamataraa, ua papa'i te aposetolo Paulo e, « E ti'a ia'u te mau mea atoa nei i te Mesia, tei tauturu mai ia'u ra » (Philipi 4:13).

E no reira te ite ra tatou e, aua'e To'na Taraehara, ua roaa i te Faaora te mana no te faaora—no te tauturu—i te mau mauui e te mau ati atoa o te tahuti nei. I te tahi taime e faaora To'na mana i te hoê paruparu, te haapii mai nei râ te mau papa'iraa mo'a e to tatou iteraa e, i te tahi taime e faaora Oia e aore râ, e tauturu Oia na roto i te horo'araa mai ia tatou nei i te puai e aore râ, i te faaoroma'i no te haamahu i to tatou mau paruparu.⁴

III.

E aha teie mau mauui e te mau ati e te mau paruparu tahuti ta to tatou Faaora i farerei e i faaoroma'i ?

Ua farii paatoa tatou i te mauui e te ati e te paruparu i tera taime e tera taime. Taa ê noa'tu te mau mea ta tatou i farerei no ta tatou mau hara, ua î te tahuti nei i te aroraa, te aau oto e te faaoroma'iraa pinepine.

Ua faaoroma'i tatou i te ma'i e tae noa'tu i tei herehia e tatou. I te tahi taime e farerei atoa tatou i te mauui na roto i te tahi mau pêpê e aore râ, na roto mai i te tahi atu mau fifi i te pae tino e aore râ, i te pae o te feruriraa. Tatou paatoa ua faaoroma'i tatou e ua inoino na roto i te poheraa te hoê tei herehia. Ua farerei tatou paatoa i te manuia ore i roto i ta tatou iho mau hopoi'a, to tatou mau auaa utuafare, e aore râ, ta tatou mau ohipa.

Ia pato'i ana'e te hoê hoa faaipoipo e aore râ, te hoê tamarii i te mea ta tatou i ite e, e parau mau, e a faaatea ê atu ai i te e'a o te parau ti'a, e farerei tatou i te mauui taa ê, mai te au i te metua tane o te tamaiti puhura tao'a i roto i te parabole rahi a Iesu (hi'o Luka 15:11-32).

Ua roaa i te Faaora te mana no te faaora—no te tauturu—i te mau mauui e te mau ati atoa o te tahuti nei.

E faaora Oia e aore râ, e tauturu Oia na roto i te horo'araa mai ia tatou nei i te puai e aore râ, i te faaoroma'i no te haamahu i to tatou mau paruparu.

E faatupu te ti'araa taata e te huru taata i te tahi mau faaru'eraa mauui, no te feia apî e te feia paari.

Tatou paatoa ua faaoroma'i tatou e ua inoino na roto i te poheraa te hoê tei herehia.

No ratou e rave rahi, e mea mauui te paruparu o te ma'i roro e aore râ, te paruparu tamau.

Mai ta te papa'i Salamo i parau ra :
« E ati rahi to te taata parau ti'a ra : e faaorahia râ oia e Iehova i taua mau ati atoa ra » (Salamo 34:19).

No reira, e itehia i roto i ta tatou mau himene teie haapapûraa mau : « Aore a te fenua e oto ta te ra'i e ore e nehenehe e faaora ».⁵ Te mea e faaora ia tatou, to tatou ia Faaora e To'na Taraehara.

Te hoê mea fifi roa no te feia apî, o te feruriraa ia e, ua faaru'ehia ratou, ia faaô mai te mau hoa i roto i te hoê autaatiraa e te mau faaoaoaraa e a faaru'e mai ai i te reira. E faatupu atoa te ti'araa taata e te huru taata i te tahi atu mau faaru'eraa mau, no te feia apî e te feia paari. Ua rau atu â te mau tamataraa o te oraraa nei, mai te ohipa ore e aore râ, te tahi atu tauraa i roto i ta tatou mau faanahonahoraa.

Te parau nei â vau no te mau paruparu tahuti e ere no roto mai i te hara. Te vai ra te tahi pae ua fanauhia i roto i paruparu tino e aore râ, te paruparu i te pae feruriraa, o te faatupu i te mamae i roto ia ratou, e te araraa a te feia tei here e tei aupuru ia ratou.

No ratou e rave rahi, e mea mau i te paruparu o te ma'i roro e aore râ, te paruparu tamau. Te tahi atu ati mau i te maori râ, te oraraa otahi. Te feia e farerei nei i teie huru oraraa, e ti'a ia ia ratou ia haamana'o e, ua farerei atoa to tatou Faaora i teie huru mau i te roto i to'na Taraehara, ua pupu mai oia i te puai no te amo i te reira.

E mea iti roa te mau paruparu e haru rahi i ni'a i to tatou oraraa tahuti e aore râ te oraraa pae varua, hau atu i te mau hiaai faatiti. Te tahi o teie mau hiaai faatiti, mai te hiaai faatiti o te hoho'a faufau e aore râ, o te raau taero, ua tupu mai ia na roto i te mau peu iino. Noa'tu e, ua tatarahapahia te reira, e nehenehe te hiaai faatiti e vai noa â. E nehenehe atoa te reira ino e faaorahia na roto i te puai hope no roto mai i te Faaora. E nehenehe atoa te ati teimaha e farereihia e te feia i tuuhia i roto i te fare tape'araa no te mau hara rarahi, e faaorahia na roto i te reira rave'a. Te faaite nei te hoê rata tei fariihia aita i maoro a'enei no te puai e tae mai i te hoê taata te reira to'na vairaa :

« Ua ite au e, te hahaere nei te Faaora na roto i teie mau papa'i, e pinepine au i te putapûraa i te here o te Mesia i roto i te papa'i o te fare tape'araa ».⁶

E mea au roa na'u te faaiteraa a to tatou rohipehe e to tatou hoa o Emma Lou Thayne. Teie te mau parau ta'na i papa'i e o ta tatou e himene nei i teie nei :

*« I hea Vau e
Farii ai i te Hau ? »
Tei hea te tautururaa ?
Ia tupu te oto e te riri ra
E hi'o vau i roto
ia'u nei.*

*Horo vau i hea
ia oto vau nei
Tei hea te rima tauturu
I to'u nei fifi e to'u oto ?
Na vai e tauturu ?
Na te Fatu.⁷*

IV.

O vai te nehenehe e tauturuhia e e haapuaihia na roto i te Taraehara a Iesu Mesia ? Ua haapii o Alama e, e rave te

Faaoara i ni'a ia'na « i te mau iui e te mau ma'i o *ta'na mau taata* » e « e faaoara'i i *to'na mau taata* » (Alama 7:11, 12 ; haapapūraa i apitihia'tu). O vai « to'na mau taata » i roto i teie fafauraa ? O te mau taata tahuti paatoa anei—te mau taata atoa e fana'o i te ti'afaahouraa na roto i te Taraehara ? E aore râ, o te mau tavini ma'itihia ana'e, tei farii i te mau oro'a e te mau fafauraa ?

Te ta'o ra *taata* e rave rahi to'na auraa i roto i te mau papa'iraa mo'a. Te auraa tano roa a'e i te haapiiraa e, e faoara te Faaoara i « to'na mau taata » o te auraa ia ta Alama i faaohipa a haapii ai oia i muri a'era ra e, « Te haamana'o ra te Atua i te mau taata atoa i te mau fenua atoa » (Alama 26:37). O te reira atoa te auraa o te parau a te mau melahi i te taima a faaite ai ratou i te fanauraa o te tamaiti Mesia ra : « E parau maitai ta'u e hopoi mai ia outou nei, o te riro ia ei oaoaraa no te taata atoa » (Luka 2:10).

Na roto i To'na Taraehara i te tahuti nei, ua ti'a ia i to tatou Faaoara ia tamahanahana, ia faoara, e ia haapuui i te mau tane e te mau vahine atoa i te mau vahia atoa, tera râ, te ti'aturi nei au e, e rave oia i te reira no te feia ana'e e imi Ia'na e o te ani i Ta'na tauturu. Ua haapii te aposetolo Iakobo e, « A faahaehaa na outou i mua i te aro o te Atua, e na'na outou e faateitei » (Iakobo 4:10). Ua ti'a ia tatou ia farii i te reira haamaitairaa mai te mea e, te ti'aturi nei tatou Ia'na e te pure nei tatou no Ta'na tauturu.

E rave rahi mirioni taata mata'u i te Atua o te pure nei i te Atua ia faatiahia ratou i rapae i to ratou mau ati. Ua heheu mai to tatou Faaoara e, « ua pou mai Oia i raro a'e i te mau mea atoa ra » (PH&PF 88:6). Mai ta Elder Neal A. Maxwell i haapii mai ra, « I te mea ho'i e, 'ua pou Oia i raro a'e i te mau mea atoa ra,' ua ite papū roa Oia iho, i te faito taatoa o te mamae o te taata nei ».⁸ E nehenehe atoa tatou e parau e, no te mea ho'i e, ua pou Oia i raro a'e i te mau mea atoa ra, te ti'a nei ia oia i te vahia tano maitai no te amo ia tatou e no te horo'a mai ia tatou i te puai e titauhia ia tatou no te faaoroma'i i to tatou mau ati. Ta tatou, o te ani noa ia.

E rave rahi taima i roto i te heheuraa no teie anotau, ua parau te Fatu e, « No reira, mai te mea e ani mai orua ia'u nei e noaa mai ia ia orua ; mai te mea e patoto orua e iritihia mai ia ia orua » (ei hi'oraa, PH&PF 6:5 ; 11:5 ; hi'o atoa Mataio 7:7). Oia mau, no to raua here rahi, te faaroo mai nei e te pahono ti'a mai nei to tatou Metua i te ao ra e Ta'na Tamaiti here, o Iesu Mesia, i te mau pure a te feia atoa e imi ia Raua na roto i te faaroo. Mai ta te Aposetolo Paulo i paipa'i ra, « Te ti'aturi nei tatou i te Atua ora ra, i te ora o te taata atoa nei, e rahi atu râ i te feia i faaroo » (1 Timoteo 4:10).

Ua ite au e, e parau mau teie mau mea. Ua hau atu ta te Taraehara o te Faaoara e rave i te haapapū-noa-raa ia

tatou i te tahuti ore, na roto i te hoê ti'a-faahou-raa no te taatoaraa, e te horo'araa ia tatou nei i te rave'a e tamâhia ai tatou i te hara na roto i te tatarahapa e te bapetizoraa. E horo'a atoa To'na Taraehara ia tatou i te rave'a no te tiaoro Ia'na, Oia tei farii i to tatou mau paruparu atoa, no te faoara ia tatou e no te horo'a mai ia tatou i te puai no te amo i te mau hopoi'a o te tahuti nei. Ua ite Oia i to tatou horuhoru, e tei reira Oia no tatou. Mai te taata Samaria maitai ra, ia ite Oia ia tatou i te hiti purumu, e rapaau Oia i to tatou pēpē, e e aupuru ia tatou (hi'o Luka 10:34). Te mana faoara e te haapuui o Iesu Mesia e Ta'na Taraehara, no tatou paatoa ia o te ani. Te faaite papū nei au i te reira, mai ta'u e faaite papū atoa nei i to tatou Faaoara, tei faatia i te mau mea atoa.

I te hoê mahana e mou paatoa teie mau hopoi'a tahuti nei e aore e mau iui faahou (hi'o Apokalupo 21:4). Te pure nei au ia ti'a ia tatou paatoa ia maramarama i te tia'iraa e te puai o te Taraehara o to tatou Faaoara : te papūraa o te tahuti ore, te horo'araa o te oraraa mure ore, e te puai tamau ta tatou e nehenehe e farii mai te mea e, e ani noa a'e tatou, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra amene. ■

TE MAU NOTA

1. Boyd K. Packer, « The Savior's Selfless and Sacred Sacrifice », *Liahona*, Eperera 2015, 38.
2. James E. Faust, « Te Taraehara : Ta tatou tia'iraa rahi a'e », *Liahona*, Tenuare 2002, 22.
3. « Aue te paari », *Te mau Himene*, n° 41.
4. Hi'o, ei hi'oraa aano, Jeffrey R. Holland, *Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* (1997), 223-34 ; David A. Bednar, « Te taraehara e te tere o te tahuti nei », *Liahona*, Eperera 2012, 12-19 ; Bruce C. Hafen and Marie K. Hafen, « 'Fear Not, I Am with Thee' : The Redeeming, Strengthening, and Perfecting Blessings of Christ's Atonement », *Religious Educator*, vol. 16, no. 1 (2015), 11-31, teie ihoa râ mau api 18-25 ; Tad R. Callister, *The Infinite Atonement* (2000), 206-10.
5. « A haere mai outou te feia oto », *Te mau himene*, n° 55.
6. No roto mai i te hoê rata no 2014 fariihia e Bishop Bobby O. Hales, tei faatere i te Amaa Henry Central Utah Correctional Facility.
7. « I hea Vau e Farii ai te Hau ? » *Te mau himene*, n° 62.
8. Neal A. Maxwell, « Applying the Atoning Blood of Christ », *Ensign*, Novema 1997, 23.

Na Elder Neil L. Andersen
No te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Aita te faaroo e topa noa mai, e au râ i te ma'itiraa

*Te faaroo ia Iesu Mesia, e horo'a ia no te ra'i mai, o te tae mai ia ma'iti
tatou ia ti'aturi, e ia imi ho'i tatou i te reira ma te tape'a noa i te reira.*

Ite na te Faaora i te puai e aore râ te paruparu o te faaroo o te feia ati a'e Ia'na. No te hoê, ua parau mauruuru Oia, « E faaroo rahi to oe ».¹ Ua ootoo rii Oia no te tahi a na ô ai Oia e, « A tae ai ho'i ia outou... i te faaroo tapetepete e ».² Ua ui i te tahi e, « Tei hea to outou faaroo ? ».³ Ua faahiahia râ i te tahi, a na ô ai, « [I Iseraela atoa nei], aitâ vau i ite i teie faaroo i te rahi ».⁴

Te uiui nei au, « E aha râ te faaroo ta te Faaora e ite ra i roto ia'u ? » E i teie pô, te ui nei au ia outou, « E aha râ te faaroo ta te Faaora e ite ra i roto ia outou ? »

E ere te faaroo i te Fatu ra ia Iesu Mesia i te hoê mea fafa ore, o te painu haere ra na roto i te aore. Aita te faaroo e topa noa mai i ni'a ia tatou, aita atoa e faaea noa mai ia au i to tatou fanau-raa. Ua riro râ mai ta te papa'iraa mo'a e parau nei, « te mau mea... e te ite i te mau mea aore e hi'ohia nei ».⁵ E hihi maramarama pae varua taa ê to te faaroo, e e itehia te reira.⁶ Te faaroo ia Iesu Mesia, e horo'a ia no te ra'i mai, o te tae mai ia ma'iti tatou ia ti'aturi,⁷ e ia imi

ho'i tatou i te reira ma te tape'a noa i te reira. Te faaroo, e puai mai ia e aore râ te paruparu mai. Ua riro te faaroo ei parau tumu no te mana, faufaa roa eiaha no teie noa oraraa, i roto atoa râ i to tatou haereraa i ô atu i te paruru.⁸ Na roto i te maitai rahi o te Mesia, e faaorahia tatou i te hoê mahana maoti te faaroo i To'na ra i'oa.⁹ Te ananahi o to outou faaroo, eita e topa noa mai, e au râ i ta outou mau ma'itiraa.

Te faaroo o te hoê taure'are'a Beresiria

Hoê ava'e i teie nei, ua farerei au ia Aroldo Cavalcante i Beresiria. Ua bapetizohia oia i te 21raa o to'na matahiti, o oia te melo matamua o te Ekalesia i roto i to'na utuafare. Mai te hoê auahi ura roa to'na faaroo, oioi roa oia i te faaineineraa ia tavini i te hoê misioni. Are'a râ, ua oto Aroldo i te iteraahia mai te ma'i mariri aitaata i roto i to'na metua vahine. Toru ava'e i muri mai, tau mahana noa hou oia a faaru'e mai ai, ua paraparau oia ia Aroldo i to'na mana'ona'oraa rahi roa a'e : Aita e fetii no te tauturu mai. E titauhia ia Aroldo

ia amo i te hopoi'a no to'na na tuahine ap'i e piti e to'na taea'e. O teie ia ta'na parau fafau rahi i to'na metua vahine e pohe ra.

Ia ao, e ohipa oia i roto i te hoê fare moni, e ia pô, e haere oia i te haapiiraa tuatoru. Ua tamau noa oia i te haapa'o i ta'na mau fafau no te bapetizoraa, ua ore râ to'na tia'iraa ia haere i te misioni rave tamau. Teie ta'na misioni, te aupururaa i to'na utuafare.

Tau ava'e i muri mai, a faaineine ai oia i te hoê a'oraa no te pureraa oro'a, ua tuatapapa Aroldo i te mau parau a Samuela i te faahaparaa i te arii Saula : Ua tai'o oia, « e maitai rahi tei te haapa'o i tei te tusia ».¹⁰ Ua tae mai i roto ia Aroldo i te mana'o e, titauhia ia'na ia haapa'o i te piiraa a te peropheta ia tavini i te hoê misioni, e nahea pai. Ma te otohe ore i mua i te mau tafifiraa e tarava ra i mua ia'na, ua haere oia i mua ma te faaroo rahi mau.

Ua faaherehere Aroldo i te *cruzeiro* atoa, te moni Beresiria, e roaa mai. I te 23raa o to'na matahiti, ua farii oia i ta'na piiraa no te misioni. Ua parau oia i to'na taea'e i te faito moni e iriti mai i te ava'e tata'itahi i ni'a i ta'na moni i te fare moni no te utuafare. Aita ta Aroldo moni i nava'i roa no te aufau i te taatoaraa o ta'na misioni e te oraraa o to'na nau taea'e e tuahine, ua haere noa râ oia i te MTC ma te faaroo. Hoê hepetoma i muri iho, o te haamaitairaa matamua ia ta'na i farii. Ohipa tia'i-orehia, ua tata'ipiti te fare moni i te moni a Elder Cavalcante no te faaotiraa oia

i ta'na ohipa i reira. No teie semeio, e te vai atura, ua fana'o oia i te moni tei hinaarohia no ta'na misioni e no to'na utuafare a haere ai oia i te misioni.

I teie nei, e piti ahuru matahiti i muri mai, te tavini ra te taea'e Cavalcante ei peresideni no te titi no Recife Brazil Boa Viagem. Ua hi'o oia i te ohipa i tupu e te parau ra oia no te reira mau mahana, « A tamata noa ai ua ia ora ma te parau ti'a, ua putapû vau i te here e te arata'iraa a te Faaora. Ua tupu to'u faaroo i te rahi, e na te reira i tauturu mai ia faaruru i te mau tamataraa e rave rahi ».¹¹ Aita te faaroo o Aroldo i topa noa mai, na'na râ i ma'iti.

Te vai nei e rave rahi tane e vahine keresetiano e faaroo rahi to ratou i te Fatu ra ia Iesu Mesia, e te arue e te faatura nei tatou ia ratou.

Aita faahou i ni'a i te reni ropu

Tera râ te mau taea'e, ua horo'ahia mai ia tatou te hoê mea rahi atu : te autahu'araa a te Atua, te mana a te Atua tei faaho'i-faahou-hia mai i ni'a i te fenua nei e te mau melahi mo'a ra. No reira e mea taa ê outou. Aita faahou outou i ni'a i te reni ropu. Eita to outou faaroo rahi e topa noa mai, e au râ i ta outou ma'itiraa.

Na te huru o to tatou oraraa e faarahi e aore râ e faaiti i to tatou faaroo.

Aroldo Cavalcante (i te pae aui) e to'na na tuahine e te taea'e. Tera te hoho'a o to ratou mama e tarere noa ra i ni'a i te papa'i.

E faarahi te pure, te haapa'o, te haavare ore, te vai-mâ-raa te mana'o e te ohipa, e te pipiri ore i te faaroo. Ore noa'tu te reira, e iti mai te faaroo. No te aha te Faaora i parau ai ia Petero e, « I pure na... vau ia oe ia ore ia mure to oe faaroo »?¹² No te mea, te vai ra te enemi e au roa nei ia haamou i to tatou faaroo ! A paruru tuutuu ore i to outou faaroo.

Te mau uiraa parau ti'a

Te pahonora a i te mau uiraa parau ti'a, e tuhaa faufaa roa ia i roto i te paturaa i to tatou faaroo, e o na mea toopiti atoa ta tatou e faaohipa, te feruriraa e te mana'o o te aau. Ua parau te Fatu e, « e faaite au ia oe i roto i to oe feruriraa e i roto i to oe aau na ».¹³ Eita te mau pahonora a atoa e tae vave mai, e nehenehe râ te rahiraa o te reira ia pahonohia na roto i te tuatapaparaa ateate (sincère) e te imiraa i te pahonora a te Atua. Eita te feruriraa noa, e aita te aau, e faatae mai i te mau pahonora a pae varua. « Te mau mea a te Atua, aore roa te hoê i ite, maori râ o te varua o te Atua ».¹⁴ Ei tautururaa no tatou, ua parau fafau mai Iesu ia tatou i « te tahi Faaa'o » ma te parau i Ia'na « te Varua parau mau ra ».¹⁵

Eita te faaroo e ani i te pahonora a i te mau uiraa atoa, e imi râ te reira i te mana'o papû e te itoitno te haere â i mua, ma te fa'i atoa i te tahi taimae, « Aita vau i ite i te mau mea atoa, ua nava'i râ ta'u i ite no te haere â i ni'a i te e'a no te ti'araa pipi ».¹⁶

Te utuhiraa te taata ia'na i roto i te feaaraa tamau, tei faaamuamuhia e te mau pahonora a tei faaroo tapetepete e te haapa'o ore, e haaparuparu ia te reira i to'na faaroo ia Iesu Mesia e te Faaho'i-faahou-raa mai.¹⁷ « E ore... te taata e haapa'o i ta te tino ra, e farii mai i ta te Varua o te Atua ra : e mea maamaa ia ia'na ».¹⁸

Ei hi'oraa, e ere te mau uiraa no ni'a i te peropheta Iosepha Semita i te mau uiraa apî. Ua hue-a'ena-hia te reira e te taata vahavaha ia'na mai te haamataraa mai â o teie ohipa. E parau faaitoitno teie i te mau taata faaroo, o te hi'o nei na roto i te titi'a û rau o te 21 tenetere e o te uiui mau ra no ni'a i te mau ohipa e te mau faahitiraa parau a te peropheta Iosepha a 200 matahiti i teie nei : I teie nei, vaiiho ana'e i te taea'e Iosepha ia puhirii mai i te tahi aho ! I te hoê mahana i muri nei, e tata'i hanere e hau atu te mau parau haamaramaramaraa i tei horo'ahia mai e te mau rave'a ma'imiraa apî atoa e vai ra, e tae mai te reira mai to tatou Metua i te Ra'i, tei ite i te mau mea atoa.¹⁹ Ia ferurihia te taatoaraa o to'na oraraa—fanauhia i roto i te veve e aita i haere rahi i te haapiiraa, ua iriti râ Iosepha Semita i te Buka a Moromona i raro mai i te 90 mahana te maoro.²⁰ Ahuru tauasini ti'ahapa tane e vahine parau ti'a, tei tauahi i te opuaraa no te Faaho'i-faahou-raa mai. I te 38raa o to'na matathiti, ua titiro roa Iosepha i to'na iteraa papû i

to'na toto. Te faaite papû nei au e, e peropheta Iosepha Semita na te Atua. A tape'a i te reira i roto i to outou feruriraa e a haere i mua !

Te mau horo'a e faaano i to tatou faaroo

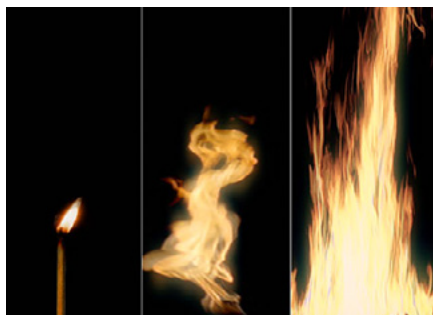
Te horo'a mai nei te Bibilia e te Buka a Moromona i te haapapûraa nehenehe e, o Iesu te Mesia, te Tamaiti a te Atua. Teie i roto i to'u rima te hoê nene'iraa matamua o te Buka a Moromona na roto i te reo farani, tei haapararehia e John Taylor a haamata ai oia i te ohipa i te fenua Farani i te matahiti 1852. E 110 reo i teie nei no te Buka a Moromona e aore râ no te tahi tuhā, na te ao atoa nei. E ite pae varua te reira no te parau mau o te Faaho'i-faahou-raa mai, o te nehenehe ia fafa. E aha te taime hopea a tai'o ai outou i te Buka a Moromona mai te haamatarā e tae atu i te hopea ? A tai'o faahou i te reira. E faarahi te reira i to outou faaroo.²¹

Te tahi faahou horo'a na te Atua no te faaano i to tatou faaroo, o te arata'iraa ia a te Peresideniraa Matamua e te Pupu Tino Ahuru Ma Piti. I teie mahana ua paturu tatou i na melo apî e toru i roto i te Tino Ahuru Ma Piti, maeva ia Elder Rasband, Elder Stevenson e Elder Renlund i roto i teie haamenemeneraa mo'a no te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti. Na ô maira o Paulo e:

« Ua haapa'o [i te mau] aposetolo... e [te mau] peropheta...

« Ei faaau i te feia mo'a i te ohipa ra... :

« Ia riro tatou atoa nei... i te faaroo hoê e te ite hoê i te Tamaiti a te Atua... :

Noa'tu â e pura iti ha'iha'i noa to outou faaroo i te haamatarā, e hopoi mai te mau ma'itiraa ti'a i te ti'aturiraa rahi a'e i te Atua, e e tupu rahi mai to outou faaroo.

« Ia ore tatou ia aueue noa i te mata'i ra, i tera parau, i tera parau... i te rave'a a te taata nei, e te paari i te mau peu atoa [o ratou e] haavare ra ».²²

E tauturu te arata'iraa a te Peresideniraa Matamua e a te Tino Ahuru Ma Piti ia paruru i to outou faaroo.

Noa'tu â e pura iti ha'iha'i noa to outou faaroo i te haamatarā, e hopoi mai te mau ma'itiraa ti'a i te ti'aturiraa rahi a'e i te Atua, e e tupu rahi mai to outou faaroo. Te paaina nei te mau fifi o te tahuti nei i ni'a ia outou, e te tamoemoe nei te mau puai o te diabolo i roto i te poiri, ia pohe ho'i to outou faaroo. Ia tamau noa râ outou i te rave i te ma'itiraa tano, ia ti'aturi i te Atua e ia pee i Ta'na Tamaiti, e faatae mai te Fatu i te maramarama e te ite rahi a'e, e e mau maite to outou faaroo ma te aueue ore. Ua parau te peresideni Thomas S. Monson « Eiaha e mata'u... E mea anaana to ananahi mai to outou faaroo ».²³

Porter, Zane e Max Openshaw

E mea faahiahia te faaroo o te feia apî tamaroa no te Ekalesia !

I te 12 no tiunu no teie matahiti, ua farii au i te hoê rata uira tei faaite mai e, ua faaru'e mai te hoê episekopo no Utaha e ta'na vahine e ta raua na tamarii e piti i roto i te hoê ati manureva. Te pairati ra te episekopo Mark Openshaw i te manureva no te rere atu mai te hoê tahua tauraa iti, e topa atura e perehu a'era i raro. Ua faaru'e roa mai te episekopo Openshaw, ta'na vahine e ta raua na tamarii e piti o Tanner e o Ellie. Mai te hoê semeio, ua ora mai ta raua tamaiti pae matahiti, o Max, tei pee mai i rapae i te manureva e to'na parahiraa, e e mau ivi fati noa.

Ua faaroo vau te tavini ra hoê o ta raua tamaiti, Elder Porter Openshaw, i roto i te misioni no Marshall Islands Majuro, e te tahi tamaiti 17 matahiti, o Zane, tei te fenua Heremani ia no te tahi faanahoraa aitauraa haapiiraa.

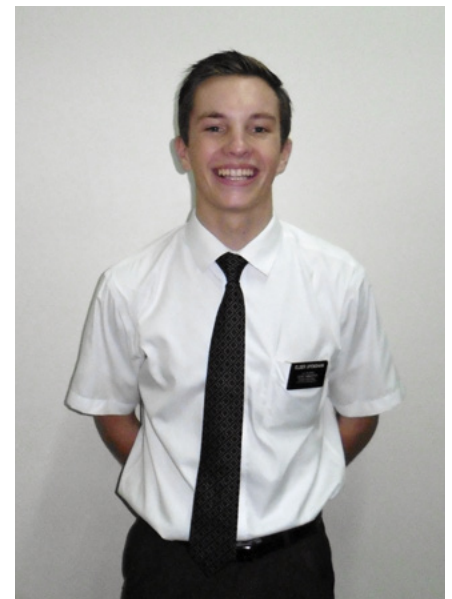
Ua taniuniu vau ia Elder Openshaw i te motu Christmas Island. Ua oto roa to'na aau i teie pohe tia'i-ore-hia o to'na metua vahine, metua tane, taea'e e tuahine, atira noa'tu, ua mana'o oioi oia i to'na na teina e piti.

E, i te hopearaa, ua faaoti Elder Openshaw e to'na taea'e Zane e, e taata ihoa te nehenehe e tauturu i te fare e e faaea noa Porter i roto i ta'na misioni. Ua ite raua e, tera te hinaaro o to raua na metua.

I to'u paraparauraa ia Elder Openshaw, ua ite au i to'na oto, ua ite atoa râ vau i te auahi pohe ore o to'na faaroo. Ua parau mai oia e, « Te vai nei to'u ti'aturiraa, e ua ite atoa vau ma te feaa ore e, e ite faahou â vau i to'u utuafare... I roto i ta tatou mau tamatarā... e ite-noa-hia te puai i roto i to tatou Fatu, o Iesu Mesia... Ua ite ho'i au i te rima o te Atua Puai hope i te tautururā ia maua to'u taea'e i roto i [teie] tamatarā fifi mau ».²⁴

Ua farerei au ia Zane no te taime matamua i te hunarā ma'i. Te hi'o noa ra vau i na afata e maha i roto i te fare pureraa, e ua maere au i te faaroo o teie taure'are'a 17 matahiti a paraparau ai oia i mua i te amuiraa. Ua na ô oia, « I teie mahana, ua putuputu tatou ma te aau haehaa e te varua teimaha no te haamana'o i te oraraa o to'u mama, to'u papa, o Tanner e o Ellie... Ua haere amui tatou, ua ta'i amui tatou, ua haamana'o amui tatou e ua ite amui tatou i te rima o te Atua...

« Te mahana no muri iho i te ati manureva, ua ite au i te hoê rata na

Te tavini ra o Elder Porter Openshaw i roto i te misioni no Marshall Islands Majuro.

to'u mama i roto i ta'u pute. Teie ta'na i papa'i i roto i te rata : 'E Zane, a haamana'o e, o vai oe e no hea mai oe. E pure noa matou no oe, te mihi nei matou ia oe' ». Parau faahou a'era Zane : « Aita paha e parau hopea tano roa a'e mai roto mai i to'u metua vahine. Ua ite

I te hopearaa, ua faaoti Elder Openshaw e to'na taea'e Zane (i ni'a i te hoho'a e to'na teina o Max) e, e taata ihoa te nehenehe e tauturu i te fare e e faaea noa Porter i roto i ta'na misioni. Ua ite raua e, tera te hinaaro o to raua na metua.

au e, te pure nei oia, na reira atoa o Tanner, o Ellie e to'u papa... no to'u na taea'e e o vai nei. Ua ite au e... te pure nei ratou ia haamana'o vai o vai au... inaha, e tamarii au, mai ia outou atoa ho'i, na te Atua, e ua tonono mai Oia ia'u i ô nei. Te faaite papû nei au e... noa'tu â to tatou mana'o otahi, eita te Atua e faaru'e mai ia tatou ».²⁵

E au mau hoa here, aita to outou faaroo i haamata i to outou fanauraa, e eita ho'i e hope i te taima no te pohe. E ma'itiraa te faaroo. A haapuai i to outou faaroo, e a ora ia fana'o outou i teie mau parau haamauuruu a te Faa-ora : « E faaroo rahi to oe ». A na reira ai outou, te parau fafau atu nei au ia outou e, e riro to outou faaroo, na roto i te maitai rahi o Iesu Mesia e i te hoê mahana, i te faati'a ia outou ia ti'a atu i te feia ta outou i here, ma te mâ e te aau mâ i mua i te aro o te Atua, na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 15:28.
2. Mataio 6:30.
3. Luka 8:25.
4. Mataio 8:10.
5. Hebera 11:1.
6. Hi'o Alama 32:35.
7. Hi'o L. Whitney Clayton, « Ma'iti ia ti'aturi », *Liahona*, Me 2015, 36-39.
8. Hi'o *Lectures on Faith* (1985), 3.
9. Hi'o Ephesia 2:8.
10. 1 Samuela 15:22.
11. E paraparauraa e Aroldo Cavalcante,

19 no atete 2015, Salvador, Beresiria, e te hoê rata uira no te 31 no atete 2015. Ua rahi atu â te mea i roto i te aamu o Aroldo Cavalcante i te parau-fafau-raa i to'na metua vahine e aupuru oia i to'na na tuahine e to'na taea'e. I roto i te mau matahiti i muri mai i te pohe o to'na metua vahine, e parau ohie noa mai oia i to'na taea'e e to'na na tuahine ei « tamarii na'na ». I roto i ta'na misioni, ua riro noa ta'na mau rata e ta'na mau taniuniuraa i te Noela e i te mahana oro'a o te mama, ei taima no te pahono i te mau tamataraa o te mau melo utuafare tata'itahi. Na roto i te faatusiaraa rahi i muri iho i ta'na misioni, ua amo Aroldo i te mau haamau'araa no te haapiiraa e te misioni o to'na taea'e Ua tia'i roa oia ia faaipoipo to'na na tuahine e to'na taea'e no te faaipoipo atoa atu, i te 32raa o to'na matahiti. E utuafare tahoê mau ratou.

12. Luka 22:32.

13. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 8:2.

14. 1 Korinetia 2:11.

15. Ioane 14:16-17.

16. Hi'o Adam Kotter, « When Doubts and Questions Arise », *Liahona*, Mati 2015, 39-41.

17. Ua haapii mai o Elder Neal A. Maxwell : « Te tuatapapa ra te tahi mau taata i te aamu o te Ekalesia na roto i te mata o te feia taiva—ua riro ia te reira mai te uiuiraa ia Iuda no te maramarama mai ia Iesu. E faarahi noa te feia taiva i te parau no ratou iho eiaha râ no ni'a i te faanahoraa ta ratou i faaru'e atu » (« All Hell Is Moved » [Brigham Young University devotional, 8 no novema 1977], 3, speeches.byu.edu).

18. 1 Korinetia 2:14.

19. « Aita roa vai i parau noa'e ia outou e e taata maitai roa vai ; aita râ e hape i roto i te mau heheuraa ta'u i haapii. » (*Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* [2007], 591).

20. Hi'o John W. Welch and Tim Rathbone, « The Translation of the Book of Mormon: Basic Historical Information » (Foundation for Ancient Research and Mormon Studies, 1986).

21. Ua riro te iteraa pae varua no ni'a i te Buka a Moromona ei ohipa tumu i roto i te faafariuraa o te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. E iteraa te reira tei titauhia ia faaapî faahou e faahou â. Ia ore, e morohi atu te mau mana'o pae varua e eita faahou te taata e haamana'o i te mana o ta'na i putapû a'enei. « Tupu a'era ta te mau taata haamo'eraa i te mau tapa'o e te mau piri ta ratou i hi'o ra, iti noa'tura ta ratou maere i ... te piri no te ra'i mai, etaeta'tura to ratou aau, pouri atura to ratou mana'o, tupu atura to ratou faaroo ore i te mau mea atoa ta ratou i faaroo e ihi'o ra ... e ua [haamata] ratou ia mana'o e, te parau no te Mesia, e mea maamaa e te faufaa ore ia » (3 Nephi 2:1-2).

22. Ephesia 4:11-14.

23. Thomas S. Monson, « Ia oaoa », *Liahona*, Me 2009, 92.

24. E rata uira tei faariihia mai roto mai ia Elder Porter Openshaw, 23 no atete 2015.

25. Parau a Zane Openshaw i te hunaraa ma'i o te mau melo o to'na utuafare, 22 no tiuinu 2015.

Na Elder Randall K. Bennett
No te Hitu Ahuru

Ta outou taahiraa i muri a'e

Te ani manihini mai nei to outou Metua here i te Ao ra e Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia, ia outou ia rave i ta outou taahiraa i muri a'e no te tapae ia Raua ra. Eiaha e tia'i. A rave i teie nei.

Ua oto to'u aau i roto i te hoê pureraa aita i maoro a'enei, no te mau Feia Mo'a nehenehe i te mau Mahana Hopea nei. Ua uihia ia ratou e, « O vai te hinaaro e ora faahou i piha'i iho i te Metua i te ao ra ? » Ua maraa pauroa te rima i ni'a. I muri iho, ua uihia e : « O vai te ti'aturi nei e, e manu'ia outou ? » Ua hitimahuta vau e te oto ho'i inaha te rahiraa o te rima tei tuu i raro.

Ia ite ana'e tatou i te hoê taa'eraa i rotopu i to tatou huru i teie nei, e i te huru o ta tatou e hinaaro ia riro mai, e rave rahi o tatou tei hinaaro e faaru'e i te faaroo e i te tia'iraa.¹

No te mea ho'i e « e ore e ti'a i te mea viivii ia parahi i ô, i te Atua ra »,² no te ora faahou i piha'i iho Ia'na, titauhia ia tatou ia mâ i te hara³ e ia haamo'ahia.⁴ Mai te mea e, o tatou ana'e, a rave noa i te reira, aore hoê o tatou e upooti'a. Aita râ tatou i vai otahi noa. Aita roa'tu tatou i vai otahi noa.

E tauturu mai to te ra'i ia tatou na roto ia Iesu Mesia e Ta'na Taraehara.⁵ Ua parau te Faaora e, « Ia faaroo outou ia'u, e roaa ia outou te mana e rave ai outou i tei au ia'u ra ». ⁶ Ia faaohipahia te faaroo, e rahi te faaroo.

E hi'o amui ana'e tatou e toru parau tumu o te tauturu ia tatou i roto i to tatou tere no te ho'i atu i to tatou Metua i te Ao ra ra.

la riro mai te hoê tamariiri

Na ta maua mootua apî roa a'e e faa-hoho'a mai i te parau tumu matamua. Ia ite oia i te nee e ia ti'a, ua ineine oia no te tamata i te haere. I roto i ta'na nau tamataraa matamua, ua topa oia, ua ta'i e ua faaite mai i te hoê hi'oraa mai te huru e te na ô maira e, « Eita roa'tu—eita roa'tu vau—e tamata faahou i te reira ! » E faaea noa vau i ni'a i te neeraa ».

Ia turori e ia topa oia, aita to'na na metua here i mana'o e, aita oia e ti'aturi faahou ra e aore ra, eita roa'tu oia e haere. Ua haamahora râ raua i to raua na rima ma te pii ia'na, e to'na mata i ni'a ia raua, ua tamata faahou oia ia haere i roto i ta raua tauahiraa.

Ua ineine te mau metua here i te mau taime atoa ma te rima mahora ia farii noa'tu te na'ina'i o to tatou taahiraa no te haere i te vahi ti'a. Ua ite raua e, ia hinaaro tatou e tamata e e tamata faahou, e arata'i te reira ia tatou i te manu'iaraa.

Ua haapii mai te Faaora e, no te farii i te basileia o te Atua, titauhia ia tatou ia riro mai te tamarii na'ina'i te huru.⁷ No reira, i te pae varua, te parau tumu matamua maori râ, titauhia ia tatou ia rave i te mea ta tatou i rave mai ta te tamarii te huru.⁸

Ma te faatumu i ni'a i to tatou Metua i te ao ra e i to tatou Faora mai te au i te haehaa e te hinaaro o te tamarii, e taahi tatou no haere atu ia Raua ra, ma te faaru'e ore i te ti'aturiraa, noa'tu e, e topa tatou. E oaoa to tatou Metua here i te ao ra i te mau taahiraa tata'itahi atoa, e mai te mea e, e topa tatou, e oaoa Oia i te mau tautooraa tata'itahi no te ti'a faahou i ni'a e no te tamata faahou.

Ohipa ma te faaroo

Te piti o te parau tumu, ua faa-hoho'ahia ia na e piti na feia mo'a faaroo, raua toopiti atoa teie e imi nei i te hoê hoa mure ore. Na roto i te pure faaroo, ua rave raua toopiti atoa i te mau taahiraa.

O Yuri, te hoê melo no Russia, ua faatusia e ua faaherehere oia i te moni no te tere i te hoê tere roa no te haere i te hiero. I ni'a i te pereoo auahi ua ite oia i te hoê vahine nehenehe ma te hi'oraa oaoa e ua tupu te mana'o i roto ia'na ia faaite i te evanelia ia'na. No te taa ore e aha te rave, ua haamata oia i te tai'oi'o i te Buka a Moromona, e peneia'e e tau'a mai oia.

Aita o Yuri i ite e, teie vahine, o Mariya, e melo a'ena oia. Ma te ore e ite e, e melo atoa o Yuri, e ma te pee i te hoê faaururaa ia faaite i te evanelia ia Yuri, ua haamata o Mariya i te tai'o atoa i te Buka a Moromona, ma te ti'aturi e, e ite atoa mai oia.

E inaha, ia hi'o a'era raua i ni'a i te hoê â taime, ua maere o Yuri e o Mariya ia ite i te Buka a Moromona i roto i to te tahi e to te tahi rima—e oia mau, i muri a'e i te haruraa te uira o te here, ua taatihia raua i roto i te hiero. I teie mahana, e hoa faaipoipo mure ore o Yuri e o Mariya Kutepov no Voronezh i Rusia, e te tauturu rahi nei raua i te tupuraa o te Ekalesia i Rusia.

Aita te haapapûraa i ni'a noa i te hinaaro o teie na taata ia rave na roto i te faaroo. Tei ni'a iho atoa râ i te piti o te parau tumu—e faaaau hau atu te Fatu i to tatou hinaaro ia rave na roto i te faaroo. E ere e, to tatou noa hinaaro ia rave i te hoê taahiraa o te tupu ; e hau atu râ i te reira na roto i Ta'na mau haamaitairaa i fafau mai.

E hinaaro *rahi* to to tatou Metua i te ao ra e to to tatou Faora ia haamaitai ia tatou. Ta Raua noa e titau mai nei maori râ, hoê i ni'a i te ahuru o te mau mea ta Raua i haamaitai ia tatou, e a fafau mai ai e, e iritihia mai te mau haamaramarama o te ra'i!⁹

Ia rave ana'e tatou i te ohipa ma te faaroo ia Iesu Mesia e ia rave i te tahi atu taahiraa, mai te mea hoa râ e, e taahiraa fifi o te titau i te tauraa e aore ra, i te tatarahapa, e horo'ahia mai te puai ia tatou.¹⁰

Te faaite papû nei au e, e arata'i te Fatu ia tatou i—e *i roto*—i ta tatou mau taahiraa i muri a'e. E faaaau hau atu oia

i ta tatou mau tautooraa i ni'a i To'na mana mai te mea e, e hinaaro tatou ia tamata noa, ia tatarahapa noa, e ia haere noa i mua ma te faaroo i to tatou Metua i te ao ra e Ta'na Tamaiti ia Iesu Mesia.

Ua fafauhia mai te mau horo'a varua eiaha i te feia ana'e tei here i te Atua e tei haapa'o i Ta'na mau faauerua atoa, tera râ, ma te mauruuru atoa, i te feia i rotopû ia tatou « o te imi noa i te rave'a ia na reira ».¹¹ E horo'ahia te puai i te feia e tamau noa i te imi e i te tamata.

E piti tapa'o faufaa tahepetoma o te tapa'o nei i to tatou tere no te ho'i i to tatou Metua i te ao ra ra, oia ho'i, te fafauraa tau hope ore o te oro'a mo'a e ta tatou haapa'oraa i te Sabati. Ua haapii mai te peresideni Russell M. Nelson i roto i te amuiraa i ma'iri a'e nei e, ua riro te Sabati ei horo'a na te Fatu no tatou. Ia haapa'o tatou i te Sabati i te mau hepetoma atoa, e tapa'o faaite ia te reira i te Fatu e, te here nei tatou Ia'na.¹²

I te mau Sabati atoa te faaite nei tatou e, « e ti'a ia tatou ia rave i [To'na i'oa] i ni'a iho ia [tatou] , e i te haa-mana'o â ia'na e a muri noa'tu, ma te haapa'o maitai i ta'na mau faaue ».¹³ Ei faaho'iraa no to tatou aau tatarahapa e no ta tatou fafauraa, e faaapî faahou te Fatu i te fafauraa no te faaorerua hara, e e faati'a Oia ia tatou « ia vai noa To'na Varua i roto ia [tatou] ».¹⁴ Na te faaururaa a te Varua Maitai e haamaitai, e haapuai, e haapii e e arata'i ia tatou.

Mai te peu e, no te haamana'oraa Ia'na i te mau sabati tata'itahi, e faafariu atu tatou i to tatou aau i ni'a i te Faora na roto i teie na tapa'o faufaa e piti, e hau roa'tu ia ta tatou mau tautooraa i te faaho'ihia mai e te Fatu i te mau haamaitairaa Ta'na i fafau mai. Ua fafauhia mai ia tatou e, na roto i te haapa'o-maitairaa i te Sabati, e roaa ia tatou te îraa o te fenua nei.¹⁵

Te e'a no te ho'i i to tatou Metua i te ao ra ra, e haere atu te reira na te hiero o te Fatu, i reira ho'i tatou e farii ai i te haamaitairaa no te mau oro'a faaoraraa no tatou iho e no tei herehia e tatou tei faaru'e mai. Ua haapii mai te peresideni Boyd K. Packer e, e riro mai te mau oro'a e te mau fafauraa ei rave'a e fariihia ai tatou i mua i te aro o te Atua.¹⁶ Te pure nei au ia ti'amâ noa tatou no

Te mau hui mana faatere rahi e te feia faatere rahi no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei

TE PERESIDENIRAA MATAMUA

Henry B. Eyring
Tauturu matamua

Thomas S. Monson
Peresidene

Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti

TE PUPU NO TE TINO AHURU MA PITI APOSETOLO

Russell M. Nelson

Dallin H. Oaks

M. Russell Ballard

Robert D. Hales

Jeffrey R. Holland

David A. Bednar

Quentin L. Cook

Todd Christofferson

Neil L. Andersen

Ronald A. Rasband

Gary E. Stevenson

Dale G. Renlund

TE PERESIDENIRAA NO TE HITU AHURU

L. Whitney Clayton

Donald L. Hallstrom

Richard J. Maynes

Craig C. Christensen

Ulisses Soares

Lynn G. Robbins

Gerrit W. Gong

TE MAU HITU AHURU HUI MANA FAATERE RAHI

(apaparara piapa)

Marcos A. Aldekanis

Jose L. Alonso

Wilford W. Andersen

Ian S. Arden

Mervyn B. Arnold

David S. Baxter

Randall K. Bennett

Shayne M. Bowen

Craig A. Carbone

Yoon Hwan Choi

Kim B. Clark

Carl B. Cook

Lawrence E. Corbridge

J. Devin Cornish

Claudio R. M. Costa

Leonard R. Curtis, Jr.

Benjamin DeHoyos

Edward Dube

Kevin R. Duncan

Timothy J. Dyches

Larry J. Echio Hank

Stanley G. Ellis

David E. Evans

Enrique R. Fabella

Bradley D. Foster

Randy D. Frank

Eduardo Gavaret

Robert C. Gay

Carols A. Gobby

Christoffel Golden

Walter F. Gonzalez

C. Scott Grow

O. Vincent Haleck

Kevin S. Hamilton

James J. Hamula

Allen D. Haynie

Daniel L. Johnson

Paul V. Johnson

Larry S. Kadner

Patrick Keaton

Von G. Keetch

Jurg Klingebing

Erich W. Kopschke

Larry R. Lawrence

Per G. Melin

Hugo E. Martinez

James B. Martino

Jairo Mazzagardi

Hugo Montoya

Marcus B. Nash

S. Gifford Nelson

Brent H. Nielson

Adrian Ochoa

Allan F. Packer

Kevin W. Pearson

Anthony D. Perkins

Paul B. Peper

Rafael E. Pino

Bruce D. Porter

Kent F. Richards

Michael I. Ringwood

Gregory A. Schwitzer

Joseph W. Siani

Steven E. Snow

Vern P. Staifill

Michael John U. Teh

Jose A. Teixeira

Juan A. Uceda

Arnulfo Valenzuela

Francisco J. Vinas

Terence M. Vinson

Scott D. Whiting

Larry Y. Wilson

Chi Hong (Sam) Wong

Kazuhiko Yamashita

Jorge F. Zeballos

Claudio D. Zivic

W. Craig Zwick

TE EPISEKOPORAA FAATERE RAHI

Dean M. Davies
Tauturu matamua

Gerald Causse
Episkopo faatere iahi

W. Christopher Vaddell
Tauturu piti

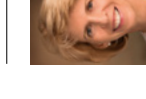
Devin G. Duriant
Tauturu matamua

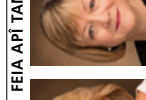
Tad R. Callister
Pesehemi

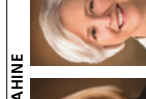
Brian K. Ashton
Tauturu piti

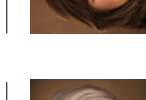
Carol F. McConkie
Tauturu matamua

Bonnie L. Osarson
Pesehemi

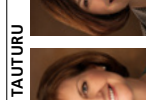
Neill F. Marriott
Tauturu piti

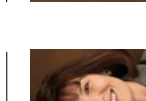
Carole M. Stephens
Tauturu matamua

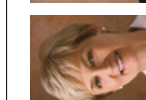
Linda K. Burton
Pesehemi

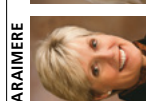
Linda S. Reeves
Tauturu piti

Cheryl A. Espin
Tauturu matamua

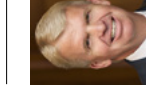
Rosemary M. Nixon
Pesehemi

Mary R. Durham
Tauturu piti

Douglas D. Holmes
Tauturu matamua

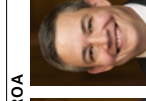
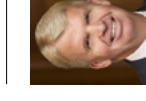
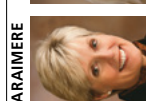
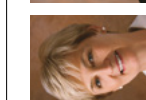
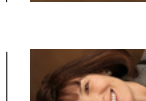
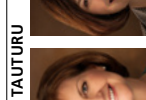
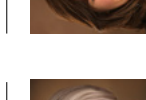
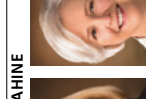
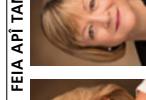
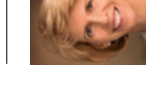
Stephen W. Owen
Pesehemi

M. Joseph Brough
Tauturu piti

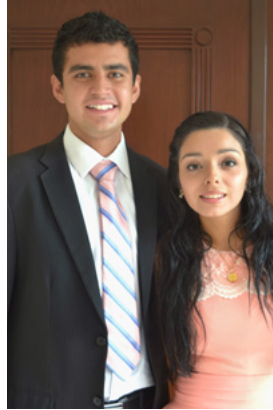
TE FEIA FAATERE RAHI

HAAPIRAA SABATI

Pee i te ohuraa uati, haamata i ni'a roa i te pae aui, e mau melo o te Ekalesia e te mau misionare i Drammen, Norevetia ; i Arica, Tireni ; i Belize City, Belize ; i Athens, Georgia, Marite ; i Cavite City, Cavite, Fenua Philipino ; i Orange County, California, Marite ; i Kiev, Ukraine ; e i Bermejillo, Durango, Mehiko.

te faaohipa i ta tatou parau faati'a no te hiero no te tavini tamau noa.

Upooti'a i ni'a i te taata tino nei

Teie te toru o te parau tumu : Titauhia ia tatou ia pato'i i te huru taata tino nei ia faataime noa, ia faanuu e aore rā, ia faaru'e.¹⁷

A haere noa ai tatou i mua i ni'a i te e'a i fafauhia, e rave tatou i te mau hapehape, e rave rahi taime. Te tahi pae o tatou, te aro nei i roto i te mau peu e aore ra, te mau hiaai faatitū ta tatou e mana'o nei e, aita hoē rave'a no te upooti'a. Tera rā, ua riro te faaroo i roto i te Metua i te ao ra e i roto ia Iesu Mesia, ei parau no te ohipa e no te mana.¹⁸ Mai te mea e, e hinaaro tatou e rave, e haamaitahia tatou i te puai no te tatarahapa e i te puai no te tau.

Eita tatou e manu'a mai te mea e, eita tatou e rave i te tahi atu taahiraa maitai i mua. Eita tatou, eita ho'i ta tatou e nehehene e ore e manu'a mai te mea e, ua rave haapa'o maitai tatou i te zugo e te Faaora ra—Oia tei ore a'enei i manu'a ore e o te ore e haamanuia ore ia tatou !

Te mau haamaitairaa i fafauhia.

Te fafau atu nei au e, te mau taahiraa tata'itahi tei ravehia na roto i te faroo, e farerei ia i te tauturu no ô mai i te ra'i ra. E tae mai te arata'iraa ia pure tatou i to tatou Metua i te Ao ra, ia turu'i i ni'a i to tatou Faaora ma te

pee Ia'na, e ia faaroo tatou i te Varua Maitai. E tae mai te puai na roto i te tusia Taraehara a Iesu Mesia.¹⁹ E tae mai te faaoraraa e te faaoreraa hara na roto i te aroha o te Atua.²⁰ E tae mai te paari e te faaoroma'i na roto i te ti'aturiraa i te taime a te Fatu no tatou. E tae mai te parururaa na roto i te peeraa i te peropheta ora a te Atua, te peresideni Thomas S. Monson.

Ua hamanihia outou « ia noaa [to outou] oaoa », ²¹ te oaoa ta outou e ite ia ho'i ana'e outou i to outou Metua i te ao ra ra e i to outou Faaora e ia taahi atu i roto i ta Raua tauahiraa.

Te faaite atu nei au i to'u iteraa papū no ni'a i teie mau parau mau papū. Te ora nei to outou Metua here i te ao ra e Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia. Ua ite Raua ia outou. Ua here Raua ia outou. Te ani manihini mai nei Raua ia outou ia rave i ta outou taahiraa i muri a'e no te tapae ia Raua ra. Eiaha e tia'i. A rave i teie nei. Na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Moroni 7:40–41.
2. 1 Nephi 10:21 ; hi'o atoa Mose 6:57.
3. Hi'o Alama 5:21, 27 ; Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 50:28.
4. Hi'o Moroni 10:32.
5. A hi'o Mosia 4:6-7 ; Alama 34: 9 ; Moroni 7:41.
6. Moroni 7:33.
7. Hi'o 3 Nephi 11:38.
8. Hi'o Mosia 3:19 ; Moroni 8:10.
9. Hi'o Malaki 3:10 ; Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 41:1.
10. Hi'o Moroni 7:33.
11. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 46:9.
12. Hi'o Russell M. Nelson, « Te Sabati e mahana hinaarohia », *Liahona*, Me 2015, 129-32.
13. Moroni 4:3 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 20:77.
14. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 20:77.
15. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 59: 9-10, 13, 15-16.
16. Hi'o Boyd K. Packer, « Covenants », *Ensign*, Novema 1987, 24.
17. Hi'o Mosia 3:19.
18. Hi'o *Lectures on Faith* (1985), 3.
19. Hi'o Moroni 7:33.
20. Hi'o Moroni 10:32.
21. 2 Nephi 2:25.

Na te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Eiaha e mata'u, a faaroo noa mai

la ma'iti ana'e tatou i te ti'aturi, i te faaohipa i te faaroo e tae atu i te tatarahaparaa, e i te pee i to tatou Faaora, o Iesu Mesia, te iriti ra ia tatou i to tatou mau mata varua i te mau mea nehenehe e ore roa e noaa ia tatou i te feruri.

Babulonia e Daniela

E piti tauatini e ono hanere matahiti i teie nei, ua riro na o Babulonia te fenua puai roa'e o te ao nei. Ua faaite mai te hoê taata papa'i aamu tahito i te huru o te mau patu no te Babulonia tei haati i te oire hau atu i te 90 metera te teitei e 25 metera te aano. Ua papa'i oia e « Aita'tu e oire i hau atu ia Babulonia no te nehenehe ».¹

I taua tau ra, o Babulonia te pû i roto i te ao nei no te haapiiraa i te ture e te feruriraa taata. Eita e faaauhia to'na nuu faehau. Ua haamou i te puai o Aiphiti. Ua tomo atu, ua tanina, e ua haru i te oire pû no Asura, Nineve. Ua upooti'a ohie i ni'a ia Ierusalema e ua hopoi ê atu i te mau tamarii maitai roa'e e te maramarama roa'e o te mau tamarii no Iseraela i Babulonia no te tavini i te Arii Nebukanesa.

Te hoê o teie feia mau auri o te hoê ia taure'are'a o Daniela te i'oa. Te ti'aturi nei e rave rahi mau aivanaa e tei te area 12 e tae atu i te 17 matahiti te paari o Daniela i taua taimera. A feruri na, e to'u mau taea'e apî no te Autahu'araa a Aaron a : Hoê â matahiti

to Daniela e to outou i te taimera a afa'i-hia ai oia i te aorai o te arii ia haapiihia i te reo, te mau ture, te faaroo e te ite no Babulonia.

E nehenehe anei ia outou ia feruri eaha ra ia te huru ia faahepohia outou

ia faaru'e i to outou utuafare e ia haere avae e 800 kilometa te atea i te hoê oire ê roa, e ia haapiihia i te faaroo o to outou mau enemi ?

Ua paari o Daniela ei pipi na Iehova. Ua ti'aturi e ua haamori oia i te Atua no Aberahama, Isaaka e Iakoba. Ua tai'o oia i te mau parau a te mau peropheta, e ua ite oia i te raveraa a te Atua e te taata nei.

I teie nei râ, i to'na apî roaraa, ua riro oia ei pihi mau auri i Babulonia. Ua riro te titauraa ia faaru'e oia i to'na mau ti'aturiraa tahito e ia pee i to Babulonia ei mea teimaha mau. Ua tape'a noa râ oia i to'na faaroo—na roto i te parau e te ohipa.

E rave rahi o outou tei ite nei i te huru mana'o e tupu mai ia paruru ana'e outou i te hoê parau mau au-ore-hia e te taata. I roto i te reo a te Itenati i teie mahana, te aparau nei tatou no ni'a i to tatou « riri » i te feia e pato'i nei ia tatou. Aita râ o Daniela i faaruru noa i te tahito-hitoraa a te taata. I Babulonia, ua ite te feia o te pato'i i te mana faaroo i te auraa mau no te parau « riri ». A ani noa'tu i te mau hoa o Daniela o Sadaraka, Meseka, e Abede-nego.²

Aita vau i ite e ua ohie anei na Daniela i te riroraa ei taata faaroo i roto i taua huru vahi ra. Ua haamaitahia te tahi mau taata i te no'araa ia ratou te hoê aau faaroo—no ratou, e au ra e ua tae mai te faaroo ei horo'araa no te ra'i mai. Te mana'o nei râ vau e ua riro o Daniela mai ia tatou e rave rahi tei haa no to tatou iteraa papû. Ua papû ia'u e rave rahi mau hora to Daniela tuturiraa no te pure, no te vauvau i ta'na mau uiraa e to'na mau mata'u i ni'a i te fata no te faaroo, e te ti'aturiraa i ni'a i te Fatu no te ite e te paari.

E ua haamaitai mau te Fatu ia Daniela. Noa'tu e ua tamatahia e ua vahavahahia to'na faaroo, ua tape'a noa oia i te mea ta'na i ite e mea ti'a.

Ua ti'aturi o Daniela. Aita Daniela i fe'aa.

E i te hoê pû, ua ta'oto'otokia te Arii Nebukanesa e ua ahoaho a'era to'na varua. Ua haaputupu oia i ta'na mau aivanaa e te mau tauturu e ua ani ia ratou ia faaite ia'na i te auraa no taua taoto ra.

Oia mau, aita i noaa ia ratou i te faaite. Ua faaite atu ratou e, « Aore roa e taata e nehenehe e rave i te mea ta oe i ani ». Ua faarahi roa'tu te reira i te riri o Nebukanesa, e ua faaue oia e ia tapupu-hu'ahu'a-hia te mau taata paari atoa, te mau hi'o, te mau taata peu, e te mau tauturu—o Daniela atoa e te tahi atu mau piahi apî no Iseraela.

O outou tei matau i te Buka a Daniela ua ite ia outou eaha tei tupu i muri iho. Ua ani Daniela ia Nebukanesa i te tahi maa taime, e ua haere atu oia e to'na mau hoa parau ti'a i te tumu no *to ratou* faaroo e to ratou puai morare. Ua pure ratou i te Atua e ua ani i te tautururaa no ô mai i te ra'i i roto i teie taime faufaa rahi o to ratou oraraa. E ua « faaitehia maira taua parau moe ra ia Daniela... i roto i te hoê orama ».³

Ua haere atura o Daniela, te hoê tamaiti apî no te hoê nunaa faatûhia, tei vahavahahia e tei hamani-ino-hia no te ti'aturiraa i ta'na faaroo taa ê—i mua i te arii e ua heheu atu ia'na ta'na taoto e te tatararaa o te reira.

Mai taua atu mahana ra, ei hotu no to'na faaroo i te Atua, ua riro mai o Daniela ei tauturu ti'aturihia no te Arii, e ua tui to'na roo no to'na paari i roto ia Babulonia atoa.

Te tamaiti tei ti'aturi e tei ora i to'na faaroo, ua riro mai oia e taata na te Atua. E hoê peropheta. E tamaiti hui arii no te parau ti'a.⁴

Ua riro anei tatou mai ia Daniela ?

I te taatoaraa o tatou te mau nei i te autahu'araa mo'a a te Atua, te ui nei au e, te riro ra anei tatou mai ia Daniela ?

Te ti'a parau ti'a ra anei tatou i mua i te Atua ?

Te faaohipa ra anei tatou i te mea ta tatou e a'o nei, aore râ e mau Kerese-tiano anei tatou no te Sabati ana'e ?

Te faaite maramarama ra anei ta tatou mau ohipa i te mau mahana atoa i te mea ta tatou e parau hua nei ?

Te tauturu ra anei tatou i « te feia veve e tei ere ho'i, te feia ma'i e tei roohia i te ati » ?⁵

Te parau noa ra anei tatou i te parau, aore râ te rave ra anei tatou i te mea e t'ia ia ravehia ma te anaanatae ?

E te mau taea'e, e mea rahi te mau mea ta tatou i farii. Ua haapiihia tatou i te mau parau mau hanahana no te evanelia a Iesu Mesia tei faaho'ihia mai. Ua horo'ahia ia tatou te mana o te autahu'araa no te tauturu i to tatou taata tupu e no te patu i te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei. Te ora nei tatou i te hoê tau e ua ninii-rahi-hia mai te puai varua. Tei ia tatou ra te îraa o te parau mau. Tei ia tatou ra te mau taviri no te taati i ni'a i te fenua nei e i ni'a i te ra'i. Te vai nei te mau papa'iraa mo'a e te mau haapiiraa a te mau peropheta e te mau aposetolo ora, e ere mai i mutaa ihora.

E to'u mau hoa here, eiaha e haafau-faa ore i teie mau mea. Ia tae mai teie mau haamaitairaa e teie mau horo'araa taa ê e tae atoa mai ia te mau hopoi'a e te mau titaaraa rahi na muri mai. E farii e e rave ana'e na tatou i teie mau hopoi'a.

Ua ma'iri te oire tahito o Babulonia. Ua ore to'na hanahana. Tera râ te vai noa nei â te peu e te ino o Babulonia. I teie nei, e hopoi'a ia na tatou ia ora ei feia faaroo i roto i te hoê ao tei î i te taata ti'aturi ore. Ta tatou titaaraa o te haapa'oraa ia i te mau parau tumu o te evanelia a Iesu Mesia tei faaho'ihia

mai e ia haapa'o i te mau faaueraa a te Atua. E ti'a ia ia tatou ia taimâmû i mua i te faahemaraa a te mau hoa, ia ore ia umehia e te mau peu o teie tau e aore râ te mau peropheta haavare, ia ore e hi'o i te tahitohitoraa a te paieti ore, ia pato'i i te mau faahemaraa a te enemi, e ia haavî i to tatou iho hupehupe.

A feruri noa na i te reira. E ere anei i te mea ohie a'e na Daniela ia pee noa'tu i te mau peu no Babulonia ? Ia tuu noa'tu i te hiti te tura etaeta no te oraraa ta te Atua i horo'a i te mau tamarii a Iseraela. Ia amu i te mau maa ta te arii i horo'a'tu e ia hema'tu i te mau faaoaoaraa pae tino a te taata nei. Eita ia oia e faaruru i te tahitohitoraa.

Ua riro mai ia oia ei taata tuiroo.

Ua fariihia ia oia e to'na mau hoa.

Ua ohie a'e ia to'na haere'a.

O tera ia to'na huru e tae noa'tu i te taime a ani ai te arii i te hoê tatararaa no ta'na taoto. I reira ia Daniela e ite ai, mai te toe'a o te mau « taata paari » no Babulonia e ua mo'e ta'na tu'atiraa i te tumu mau no te maramarama e te paari.

Ua manuia o Daniela i ta'na ta mata-raa. Ta tatou râ te tamau noa nei ia.

Te itoito i te ti'aturi

Te hinaaro nei Satane, to tatou enemi, ia ore tatou e manuia. Te haapurara nei oia i te mau haavare ei tuhaa no ta'na tautooraa ia haamou i to tatou ti'aturiraa. Te parau nei oia ma te rave'a maramarama e e mea aravihi e te maramara te taata fe'aa, te taata ti'aturi ore, te taata pato'ito'i, tera râ te feia e faaroo to ratou i te Atua e i Ta'na mau temeio, e feia vare noa ia, e matapô e e feia haapourihia. E parau Satane e, e mea au roa ia fe'aa i te mau horo'araa a te varua e te mau haapiira a te mau peropheta.

Te hinaaro nei au e ua nehenehe ia'u ia tauturu i te mau taata atoa ia maramarama i teie mea ohie roa : te ti'aturi nei tatou i te Atua no te mau mea ta tatou i ite i roto i to tatou aau e to tatou feruriraa, e ere no te mea aita tatou i ite. I te tahi mau taime e mea mo'a roa te mau mea pae varua ta tatou i ite no te tataratu na roto i te mau parau no teie nei ao, e mea mau roa râ te reira.

Ua faaineine te Metua i te Ao ra i te hoê tamaaraa varua no Ta'na mau tamarii, ma te pûpûraa mai i te mau huru maa atoa e mana'ohia—tera râ, eita te feia pato'ipato'i e amu i teie mau horo'araa a te Varua, e oaoa râ ratou

i te mata'ita'i noa mai na te atea, ma te tamau noa i to ratou ti'aturi oreraa, fe'aaraa, e te faatura-ore-raa.

No te aha ia te taata e haere noa ai na roto i te mori o to ratou iho maramarama, e aita ho'i ratou e haere atu i to tatou Metua i te Ao ra, ia ite ratou i te rahi o te ite varua o te faarahi i to ratou mau feruriraa e te paari e o te faai i to ratou varua i te oaoa ?

Ia paraparau ana'e outou e o vau nei i te taata no ni'a i te faaroo e te ti'aturiraa, aita anei tatou e faaroo pinepine e, « Ahani ua nehenehe ia'u ia ti'aturi mai ia oe te huru » ?

I roto i taua huru faahitiraa paraura o te hoê ia o te mau haavareraa a Satane : taua ti'aturiraa na te tahi noa ia mau taata e ere râ na vetahi ê. E ere te ti'aturiraa e peu tahutahu. Te hinaaro râ i te ti'aturi o te taahiraa titau-matamua-roa-hia ia ! Eita te Atua e haapa'o i te huru o te taata.⁶ O Oia to outou Metua. Te hinaaro nei Oia i te aparau ia outou. Area râ e titau te reira i te tahi mana'o titorotoro- e hoê tamataraa i te parau a te Atua- e te faohiparaa i te faaroo iti ha'iha'i noa iho.⁷ E titau atoa te reira i te tahi maa haehaa iti. E e titau te reira i te aau e te mana'o tae. E titau te reira

i te *ma'imiraa*, te auraa mau o taua parau ra. E, peneia'e, te mea fifi roa'e o te mau titauraa, e titauchia te faaoromai e te tia'iraa i te Fatu.

Mai te mea eita tatou e tutava i te ti'aturi, e riro ia tatou mai te taata tei tatara i te hoê lamepa ma te faahapa i muri iho i te lamepa no te oreraa e horo'a mai i te tahi mori.

Ua hitimahuta e ua oto iho nei au i te faaoraraa i te hoê o tei mau i te Auhahu'araa a Aarona o tei faate'ote'o ia'na e ua faatea ê atu ia'na iho i te Atua. Ua parau oia, 'Mai te mea e heheu mai te Atua Ia'na iho ia'u, i reira ia vau e ti'aturi ai. A tia'i ai au i taua taime ra, e imi ia vau i te parau mau ma te ti'aturi i to'u iho ite e te paari no te tauturu ia'u ia taa i te mea e ti'a ia'u ia rave ».

Aita vau i ite i te mau mana'o o teie tamaiti apî, ua oto râ vau no'na. Ua 'oi-oi roa oia i te pato'i i te mau horo'araa ta te Fatu i pûpû atu ia'na. Ua tatara teie tamaiti apî i te lamepa e e au ra ua maururu oia i to'na iteraa maramarama e aore e mori.

E mea oto, e au ra ua riro te reira ei huru au-roa-hia e te taata atoa i teie mahana. Ahani e nehenehe ia tatou ia tuu atu i ni'a i te Atua te hopoi'a no te faaite i te parau mau, e mana'o ia tatou e nehenehe ta tatou e faatano ia tatou iho i te faairoraraa i te mau faaueaa a te

Atua e mea faufaa e te haapa'oraa i to tatou auraa e to tatou Metua i te Ao ra.

E te mau taea'e, te haapapû atu nei au : e aore e hanahanaraa aore râ e maereraa i te riroraraa ei taata pato'i-to'i. E mea ohie te ti'aturi-ore-raa—e nehenehe ta te mau taata atoa e na reira. Na te oraraa haapa'o e titau i te puai morare, te haamo'araa e te itoito. Ua hau atu te faahiahia o te feia o te tape'a maite i te faaroo i te feia o te fe'aa ia tupu ana'e te mau uiraa aore râ haape'ape'araa taa-ore-hia.

Eita râ tatou e maere i te mea e ua haafaufaa ore hia te faaroo e te hoê sotaiete. E aamu roa to te ao no te pato'iraa i te mea tei ore i taahia e ana. E ahoaho taa ê ihoa râ ia taa i te mau mea ta te mata e ore e ite. Eiaha no te mea e eita e nehenehe ia tatou ia hi'o e to tatou mau mata tino e aita ia te reira e vai nei. Oia mau, « te vai nei te tahi atu â mau mea i te ra'i e i te fenua nei... tei mana'ohia » i roto i ta tatou mau buka, te mau ve'a aivanaa, e te mau mana'o o te ao.⁸ Ua î te ao i te mau mea hohonu e te maere—te mau mea e nehenehe e taahia na roto ana'e i te mau mata varua.

Te parau fafau no te ti'aturiraa rahi a'e

Ia ma'iti ana'e tatou i te ti'aturi, i te faaohipa i te faaroo e tae atu i te

tatarahaparaa, e i te pee i to tatou Faaora, o Iesu Mesia, te iriti ra ia tatou i to tatou mau mata varua i te mau mea nehenehe e ore roa e noaa ia tatou i te feruri. No reira e tupu ia to tatou ti'aturiraa e to tatou faaroo i te puai, e e mea rahi atu â te mau mea e itehia e tatou.⁹

Te mau taea'e, te faaite papû atu nei au e noa'tu i te mau taime fifi roa'e, e parau mai ia te Faaora ia tatou mai Ta'na i parau atu i te hoê metua tane i ni'a i te hoê poromu taatahia i Galilea, « Eiaha e mata'u, e faaroo noa mai ».¹⁰

E nehenehe ta tatou e ma'iti i te ti'aturi.

No te mea ia ti'aturi tatou e ite ia tatou i te maramarama.

E ite ia tatou i te parau mau.¹¹

E ite ia tatou i te hau.¹²

No to tatou ti'aturiraa, eita ia tatou e poia, e po'ihâ faahou.¹³ E na te mau horo'araa a te maitai o te Atua e faati'a ia tatou ia tape'a noa i to tatou faaroo e ia faa'i i to tatou varua mai te « hoê pape pihaa i te pihaaraa e tae noa'tu i te ora mure ore ra ».¹⁴ E ite ia tatou i te oaoa mau mure ore.¹⁵

No reira, e to'u mau hoa here e, e to'u mau taea'e here i roto i te autahu'araa a te Atua :

A faaitoito i te ti'aturiraa

Eiaha e mata'u, a faaroo noa mai.

A riro mai ia Daniela te huru.

Te pure nei au e ia ite tatou ta-ta'itahi—te feia apî e te feia paari—i te puai faapîhia, te itoito e te hinaaro ia ti'aturi. Na roto i te i'oa o to tatou Fatu, o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Herodotus, *The History of Herodotus*, trans. George Rawlinson, 4 vols. (1875), 1:244.
2. Ua taorahia o Sadaraka, Meseka, e Abede-nego i roto i te hoê umu auahi ura (hi'o Daniela 3).
3. Daniela 2:19.
4. Hi'o Daniela 2.
5. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 52:40.
6. Hi'o Te Ohipa 10:34-35.
7. Alama 32:27.
8. William Shakespeare, *Hamlet*, ha'utiraa 1, tuhaa 5, reni 167-68.
9. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 50:24.
10. Mareko 5:36.
11. Hi'o Moroni 10:3-5.
12. Hi'o Isaia 26:3.
13. Hi'o Ioane 6:35.
14. Ioane 4:14.
15. Hi'o 2 Nephi 2:25.

Na te peresideni Henry B. Eyring
Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

E ere o outou ana'e ra i roto i te ohipa

A fanuu ai outou mai te hoê taviniraa autahu'araa i te tahi, e ite ia outou e, tei roto te Fatu i te ohipa i piha'i iho ia outou.

E te mau taea'e, ua maururu roa tatou no te piiraa te Fatu ia Elder Ronald A. Rasband, Elder Gary E. Stevenson, and Elder Dale G. Renlund ei aposetolo na te Fatu ra o Iesu Mesia. Te paturu nei tatou ia ratou ma to tatou aau, ta tatou mau pure e to tatou faaroo.

Ua ite tatou i to ratou faito aravihi rahi. Noa'utu râ, e hinaaro ratou i te mana'o haapapû i roto i to ratou piiraa, mai ia tatou atoa e, tei piha'i iho te Fatu ia ratou i roto i Ta'na ohipa. E hinaaro te diakono apî roa a'e i teie ti'aturiraa, mai te tahu'a rahi paari atoa e farii i te hoê piiraa apî.

E tupu mai taua paairaa ra a ite mai ai outou e, ua piihia outou e Ta'na mau tavini. Ta'u nei parau faaitoito, no te tautururaa ia ia ite outou e, ia rave outou i ta outou tuhaa, e tuu mai te Fatu i To'na mana i roto i ta outou tautooraa.

Noa'utu â te piiraa e farii tatou i roto i te basileia o te Fatu, titauphia te haro'aro'araa rahi atu â i to te taata nei e te mau mana rahi atu â i to tatou iho nei. E titau te reira mau piiraa i te tauturu no ô mai i te Fatu, o te tae mai iho. E ite te diakono apî e, e parau mau te reira, e e tamau noa oia i te haapii na roto i te mau matahiti.

Tei ô nei hoê o to'u mau mootua tamaroa, o ta'na purerua autahu'araa matamua teie. Ua faatoro'ahia oia ei diakono a ono mahana noa. Te tia'i ra paha oia i te opereraa i te oro'a i teie sabati i muri nei ei ohipa matamua na'na i roto i ta'na hopoi'a autahu'araa. Ta'u nei pure, oia ho'i, ia hi'o oia i te reira taima i to'na faito mau.

E mana'o paha oia e, ta'na ohipa na te Fatu, o te opereraa ia i te oro'a i te taata e parahi ra i roto i te purerua oro'a. E ere râ te rave-noa-raa i te pane e te pape te fâ a te Fatu. O te haapa'o râ i te hoê fafauaraa e faahaere ia ratou

i ni'a i te e'a e tae atu ai i te ora mure ore. E no te faatupu i te reira, titauphia ia horo'a te Fatu i te hoê ohipa haaputapûraa varua i te taata ta te diakono e opere ra i te oro'a.

Ua ite a'enei au i te reira i te tupuraa i roto i te hoê pû utuuturaa a pi'o ai te hoê diakono no te horo'a i te farii faraoa i te hoê vahine rouru hinahina. Ua hi'o oia i te faraoa mai te mea ra e e tao'a faufaa rahi. Aita roa e mo'ehia ia'u to'na mata ataata a rave ai oia i te oro'a e i muri iho ua tupa'ipa'i marû noa i te upo'o o te diakono ma te parau huru puai atoa râ e, « Maururu roa ! »

Ua rave noa ho'i taua diakono ra i ta'na hopoi'a autahu'araa. Tera râ, ua faarahi te Fatu i ta'na tautooraa. Ua ite-maitai-hia e, te haamana'o ra teie tuahine i te Faaora a faaite ai oia i to'na maururu no te taviniraa a teie diakono. Ua ite papû teie vahine na roto i to teie diakono horo'araa i te oro'a ia'na e e vai mai ia te Varua i roto ia'na. Aita oia i vai oia ana'e ra i taua mahana ra. Aita atoa te diakono i vai ona ana'e ra i roto i ta'na taviniraa ha'ihai.

Eita paha te haapii i roto i te Autahu'araa a Aarona e ite e, ia hahaere oia e haapii i te hoê utuafare, e hoa oia no te Fatu i roto i Ta'na ohipa. Te haamana'o noa nei â vau i te iteraa haehaa o te hoê tamaroa, e taea'e hahaere tei haere mai i to matou fare. Ua haapapû mai te Varua i ta'na mau parau ia'u e i to'u nei utuafare. Aita paha oia e haamana'o ra i te reira mahana, o vau râ, oia ia.

E faarahi faahou â te Fatu i te tautooraa a teie tamaroa i te taima e piihia ai oia ei tahu'a. Te bapetizoraa matamua ta'na e rave, no te hoê paha, taure'are'a aita ona i mâtau. E pe'ape'a paha oia mai te mea e parau anei oia i te mau parau tano e e rave ti'a anei oia i te oro'a.

E faarahi râ te Fatu, o ta'na e tavini ra, i ta'na piiraa. Ua ma'iti te taata ta'na i bapetizo ia haere na ni'a i te e'a e tae atu i te ora mure ore. E rave ia te Fatu i Ta'na tufaa rahi a'e. Ua na reira Oia no'u i te hoê taima a parau ai te hoê tamaiti ta'u i bapetizo, i roto i to'u nei tari'a ma te roimata e tahe ra i to'na na mata e « Ua mâ vau. Ua mâ vau. »

A faanuu ai outou mai te hoê taviniraa autahu'araa i te tahi, e ite ia outou

Oslo, Norevetia

e, tei roto te Fatu i te ohipa i piha'i iho ia outou. Ua haapii mai au i te reira na roto i te farereiraa i te hoê peresideni pŭpŭ peresibutero i roto i te hoê amuiraa tŭtŭ a rave rahi matahiti i teie nei. I roto i te amuiraa ua faaitchia mai hau atu i te 40 i'oa o te mau taea'e e farii ra i te Autahu'araa a Melehizedeka.

Ua fariu mai te peresideni tŭtŭ ia'u e ua parau mărŭ mai, « Teie mau taea'e e tano ei peresibutero, e mau taea'e paruparu ana'e ratou paatoa ». No to'u maere, ua ani au i te peresideni e aha ra ia ta'na faanahoraa no te faaora i teie mau taea'e.

Ua toro oia i to'na rima i ni'a i te hoê taure'are'a i muri roa mai i te fare pureraa. E ua na ô mai ra, « O ona. Te rahiraa o teie mau taea'e, ua faaho'ihia mai ia e taua peresideni peresibutero ra ». Te parahi ra oia i ni'a i te parahiraa hopea, e ahu mahana noa to'na, afaro te avae i mua ia'na, te tahi i ni'a i te tahi, e to'na tiaa faaapu mutumutu.

Ua ani au i te peresideni titi e, ia farerei au ia'na i muri a'e i te amuiraa. I to maua farereiraa, ua parau vau i teie taure'are'a to'u maere i te mea ta'na i rave e ua ani au e nahea to'na raveraa. Ua haapee oia i to'na ta'pono i ni'a. Aita oia i hinaaro rii a'e ia parauhia e o ona te tumu.

I muri iho ua parau mărŭ mai oia, « Ua mătau vau i te mau tane paruparu atoa i roto i teie oire. E pereoo uta to te rahiraa o ratou. E pereoo uta atoa to'u. E horoi au i to'u pereoo uta i te vahi e horoi ratou i to ratou pereoo. Ua riro mai ratou i muri iho ei mau hoa no'u.

« I muri iho e tia'i au i te taime e tupu te hoê fifi i roto i to ratou oraraa. E tupu iho te reira. E faati'a mai ratou ia'u. E faaroo vau e eita vau e imi i te hape. E ia parau ana'e ratou e, 'E mea hape e vai ra i roto i to'u nei oraraa. I to'u mana'o, te vai ra te tahi faito maitai a'e.' E parau vau ia ratou i te mea ta

taime e ti'a ai ia outou ia ti'aturi e, no To'na iteraa e, e rave outou i ta outou tufaa ohipa, ua pii Oia ia outou na roto i Ta'na mau tavini haamanahia. Ua riro te faaroo i to'na piiraa mai roto mai i te mau tavini a te Fatu ei mea faufaa rahi roa i roto i te taviniraa misionare a te papa o to'u nei papa ruau Henry Eyring.

ratou e ere ra e te vahi e ite ratou i te reira. E ti'aturi mai ratou ia'u i te tahi taime, e ia na reira ratou, e rave au ia ratou na muri ia'u ».

Te ite ra outou e, no te aha oia i vai haehaa noa'i. No te mea ua ite oia e ua rave oia i ta'na tuhaa iti e ua rave te Fatu i te toe'a. Na te Fatu i haaputapŭ i te aau o taua mau taata ra i roto i to ratou mau fifi. Na te Fatu i horo'a ia ratou i te mana'o e, te vai nei te tahi atu mea maitai a'e no ratou e te tahi ti'aturiraa e e itehia te reira ia ratou.

Teie tamaiti apŭ—mai ia outou ato'a —e tavini ia na te Fatu, tei ti'aturi noa e mai te mea e rave oia i ta'na tufaa iti, e tauturu ia te Fatu i taua mau taata ra ia ho'i i te fare e i te poupou o Ta'na ana'e e nehenehe e horo'a ia ratou. Ua ite atoa teie taata e ua pii te Fatu ia'na ei peresideni no te pupu peresibutero no te mea e rave atu oia i ta'na tufaa ohipa.

Te vai ra te taime i roto i ta outou taviniraa eita e noaa ia outou te manui'araa rahi e ite-mata-hia mai ta teie peresideni apŭ no te pupu peresibutero. Tera ia te

Ua bapetizohia oia i te 11 no mati 1855 i St. Louis, i Missouri. I muri noa iho, ua faatoro'a o Erastus Snow ia'na i te toro'a tahu'a. Ua pii te peresideni o te titi no St. Louis, o John H. Hart, ia'na ia tavini i te hoê misioni i te Nunaa Cherokee i te 6 no atopa.¹ Ua faatoro'a-hia oia ei peresibutero i te 11 no atopa. Ua tere atu oia na ni'a i te puahorofenua no te misioni i roto i te Nunaa Cherokee i te 24 no atopa. E 20 matahiti to'na, e hitu ava'e noa to'na faafariuraahia mai.

Mai te mea te vai nei te tahi taea'e tei mau i te autahu'araa tei mana'o e aita to'na e aravihi aore rā ua ere oia i te hoê faaineineraa, o Henry Eyring ia. Te tumu ana'e i noaa ai ia'na te itoitō no te haere atu no te mea ia e, ua ite to'na aau e, ua pii te Atua ia'na na roto i Ta'na mau tavini haamanahia. O te tumu ia no to'na itoitō. O tera ia te tumu no to tatou itoitō i te tamau-noa-araa, noa'tu e aha to tatou piiraa i roto i te autahu'araa.

I muri a'e i to Elder Eyring taviniraa e toru matahiti fifi e i muri a'e i te

poheraa o te peresideni misioni, ua nominohia e ua paturuhia o Henry Eyring ei peresideni misioni i roto i te hoê rururaa tei tupu i te 6 no atopa 1858. Ua maere e ua hitimahuta oia mai te hoê diakono apî te huru. Ua papa'i oia, « E mea mana'o-ore-hia teie piiraa i taua ti'araa ra, no te mea râ o te hinaaro teie o te mau taea'e, ua farii ia vau ma te oaoa, ma te ite atoa i taua taima ra i to'u paruparu rahi e to'u aravihi ore ».²

Ua tere atura teie peresideni Eyring, i te mau fenua Cherokee, Creek e Choctaw i te matahiti 1859. Na roto i ta'na mau tautooraa, ua « tuu faahou » mai te Fatu, mai ta Henry i parau, « i te hoê numera i te Ekalesia ». Ua haamau oia e piti ama'a, tera râ, ua papa'i e « e mea iti roa te feia itoito i roto i teie ohipa ».³

Hoê matahiti i muri mai, ua faaruru Henry i te fifi e, aita te mau ti'a poritita i rotopû i te mau taata ta'na e tavini ra i faati'a faahou i te mau misionare Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ia rave i ta ratou ohipa. A feruri ai oia e aha te rave, ua haamana'o a'era oia i te parau a to'na peresideni tahito tei na ô mai e ti'a ia faaroa'tu oia i ta'na misioni e tae noa'tu i te matahiti 1859.⁴

I te ava'e atopa, i tera matahiti, ua papa'i o Henry i te Peresideni Brigham Young no te arata'iraa, aita râ oia i farii i te hoê pahonoraa i ta'na uiraa. Ua papa'i Henry, « No to'u oreraa i faaroo i te tahi

parau no ô mai i te peresideniraa o te Ekalesia, ua pii au i te Fatu na roto i te pure, ma te ani ia'na ia heheu mai ia'u to'na mana'o e to'na hinaaro no ni'a i to'u faaea-maoro-raa i roto i te misioni aore râ ia haere atu i Ziona na ».

Te parau faahou nei Oia : « Ua horo'ahia mai ia'u teie moemoeâ ei pahonoraa i ta'u pure. Ua moemoea vau e ua tae au i te Oire [no Roto Miti] e ua haere tia'tu vau i te piha toro'a [te peresideni Brigham] Young, i reira to'u iteraa ia'na. Ua parau atu vau ia'na : 'E [te Peresideni] Young, ua faaru'e au i ta'u misioni, ua haere mai au na ni'a i to'u iho mana'o, e mai te mea râ te vai nei te tahi hape i roto i teie tere, ua ineine au i te ho'i no te faaoti i ta'u misioni.' [I roto i te moemoea, teie ta te peropheta] i pahono mai: 'Ua faaea maoro oe, e mea maitai ia' ».

Ua papa'i Henry i roto i ta'na buka tamahana e, « No te mea ho'i e ua farii au i te mau moemoeâ na mua'tu o tei tupu, ua ti'aturi ia vau e, e tupu atoa teie, no reira ua haamata vau i te reira ihoa taima ia faaineine no te haere ».

Ua tae atu oia i te Oire no Roto Miti i te 29 no Atete 1860, ma te haere avae noa i te rahiraa o te taima. Piti mahana i muri mai, ua haere atu oia i roto i te piha toro'a a te peresideni Brigham Young.⁵

Teie ta'na i papa'i no ni'a i teie tere : « Ua farerei au i [te Peresideni]

Young, tei farii maitai mai [ia'u]. Ua parau vau ia'na, '[Peresideni] Young, ua haere mai au ma te ore i anihia, mai te mea e ua hape au, ua ineine au i te ho'i e faaoti i ta'u misioni.' Ua pahono mai [o Brigham Young] : 'E mea maitai roa... I imi noa nei matou ia oe ».

Ua faaite Henry i to'na oaoa ma te parau e, « Ua tupu ihoa ta'u nei moemoeâ ».⁶

Ua tae mai to'na oaoa na roto i te hoê haapapûraa e ua haa e ua tia'i na te Fatu i ni'a ia'na. Ua haapii oia i te mea parau mau no tatou paatoa—oia ho'i, ua faauruhia te mau tavini a te Fatu no te ite i te hinaaro o te Fatu. E ua haapapû o Henry Eyring i te mea ta'u atoa i ite : oia ho'i, e faauruhia te peropheta, ei peresideni no te autahu'araa, no te tia'i e no te atuatu i te mau tavini a te Fatu, e no te pii ia ratou.

Noa'tu e aha to outou piiraa i roto i te autahu'araa, ua mana'o paha outou i te tahi mau taima e aita te Metua i te Ao ra e tau'a nei ia outou. E nehenehe ta outou e pure no te ite i To'na hinaaro, e ma te hinaaro mau ia rave i *te mau mea atoa* Ta'na e ani mai ia outou ia rave, e farii ia outou i te hoê pahonoraa.

E faati'a te Metua i te Ao ra ia ite outou e ua ite Oia ia outou, e te mau ruuru nei Oia i ta outou taviniraa, e te ti'amâ ra outou i te parau fariiraa no ô mai i te Fatu o ta outou e hinaaro rahi i te faaroo: « Ua ti'a roa, e teie nei tavini maitai e te haavare ore, ua haapao maitai oe i tena na tao'a iti haihai, e faatiaau atu vau ia oe i ni'a iho i te mea rahi ; e haere oe i roto i te oroa oaoaraa a to Fatu ».⁷

Teie ta'u pure, ia haere atu te taea'e tata'itahi tei mau i te autahu'araa ma te faaroo e faaora i te mau varua atoa ta'na e tiaau nei. E amui mai te Atua i To'na puai i te mau tautooraa o Ta'na tavini. E putapû te aau o te mau taata no te rave i te mau ma'itiraa o te afa'i atu ia ratou i ni'a i te e'a o te evanelia ia tae i te poupou e ia faaatea ê atu i te oto.

Teie ta'u pure, ia ite te taea'e tata'itahi tei mau i te autahu'araa i te atu-atu here e te tia'i a te Metua i te Ao ra, a te Faaora e a te peropheta a te Atua i roto i to'na piiraa i roto i te autahu'araa.

Te faaite nei au i to'u iteraa papû taa ê e tei roto tatou i te taviniraa a te Fatu tei ti'a faahou mai, o Iesu Mesia. Te faaite papû nei au e ua pii Oia ia outou e ia'u nei i roto i Ta'na taviniraa ma te ite i to tatou mau aravihi e te tauturu e titauhia no tatou. E haamaitai Oia i ta tatou mau tutavaraa hau atu i ta tatou i mana'o, a horo'a ai tatou ia tatou atoa i roto i Ta'na taviniraa. Te faaite papû nei au e faauruhia te peropheta a te Atua, te peresideni no te taatooraa o te autahu'araa i ni'a i te fenua nei, e te Atua.

Te maururu nei au no te mau hi'oraa maitai o te mau taea'e no te autahu'araa i te mau vahi atoa. Te maururu nei te Metua i te Ao ra e te Faaora i te raveraa outou i ta outou tuhaa. Ua ite Raua ia outou, te hi'o nei Raua i ni'a ia outou e ua here Raua ia outou. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o « Minutes of the Conference », *St. Louis Luminary*, 13 no atopa 1855, 187.
2. Rata a Henry Eyring ia Brigham Young, 7 no atopa 1858, Brigham Young Office Files, Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia, Roto Miti.
3. Parau faataaraa a Henry Eyring i te Piha Toro'a a te Papa'i Aamu a te Ekalesia, Atete 1860, Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia, Roto Miti.
4. Rata a Henry Eyring ia Brigham Young, 9 no atopa 1859, Brigham Young Office Files, Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia, Roto Miti.
5. Hi'o President's Office Journals, Aug. 31, 1860, vol. D, 137, Brigham Young Office Files, Fare vairaa buka aamu a te Ekalesia, Roto Miti.
6. Mau haamana'oraa a Henry Eyring, 1896, typescript, 27-28, Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia, Roto Miti.
7. Mataio 25:23.

Na te peresideni Thomas S. Monson

Auraro i te ture

Te taata tei rahu ia tatou e o te here maitai nei ia tatou, ua ite Oia e, nahea tatou ia ora i to tatou oraraa e ti'a ai ia tatou ia farii i te oaoa rahi a'e e ti'a ia fariihia.

E au mau taea'e here, ua maururu roa vau i te ti'a-faahou-raa i rotopu ia outou. Ua faauruhia tatou i teie pô na roto i te mau parau tei faaroohia. Te pure nei au ia arata'i-atoa-hia vau i roto i te mau parau ta'u e parau.

E mea ohie roa ta'u parau poroi na outou i teie pô. Teie ia : *a haapa'o i te mau faaueraa.*

Aita te mau faaueraa a te Atua i horo'ahia no te haape'ape'a ia tatou e aore ra, no te tapea ia tatou eiaha ia oaoa. Are'a i te tahi pae, te vai ra ia. Te taata tei rahu ia tatou e o te here maitai nei ia tatou, ua ite Oia e, nahea tatou ia ora i to tatou oraraa e ti'a ai ia tatou ia farii i te oaoa rahi a'e e ti'a ia fariihia. Ua horo'a mai Oia ia tatou i te mau arata'iraa o te arata'i ia tatou ma te hau i roto i teie tere tahuti fifi pinepine, mai te mea e, e haapa'o tatou i te reira mau arata'iraa. Te haamana'o nei tatou i te mau parau o te himene matarohia : « Auraro i te ture ! E roaa mai te maitai e te hau ».¹

Ua nava'i te here o to tatou Metua i te ao ra ia tatou no te parau e : *Eiaha oe e haavare ; eiaha oe e eiâ ; eiaha oe e faaturi ; e aroha'itu i to taata tupu mai to aroha ia oe iho na ; e te vai atu ra.*² Ua ite tatou i te mau faaueraa.

Ua ite Oia e, ia haapa'o ana'e tatou i te mau faaueraa, e oaoa a'e to tatou oraraa, e i a'e to tatou oraraa, e e iti te fifi. E ohie a'e to tatou mau tamataraa e to tatou mau fifi ia amo, e e farii tatou i te mau haamaitairaa Ta'na i fafau mai. Tera râ, a horo'a mai ai Oia i te mau ture e te mau faaueraa ia tatou nei, ua faatia atoa Oia ia tatou ia ma'iti ia farii e aore râ, ia pato'i i te reira. Na ta tatou mau faotiraa no ni'a i te reira e faaau i to tatou hopearaa.

Te ti'aturi nei au e, ta tatou tata'itahi opuaraa hopea roa, te ora mure ore ia i mua i te aro o to tatou Metua i te ao ra e Ta'na Tamaiti o Iesu Mesia. No reira,

e mea titauhia ia tatou, i roto i to tatou oraraa nei, ia rave i te mau ma'itiraa o te arata'i atu ia tatou i taua opuaraa rahi ra. Ua ite râ tatou e, ua fafau roa te enemi ia'na eiaha tatou ia manuia. Te rohi tuutuu ore nei oia e to'na nuu no te tiahi i to tatou mau hinaaro parau ti'a. Ua riro ratou ei haamata'uraa teimaha e te tamau no to tatou faaoraraa mure ore ia ore tatou ia faaoti e ia haa tuutuu ore no te tapae i ta tatou fâ. Ua faaara mai te aposetolo Petero ia tatou e, « E haapa'o maitai ; te hahaere nei hoi to outou enemi o te diabololo, mai te liona uuru ra, i te imiraa i te taata e pau ia'na ra ».³

Noa'tu e, aita e taime i roto i to tatou nei oraraa ua haapaehia tatou i te faahemaraa, outou e te feia apî tamaroa, tei roto outou i te hoê faito matahiti fifi mau. Ua riro te mau matahiti o te apîraa ei mau matahiti no te papû ore te mana'o, no te feruriraa e, aita outou i tae'ahia te faito no te mau mea e titauhia ia outou, no te tamataraa ia roohia outou i mua i to outou mau hoa, e no te tamataraa ia faaô ia outou. E riro paha outou i te faahemahia ia faaiti i ta outou mau faatureraa e ia pee i te taatoaraa, ia ti'a hoi ia outou ia fariihia e te feia ta outou e hinaaro ra ei mau hoa no outou. Te taparu nei au ia outou ia vai paari noa, e ia vai ara noa i *te mau mea atoa* o te nehenehe e faaere ia outou i te mau haamaitairaa o te tau mure ore. Te mau ma'itiraa ta outou e

rave i ô nei e i teie taime, e faufaa mure ore ia to ratou.

Te tai'o nei tatou i roto i te 1 Korinetia e : « Rahi noa'tu â te huru o te reo i te ao nei ».⁴ Ua haatihia tatou i te mau reo taparuparu, te mau reo faahema, te mau reo faaooo, te mau reo taa ore, e te mau reo faaturori. Te parau atu nei au e, e mau reo *puai* teie. Te a'o atu nei au ia outou ia haamarû i te reira, e ia faauruhia râ outou na taua reo iti ha'iha'i ra, o te arata'i atu ia outou i te pe'ape'a ore. A haamana'o e, na roto i te mana, ua tuu te hoê taata i to'na na rima i ni'a iho i to outou upoo i muri a'e i to outou bapetizoraahia, no te haamau ia outou ei melo no te Ekalesia ma te parau e, « A farii mai i te Varua Maitai ».⁵ A iriti i to outou aau, tae roa'tu i to outou varua, i te ta'i o taua reo taa ê ra o te faaite papû mai i te parau mau. Mai tei fafauhia mai e te peropheta Isaiâ, « E na to outou taria e faaroo i te hoê reo [...] i te na ôraa e, teie te e'a, e na reira i te haere ».⁶ Te ti'aturi nei au e, e vai matara noa tatou, ia ti'a hoi ia tatou ia faaroo i teie reo tamahanahana, e reo arata'i o te paruru noa ia tatou.

Na te tau'a-ore-raa i te mau faaueraa i iriti i te e'a o te mea ta'u e faa'iro nei ei ino no to tatou nei anotau. Tei roto ia i te reira te ino o te peu faatiatia noa, te ino o te hoho'a faufau, te ino o te mau raau taero, te ino o te viivii i te pae morare, te ino o te haamaruaraa tamarii, ei faaiteraa noa i te tahi. Te

faaite mai nei te mau papa'iraa mo'a e, te diabololo « te [tumu] mau o teie mau mea ».⁷ Ua ite tatou e, o oia « te metua o te mau haavare atoa, ia haavare e ia haamatapo i te taata ».⁸

Te taparu nei au ia outou ia haapae i te mau mea atoa e faaere ia outou i to outou oaoa i ô nei i roto i te tahuti nei e i te ora mure ore i roto i te ao a muri a'e. Na roto i teie mau haavareraa, e arata'i te diabololo ia outou na ni'a i te hoê e'a pahee no te haamou ia outou mai te mea e, e faatia outou ia'na ia na reira. E tae paha outou i ni'a i te reira e'a pahee hou a ite ai outou e, aita e rave'a faahou no te tapea. Ua faaroo outou i te mau parau poro'i a te diabololo. Te pii mai nei oia ma te haavarevare e : *Hoê noa a'e taime, aita e fifi ; te na reira nei te mau taata atoa ; eiaha e faaea noa i roto i te peu tahito ; ua tau i te tau ; aita hoê taata e fifi ; no outou iho to outou oraraa*. Ua ite te diabololo ia tatou, e ua ite oia i te mau faahemaraa tei riro ei mea fifi no tatou ia haapae. E mea faufaa mau ia ara tamau noa tatou eiaha tatou ia topa i roto te reira mau huru havare e te reira mau huru faahemaraa.

E titauhia te itoitaito rahi no te vai haapa'o-noa-raa tatou i roto i te mau tura'ira'iraa e haere noa'tura i te rahiraa, e te mau faaururaa huna e haati nei ia tatou, e o te faahuru ê nei i te parau mau, o te vavahi nei i te maitai e te paieti, e o te tamata nei i te mono i te mau haapiiraa hohonu a te taata nei. Ahiri e, na te taata nei i papa'i i te mau faaueraa, tei te taata nei ia te ti'araa ia tau i te reira na roto i te hinaaro e aore ra, na roto i te faatureraa e aore ra, na roto i te tahi atu huru rave'a. Tera râ, na te Atua i horo'a mai i te mau faaueraa. E nehenehe ta tatou e tuu i te reira i te hiti na roto i te faaohiparaa i to tatou ti'amâraa. Eita râ ta tatou e nehenehe e *taui* i te reira, mai ia tatou atoa e ore e ti'a ia tau i te mau hopearaa e tae mai no te haapa'o-ore-raa e te ofatiraa tatou i te reira.

E mata na tatou ia ite e, to tatou oaoa rahi a'e i roto i teie oraraa, e tae mai ia te reira na roto i to tatou peeraa i te mau faaueraa a te Atua e te haapa'oraa i Ta'na mau ture! E mea au roa na'u te mau parau e itehia i roto i

te Isaia pene 32, irava 17 : « E o ta te parau ti'a ra ohipa, o te hau ia, e te hopea o te parau ti'a ra, o te pe'ape'a ore ia, e te ora e a muri noa'tu ». Taua huru hau ra, e taua huru ora ra, e tae mai ia na roto ana'e i te parau ti'a.

Eita e ti'a ia tatou ia faatia hoê vahiti noa a'e o te haapa'o ore i mua i te hara. Eita e ti'a ia tatou ia faati'a ia tatou iho ia ti'aturi e, e nehenehe ta tatou e haapa'o ore « maa vahiti noa » i te mau faaueraa a te Atua, no te mea, e nehenehe te hara e haru ia tatou i to'na rima auri, e e ohipa mamae rahi hoi i muri a'e no te iriti mai ia tatou. Te hiaai faatit'i o te raau taero, te ava, te hoho'a faufau e te peu viivii i te pae morare, te vai mau nei te reira mau mea, e fatata eita e nehenehe e ofati i te reira ma te aroraa u'ana ore e te tauturu ore.

Mai te mea e, ua hi'a te hoê o outou i roto i to'na tere, te haapapû atu nei au ia outou e, te vai ra te rave'a no te ho'i mai i muri. Ua parauhia taua rave'a ra, te tatarahapa. Noa'tu e mea etaeta te e'a, tei roto i te reira to outou faoraraa mure ore. E aha te mea e faufaa-rahihia a'e ai ta outou mau tautooraa ? Te taparu nei au ia outou ia faaoti i ô nei e i teie nei ia rave i te mau taahiraa e titauhia no te tatarahapa hope roa. Oioi

noa'tu outou i te rave i te reira, oioi noa'toa'tu outou i te ite i te hau e te marû e te ora i parauhia mai e Isaia.

Aita i maoro a'enei, ua faaroo vau i te iteraa papû o te hoê vahine tei faaatea ê i te e'a papû e ta'na tane, na roto i te ofatiraa i te mau faaueraa e te faaino-roa-raa i to raua utuafare, i roto i taua ohipa ra. Ia ite a'era râ raua tata'itahi i te ino o te hiaai faatiti, e te iteraa i te oaoa ore o to raua oraraa, e te faaino-atoa-raa i tei herehia e raua, ua haamata a'era raua i te tau. Ua taere rii te itehia te maitai o te tatarahapa, e i te tahi taime, e mea maema'e ia, tera râ, na roto i te tauturu a te feia faatere o te autahu'araa, e tae noa'tu i te tauturu a te utuafare e a te mau hoa maitai, ua ho'i faahou mai raua.

Te faaite atu nei au ia outou i te hoê tuhaa o te iteraa papû o teie tuahine no ni'a i te mana faaora o te tatarahapa : « Nahea hoê taata tei riro, mai te hoê mamoe mo'e tei haruhia e te [hara], ia ho'i mai i roto i teie hau e te oaoa ta maua e ite nei i teie nei ? Nahea te reira e tupu ai ? Te pahonoraa... na roto ia i te hoê evanelia maitai hope roa, hoê Tamaiti maitai hope roa e To'na tusia no'u... I te vahiti tei reira te pouri, te vai ra i teie nei te maramarama. I te vahiti tei

reira te mana'o paruparu e te mauui, te vai nei te oaoa e te ti'aturiraa. Ua haamaitahia maua i te maitai faito ore na roto i te tauraa o te nehenehe e tupu na roto ana'e i te tatarahapa, maoti te Taraehara a Iesu Mesia ».

Ua pohe to tatou Faaora no te horo'a ia outou e ia'u nei i taua haamaitairaa ra. Noa'tu e, e mea fifi te e'a, e parau mau râ te fafauaraa. Na ô atura te Fatu i te feia i tatarahapa :

« Ia uteute roa ta outou mau hara ra, e riro ia mai te hiona ».⁹

« E ore au e mana'o faahou i te reira ».¹⁰

I roto i to tatou oraraa e titauhia ia tatou ia faaamu i te mau iteraa papû puai na roto i te tuatapaparaa i te mau papa'iraa mo'a e na roto i te pureraa e i te feruri-hohonu-raa i te mau parau mau o te evanelia a Iesu Mesia. Mai te mea e, e tanuhia te reira ma te paari, e faauru ia to tatou iteraa papû no te evanelia, no te Faaora e no to tatou Metua i te ao ra i te mau mea atoa ta tatou e rave.

Te faaite papû nei au e, e mau tamaiti here ana'e tatou paatoa na to tatou Metua i te Ra'i ra, tei tonohia mai i ni'a i te fenua nei i teie mahana e i teie anotau no te hoê opuaraa, e tei horo'ahia mai te autahu'araa a te Atua ia ti'a ia tatou ia tavini ia vetahi ê e ia rave i te ohipa a te Atua i ni'a i te fenua nei. Ua faauehia mai ia tatou ia ora i to tatou oraraa ia ti'a ia tatou ia farii i taua autahu'araa ra.

E au mau taea'e e, e mata na tatou i te haapa'o i te mau faaueraa ! E mau utu'a nehenehe e te hanahana tei roto i te vairaa no tatou mai te mea e, e na reira tatou. Ia riro teie ei haamaitairaa no tatou, ta'u ia pure na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, to tatou faaora e to tatou Taraehara, amene. ■

TE MAU NOTA

1. « Auraro te Ture », *Te mau Himene*, n° 187.
2. Hi'o Exodo 20:1-17 ; Mataio 22:39.
3. 1 Petero 5:8.
4. 1 Korinetia 14:10.
5. Hi'o *Buka Arata'i 2: Faatereraa o te Ekalesia* (2010), 20.3.10.
6. Isaia 30:21.
7. 2 Nephi 26:22.
8. Mose 4:4.
9. Isaia 01:18.
10. Ieremia 31:34.

Na te peresideni Thomas S. Monson

Ei hi'oraa oe e ei maramarama

A pee ai tatou i te hi'oraa o te Faaora, tei ia tatou atura ia te rave'a no te riro ei maramarama i roto i te oraraa o te taata.

E au mau taea'e, e au mau tuahine here, ua oaoa roa vau i te ti'a-faahou-raa i rotopu ia outou. Mai ta outou i ite, mai to tatou haaputuputuraa i eperera ra, ua heva tatou i te faaru'eraa mai e toru o to tatou mau aposetolo here : te peresideni Boyd K. Packer, Elder L. Tom Perry, and Elder Richard G. Scott. Ua ho'i ratou i to ratou fare i te ra'i. Te mihi nei tatou ia ratou. Ua mauruuru ho'i tatou no to ratou hi'oraa no te here Mesia e no te mau haapiiraa faauru ta ratou i vaiiho mai ia tatou nei.

Te faatae nei tatou i to tatou here i to tatou nau aposetolo ap'i, Elder Ronald A. Rasband, Elder Gary E. Stevenson, e Elder Dale G. Renlund. maeva ia outou. E mau taea'e teie tei p'up'u ia ratou i te ohipa a te Fatu. Ua ineine maita'i ratou no te faa'i i te ti'araa teitei tei piihia ratou.

Aita i maoro a'enei, te tai'o ra vau e te feruri ra vau i ni'a i te mau papa'iraa mo'a, e e piti irava ta'u i tape'a mai. Ua m'atau maita'i tatou i teie nau irava. A tahi, no roto mai ia i te Haapiiraa i ni'a i te Mou'a. « Oia atoa to outou maramarama, ia anaana ia i mua i te aro o te taata nei, ia hi'o ratou i ta outou parau

maita'i, e ia haamaita'i i to outou Metua i te Ao ra ».¹ Te piti, o te ho'e ia irava tei puta mai a feruri ai au i te auraa o te irava matamua. Mai roto mai te reira i te episetole a Paulo ia Timoteo : « Ei [hi'oraa] oe na tei faaroo ra, i te parau, i te haere'a, i te aroha, i te huru o te aau, i te faaroo, i te viivii-ore ».²

I to'u mana'o, te faataa nei te piti o te irava i te tuhaa rahi no te haapa'oraa i te matamua. E riro tatou ei hi'oraa no tei faaroo ra na roto i te oraraa i te evanelia a Iesu Mesia i te parau, i te haere'a, i te aroha, i te huru o te aau, i te faaroo, i te viivii-ore. A na reira ai tatou, e anaana mai to tatou maramarama ia hi'o mai te mau taata.

Ua haere pauroa mai tatou i ni'a i te fenua nei e ua horo'ahia mai te Maramarama o te Mesia. A pee ai tatou i te hi'oraa o te Faaora e a ora ai mai Ta'na i ora e mai Ta'na i haapii mai, e ama mai teie maramarama i roto ia tatou no te haamaramarama i te e'a o te mau taata.

E ono huru ta te aposetolo Paulo i vauvau mai, e mau huru e faaanaana i to tatou maramarama. E hi'o na tatou i te reira tata'itahi.

E parau na mua vau i na huru toopiti matamua—te riroraa ei hi'oraa i te

parau e i te haere'a. Te mau parau ta tatou e faaohipa, e nehenehe te reira e faateitei e aore ra e haamauuiui e e faano. I roto i teie nei ao, i teie anotau, ua purara roa te parau tu'a'a (profane) e e au e, ua ati roa ia tatou i te mau maaraa puromu atoa. E mea fifi eiaha ia faaroo i te i'oa o te Atuaraa tei faahiti-faufaa-ore-hia e tei faatura-ore-hia. E au e, ua mau roa te mau parau faufau i roto i te afata teata, te mau hoho'a, te mau buka e te pehe. Te parau-hua-hia nei te mau parau tahitohito e te riri na te vaha maniania. E parau na tatou i te taata ma te here e te faatura, ma te vai ma'noa ta tatou mau parau e ma te haapae i te mau parau e te mau reo e haap'ep'e e e inoino mai te taata. E pee ana'e i te hi'oraa o te Faaora tei paraparau ma te huru faaoromai noa e ma te maita'i i roto i Ta'na tau taviniraa.

Bermejillo, Durango, Mehiko

Te huru ta Paulo i faahiti i muri iho, oia ho'i, te aroha, tei parauhia o « te hinaaro mau o te Mesia ».³ Te ti'aturi nei au e, te vai ra ati noa iho ia tatou te taata otahi, te taata ma'i e te taata tei fiu te aau. Tei ia tatou nei te rave'a no te tauturu ia ratou e no te faateitei i to ratou varua. Ua faatae te Faaora i te tia'i i roto i tei tapineva, e te puai i tei paruparu. Ua faaora Oia i te feia ma'i ; ua faahaere Oia i te pirio'i, ua ite te mata p'o, ua faaroo te tari'a turi. Ua faati'a atoa mai Oia i te taata mai te pohe mai. I roto i Ta'na tau taviniraa, ua toro Oia i te rima ma te aroha i te feia atoa i roto i te ati. Ia pee atu tatou i To'na hi'oraa, e mau oraraa ta tatou e haamaita'i, e to tatou atoa nei ho'i.

I muri iho, ei hi'oraa tatou i te huru o te aau. Ta'u nei tatararaa, oia ho'i, e tutava tatou ia roaa te maru, te maururu, te faaoreraa hapa e te hinaaro mau i roto i to tatou oraraa. E riro teie mau huru i te horo'a mai ia tatou i te ho'e varua e haaputapu i te oraraa o te taata ati a'e ia tatou. Ua fana'o vau na roto i te mau matahiti i te ohiparaa e te feia e rave rahi roa e varua mai te reira te huru. E mana'o taa e te tae mai ia ti'a tatou ia ratou ra, e mana'o e te hinaaro ia ohipa e o ratou e ia pee i to ratou hi'oraa. E anapanapa ratou i te Maramarama o te Mesia, o te tauturu nei ia tatou ia putapu i To'na here ia tatou.

Ei faahoho'araa no te iteraa te taata i te maramarama mai roto mai i te ho'e varua ma e te here, e faati'a atu vau i te ho'e aamu tei tupu a tau matahiti i teie nei.

I tera ra taime, te farerei ra te feia faatere o te Ekalesia i te mau ti'a no Ieruselema no te tau'aparau i te parau tarahu no te fenua i ni'a iho e patuhia ai te pu a te Ekalesia i Ieruselema. No te farii i taua mau parau faati'a ra, titauhia ia farii te Ekalesia eiaha te ohipa pororaa ia ravehia e to tatou mau melo e faaea

mai i te pu. I muri mai i te mau faaauraa, ua parau mai ho'e ti'a Iseraela tei matuu maita'i i te Ekalesia e to'na mau melo e, ua ite oia e faatura te Ekalesia i te faaauraa eiaha te ohipa pororaa. « Teie noa ra », ua parau oia no ni'a i te mau piahi e haere mai i reira, « e nahea pai tatou i te maramarama i roto i to ratou na mata ? »⁴ Ia anaana noa mai te reira maramarama taa e i roto ia tatou, ia itehia mai e ia auhia mai e te taata.

Te riroraa ei hi'oraa no te faaroo, te auraa ra, e ti'aturi tatou i te Fatu e i Ta'na parau. Te auraa ra, te vai ra e te aupuru nei ho'i tatou i te mau ti'aturiraa o te arata'i i to tatou mau mana'o e mau ohipa. E riro to tatou faaroo i te Fatu ra ia Iesu Mesia e i to tatou Metua i te Ao ra, i te faauru mai i te mau mea atoa e rave tatou. I roto i te taa ore o to tatou nei anotau, te umeumeraa o te mana'o e te arepurepuraa o te oraraa tamahana, e riro mai te faaroo haapa'o tamau ei tutau no to tatou oraraa. A haamana'o e, eita te faaroo e te feaa e vai i te ho'e a taime i roto i te feruriraa i te taime ho'e ra, o te a'ua'u te tahi i te tahi. Te parau faahou nei au i tei parau-noa-hia mai ia tatou—oia ho'i, no te roaa, e ia vai

noa ho'i te faaroo tei titauhia, e mea faufaa rahi ia tai'o, ia tuatapapa e ia feruri tatou i ni'a i te mau papa'iraa mo'a. E mea faufaa roa ino te paraparauraa i to tatou Metua i te Ao ra na roto i te pure. Eita ta tatou e nehenehe e tau'a ore i teie mau mea, te imi tuutuu ore nei ho'i te enemi e to'na nuu i te tahi area iti i roto i to tatou haana tama'i, te ho'e hape i roto i to tatou haapa'o maita'i. I parau te Fatu e, « A imi itoitaito noa, a pure noa i te mau taime atoa, e ia faaroo noa ho'i, e ohipa amui mai te mau mea atoa ei maita'i ».⁵

Te hopea, ei viivi ore tatou, te auraa ra, ua ma to tatou tino, te feruriraa e te varua. Ua ite tatou e, e hiero to tatou tino, e ia ravehia te reira ma te tura e te faatura. Ia faa'ihia to tatou feruriraa i te mana'o faateitei e te hanahana ma te faateata-noa-hia i te mau mea e haaviivii i te reira. No te faa'iro i te Varua Maita'i ei hoa tamau no tatou, titauhia ia vai ti'amâ tatou. Te mau taea'e e te mau tuahine, e faatae mai te vai-mâ-raa i te mana'o hau, e e faaineine te reira ia tatou ia fana'o i te mau parau fafau a te Faaora. I parau Oia e, « E ao to tei ma te aau, e ite ho'i ratou i te Atua ».⁶

*Ho'i mai nei taua taata êê ra—
Te anapanapa noa ra ta'na mori !
Tei ia'na ho'i te auahi tao'a rahi
E ua tu'ama mai i ta'u !⁸*

Te mau taea'e e te mau tuahine, e rave'a no tatou ia anaana i te mau mahana atoa ati a'e ia tatou, noa'tu â te huru o to tatou oraraa. A pee ai tatou i te hi'oraa o te Faaora, tei ia tatou atura ia te rave'a no te riro ei maramarama i roto i te oraraa o te taata, to tatou iho anei mau melo utuafare e mau hoa, te hoa rave ohipa, te mau taata tei farerei-noa-hia e aore râ te taata êê.

Te parau nei au ia outou tata'itahi, e tamaiti e e tamahine outou na to tatou Metua i te Ao ra. Mai mua mai i To'na aro outou i te haereraa mai i ni'a i te fenua nei no te hoê tau, no te anaana i te here e te mau haapiiraa a te Faaora e no te faaanaana ma te mata'u ore i to outou maramarama ia ite mai te taatoaraa. Ia hope te reira tau i ni'a i te fenua nei, mai te peu ua rave outou i ta outou tuhaa, tei ia outou ia te haamaita'iraa hanahana ia ho'i Ia'na no te ora e a muri noa'tu.

Auê ia tamarûraa te mau parau a te Faaora : « O vau te maramarama o teie nei ao : o te pee mai ia'u ra e ore ia e haere noa i te pouri, e maramarama ora ia to'na ».⁹ Te faaite papû nei au No'na. O Oia to tatou Faaora e te Taraehara, to tatou Arai i mua i te Metua. O Oia to tatou hi'oraa rahi e to tatou puai. O Oia « te maramarama o te anaana mai nei i roto i te pouri ».¹⁰ Tatou paatoa e faaroo nei i to'u reo, ia 'euhe tatou ia pee Ia'na, a riro ai ei maramarama anaana no to te ao, o ta'u ia pure na roto i To'na i'oa mo'a, oia ho'i Iesu Mesia te Fatu, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 5:16.
2. 1 Timoteo 4:12.
3. Moroni 7:47.
4. Hi'o James E. Faust, « Te maramarama i roto i to ratou mau mata », *Liahona*, Novema 2005, 20.
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 90:24.
6. Mataio 5:8.
7. Salamo 27:1.
8. Lon Woodrum, « Lamps », *The Lighted Pathway*, Atopa 1940, 17.
9. Ioane 8:12.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 6:21.

A riro noa ai tatou ei hi'oraa i roto i te parau, i te haere'a, i te aroha, i te huru o te aau, i te faaroo, i te viivii ore, e ineine ia tatou no te riro ei maramarama no to teie nei ao.

E parau atu vau ia outou paatoa, ia outou ihoa râ te feia apî, a faaatea e a faaatea roa teie nei ao i te mau parau tumu e te mau arata'iraa tei horo'ahia mai ia tatou e te Metua here i te Ao ra, e faaatea noa atoa tatou i te naho'a rahi no te mea e mea taa ê tatou. E faaatea tatou no te mea e oomo tatou i te ahu tano. E taa ê tatou no te mea aita tatou e faaohipa nei i te parau tû'a'â e aita tatou e rave nei i te mau mea e haamauiui i to tatou tino. E taa ê tatou no te mea te haapae nei tatou i te parau ha'uti ti'a ore e te mau parau faahaahaa. E taa ê tatou a faaoti ai eiaha e faa'i i to tatou feruriraa i te mau ma'itiraa rave'a haaparareraa viivii e te faaino, o te iriti ê i te Varua mai roto mai i to tatou fare e to tatou oraraa. Papû roa e, e faaatea tatou ia rave tatou i te mau faaotiraa pae morare—e mau ma'itiraa e piri i te mau parau tumu e te mau faatureraraa o te evanelia. Teie mau mea e faataa ê nei ia tatou i te rahiraa o to teie nei ao, e horo'a atoa mai ia i taua maramarama ra e taua varua ra e anaana atu i roto i te hoê ao te rahi noa atura te pouri.

E mea fifi rii ihoa ia vai taa ê e ia ti'a otahi i roto i te naho'a rahi. E mata'u

ihoa te taata i te mea e mana'ohia mai e te mea e parauhia mai. Teie te mau parau tamahanahana a te Salamo : « O Iehova to'u maramarama e to'u ora : o vai ho'i ta'u e mata'u atu ? o Iehova te tia'i ia'u ; e mata'u ho'i au ia vai ? ».⁷ A faariro ai tatou i te Mesia ei tumu no to tatou oraraa, e monohia to tatou mata'u i te itoito o to tatou ti'aturiraa.

Aita te oraraa e tere au noa, noa'tu â o vai tatou, e a taime ra, e mea teimaha rii te mau tamataraa e te mau fifi ta tatou e faaruru nei, e mohimohi rii to tatou maramarama. Atira noa'tu, na roto i te tautururaa a to tatou Metua i te Ao ra, apitihia i te tururaa o te tahi mau taata, e nehenehe ia tatou ia roaa faahou mai tera maramarama e faaanaana faahou â i to tatou e'a a horo'a ai i te maramarama tei titauhia paha no te tahi taata.

Ei faahoho'araa, teie te paraparau o te hoê pehepehe iti ta'u i tai'o a rave rahi matahiti i teie nei :

*E taata êê ta'u i farerei i te pô
Tei pohe ta'na mori.
Ua tape'a vau
No te tu'ama i ta'u mori i ta'na.*

*Paaina mai nei te tahi vero i muri
rii mai
E auene haere ihora to te ao.
E i te revaraa atu te mata'i
Ua pohe ta'u mori !*

Na Elder Ronald A. Rasband
No te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Te maere nei au

Ua patuhia to'u iteraa papû no Iesu Mesia na roto i te mau ohipa taa ê tei tupu i reira ho'i to'u iteraa i To'na here rahi no tatou tata'itahi.

E to'u mau taea'e e mau tuahine here na te ao atoa nei, te mau-ruuru nei au i te Peresideniraa Matamua no te ani-manihini-raa mai ia'u ia faaite i to'u nei iteraa papû haehaa i teie mahana Sabati. Na te mau parau a te hoê himene au-hia e te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei e faataa i to'u mau mana'o i teie taime :

*Te maere nei au i to Iesu nei aroha,
Ahoahoahia i To'na ra parau-ti'a,
Te maere nei au i pou mai ai te Mesia
na ni'a mai i To'na terono teitei roa
Te faatoro mai nei Iesu i To'na rima
Ia ora te mau tamarii mai ia'u nei,
No te fatu, te faaora e te faati'a...
E mea maere, maere ia'u nei.¹*

I te tahi mau mahana i ma'iri a'enei, ua farii au i te haamaita'iraa rahi ia farerei i te Peresideniraa Matamua e no te faarii i teie piiraa no ô mai i to tatou peropheta here, te peresideni Thomas S. Monson. Te hinaaro nei au e faaite atu ia outou paato'a i te puai e te here o te Peresideni Monson a parau mai ai oia ia'u e, « No ô mai teie piiraa i te Fatu ra o Iesu Mesia ».

Ua putapû roa to'u aau e ua ruru-taina vau i te feruriraa i te faufaa e te auraa o taua mau parau ra tei faahitihia ma te mārû e to tatou peropheta here.

E te peresideni Monson, peresideni Eyring, e peresideni Uchtdorf, te here nei au ia outou e e tavini au i te Fatu e ia outou ma to'u aau ato'a, to'u puai, to'u mana'o e to'u itoitaito ato'a.

Auê to'u here i te Peresideni Boyd K. Packer e o Elders L. Tom Perry e o Richard G. Scott. Te mihi rahi nei au ia ratou. Ua haamaita'ihia vau i te haapiiraahia e teie mau taea'e here. Eita roa e nehenehe ia'u ia riro mai ia ratou, te ti'a nei râ vau ma te hanahana i ni'a i to ratou tapono no

te tamau â i te fahaere te ohipa a te Fatu i mua.

Ia haamana'o ana'e au i te feia tei tauturu ia'u i riro mai ai au mai teie te huru, te mana'o nei au i to'u hoa faaipoipo marû e te mure ore, o Melanie. I roto i te rahiraa o te mau matahiti, ua tauturu oia ia'u ia riro mai te araea o te potera ei pipi maita'i a'e na Iesu Mesia. Ua paturu To'na here e ta'na tururaa ia'u, e oia ato'a ta maua mau tamarii e pae, to ratou mau hoa faaipoipo e ta maua mau mootua e 24. Te here nei au ia outou e to'u utuafare.

Mai ia Nephi i tahito ra, ua fanauhia vau e na metua maita'i i roto i te Ekalesia e mai te reira ato'a ratou e tae atu i te ono o te u'i na mua atu. To'u mau tupuna matamua tei tomo i roto i te Ekalesia no te fenua Peretane e Danemata ia. Ua horo'a taua mau tupuna matamua ra ia ratou paato'a no te evanelia a Iesu Mesia e ua vaiiho i te hoê faufaa aiâ no to ratou mau huaai ia pee atu. Te maururu nei au no e rave rahi mau u'i utuafare feia mo'a i te mau mahana hopea nei. Ua ite au e e fâ maita'i teie no tatou paato'a ia tutava.

Ua tauturu ato'a e rave rahi atu mau taata ia'u no teie piiraa apî. O to'u ia mau hoa mai to'u tamariiraa e to ratou utuafare, te feia faatere matamua, te mau orometua haapii, e te mau tauturu. E ti'a roa ia'u ia amui ato'a mai i te feia no roto i ta'u misioni

matamua i te mau tufaa fenua hitiaa-o-te-râ e ta matou mau misionare herehia tei tavini i roto i te misioni no New York—New York Apatoerau. Te haamauruuru nei au i te taato'araa o tei riro ei hoho'a e o tei haamaita'i i to'u oraraa.

Ua here roa vau i te taviniraa i piha'iho i to'u mau taea'e no te Hitu Ahuru. I te roaraa e 15 matahiti, ua tavini au i roto i te hoê o te mau pupu autahu'araa maita'i roa'e e te here i rotopu i te mau taea'e i roto i te Ekalesia. Mauruuru roa e to'u mau taea'e tavini here. I teie nei, e tavini ia vau i roto i te hoê pupu autahu'araa apî. E te perediseni Russell M. Nelson, mea hohonu roa to'u here ia oe e i te melo tata'itahi o te Pupu o te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo.

Ua haamaita'ihia te tuahine Rasband e o vau nei i te haereraa e farerei i te mau melo te roaraa e rave rahi piiraa i roto i te amuiraa e te mau misioni na roto i te ao nei. Ua here maua i te Feia Mo'a i te mau vahi ato'a ! Ua haapuai to outou faaroo i to maua nei faaroo, ua amuihia to outou iteraa papû i to maua nei iteraa papû.

I teie nei, mai te mea e nehenehe ia'u e vaiiho atu i te hoê parau poro'i ha'iha'i ia outou i teie mahana o teie ia : Ua parau te Fatu, « E aroha outou ia outou iho, mai ia'u e aroha'tu ia outou na ».² Ua ite roa vau e aore roa e ma'itiraa, e hara aore râ e hape ta outou aore râ ta te tahi ê atu e nehenehe e rave e tau i To'na here ia outou e ia ratou. Aita râ te reira e horo'a ra i te auraa e te faati'a aore râ te farii nei Oia i te hara-Ua papû ia'u e eita Oia e na reira—te auraa râ o te reira ia haere ia tatou i to tatou taata tupu ra ma te here e ia ani manihini ia ratou, ia taparu, ia tavini, e ia faaora ia ratou. Aita Iesu Mesia i haapa'o i te ti'araa, te toro'a e te oraraa o te taata no te haapii atu ia ratou i teie parau mau hohonu.

Ua uihia ia'u e rave rahi taima e, i afea râ vau i farii ai i to'u iteraa papû.

Aita vau e haamana'o ra i te hoê taima e aita vau i ti'aturi i te Metua i te Ao Ra e ia Iesu Mesia. Ua here noa vau ia raua mai te taima mai â ua haapii mai au no ni'a ia raua i ni'a i te mau turi o to'u metua vahine mehali, i te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a e te mau aamu no ni'a i te evanelia. Ua tupu taua

ti'aturiraa matamua ra i roto i te hoê iteraa e te iteraa papû o te hoê Metua here i te Ao Ra, o te faaroo e o te pahono i te mau pure. Ua patuhia to'u iteraa papû no Iesu Mesia na roto i te mau ohipa taa ê tei tupu i reira ho'i to'u iteraa i To'na here rahi no tatou tata'itahi.

Te mauruuru nei au no te Taraehara a to tatou Faaora e te hinaaro nei au mai ia Alama ia parau i te reira ma te pu a te Atua.³ Ua ite au e, e peropheta o Iosepha Semita na te Atua no te Faa-ho'i-faahou-raa mai, e e te Buka a Moromona, e parau ia na te Atua. E ua ite au e te peresideni Thomas S. Monson, e tavini mau e e peropheta ia na te Atua i ni'a i te fenua nei i teie mahana.

A pee ai tatou i to tatou peropheta, te pure nei au e ia vai te aroha i roto i to tatou mau aau no vetahi ê e ia riro tatou ei ite ora e ia « maere tatou i to Iesu nei aroha [no tatou] ». E ia vai « maere [te reira], maere ia [outou e] ia'u nei ». I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. « Te maere nei au », *Te mau Himene*, no. 111.
2. Ioane 13:34.
3. Hi'o Alama 29:1.

Na Elder Gary E. Stevenson
No te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te mau parau mau maramarama e te faufaa

Te faaho'iraa rahi a te Metua i te Ao ra no te oraraa i te mau tau ati rahi, o te ora-ato'a-raa ia tatou i roto i te îraa o te mau tau.

E te mau taea'e e te mau tuahine here, e rave rahi matahiti i teie nei te faatupu-raa-hia te amuiraa rahi, e aita te Peresideni Boyd K. Packer, e o Elders L. Tom Perry e o Richard G. Scott e parahi nei i muri noa mai i te terono e e paraparau i roto i teie mau tuhaa pureraa. E mea oto ia haamana'o ana'e tatou ia ratou, e te faaite ato'a nei au i to'u faatura ia ratou, noa'tu to ratou taa ê te tahi e te tahi, ua au maite râ ratou i roto i ta ratou faaiteraa e to ratou iteraa papû no Iesu Mesia e To'na Tara'ehara.

Taa ê atu i te reira, e itehia ia'u, mai ia outou ato'a, te puai i roto i te peresideni Thomas S. Monson e i roto i te patururaa ia'na ei peropheta, ei hi'o e ei heheu parau, e te faahiahia nei au i to'na itoito e to'na haapa'o maita'i i ta'na taviniraa ei aposetolo hau atu i te 50 matahiti faahiahia.

E no reira, i te poipoi mahana piti ra, i muri noa a'e i te hora 9 i te poipoi, a haamata ai te Episekopora e te hoê apooraa e te peresideniraa area no Asia tei tae mai i ô nei no te amuiraa, i piihia mai ai au ia farerei i te peresideni Monson, e to'na na tauturu. Tau taime i muri mai, a tomo ai au i roto i te piha

apooraa i piha'i iho mai i to'na piha toro'a, penei a'e e hi'oraa taiâ rii to'u a parahi ai au i te tahi pae o te amuraa, a paraparau mai ai oia ma te marû no te tamarû i to'u taiâ. Ma te hi'o ia'u ua parau mai oia e, e mea apî roa vau, e e hi'oraa apî a'e i to'u faito matahiti.

I muri iho, i roto i te tahi tau taime, ua faataa maira te peresideni Monson e, na roto i te hinaaro o te Fatu, e piihia vau i roto i te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti. Ua ani maira oia ia'u e, e farii

anei au i te reira piiraa; i muri a'e i to'u hutiraa i te aho ma te puai, no to'u maere rahi, ua pahono atura vau e, e. E i muri iho, hou a ti'a ai ia'u ia faaite i te mau mana'o horuhoru ato'a i roto ia'u, te rahiraa e mau mana'o ti'aturi ore e, e maraa ia'u, ua faaite mai te peresideni Monson ia'u e, e mea nahea oia i te piiraahia e rave rahi matahiti i teie nei, ei Aposetolo na te peresideni David O. McKay, i taua taime ato'a ra, ua ferruri ato'a oia e, eita e maraa ia'na. Ua haapii marû noa maira oia ia'u, « E te Episekopo Stevenson, e faati'a te Fatu ia ratou Ta'na e pii ». Ua riro teie mau parau marû a te hoê peropheta ei tumu no te hau, te marû i roto i te hoê hi'opo'araa mauiu ia'u iho, e ei tumu ato'a no te mau mana'o tamahanahana i roto i te mau hora oto rahi i te ao e te pô i taua taime ra.

Ua faaite atura vau i te mau mea ta'u i faataa'tu na ia outou i to'u hoa faaipoipo here, o Lesa, i muri a'e i taua mahana ra, ma te parahi maua i te hoê peho maniania ore i Temple Square, te hiero nehenehe e te fare menemene i mua ia maua. A tamata ai maua i te haroaroa e i te maramarama i te mau ohipa o taua mahana ra, ua ite a'era maua e, ua riro to maua faaroo ia Iesu Mesia e to maua ite i te faanahonahoraa rahi o te oaoa ei tutau no maua. Na te reira i turai ia'u ia faaite i to'u here rahi ia Lesa. O oia te tumu no te oaoa i roto i to'u oraraa, e ei tamahine faahiahia na te Atua. Ua riro to'na oraraa ei oraraa

tavini e te here faito ore i te mau taata ato'a. E rohi au ia vai ti'amâ noa i te haamaita'iraa o to maua taatiraa mure ore.

Te faaite nei au i to'u here rahi i ta maua nau tamaiti e maha e to ratou mau utuafare, e toru o ratou tei ô nei, e to ratou hoa faaipoipo nehenehe, te mau metua vahine no ta maua nau mootua e ono; te maha o te tamaiti, e misionare, ua farii ia i te parau faati'a taa ê no te ara noa i muri a'e i te hora taotoraa, e te mata'ita'i nei i teie amuiraa i piha'i iho i to'na peresideni misioni e te vahine a te peresiteni misioni i roto i te misioni no Taiwan. Ua here au ia ratou tata'itahi e e mea au na'u to ratou here i te Faaora e i te evanelia.

Te faaite atu nei au i to'u here i te melo tata'itahi o to'u utuafare: i to'u metua vahine e i to'u metua tane here, tei faaru'e mai i te matahiti i ma'iri a'e nei, tei ninii mai i roto ia'u i te hoê iteraa papû mai te mea ra e ua vai te reira i roto i ta'u mau haamana'oraa tahito ra. Te faatae ato'a nei au i teie mauruuru i to'u taea'e, to'u mau tuahine e to ratou mau hoa faaipoipo maita'i e tae noa'tu i te fetii o Lesa, e rave rahi o ratou tei ô nei i teie mahana. Te faatae nei au i teie upea haamauruuru i te mau fetii atea, te mau hoa, te mau misionare, te feia faatere e te mau orometua i ni'a i te e'a.

Ua haamaita'ihia vau i te apitiraa e te mau melo o te Peresideniraa Matamua, te Tino ahuru ma piti, te Hitu ahuru e te mau peresideniraa rahi no te pupu tauturu. Te faaite nei au i to'u here e to'u faatura ia outou tata'itahi e te mau tuahine e te mau taea'e, e e faaitoito vau ia vai ti'amâ noa i teie apitiraa to tatou. Te fana'o nei te Episekopora faatere rahi i te hoê tahoêraa fatata mai to te ra'i. E mihi au i to'u apitiraa i te mau mahana ato'a i te Episekopo Gérald Caussé, te episekopo Dean M. Davies, e te feia tauturu.

Te ti'a'itu nei au i mua ia outou, ei faaite-papû-raa i te mau parau a te Fatu tei papa'ihia i roto i te tuhaa matamua o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau : « Ia porohia'tu te îraa o ta'u evanelia e te feia paruparu e te mea ite ore hoi i te mau hopea o te [fenua] nei, e i mua hoi i te mau arii e te feia faatere hau ».¹ Na mua a'e i teie mau parau, te vai ra te faahitiraa a te Fatu o te faaite nei i te here o te hoê Metua i Ta'na mau tamarii : « No reira, o vau o te Fatu no to'u iteraa i te ati rahi o te tae mai i ni'a i te mau taata o te ao nei, ua ti'aoro atu vau i ta'u tavini ia Iosepha Semita, tamaiti, e ua parau atura ia'na no roto mai i te ra'i, e ua horo'a atura i te mau faaueraa ia'na ra ».²

Ua paraparau mai to tatou Metua here i te ao ra e Ta'na Tamaiti, o Iehova, tei ite i te hopea mai te mata-mua mai,³ e ua haamau i te hoê tau tuuraa apî ei pato'iraa i te mau ino ta Raua i ite e, e tupu mai. Te parau ra te Aposetolo Paulo no ni'a i te mau ati e tupu mai « ei mau tau ati rah ».⁴ No'u nei, te parau nei te reira e, te faaho'iraa rahi a te Metua i te Ao ra no te oraraa i te mau tau ati rahi, o te ora-ato'a-raa ia tatou i roto i te îraa o te mau tau.

A oto ai au i ni'a i to'u mau aravihi ore i teie hepetoma, ua farii a'era vau i te hoê mana'o papû maita'i o tei faahapa ia'u e tei tamahanahana ato'a ia'u: ia faatumu vau eiaha i ni'a iho i te mea eita ta'u e nehenehe e rave, i ni'a iho râ i te mea e nehenehe ta'u e rave. E nehenehe ta'u e faaite papû i te ohie e te faufaa rahi o te mau parau mau o te evanelia.

Ua riro teie mau parau o ta'u i faaite e rave rahi hanere taime i te feia i roto i te Ekalesia e i te feia e rave rahi e ere i te melo : « Te Atua to tatou Metua here i te ao ra. E tamarii tatou Na'na... E oto Oia e o tatou ia mauiu ana'e tatou, e e oaoa Oia ia rave ana'e tatou i te mea ti'a. Te hina-aro nei oia e paraparau mai ia tatou, e e nehenehe ta tatou e paraparau Ia'na na roto i te pure aau tae ...

« Ua horo'a mai te Metua i te ao ra ia tatou, Ta'na mau tamarii, i te hoê rave'a... no te ho'i e ora i mua i To'na aro... I ropu i te faanahoraa a to tatou Metua [i te ao ra], o te Tara'ehara ia a Iesu Mesia ».⁵

Ua tonono mai te Metua i te ao ra i Ta'na Tamaiti i te fenua nei ia pohe no te mau hara a te mau taata ato'a. No teie mau parau mau maramarama e te faufaa, te faaite nei au i to'u iteraa papû e te na reira nei au na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:23.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:17.
3. Hi'o Aberahama 2:8.
4. 2 Timoteo 3:1.
5. *Ia Poro haere i Ta'u Evanelia : Hoê arata'i no te Ohipa misionare* (2004), 31-32.

Na Elder Dale G. Renlund
No te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Na roto i te mata o te Atua

No te tavini maitai ia vetahi ê ra, titauihia ia tatou ia hi'o ia ratou na roto i te mata o te metua, na roto i te mata o te Metua i te Ao ra.

Ea'u mau taea'e e a'u mau tuahine here, maururu no to outou patururaa mai ia'u i nanahi ra ei melo no te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo. E mea fifi roa ia faaite atu i te faufaa rahi o te reira no'u. Ua maururu taa'e au i te patururaa a na vahine faahiahia e piti i roto i to'u oraraa: ta'u vahine, o Ruth, e ta maua tamahine here, here, here, o Ashley.

Te faaite papû nei teie piiraa to'u i te parau mau o te faahitiraa a te Fatu i te

omuaraa o teie tau tuuraa : « Ia porohia'tu te îraa o ta'u evanelia e te feia paruparu e te mea ite ore hoi i te mau hopea o te ao nei ».¹ O vau te hoê o te reira feia paruparu e te mea ite ore hoi. Ahuru matahiti i teie nei, i te taime a pihia ai au ei episekopo no te hoê pa-roisa i te pae hitia o te râ o te mau Hau Amui no Marite, niuniu mai nei to'u tuaana paari rii a'e e te maramarama rii a'e ia'u. Na ô mai nei e, « e mea ti'a ia oe ia ite e, aita te Atua i pii ia oe no

te hoê a'e ohipa aore oe i rave. No oe, e mea papû e, ua pihia oe ma te hi'o-ore-hia te ohipa ta oe i rave. Ua pii te Fatu ia oe no te ohipa Ta'na e hinaaro ia rave na roto ia oe, e o te tupu mai te mea e, e rave oe na roto ana'e i Ta'na raveraa ». Te ite nei au e, teie ite paari no roto mai i te hoê tuaana, ua rahi roa'tu te tanoraa i teie mahana.

E tupu te hoê ohipa faahiahia i roto i te taviniraa a te hoê misionare mai te mea e, e ite oia e, te piiraa, e ere ia no ni'a ia'na ; no ni'a râ i te Fatu, Ta'na ohipa, e no ni'a i te mau tamarii a te Metua i te ao ra. Te mana'o nei au e, hoê â huru te reira no te hoê Apose-tolo. Teie piiraa, e ere no ni'a ia'u. No ni'a râ i te Fatu, Ta'na ohipa e no ni'a i te mau tamarii a te Metua i te ao ra. Noa'tu te huru o te ohipa e aore ra, te piiraa i roto i te Ekalesia, no te tavini ma te maitai, e ti'a i te hoê taata ia tavini ma te ite e, te mau taata ato'a ta tatou e tavini « e tamaiti e aore ra, e tamahine varua here ia na te mau metua no te ra'i ra, e, i roto i te reira ti'araa ... e huru, e e haere'a hanahana ia to'na ».²

I roto i to'u toro'a i mutaa iho ra, e taote aravihi au no te mafatu paruparu e te tauraa mafatu. No te rahi o te feia ma'i teimaha roa, ua ite au e rave rahi taata tei pohe. E parau hoata ta'u vahine e, e mea fifi roa ia riro ei taata ma'i na'u. I te mau faaooraa atoa na piha'i iho, ua roaa ia'u te ite no te arai i to'u mau mana'o pe'ape'a ia ore ana'e te ohipa e afaro. Na roto i te reira, ua ti'a ia'u ia tamarû i te mau mana'o oto e te pe'ape'a.

I te matahiti 1986, ua roohia te hoê tamaiti, o Chad to'na i'oa, i te ma'i mafatu paruparu, e ua farii te tauraa i to'na mafatu. E rave rahi matahiti to'na ora maitiraa. Ua rave o Chad i te mau mea atoa i ti'a ia'na ia rave ia maitai noa to'na ea e ia ora i te hoê oraraa matarohia. Ua tavini oia i te hoê misioni, ua rave i te ohipa, e ua riro oia ei tamaiti faaroo i to'na na metua. Tera râ, i te mau matahiti hopea o to'na oraraa, ua fifi roa oia, e e mea pinepine oia i te haere i te fare ma'i.

I te hoê ahiahi, ua hopoihia oia i te piha ati rû o te fare ma'i no te ma'i mafatu tei tupu. Ua rave maoro maua

Te mau ni'araa tii o te mau peresideni o te Ekalesia i roto i te Pû Amuiraa.

here nei au Ia'na. Te haamori nei au Ia'na. Te faaite nei au e, te vai mau nei Oia. Te faaite nei au e, o Oia tei Faatahinuhia, te Mesia. Ua riro vau ei ite no to'na maitai, To'na aroha e To'na here faito ore. Te amui nei au i to'u iteraa papû i to te mau Aposetolo tei faaite papû, i te matahiti 2000 ra e, « O Iesu te Mesia ora, te Tamaiti pohe ore a te Atua ... O Oia te maramarama, te ora e te ti'aturiraa a to te ao nei ».⁸

Te faaite papû nei au e, I te hoê mahana i te matahiti 1820 i te tuhaa fenua no New York, ua fâ mai te Fatu tei ti'a faahou, e te Atua, to tatou Metua i te ao ra, i te peropheta Iosepha Semita, mai ta Iosepha Semita i parau ra. Ua na reira Raua. Tei ni'a i te fenua nei te mau taviri autahu'araa i teie mahana, o te tatara i te mau oro'a faaoraraa e te faateiteiraa. Ua ite au i te reira. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:23.
2. « Te Utuafare : E poroi i to te ao nei », *Liahona*, Nov. 2010, 129 ; tai'ohia e te Peresideni Gordon B. Hinckley ei tuhaa no ta'na parau poroi i roto i te pureraa rahi na te sotaiete tauturu tei faatupuhia i te 23 no Setepa 1995, i Salt Lake City, Utah.
3. Hi'o Mosia 18:8-10.
4. A hi'o, ei hi'oraa, Thomas S. Monson, « I tei faaorahia », *Liahona*, Tiurai 2001, 57-60 ; « Ta tatou hopoi'a no te faaora », *Liahona*, Atopa 2013, 4-5. Ua faahiti faahou mai te Peresideni Monson i teie mau haapiira i roto i ta'na parau poroi i te mau Huimana Faatere rahi i te ava'e setepa 30, 2015, ma ta faahaamana'o i te feia i putuputu mai e, te haapapû faahou ra oia i te parau poroi ta'na i horo'a i te mau Hui mana faatere rahi e te mau Hui ahuru area i roto i te mau apoora haapiiiraa i te amuiraa rahi no te ava'e eperera 2009.
5. Moroni 7:47.
6. Moroni 7:48.
7. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 18:27-28 :
« E e riro te Tino Ahuru e ma Pitie ei mau pipi no'u, e e rave hoi ratou i to'u nei i'oa ; e o te Tino Ahuru e ma Piti ia o te rave i to'u nei i'oa i nia iho ia ratou ma to ratou aau atoa.
« E mai te mea te hinaaro ra ratou i te rave i to'u nei i'oa ma to ratou aau atoa, ua parauhia ia ratou ia haere i roto i te ao paatoa nei no te poro haere i ta'u nei evanelia i te mau taata'toa ».
8. « Te Mesia Ora : Te Iteraa Papû o te mau Aposetolo », *Liahona*, Eperera 2000, 3. E faahitiraa te reira i onei, te faahoho'a nei au e te tuurima atoa nei au i teie api parau, te iteraa papû tei faaitehia e teie mau aposetolo.

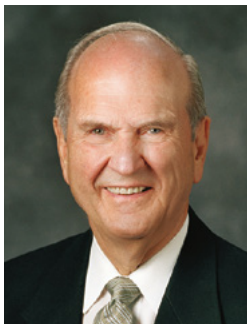
o to'u hoa ohipa no te faaho'i mai i to'na ohuraa toto. I te pae hopea, ua papû a'era e, eita o Chad e ora. Ua faaea maua i te ohipa, e ua faaoti a'era vau e, ua pohe oia. Noa'tu e, te vai ra te mana'o oto e te pe'ape'a, ua tape'a vau i te huru o te taata toro'a. Ua feruri au i roto ia'u iho e, « ua farii Chad i te aupururaa maitai. Ua ti'a ia'na ia ora maoro atu â ». Ua mutu râ taua mau mana'o pe'ape'a no'u ra i te taime a tomo mai ai to'na na metua i roto i te piha ati rû, e a ite ai i ta raua tamaiti te tarava noa ra i ni'a i te amuraa maa tapuraa. I taua taime ra, ua hi'o vau ia Chad na roto i te mata o to'na metua vahine e to'na metua tane. Ua ite a'era vau i to raua ti'aturiraa rahi no'na, to raua hinaaro rahi ia ora oia maa vahi iti a'e i te maoro, e maa vahi iti a'e i te maitai. Na roto i taua iteraa ra, ua haamata ihora vau i te ta'i. Ua taui te ohipa i taua taime ra, e na roto i te here, eita e mo'ehia ia'u, ua tamahanahana mai na metua o Chad ia'u.

Te ite nei au i teie nei e, i roto i te Ekalesia, no te tavini maitai ia vetahi ê ra, titauhia ia tatou ia hi'o ia ratou na roto i te mata o te metua, na roto i te mata o te Metua i te ao ra. I reira ana'e e nehenehe ai ia tatou ia haamata i te haroaroa i te faufaa mau o te hoê varua. I reira ana'e e ti'a ai ia

tatou ia ite i te here o te Metua i te ao ra no Ta'na mau tamarii paato'a. I reira ana'e e nenehehe ai tatou e ite i te mana'o aupuru o te Faaora no ratou. Eita e hope roa ia tatou ia faaoti i ta tatou hopoi'a fafauhia ia oto e te feia e oto ra, e ia tamahanahana i te feia e hinaaro i te tamahanahana, maoti râ, e hi'o tatou ia ratou na roto i te mata o te Atua.³ Na teie hi'oraa e iriti i to tatou aau i mua i te pe'ape'a, te mata'u e te mafatu oto o vetahi ê. Tera râ, e tauturu mai e e tamahanahana mai te Metua i te ao ra ia tatou, mai na metua o Chad i tamahanahana mai ia'u tau matahiti i ma'iri a'e nei. Ei mata ite to tatou e ti'a ai, ei taria faaroo, e ei aau ite e, te rave ra anei tatou i te ohipa faaoraraa tei faaitoito-pinepine-hia mai e te Peresideni Thomas S. Monson.⁴

Mai te mea e, e hi'o tatou na roto ana'e i te mata o te Metua i te ao ra, ei reira tatou e faaîhia ai « i te hinaaro mau i te Mesia ».⁵ E ti'a ia tatou i te mau mahana ato'a, ia taparu i te Atua i teie here. Ua a'o mai o Moromona e : « No reira, e au mau taea'e here, e pure atu i te Metua ma te puai hope o te aau ia î outou i teie nei aroha, o ta'na i ho mai i te taata ato'a e pee mau i ta'na tamaiti ia Iesu Mesia ».⁶

Ma to'u aau ato'a, te hinaaro nei au ia riro ei pipi mau na Iesu Mesia.⁷ Te

Na President Russell M. Nelson

Peresideni no te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

E reo taparu i to'u mau tuahine

Te titau nei matou i to outou puai, to outou faafariuraa, to outou ti'aturi, to outou aravihi i te faatere, to outou paari, e to outou reo.

Elders Rasband, Stevenson, e Renlund, matou, to outou mau taea'e, te farii poupou nei matou ia outou i roto i te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo. Te haamauruuru nei matou i te Atua no te heheuraa o Ta'na i horo'a i To'na peropheta, te peresideni Thomas S. Monson.

E te mau taea'e e te mau tuahine, i to tatou farereiraa i roto i te amuiraa rahi a ono ava'e i ma'iri a'e nei, aore hoê o tatou i feruri e, e tupu mai te mau tauraa o te haaputapû i te Ekalesia taato'a. Ua vauvau mai o Elder L. Tom Perry i te hoê parau poro'i puai no ni'a i te ti'araa mono ore o te faaipoiporaa e o te utuafare i roto i te faanahoraa a te Fatu. Ua maere tatou tau mahana i muri mai, i to tatou iteraa i te ma'i mariri aitaata tei faataa ê ia'na ia tatou.

Noa'tu e ua haere noa te ea o te peresideni Boyd K. Packer i te fifiraa, ua tamau noa oia i te « rohi itoitoe » i roto i te ohipa a te Fatu. E mea paruparu roa oia i te ava'e eperera i ma'iri a'e nei, noa'tu râ i te reira, ua hinaaro mau oia e faaite i to'na iteraa papû, oi vaivai a'e te aho. E no reira, e 34 noa mahana i muri a'e i te poheraa o Elder Perry, ua

tomo ato'a'tu te Peresideni Packer na roto i te paruru.

Te mihi nei tatou ia Elder Richard G. Scott i roto i ta tatou amuiraa rahi i ma'iri a'e nei, tera râ, ua feruri tatou i te faaiteraa puai no ni'a i te Faaora ta'na i faaite i roto i te mau amuiraa i mutaa ihora. E 12 noa mahana i ma'iri a'e nei, ua piihia o Elder Scott ia ho'i i te fare e ia tahoêhia i ta'na here o Jeanene.

Ua farii au i te haamaita'iraa ia parahi i piha'i iho i teie mau taea'e paa-to'a i roto i to ratou nau mahana hopea, ma te amui roa'tu i te mau melo o te utuafare fatata o te peresideni Packer e o Elder Scott, na mua noa a'e a faaru'e

mai ai raua. E mea fifi roa no'u ia feruri e, teie na hoa faufaa rahi e toru, teie nau tavini faahiahia o te Fatu, ua reva ê ia. To'u mihi ia ratou, aita e nehenehe ia parau.

A feruri ai au i ni'a i teie na ohipa mana'o-ore-hia, hoê mea ta'u i ite e o te ore roa e mo'ehia ia'u, o te mea ia ta'u i ite i roto i teie mau vahine e ora nei. Eita e mo'ehia ia'u te hau i itehia i roto i te tuahine Donna Smith Packer e te tuahine Barbara Dayton Perry a parahi ai raua i piha'i iho i ta raua na tane, teie na tuahine tei i te here, te parau mau e te faaroo mau.

A parahi ai te tuahine Packer i piha'i iho i ta'na tane i roto i to'na mau hora hopea, ua itehia i roto ia'na te hoê hau taa ê e ore e tae'ahia i te feruriraa.¹ Noa'tu e, ua ite oia e, to'na hoa here no te maororaa fatata e 70 matahiti, fatata i te reva, ua faaite oia i te hau o te hoê vahine tei i te faaroo. E au oia mai te hoê melahi, mai teie hoa i roto i teie hoho'a to raua i roto i te haamo'araa o te hiero no Brigham City, Utah.

Ua ite ato'a vau i te reira huru here e te faaroo i roto i te tuahine Perry. Ua ite-papû-hia to'na faaroo i ta'na tane faaipoipo e i te Fatu, e ua putapû roa to'u aau.

Mai taua mau hora hopea o ta ratou mau tane ra, e tae roa mai i teie mahana, ua faaite teie nau vahine aueue ore i te puai e te itoitoe ta te mau vahine haapa'o fafauraa e faaite tamau nei.² Eita e ti'a ia faito i te faaururaa e vai ra i roto i teie huru vahine, eiaha i ni'a noa i te mau utuafare, i ni'a ato'a râ i te Ekalesia a te Fatu, ei vahine faaipoipo, ei metua vahine e ei metua vahine

tupuna; ei mau tuahine e ei mama fetii; ei oremetua haapii e ei ti'a faatere; e ei mau hi'oraa hoa râ e ei mau paruru papû no te faaroo.⁵

Ua itehia te reira huru i roto i te mau tau tuuraa evelania ato'a mai te tau mai o Adamu e o Eva. E mea taa ê te mau vahine o teie tau tuuraa i te mau vahine o te tahi atu huru tau tuuraa, no te mea, e mea taa ê teie tau tuuraa i te tahi atu mau tau tuuraa.⁴ Na teie taa-ê-raa i horo'a mai i te mau haamaita'iraa e te mau hopoi'a.

E toru ahuru ma ono matahiti i ma'iri a'e nei, i te matahiti 1979, ua tuu mai te Peresideni Spencer W. Kimball i te hoê tohuraa rahi no ni'a i te mea ta te mau vahine haapa'o fafauaraa e faatupu i ni'a i te ananahi o te Ekalesia a te Fatu. Ua tohu oia e, « Hoê tuhaa rahi o te tupuraa o te Ekalesia i te mau mahana hopea nei, no te mea ia e, e rave rahi mau vahine maita'i o te ao nei... o te tomo rahi mai i roto i te Ekalesia. E tupu te reira na roto i te faaiteraa te mau vahine i te huru parau ti'a e te maramarama i roto i to ratou oraraa, e na roto i to ratou taa-ê-raa—ei mea oaoa—i te mau vahine o te ao nei ».⁵

E au mau tuahine here e, outou to matou apiti papû i roto i teie mau mahana hopea, te mahana ta te Peresideni Kimball i parau ra, o teie ia mahana. Outou te mau vahine ta'na i parau ra ! Na to outou viretu, te maramarama, te here, te ite, te itoitou, te huru, te faaroo e te oraraa parau ti'a, e huti mai i te mau vahine maita'i o te ao nei, e tae noa'tu i to ratou mau utua-fare, i roto i te Ekalesia i te hoê faito aore â i itehia a'e nei !⁶

Matou, to outou mau taea'e, te titau nei matou i to outou puai, to outou faafariuraa, to outou ti'aturi, to outou aravihi i te faatere, to outou paari, e to outou reo. Eita te basileia o te Atua e hope ti'a roa ia ore te mau vahine o te rave i te mau fafauaraa mo'a, e o te haapa'o i te reira, e mau vahine o te nehenehe e paraparau ma te puai e te mana o te Atua !⁷

Ua parau te peresideni Packer e:

« Te hinaaro nei matou i te mau vahine nahonaho e te mau vahine e nehenehe e faanahonaho. Te hinaaro

nei matou i te mau vahine aravihi i te faatere, o te nehenehe e faanahonaho e e arata'i e e faatere ; e mau vahine e nehenehe e haapii, e mau vahine e nehenehe e paraparau ma te mata'u ore ...

Te hinaaro nei matou i te mau vahine tei roto ia ratou te horo'a no te ite roto, o te nehenehe e hi'o i te mau mea e tupu ra i roto i te ao nei, e ia ite i te mau mea e ere i te mea papû e aore ra, te mau mea fifi, noa'tu te tu'iroo o te reira mau mea ».⁸

I teie mahana, te parau ato'a nei au e, te hinaaro nei matou i te mau vahine tei ite nahea ia rave no te faatupu i te mau mea faufaa na roto i to ratou faaroo, e tei riro ei mau paruru itoitou no te morare e no te mau utua-fare i roto i te hoê ao imi hara. Te hinaaro nei matou i te mau vahine haapa'o no te arata'i i te mau tamarii a te Atua i ni'a i te e'a fafauhia e tae atu ai i te faateiteiraa; te mau vahine tei ite nahea ia farii i te heheuraa na te taata iho, tei maramarama i te mana e te hau o te oro'a hiero; te mau vahine tei ite nahea ia farii i te tauturu no ô mai i te mau mana o te ra'i ra no te paruru e no te haapaari i te mau tamarii e te mau utua-fare; te mau vahine o te haapii ma te mata'u ore.

I roto i to'u oraraa taato'a, ua haamaita'ihia vau na taua mau huru vahine ra. Ta'u vahine tei faaru'e mai, o Dantzel, te hoê o taua huru vahine ra. E vai tamau noa to'u mauruuru no to'na huru faataui-oraraa i ni'a ia'u i roto i te mau tuhaa ato'a o to'u oraraa, tae roa'tu i ta'u mau tautooraa matamua i roto i te ohipa tapuraa mafatu.

E pae ahuru matahiti i ma'iri a'e nei, ua anihia ia'u ia tapu i te hoê tamahine iti na'ina'i, tei roohia i te ma'i mafatu teimaha roa. Ua pohe a'e na to'na taea'e paari i taua huru fifi ato'a ra. Ua taparu to'na na metua i te tauturu. Aita vau i ti'aturi rahi roa e, e faufaahia te reira tapuraa no'na, tera râ, ua fafau vau e, e rave au i te mau mea ato'a e ti'a ia'u ia rave no te faaora i to'na ora. Noa'tu ta'u mau tautooraa maita'i roa, ua pohe taua tamarii ra. I muri a'e, te afa'i faahou mai nei â teie na metua i te tahi atu tamahine ia'u ra, 16 ana'e ava'e te paari, tei fanau-ato'a-hia mai ma te

fifi i ni'a i te mafatu. E na roto â i ta raua aniraa, ua rave au i te tapuraa. Ua pohe ato'a teie tamarii. Ua oto roa vau i mua i te toru o te ati pohe i roto i te hoê utua-fare.

Ua ho'i au i te fare ma te oto rahi. Ua faatopa vau ia'u i ni'a i te tahua i roto i to maua piha faafaearaa, e ua ta'i au i taua pō taato'a ra. Ua parahi o Dantzel i piha'i iho ia'u, ma te faaroo ia'u ia parau tamau noa e, eita roa vau e rave faahou i te hoê tapuraa mafatu. E i te area hora 5 i te poipoi, ua hi'o maira o Dantzel ia'u e ua ui maira ma te marû, « Ua hope ta oe ta'iraa ?

Te tuahine Barbara Perry e Elder L. Tom Perry

No reira, a oomo i to oe ahu. A ho'i i roto i te piha ohipa. A ho'i i te ohipa ! Titauhia ia oe ia haapii â. Mai te mea e, e faaru'e oe i teie nei, e haapii ia vetahi ê na roto i te oto i te mea ta oe i ite a'e na ».

Aue to'u hinaaro i te hi'oraa atea, te aueue ore e te here o ta'u vahine ! Ua ho'i faahou vau i te ohipa e ua haapii faahou atu â. Ahiri aita te faaitoitaraa faauruhia a Dantzel, aita ia vau e tuva â i te ohipa tapuraa i te mafatu, e aita ia vau e ineine no te rave i te tapuraa i te matahiti 1972 tei faaora i te ora o te Peresideni Spencer W. Kimball.⁹

E te mau tuahine, te ite ra anei outou i te aano o to outou faaururaa ia paraparau ana'e outou i taua mau mea ra o te tupu mai i roto i to outou aau e to outou mana'o, i raro a'e i te arata'iraa a te Varua ? Ua faaite mai te hoê peresideni titi maita'i ia'u i te hoê apooraa titi i roto i te reira to ratou aparauraa i te hoê ohipa fifi. I te hoê

Te peresideni Boyd K. Packer e te tuahine Donna S. Packer

taime, ua ite a'era oia e, aita te peresideni paraimere i paraparau a'e, no reira, ua ui atura oia e, e mana'o anei to'na. Na ô mai nei oia e, « e te vai ra », e ua faaite maira oia i te hoê mana'o tei tau roa i te tereraa o te apooraa. Ua parau â te peresideni titi e, « a paraparau ai oia, ua faaite maira te Varua ia'u e, te parau nei oia i te heheuraa ta matou to te apooraa e imi nei ».

E au mau tuahine here e, noa'tu te huru o to outou piiraa, noa'tu te huru o to outou oraraa, te hinaaro nei matou i to outou mau mana'o, ta outou mau hi'oraa, e ta outou faaururaa. Te hinaaro nei matou ia parau outou ma te

taiâ ore i roto i te mau apooraa paroisia e te titi. Te hinaaro nei matou i te mau tuahine faaipoipo tata'itahi ia parau mai te hoê « apiti tauturu e te hope roa »¹⁰ ma te hoê outou e ta outou tane i te faatereraa i to outou utuafare. E mea faaipoipohia anei e aore ra, te vai otahi noa ra, tei ia outou na, e te mau tuahine, te mau aravihi taa ê e te hoê iteraa taa ê ta outou i farii ei horo'a no ô mai i te Atua ra. Eita matou te mau taea'e e nehenehe e tapiti i to outou faaururaa hoê roa.

Ua ite tatou e, te ohipa hopea roa e te rahi a'e o te poieteraa taato'a o te hamaniraa ia o te vahine!¹¹ E hinaaro matou i to outou puai !

E haere noa i te rahiraa te mau aroaraa i te Ekalesia, i ta'na mau haapiiraa tumu, e i te huru o to tatou oraraa. No reira, te hinaaro nei matou i te mau vahine e maramarama papû to ratou i te haapiiraa tumu a te Mesia e o te faaohipa i te reira maramarama no te haapii e no te tauturu i te faatupuraa i te hoê u'i paari i mua i te hara.¹² Te hinaaro nei matou i te mau vahine o te nehenehe e ite i te inoino i roto i to'na mau huru ato'a. Te hinaaro nei matou i te mau vahine tei ite nahea ia roaa te mana ta te Atua i faataa no te feia o te haapa'o i te fafauraa, e o te faaite i to ratou mau ti'aturiraa ma te papû

e te aroha. Te hinaaro nei matou i te mau vahine itoito e te haroaroa mai te metua vahine ra ia Eva.

E to'u mau tuahine here e, aore e mea faufaa'tu no to outou oraraa mure ore maori râ, to outou iho faafariuraa. E parauhia e, ua faafariuhia, te mau vahine haapa'o i te fafauraa—to'u hoa here ato'a, o Wendy—o te rahi noa te ite-papû-hia to ratou oraraa parau ti'a, i roto i te hoê ao e ino noa'tura i te pae morare, e o te itehia ei oraraa papû e te taa ê ma te oaoa rahi a'e.

No reira, i teie mahana, te taparu nei au i to'u mau tuahine o te Ekalesia a Iesu Mesia i te mau Mahana Hopea nei ia faanuu i mua ! A rave i to outou parahiraa haamanahia e te faufaa i roto i to outou utuafare, i roto i to outou oire, e i roto i te basileia o te Atua—hau atu i ta outou i rave noa na. Te taparu nei au ia outou ia faatupu i te parau tohu a te Peresideni Kimball. E, te fafau atu nei au ia outou, na roto i te i'oa o Iesu Mesia e, mai te mea e na reira outou, e faarahi te Varua Maita'i i to outou mana faauru i te hoê faito aità i itehia a'e nei !

Te faaite papû nei au i te vairaa mau o te Fatu ra o Iesu Mesia e to'na mana faaora, te tara'i, e te haamo'a. E, ei Aposetolo Na'na, te haamaururu atu nei au ia outou, e to'u mau tuahine here e, e te haamaita'i atu nei au ia outou ia tupu outou e tae roa'tu i to outou faito hopea, no te faatupu i te faito o to outou hamani-raa-hia, na roto i to tatou haereraa ma te tapea te rima i roto i teie ohipa mo'a. Ia amuihia tatou, e tauturu tatou i te faaineineraa i te ao nei no te tae-piti-raa mai o te Fatu. Te faaite papû nei au i te reira, ei taea'e no outou, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Philipi 4:7.
2. Tei roto te parau no te roi mata—i te haapa'oraa i te mau faauerua ia oto no te feia ta tatou e here nei i te taime e haafeti'ahia ratou mai roto atu i teie oraraa (hi'o PH&PF 42:45).
3. Hi'o i te faaururaa a Rebeka i ni'a ia Isaaka e ta raua tamaiti o Iakoba i roto i te Genese 27:46; 28:1-4.
4. Hi'o Joseph Fielding Smith, *Answers to Gospel Questions*, comp. Joseph Fielding Smith Jr., 5 vols. (1957-66), 4:166. Faahaamana'oraa: Ua taoti'ahia te mau tau

tuuraa i mutaa iho ra mai te au i te hoê tuhaa iti na'ina'i o te ao nei e ua hope na roto i te taivaraa. Area i teie tau tuuraa, eita ia e taoti'ahia mai te au i te hoê vahie aore ra, mai te hoê tau. E faafi râ te reira i te ao, e tuati atu ai i ni'a i te tae-piti-raa mai o te Fatu.

5. *Tē mau haapiiraa e te mau Peresideni o te Ekalesia: Spencer W. Kimball* (2006), 222-23.
6. I to'u fanauraahia mai, tei raro mai te rahiraa melo o te Ekalesia i te 600 000 i te reira taima. I teie mahana, ua hau atu ia i te 15 mirioni. E tamau noa te reira numera i te haere i ni'a.
7. Ua parau o Joseph Fielding Smith i te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu, « E nehenehe ta outou e parau na roto i te mana, no te mea, ua tuu mai te Fatu i te mana i ni'a iho ia outou ». Ua parau ato'a oia e, ua horo'ahia i te Sotaiete Tauturu « te puai e te mana no te rave e rave rahi mau ohipa. Te ohipa ta ratou e rave, e ravehia ia na roto i te mana no te ra'i mai » (« Relief Society—Hoê tauturu no te autahu'araa », *Relief Society Magazine*, Jan. 1959, 4, 5). Ua faahiti-ato'a-hia teie faahitiraa parau na Elder Dallin H. Oaks i roto i te hoê a'oraa no te amuiraa, « Te mau taviri e te mana o te autahu'araa », *Liahona*, Me 2014, 51.
8. Boyd K. Packer, « The Relief Society », *Ensign*, Novema 1978, 8; hi'o ato'a M. Russell Ballard, *Counseling with Our Councils: Learning to Minister Together in the Church and in the Family* (1997), 93.
9. A hi'o Spencer J. Condie, *Russell M. Nelson: Peropheta, taote, Aposetolo* (2003), 153-56. Nota: I te matahiti 1964 ua faataa te Peresideni Kimball ia'u ei peresideni titi e ua haamaita'i ia'u ia topa te numera o te taata e pohe i roto i ta'u tutavaraa ia tapu i te tapoi o te uaua aorte. E mea iti o matou i ite i taua taima ra e, e va'u matahiti i muri mai, e rave au i te hoê tapuraa i ni'a i te Peresideni Kimball no te mono i te tapo'i o to'na uaua aorte.
10. « Ia paraparau ana'e tatou no ni'a i te faaiipoiporaa mai te hoê apitiraa, e paraparau ana'e tatou no te faaiipoiporaa mai te hoê apitiraa *hope roa*. Aita tatou e hinaaro i to tatou mau tuahine feia mo'a i te mau mahana hopea nei ia riro ei mau apiti *muhi ore noa* e aore ra, ei mau apiti *ta'oti'ahia* i roto te reira ohipa mure ore ! Ia riro outou ei apiti *tauturu* e te *hope roa* » (Spencer W. Kimball, « Te mau haamaita'iraa e te mau hopoi'a a te mau tuahine », *Ensign*, Nov. 1978, 106).
11. « Te mau opuaraa ato'a a te ao nei e te mau mea ato'a i roto i te ao nei, e riro ia ei mea faufaa ore mai te mea e, aita e vahine—te taviri i roto i te poieteraa a te autahu'araa » (Russell M. Nelson, « Te mau haapiiraa no roto ia Eva », *Ensign*, Nov. 1987, 87). « O Eva te ohipa hopea i hamanihia e te Atua, te amuitahiraa o te mau ohipa nehenehe ato'a o tei ravehia na mua'tu » (Gordon B. Hinckley, « Te mau vahine i roto i to tatou oraraa », *Liahona*, Novema 2004, 83).
12. A hi'o Russell M. Nelson, « Children of the Covenant », *Ensign*, Me 1995, 33.

Na Elder Gregory A. Schwitzer
No te Hitu Ahuru

A vaiiho i te ta'i o te puia tavevo

E hinaaro te ao nei i te pipi a lesu Mesia o tei nehenehe e horo'a i te poro'i no te evanelia ma te papû e no roto mai i te aau.

I teie tau ve'ave'a i ma'iri iho nei, ua faaea e piti na mootua tamaroa ta to'u nei vahine e ta'u i piha'i iho ia maua, a haere ai to raua na metua i te hoê faaoaoaraa tere pionie i roto i ta ratou titi. Ua hinaaro ta maua tamahine ia ite papû e, e haapiipii teie mau tamaroa i te piana noa'tu to raua atea i to raua utuafare. Ua ite oia e, ia faaea ana'e raua i te mau metua ruau ra, e ohie raua i te haamo'e i te haapiipii- raa. I te hoê avatea, ua faaoti au ia parahi i piha'i iho i to'u mootua tamaroa, 13 matahiti, Andrew, e ia faaroo ia'na ia ha'uti.

E mea peepee roa teie tamaiti, e e mea herehia e a'na i te mau hauti i rapae. E mea ohie ia'na ia rave pauroa i te taima no te imi haere i te mau pua'a e te tai'a. I to'na haapiipii- raa i te piana, e nehenehe ia'u ia parau e, te tai'a ra ia i te anavai tapiri. Ua faaroo vau i to'na hauti puairaa i te haatanoraa tataitahi o te hoê himene matarohia. Ua faata'i i te nota tataitahi na roto i te hoê a puairaa tuea i te tupa'iraa, o te haatafifi i te ite papû eaha te pehe. Ua parahi atu vau i ni'a i te parahiraa i piha'i iho ia'na ma te faataa i te faufaa ia taumi puai rii i ni'a i te mau nota no te pehe e, e maa

vahi iti puai i ni'a i te mau nota o te apee i te pehe. Ua aparau maua no ni'a i te piana, to'na riroraa hau atu i te hoê mauihaa matini faahiahia. E nehenehe atoa e riro ei haaroaraa o to'na iho reo e, e mau ite i roto i te aau a riro ai ei mauihaa nehenehe no te aparauraa. Mai te hoê taata o te paraparau e o te haere maru mai te hoê ta'o i te tahi, mai te reira atoa te huru o te pehe tere- raa mai te hoê nota i te tahi.

Ua ata maua i to'na tamata faahou e faahou a. Ua rahi to'na ataata ma te

pa'o i te papa tari'a i te faraa mai te pehe matauhia o te riro ei na mua a'e ei haaputu nota haapa'oraa ore. Ua maramarama ihora te parau poro'i : « E tamarai au na te Atua ra, e ua tono mai oia ia'u i ò nei ».¹ Ua ani au ia Andrew mai te mea te ite nei oia i te taa ê i roto i te parau poro'i. Ua pahono mai oia, « E, papa ruau, te ite nei au ! ».

Te haapii mai nei te aposetolo Paulo ia tatou i ni'a i te faauraa i te aparauraa i te mau mauhaa upaupa a papa'i ai oia i te mau taata no Korinetia :

« Oia atoa te mau mea ora ore e oto nei, mai te vivo e te kinura ra, ia ore râ ia taa te oto ra, eaha ihora e itea'i te oto vivo e te kinura ?

« E ia ore ho'i ia taa te oto o te pu ra, na vai e faaineine ia'na iho e haere i te tama'i ? »²

Mai te mea te vai nei te hoê taime ia hinaaro te ao nei i te pipi a Iesu Mesia o tei nehenehe e horo'a i te poro'i o te evanelia ma te papû e no roto mai te aau, o teie nei ia. Te hinaaro nei tatou i te faaatoraa papû o te pu.

E mea papû o Iesu to tatou hi'oraa maita'i roa a'e. I te mau taime atoa, ua horo'a te hoho'a no te itoitio no te ti'a i te parau mau. Te vevo nei ta'na mau parau mai te mau tenetere atoa a ani manihini ai ia tatou ia haamana'o i te here i te Atua e i to tatou taata tupu, ia haapa'o i te mau faaueraa a te Atua e ia ora ei mau mori turama i te ao. Aita oia i mata'u i te parau pato'i i te mau puai o te ao nei aore ra i te mau feia faatere no to'na anotau, noa'utu a te pato'i nei ratou i Ta'na misioni o tei horo'ahia Ia'na e to'na Metua i te Ao ra. Aita ta'na mau parau i horo'ahia no te faatapitapi, no te faaûruraa râ i te mau mafatu o te taata nei. Ua ite papû oia i te hinaaro a to'na Metua na roto i ta'na mau parau e ta'na mau ohipa.

E mea au atoa na'u i te huru o Petero o tei ti'a i mua i te mau taata ma te itoitio e te mana'o maramarama i te mahana o te Penetesoke. I te reira mahana, ua tairuru mai te mau taata no te mau fenua e rave rahi ma te faaino i te mau feia mo'a matamua no te mea ua faaroo ratou i te parauraa i te mau parau eê e mana'o ihora e, ua ta'ero ratou. Ma te Varua i roto i te aau, ua ti'a

ihora o Petero no te paruru i te Ekalesia e te mau mero. Ua faaite iho ra i to'na iteraa papû ma te parau e : « E te mau ati Iuda nei, e te feia atoa e parahi i Ierusalem nei, ia ite mai outou, a faaroo mai na outou i ta'u nei parau ».³

Faahiti ihora oia i te mau papa'iraa mo'a tei roto i reira te mau tohuraa a te Mesia e ua faaite atura i teie iteraa papû ti'a : « E teie nei, ia ite atoa te fetii o Iseraela e, ua faaairo-mau-hia oia e te Atua ei Fatu e ei Mesia, O Iesu mau nei â ta outou i faasatauro nei ».⁴

E rave rahi o tei faaroo i ta'na mau parau e o tei farii i te Varua, e e 3 000 varua o te riro mai ei mero no te Ekalesia matamua. E faaiteraa puai teie e, te hoê tane aore ra vahine o te hinaaro puai ia faaite papû i te hoê taime a haere ai te ao nei i te tahi rênî taa ê i to te Ekalesia, e nehenehe ia oia e faatupu i te taa-ê-raa.

Ia ti'a ana'e tatou, ei mau melo no te ekalesia, ma te faaite puai ei mau ite tatou no te mau haapiiraa a te Atua e no Ta'na Ekalesia, e tupu te tahi mau tauraa i roto ia tatou. E rave tatou

i to'na hoho'a i to tatou mata na. E haafatata atu tatou i to'na Varua. E, o oia o te haere na mua i to tatou mata e vai ho'i oia i to « [tatou] pae atau e i to [tatou] pae aui, e ei roto ho'i [To'na] Varua i to [tatou] mau aau, e ati noa'e [Ta'na] mau melahi ho'i ia tatou na, ia haamaraa mai ia [tatou] i ni'a ».⁵

Aita te mau pipi mau a te Mesia e horo'a i te tahi mau otoheraa no te haapiiraa, ia ore ana'e i tano i te mau faahoho'araa o te ao no teie anotau. O Paulo te tahi pipi puai o tei faaite e, aita oia « i haama i te evanelia o te Mesia ra, no te mea, o te mana ia o te Atua, ia ora te feia atoa i faaroo ra ».⁶ E ti'a te mau pipi mau a te Fatu ia na reira ratou i roto i te mau fifi. E hinaaro te mau pipi mau ia faaûru i te mau mafatu o te mau taata, eaha râ ia haafaahiahia ia ratou.

E mea pinepine i te mea e, e ere i te mea au e aore ra, e ere i te mea ohie ia ti'a no te Mesia. E mea papû ia'u te reira te huru o Paulo i to'na ti'araa'utu i mua i te Arii Ageripa, o tei ani mai ia'na ia faaite mai i to'na mau mana'o e to'na

aamu. Ma te tia'i ore, ua poro o Paulo i to'na ti'aturiraa ma to'na puai atoa i teie arii ri'ari'a o tei farii e, ua faatata « roa » i te riro ei keresitiano.

Ua riro te pahonora a Paulo ei ite no to'na hinaaro i te mau taata ia ite *papû* eaha mau ta'na i faahiti. Ua parau oia i te Arii Ageripa e, to'na hinaaro maori râ, eiaha noa te taatoaraa o te faaroo ia'na ia « faatata roa » i te riro ei keresitiano, ia riro « paatoa » râ ei mau pipi no te Mesia.⁷ E nehe-nehe ta te mau taata o te parau ma te maramarama e rave i te reira mau huru faaotiraa.

Na roto i te mau matahiti ta'u i haapii i te aamu no te moemoea a Lehi i roto i te Buka a Moromona,⁸ ua mana'o tamau noa vau i te fare rahi e te aano ei vahi i reira te rahiraa o te mau orure hau i noho ai. Ua î roa ho'i teie fare i te taata, e te tahitohito maira e te amuamu maira te tahi o tei mau i te auri, o te faaauhia i te parau a te Atua e haere no to ratou e'a i te tumu raau no te ora, tei faaauhia i te here o te Atua. Aita te tahi e nehenehe e tape'a maita'i i raro a'e i te puai o te mau taata o te tahitohito ra ia ratou a faaru'e atu ai i te e'a. Ua faaoti te tahi ia amui atu i te mau taata tahitohito i roto i te fare. Aita anei to ratou e itoitou no te parau pato'i maramarama i te mau parau faaino aore ra i te mau poro'i a to te ao ?

Ia hi'o ana'e au i teie ao e faaatea nei i te Atua, e mana'o vau e, e haere noa tura teie fare i te rahi. E rave rahi o ratou o te ihu haere nei na te pae o te mau patu o teie fare rahi e te aano ma te ite ore e ua riro ratou ei tuhaa no to'na mau peu tumu. Te topa nei ratou i roto i te mau faahemaraa e te mau parau poro'i. I te hopearaa, e itehia ratou ia tahitohito e amui atu ai i te mau taata o te faaino aore ra o te tahitohito.

E rave rahi matahiti ua mana'o vau e, te faaoo nei te pupu tahitohito i te huru oraraa o te mau taata parau ti'a, are'a râ ua tau i te mau reo na roto mai i te fare i teie mahana i ta ratou mau piiraa e te mau ohipa e rave ra. Te tamata pinepine nei te mau taata o te tahitohito nei ia tapo'i i te parau poro'i ohie o te evanelia ma te aro i te tahi huru

o te aamu o te Ekalesia aore ra ma te faaino u'anaraa i te hoê peropheta aore ra te tahi atu ti'a faatere. Te aro atoa nei ratou i te pû mau o ta tatou haapiiraa e te mau ture a te Atua, tei horo'ahia mai mai te haamaniraahia o te ao nei. O tatou, ei mau pipi na Iesu Mesia e e mau mero no Ta'na Ekalesia, eiaha roa'tu e faaru'e i teie auri. E vaiiho tatou i te ta'i o te pu ia tavevo na roto mai i to tatou iho mau varua.

Te parau ohie, o te Atua ia to tatou Metua Here i te ao ra e o Iesu Mesia ta'na Tamaiti. Ua faaho'ihia mai te evanelia i teie nei tau hopea nei na roto i te mau peropheta ora e o te Buka a Moromona te faaiteraa no te reira. Te e'a o te oaoa o te utuafare ia o tei faanahohia e o tei heheuhia mai e to tatou Metua Here. Te reira te pehepehe matarohia o te parau poro'i ta te mau taata e rave rahi e nehenehe e ite, no te mea ua faaroo ae'nei ratou i te reira i roto i te oraraa hou i te tahuti nei.

Teie te taima no tatou, ei mau feia mo'a i te mau mahana hopea nei, ia ti'a e ia faaite i to tatou iteraa papû. Teie te taima no te mau nota o te pehepehe o te evanelia ia tapo'i i te parau poro'i a to te ao. Te amui atoa nei au i to'u iteraa papû i te parau poro'i a te Faaora e te Taraehara o te ao. Te ora nei oia ! Ua faaho'ihia mai Ta'na evanelia, e e nehenehe te mau haamaita'iraa o te oaoa e te hau e haapapuhia i roto i teie oraraa na roto i te haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa ma te haere i ni'a i Ta'na e'a. Teie to'u iteraa papû na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. « E tamarii Au na te Atua ra », *Te mau Himene*, no. 185
2. 1 Korinetia 14:7-8.
3. Te Mau Ohipa 2:14.
4. Te Mau Ohipa 2:36.
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:88.
6. Roma 1:16.
7. Hi'o Te Mau Ohipa 26:26-30.
8. Hi'o 1 Nephi 8.

Na Elder Claudio R. M. Costa
No te Hitu Ahuru

E haamana'o â ratou ia'na e a muri noa'tu

E mea au na'u ia tuatapapa e ia feruri i ni'a i To'na oraraa, Oia tei horo'a mai i te mau mea atoa, no'u nei e no tatou paatoa.

E mea au na'u teie himene Paraimere e parau nei :

*Na aamu no Iesu e, a faati'a mai
Te mea e ani atu vau ahani o oia.
I te hiti puromu, ni'a i te moana,
Aamu no Iesu, a faati'a mai.¹*

Te ti'aturi nei au e, te haamataraa i te hiro'a tumu no te faati'araa i te mau aamu no Iesu i ta tatou mau tamarii e te utuafare, e hoê ohipa taa ê ia no te haamo'araa i te sabati i te fare.

E mea papû roa e, e faatae mai te reira i te hoê varua taa ê i roto i te fare e e horo'a mai ho'i i te mau hi'oraa no ô mai i te Faaora Iho.

E mea au na'u ia tuatapapa e ia feruri i ni'a i To'na oraraa, Oia tei horo'a mai i te mau mea atoa, no'u nei e no tatou paatoa.

E mea au na'u ia tai'o i te mau papa'iraa mo'a e faati'a ra no ni'a i To'na oraraa hara ore, e i muri iho ta'u tai'oraa i te mau ohipa Ta'na i ora na, e tapiri au i to'u mata e e tamata vau i te hi'o mana'o i teie mau taime mo'a e haapii mai nei ia'u, e o te haapuai nei ia'u i te pae varua.

Te mau taime mai teie i muri nei :

- Te taime ua tufa oia i te huare i raro i te repo, e oi ihora i te repo e parai atura i ni'a i te mata o te matapo ra ma te parau e, « A haere, a horoi to mata i te pape ra i Siloama ».² E ua haapa'o teie taata i Ta'na parau, e ua « horoi ihora, e haere maira ho'i ma te ite ».²
- Te taime ua faaora Oia i te vahine tei roohia i te tapahi e ua tape'a i te raroraa o To'na ahu, ma te ti'aturi e, na te tape'a-noa-raa Ia'na e ora ai oia.³
- Te taime ua fâ atu Oia i Ta'na mau pipi ma te haere na ni'a i te moana.⁴

- Te taime ua haere Oia e na pipi i ni'a i te puromu no Emausa e a tatatara ai i te mau papa'iraa mo'a ia maramarama mai raua.⁵
- Te taime ua fâ Oia i te taata i Amerika ma te parau ia ratou ia haere mai Ia'na ra e ia fafa to ratou rima i To'na aoao e te puta naero i roto i To'na na rima e te avae ia ite ratou e, o Oia « te Atua no Iseraela, e te Atua no to te ao atoa nei, e tei pohe no te mau hara a to teie nei ao ».⁶

Te oaoa nei au i te iteraa e, te vai ra te mau metua e faati'a nei i te mau aamu no ni'a i te Mesia i ta ratou mau tamarii. Ua apo mai au i te reira a mata'ita'i ai au i te mau tamarii o te Ekalesia i roto i te mau faanahoraa Paraimere e i te tahi atoa mau taime.

Te mauruuru nei au i to'u na metua tei haapii mai ia'u no ni'a i te Mesia. Te tamau nei au i te ite i te huru te hi'oraa o te Faaora i tauturu mai ia maua ta'u vahine iti here a haapii ai maua i ta maua mau tamarii.

Ua î roa to'u aau i te oaoa ia ite au i ta'u mau tamarii ia faati'a i te mau aamu no ni'a i te Mesia i to'u nau mootua. E faahaamana'o te reira ia'u i te hoê o ta'u mau irava au roa a'e, tei roto i te 3 Ioane 1:4, te tai'o nei tatou, « Aita'tu o'u oaoa rahi maori râ ia ite au, e te haapa'o ra ta'u mau tamarii i te parau mau ». E to tatou mau mootua, e aha e ore ai ?

Ua mauruuru vau i to tatou mau feia faatere o te haapii tamau noa nei ia tatou no ni'a i te Mesia, no ni'a i te haamo'araa i te sabati e no ni'a i te raveraa i te oro'a i te mahana sabati atoa ei faahanahanaraa i te Faaora.

E riro mai te sabati e te oro'a ei taime poupu a'e ia tuatapapa tatou i te mau aamu no ni'a i te Mesia. A na reira ai tatou, te haamau nei tatou i te hiro'a tumu e patu i to tatou faaroo e te iteraa, e o te paruru i to tatou utuafare.

Maa hepetoma noa i ma'iri a'enei, a tuatapapa faahou ai au i te a'oraa a te peresideni Russell M. Nelson i te amuiraa rahi i ma'iri a'enei, e a feruri ai au no ni'a i te mahana sabati, ua putapû vau i te mana'o mauruuru no te haamaitairaa e te manatû (privilège)

ia rave i te oro'a. No'u nei, e taimē tura rahi roa e te mo'a e e taimē pae varua. Te au rahi nei au i te purerāa oro'a.

A feruri noa ai au, ua tuatapapa maite au i na haamaitairāa no te pane e te pape. Ua tai'o e ua feruri hohonu vau no ni'a i te mau pure e te oro'a atoa ho'i. Ua haamata vau i te hi'o i roto i to'u ferurirāa e to'u aau i te mau ohipa i tupu e o te tu'ati i te reira.

Na roto i te varua feruri, ua mana'o faahou vau i taua mahana ra, te mahana matamua no te oro'a faraoa hopue ore, i te taimē ua pahono Iesu i te uirāa Ta'na mau pipi e, i hea e faaineine ai i te Pasa a te ati Iuda, a na ô ai Oia e, « A haere i roto i te oire ia mea ra, a parau atu ai ia'na, te ta'o maira te orometua, ua fatata to'u taimē, ei to fare na amu ai au i te pasa, e ta'u mau pipi atoa ».⁷

Ua tamata vau i te hi'o mana'o i te mau pipi i te hoorāa i te maa e i te faaineine-maite-raa i te 'airaamaa no te tamaa e O'na i te reira mahana taa ê : E 'airaamaa 13 taata, o Oia e Ta'na na pipi e ahuru ma piti, o Ta'na ho'i i here.

Ua ta'i au i te hi'o-mana'o-raa i te Mesia te tamaa ra e ratou e a parau ai Oia, « E haavare mai te hoê o outou na ia'u oia mau ta'u e parau atu ia outou na ».⁸

Ua mana'o vau i na pipi oto ra tei ani Ia'na, « E te Fatu, o vau anei ? »⁹

E i te anirāa Iuda i taua uirāa nei Ia'na, ua pahono maira ma te hau, « Oia ia ».¹⁰

Ua ti'a roa ia'u ia hi'o mana'o i na rima tei faaora i te ma'i, tei tamanahana, tei patu e tei haamaitai, i te vahirāa i te faraoa a parau ai Iesu e, « A rave, a amu ; o ta'u tino teie ».¹¹

Ei reira ua rave Oia i te 'âu'a tei î i te uaina e ua haamaitai ihora e horo'a atura ia ratou ra ma te parau e, « A inu outou atoa, o to'u ia toto, e toto no te faufaa apî, i haamanihia no te taata e rave rahi ia matara te hara ».¹²

I roto i to'u ferurirāa, ua hi'o vau i te mau pipi, hoê i muri mai i te tahi, e ua ite au i roto i to ratou mata te mana'ona'orāa i te Fatu, o ta ratou i here rahi. Mai te huru ra e, ua parahi au e o ratou a mata'ita'i ai i te mau mea atoa. Ua puta mai te tahi mauui

rahi i roto i te aau, tei î i te mauui e te oto, no te mau mea e riro i te ma'iri i ni'a Ia'na, no'u nei.

Ua î roa to'u aau i te hinaaro teimaha ia riro ei taata maitai a'e. A vai ai au i roto i te tatarahapa e te oto, ua hiaai a'era vau ma te paieti rahi ia tamarô e ia arai i te manirāa o To'na toto i Getesemane, maa topata rii noa a'e.

Ei reira ua feruri au i te oro'a ta-toutou e rave nei i te mau hepetoma atoa ei haamana'orāa Ia'na. A na reira ai, ua feruri hohonu vau i ni'a i te mau parau atoa no na haamaitairāa o te pane e te pape. Ua feruri hohonu faahou vau no ni'a i teie mau parau, « e i te haamana'o â Ia'na e a muri noa'tu » i roto i te haamaitairāa o te pane, e « e haamana'o â ratou ia'na e a muri noa'tu » i roto i te haamaitairāa o te pape.¹³

Ua feruri hohonu vau i te aurāa o te parau haamana'o â Ia'na e a muri noa'tu.

No'u nei, teie te aurāa :

- E haamana'o i To'na orarāa hou i te tahuti nei, i te taimē a hamanihia ai teie fenua nehenehe e A'na.¹⁴

- E haamana'o i To'na fanauraa haehaa i roto i te phatene, i Betelehemua i Iudea.¹⁵
- E haamana'o e, a 12 noa To'na matahiti, ua haapii Oia e ua poro ho'i i mua i te mau tahu'a i roto i te hiero.¹⁶
- E haamana'o i te taime ua haere Oia ana'e i roto i te medebara no te faaineineraa i Ta'na taviniraa i te tahuti nei.¹⁷
- E haamana'o i te taime ua faahuru-ê-hia Oia i mua i Ta'na mau pipi.¹⁸
- E haamana'o i te taime ua haamau Oia i te oro'a, i te taime no te Tamaraa Hopea e ratou.¹⁹
- E haamana'o i te taime ua haere Oia i roto i te ô no Getesemane a mamae roa ai Oia no ta-tou mau hara, mau mauuiui, mau inoio e mau ma'i e ua tahe roa mai te toto na roto i To'na mau poa atoa.²⁰
- E haamana'o e, i muri noa iho i te mamae e te mauuiui rahi, i Getesemane noa ihoa, ua hoohia Oia na roto i te hoê apa e te hoê o te mau pipi Ta'na i pii e hoa.²¹
- E haamana'o i te taime ua afa'ihia Oia i mua ia Pilato e ia Heroda ia haavâhia.²²
- E haamana'o i te taime ua faahae-haahia Oia, ua tura'i-haere-hia, ua tutuhahia, ua ta'irihia e ua rutuhia i te ta'iri tei haamahae i To'na 'i'o.²³
- E haamana'o i te taime ua topahia te hoê korona taratara i ni'a i To'na upoo.²⁴
- E haamana'o e, Na'na iho i faauta i Ta'na satauro i Golagota e i reira ua patitihia Oia i ni'a i te reira, a mamae ai i te mau mauuiui atoa o te tino e te varua.²⁵
- E haamana'o e, i ni'a i te satauro, ma te aau i te aroha, ua hi'o mai Oia i te feia tei faasatauro Ia'na e ua hi'o atura To'na mata i te ra'i ma te taparu e, « E ta'u Metua, e faaore mai i ta ratou hara, aore ho'i ratou i ite i ta ratou e rave nei »,²⁶
- E haamana'o i te taime a ite ai Oia ua oti Ta'na misioni i te faoraraa i te taata nei, ua tuu Oia i To'na varua i roto i te rima o To'na Metua, to tatou Metua.²⁷

- E haamana'o i To'na ti'a-faahou-
raa, o te haapapû nei i to tatou iho ti'a-faahou-raa e te rave'a no te ora i piha'i iho Ia'na e a muri noa'atu, ia au i ta tatou mau ma'itiraa.²⁸

I muri mai, e faahaamana'o mai te feruri-hohonu-raa na pure no te oro'a e te mau parau taa ê e te auraa rahi o na pure ia'u i te faahiaha ia farii i te parau fafau e, i te taime no te haamaitairaa i te oro'a, e a haamana'o noa ai tatou Ia'na, e vai noa To'na Varua i roto ia tatou.²⁹

Te ti'aturi nei au e, e taime ihoa ta te Fatu no te horo'a mai i te heheuraa ia tatou. Ua taa maitai roa ia'u te reira i te tuatapaparaa vau i te Koheleta 3:1, 6, te tai'o nei :

« E tau to te mau mea'toa nei, e taime to te mau mea'toa i imihia i raro a'e i te ra'i nei

« E taime to te noaaraa, e taime to te riroraa, e taime to te tape'a, e taime to te faaru'e ».

Ua riro atoa te oro'a ei taime no te Metua i te Ao ra no te haapii mai ia tatou no ni'a i te Taraehara a Ta'na Tamaiti Here—to tatou Faaora, Iesu Mesia—e no te farii atoa ho'i i te heheuraa no ni'a i te reira. E taime no te « patoto mai e e iritihia'tu ia ia outou na »,³⁰ no te ani e e horo'ahia mai te ite. Ua tae te taime no tatou ia ani ma te tura i te Atua i te ite. E ia na reira tatou,

aita to'u feaaraa e riro mai tatou i te farii i te reira, o te haamaitai atu i to tatou oraraa hau i te nehenehe e faito.

Ua here au i te sabati, te oro'a e te auraa o te reira. Ua here au i te Faaora ma to'u aau atoa. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. « Tell Me the Stories of Jesus », *Children's Songbook*, 57.
2. Ioane 9:7.
3. Hi'o Luka 8:43-48.
4. Hi'o Mareko 6:45-52.
5. Hi'o Luka 24:13-35.
6. 3 Nephi 11:14.
7. Mataio 26:18.
8. Mataio 26:21.
9. Mataio 26:22.
10. Mataio 26:25.
11. Mataio 26:26.
12. Mataio 26:27-28.
13. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 20:77, 79.
14. Hi'o Ioane 1:1-3.
15. Hi'o Luka 2:1-7.
16. Hi'o Luka 02:41-52.
17. Hi'o Mataio 4:1-11 ; Mareko 1:12-13 ; Luka 4:1-13.
18. Hi'o Mataio 17:1-9.
19. Hi'o Mataio 26:26-28 ; Luka 22:14-20.
20. Hi'o Luka 22:39-46.
21. Hi'o Luka 22:47-48.
22. Hi'o Luka 23:1-12.
23. Hi'o Mataio 26:67 ; 27:26, 28, 30 ; Luka 22:63-65.
24. Hi'o Mataio 27:29.
25. Hi'o Ioane 19:16-18.
26. Luka 23:34.
27. Hi'o Luka 23:46.
28. Hi'o Luka 24:5-8.
29. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 20:77, 79.
30. Mataio 7:7.

Na te peresideni Henry B. Eyring
Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te Varua Maitai ei hoa no outou

Mai te peu e, e ora tatou ma te ti'amâ, e nehenehe ta tatou e farii i te haamaitairaa o te Varua ia vai noa i roto ia tatou, eiaha no teie e no tera noa taima, mai tei tupu i teie mahana, i te mau taima ato'a râ.

E au mau taea'e e au mau tuahine, te oaoa nei au ia tae mai i rotopu ia outou i teie mahana sabati i roto i te amuiraa rahi a te Ekalesia a te Fatu. Mai ia outou ato'a na, ua farii au i te faaiteraa a te Varua, te Varua Maitai, i te faaite-papû-raa mai i te mau parau mau tei parauhia e tei himenehia i to tatou tari'a.

Ta'u fâ i teie mahana, o te faarahiraa ia i to outou hinaaro e to outou mana'o papû ia titau i te horo'a tei fafauhia mai ia tatou tata'itahi i muri a'e i to tatou bapetizo-raa-hia. I te haamau-raa-hia tatou ua faaroo tatou i teie mau parau : « A farii mai i te Varua Maitai ».¹ Mai taua taima ra, ua tau i to tatou oraraa e a muri noa'tu.

Mai te peu e, e ora tatou ma te ti'amâ, e nehenehe ta tatou e farii i te haamaitairaa o te Varua ia vai noa i roto ia tatou, eiaha no teie e no tera noa taima, mai tei tupu i teie mahana, i te mau taima ato'a râ. Ua ite outou na roto i te mau parau o te pure no te oro'a mo'a, e mea nahea te reira fafauaraa i te tupu : « E te Atua, te Metua mure ore, te ani atu nei matou ia oe na roto i te i'oa o to Tamaiti o Iesu Mesia,

e haamaita'i mai e e haamo'a mai i teie nei pane na te mau varua ato'a o te rave mai nei, ia amu ratou i te reira mai te haamana'o i te tino o to Tamaiti ra, e ia faaite ratou ia oe, e te Atua, te Metua Mure ore, e ti'a ia ratou i te rave i te i'oa o to Tamaiti i ni'a iho ia ratou, e i te haamana'o â ia'na e a muri noa'tu, ma te haapa'o maita'i i ta'na mau faaue ta'na i tuu mai ia ratou ».

Ei reira e tae mai ai teie parau fafau hanahana : « Ia vai *noa* to'na Varua i roto ia ratou » (PH&PF 20:77 ; reta tei faahuru-ê-hia).

Te auraa no teie parau, ia vai noa te Varua i roto ia tatou, maori râ, ia vai noa te arata'iraa a te Varua Maitai i roto i to tatou oraraa i te mau mahana ato'a. Ei hi'oraa, e nehenehe te Varua e faaara mai ia tatou ia pato'i i te faahemaraa ia rave i te ino.

No teie noa tumu, e mea ohie ia ite e, no te aha te mau tavini o te Fatu i tamata ai i te faarahi i to tatou hinaaro ia haamori i te Atua i roto i to tatou mau pureraa oro'a. Mai te mea e, e amu tatou i te oro'a ma te faaroo, e ti'a ia i te Varua Maitai ia paruru ia tatou e i te feia herehia e tatou i te mau faahemaraa e tae mai nei ma te puai e te pinepine.

Na te hoaraa o te Varua Maitai e faariro i te maita'i ei mea hinaarohia a'e, e te faahemaraa ei mea faahepo iti a'e. Ua nava'i noa teie tumu no te tura'i ia tatou ia imi i te rave'a e ti'a ai i te Varua ia vai noa i roto ia tatou.

E haapuai te Varua Maitai ia tatou i mua i te ino, e e horo'a ato'a mai Oia ia tatou i te mana no te haro'aro'a i te parau mau e te parau hape. Na te heheuraa ana'e no ô mai i te Atua ra e haapapû i te parau mau. Eita e nava'i noa i ta tatou hi'oraa taata nei, e i te faaohiparaa i to tatou mau ite pae tino. Te ora nei tatou i te hoê tau fifi roa no

te faataa i te parau mau e te haavare maramarama, noa'tu to tatou ite paari.

Ua haapii te Fatu i Ta'na aposetolo Toma, tei titau i te faaiteraa pae tino no te Ti'a-faahou-raa o te Faaora na roto i te tape'araa i to'na mau puta e, o te heheuraa te faaiteraa papû a'e : « Ua parau maira Iesu ia'na, no te mea te hi'o mai nei oe ia'u, e Toma, i faaroo ai oe : e ao to te feia aore i ite ia'u a faaroo mai ai » (Ioane 20:29).

Na te Varua Maitai e haapapû i te mau tapa'o o te parau mau e arata'i ra i taua fare na te Atua ra. Eita e ti'a ia tatou ia haere i roto i te uru raau e ia hi'o i te Metua e te Tamaiti ia paraparau i te tamaiti ra ia Iosepha Semita. Aore e faaiteraa tino, aore ato'a e mana'o maramarama e nehenehe e haapapû e, ua haere mai Elia, mai tei fafauhia ra, no te horo'a mai i te mau taviri o te autahu'araa e mauhia nei e o te faaohipahia nei i teie nei e te peropheta ora, o Thomas S. Monson.

E tae mai te haapapûraa o te parau mau i te hoê tamaiti e aore râ, i te hoê tamahine a te Atua tei titau i te ti'araa ia farii i te Varua Maitai. E nehenehe te mau parau hape e te mau haavare e tuuhia mai i mua ia tatou i te mau huru taime ato'a, no reira, titauhia ia tatou ia farii noa i te faaururaa tamau a te Varua Parau Mau, ia ore ia vai te mau taime mana'o tapitapi.

Ei melo no te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, ua faaitoito o George Q. Cannon ia tautoo tamau noa tatou, ia ti'a i te Varua ia vai noa i roto ia tatou. Ua fafau mai oia, e te fafau ato'a'tu nei au e, mai te mea e, e na reira tatou, « eita roa'tu tatou e ere i te ite » i te parau mau, « e ore roa'tu tatou e vai i roto i te mana'o tapitapi e aore râ, i roto i te poiri », e « e puai to tatou faaroo, e hope roa [...] to [tatou] oaoa ».²

E titau tatou i taua tautururaa tamau ra mai roto mai i te hoaraa o te Varua Maitai no te tahi ato'a tumu. E nehenehe te pohe o te hoê o tei herehia, e tupu mai ma te mana'o-ore-hia. Na te faaiteraa no ô mai i te Varua Maitai ra i te vai-mau-raa o te hoê Metua here i te ao ra e te hoê Faaora tei ti'afaahou, e horo'a mai ia tatou i te ti'aturiraa e

te tamahanahanaraa, a mo'e ê ai te hoê tei herehia. E mea ti'a i taua iteraa papû ra ia vai oraora noa, a tupu mai ai te pohe.

No reira, e titau tatou i te hoaraa tamau o te Varua Maitai no te mau tumu e rave rahi. E hinaaro tatou i te reira, tera râ, ua ite tatou e, e ere i te mea ohie ia tape'a noa i te reira. Tatou tata'itahi te feruri nei, te parau nei e te rave nei i te mau ohipa i roto i to tatou oraraa o te nehenehe e faaino i te Varua. Ua haapii mai te Fatu ia tatou e, e vai noa te Varua Maitai ei hoa tamau no tatou ia î ana'e to tatou aau i te aroha e ia faaunauna noa te taiata ore i to [tatou] mau feruriraa (hi'o PH&PF 121:45).

No te feia e tafifi nei i teie faatureraraa teitei tei titauhia no te farii i te horo'a no te hoaraa o te Varua, te pûpû atu nei au i teie faaitoitoraa. Ua farii a'enei outou i te tahi mau taime i te faaururaa a te Varua Maitai. Ua tupu paha te reira i ni'a ia outou i teie mahana.

E nehenehe outou e faairi o te reira mau taime faaururaa mai te huero o te faaroo ta Alama i parau ra (hi'o Alama 32:28). A tanu i te reira tata'itahi. E nehenehe ta outou e rave i te reira na roto i te faaohiparaa i te faaururaa ta outou i farii. Te faaururaa faufaa roa e farii outou, oia ho'i, no te iteraa i te mea ua hinaaro te Atua ia rave outou. Mai te peu e, o te aufauraa i te tuhaa ahuru e aore râ te hahaereraa i te tahi taata mauuii, ia rave outou i te reira e ti'a ai. Noa'tu te huru ohipa, a rave i te reira. Ia faaite ana'e outou i to outou hinaaro ia haapa'o, e horo'a mai te Varua ia outou i te tahi atu â mau mana'o o te aau no ni'a i te mea ta te Atua e hinaaro ia rave outou No'na.

Ia haapa'o outou, e pinepine atu â te mau mana'o no ô mai i te Varua, e e haafatata noa'tu â outou i te hoaraa tamau. Ei reira to outou puai ia ma'iti i te parau ti'a e tupu ai i te rahi.

E nehenehe outou ia ite i te taime teie mau mana'o no te ohiparaa No'na

no ô anei i te Varua e aore râ no roto noa mai i to outou iho mau hinaaro. Ia tuea te mau mana'o o te aau i te mau mea ta te Faaora e ta Ta'na mau peropheta e te mau aposetolo ora i parau, e nehenehe outou e faaoti ia haapa'o i te reira ma te ti'aturi papû. I taua taime ra, e tono mai te Fatu i To'na Varua no te tauturu ia outou.

Ei hi'oraa, mai te mea e, e farii outou i te mana'o o te aau ia faatura i te mahana Sabati, mai te mea ihoa râ e, e mea fifi mau no outou, e tono mai te Atua i To'na Varua no te tauturu.

Ua tae te reira tauturu i to'u metua tane a rave rahi matahiti i teie nei, a ratere ai oia i te fenua Auteraria no ta'na ohipa. O ona ana'e i tera sabati, e ua hinaaro oia ia rave i te oro'a. Aita e rave'a no te ite mai tei hea te mau pureraa a te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. No reira, ua haamata oia i te haere na raro. Ua pure oia ia tae oia i te mau maaraa purumu tata'itahi, no te ite mai e, tei hea pae e tipuu ai. I muri a'e hoê hora te haere-noa-raa e te tipuupuu-noa-raa, ua faaea a'era oia no te pure faahou. Ua farii a'era oia i te hoê mana'o i roto i te aau ia tipuu i ni'a i te hoê e'a taa ê. Aita i maoro ua haamata oia i te faaroo i te himene no roto mai i te tahua raro o te hoê fare tahua i fatata mai. Ua hi'o atura oia na roto i te haamaramarama e ite atura oia i te tahi mau taata te parahi noa ra na te hiti i

te hoê amuraa maa tapo'ihia i te ahu uouo e te mau farii no te oro'a mo'a.

Atira ia, e ere paha teie i te ohipa faufaa roa no outou, tera râ, ua riro te reira ei ohipa faahiahia no'na. Ua ite oia e, ua tupu te fafauraa o te pure o te oro'a mo'a : « I te haamana'o â ia'na e a muri noa'tu, ma te haapa'o maita'i i ta'na mau faaue ta'na i tuu mai ia ratou ; ia vai noa to'na varua i roto ia ratou » (PH&PF 20:77).

Hoê noa teie hi'oraa no te taime a pure ai oia e a rave ai i te mea ta te Varua i parau mai, ta te Atua i hinaaro ia'na ia rave. Ua tamau noa oia i te na reira i te mau matahiti e rave rahi, mai ta outou e mai ta'u ato'a nei e rave nei. Aita roa'tu oia e paraparau a'enei no ni'a i to'na faito varua. Ua rave noa râ oia i te mau mea iti ha'iha'i no te Fatu, tei muhumuhuhia ia'na ia rave.

Ia ani mai te tahi pupu Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ia'na ia haapii ia ratou, e rave oia. Aita e hi'oraa e, e 10 anei e aore râ e 50 taata, aita ato'a e hi'oraa i te rohirohi. Ua faaite oia i to'na iteraa papû no te Metua, te Tamaiti e te Varua Maitai, e no te mau peropheta i te mau taime ato'a e tura'i mai te Varua ia'na ia na reira.

To'na ti'araa teitei roa a'e i roto i te Ekalesia, tei roto ia i te apooraa teitei no te titi no Bonneville i Utah, i reira oia i te hutihutiraa i te aihere i roto i te faaapu a te titi, e i te haapiiraa i te hoê

piha haapiiraa no te Haapiiraa Sabati. I te roaraa o te mau matahiti, ia hinaaro ana'e oia, tei reira iho te Varua Maitai ei hoa no'na.

Ua ti'a vau i piha'i iho i to'u papa i roto i te hoê piha o te fare ma'i. Te tarava ra to'u mama, ta'na vahine 41 matahiti te maoro, tei ni'a i te ro'i. Ua tia'i maua ia'na e rave rahi hora te maoro. Ua haamata maua i te ite i te mau tapa'o o te mau iui i te pee ê i to'na hoho'a mata. Te mau rimarima o to'na rima, tei piipii roa, ua marû mai ia. Ua vai to'na na rima i piha'i iho i to'na tino no te faafaatea.

Te hope nei te mau mau iui tau maoro o te ma'i mariri aitaata. Ua ite au i roto i to'na hoho'a mata te hoê hi'oraa o te hau. Ua hutihuti potopoto a'era oia i te aho, e te hoê hutiraa aho hopea, e i muri iho, aita oia i ha'uti faahou. Ua ti'a noa maua i reira ma te tia'i e, te vai faahou ra anei te tahi hutiraa aho.

I te pae hopea, ua parau marû noa maira o papa e, « Ua ho'i te hoê tamahine iti i te fare ».

Aita to'na roimata i tahe. Te tumu, no te mea ia e, era ê na te tau to te Varua Maitai horo'araa ia'na i te hoê hoho'a maramarama ei faaiteraa e, o vai oia, no hea mai oia, e e aha to'na huru i teie nei, e te haere nei oia i hea. E rave rahi taime to te Varua faaite-papû-raa ia'na no ni'a i te hoê Metua here i te ao ra, te hoê Faaora tei upooti'a i ni'a i te pohe, e no ni'a i te parau mau o te taatiraa hiero ta'na i farii e ta'na vahine e te utuafare.

Ua faaite papû te Varua ia'na na mua roa e, na to'na maita'i e to'na faaroo i faaairo ia'na ei mea ti'amâ no te ho'i i te hoê utuafare i te ra'i ra, i reira ho'i oia e faahaamana'ohia ai ei tamarii nehenehe no te fafauraa, e e farii-pou-pou-hia ai i te fare ma te hanahana.

No to'u papa, ua hau atu te reira i te hoê tia'iraa. Ua haapapû roa mai te Varua Maitai i te reira ia'na.

I teie nei, e riro te tahi mau taata i te parau e, ta'na mau parau e te mau hoho'a i roto i to'na feruriraa no ni'a i te fare i te ra'i ra, o te tahi noa ia mana'o iti hau, te feruriraa marehurehu o te hoê tane i te taime o to'na mo'eraa. Tera râ, ua ite oia i te parau mau mure

ore na roto ana'e i te rave'a e itehia ai.

E taata imi ihi oia o tei ma'imi i te parau mau no ni'a i teie fenua i roto i te roaraa o to'na oraraa taata paari. Ua faaohipa oia i te mau mauhaa no te ihi ma te aravihi, i faahanahanahia ai oia na to'na mau apiti na te ao ato'a nei. Te hoê tuhaa rahi o te mau mea ta'na i rave i roto i te 'chimie,' e mea na roto ia i ta'na hi'oraa varua i te mau 'molecules' ia nuu haere, e i muri iho, ua haapapû oia i to'na iteraa na roto i te tahi mau tamatamaraa i roto i te piha ohiparaa.

Tera râ, ua pee oia i te hoê e'a taa ê no te ite i te mau parau mau faufaa roa a'e no'na e no tatou tata'itahi. Na roto ana'e i te Varua Maitai e nehenehe ai tatou e ite i te taata e i te mau ohipa mai te au i te hi'oraa a te Atua.

Ua tupu tamau noa te reira horo'a i roto i te fare ma'i i muri a'e i te poheraa ta'na vahine. Ua ohi a'era maua i te mau tauihaa ato'a a mama no te faaho'i i te fare. Ua faaea o papa no te haamauruuru i te tuati ma'i paato'a e te taote ta maua i farerei a haere ai maua i te pereoo ra. Te haamana'o ra vau e, te inoino rii ra vau no to'u mana'o e, e vaiiho maua ia ratou no te parahi maua ana'e e to maua oto.

Te ite nei au i teie nei e, ua hi'o oia i te mau mea mai ta te Varua Maitai ana'e e nehenehe e faaite mai ia'na. Ua hi'o oia i taua mau taata ra mai te mau melahi tei tonohia mai e te Atua no te ara i ni'a i to'na hoa here. Ua hi'o paha ratou ia ratou ei mau utuutu ma'i aravihi, are'a râ no papa, te haamauruuru ra ia oia ia ratou no ta ratou ohipa taviniraa, na ni'a i te i'oa o te Faaora.

Ua vai tamau noa te faaururaa a te Varua Maitai i ni'a ia'na a tae ai maua i te fare o to'u na metua. Ua paraparau rii maua te tahi tau minuti rii i roto i te piha faafaearaa. I muri iho ua haere atura o papa i roto i to'na piha.

Tau minuti i muri a'e, ua ho'i maira oia i roto i te piha faafaearaa. E mea ataata oia. Ua haere maira oia i mua ia matou e ua parau marû maira, « Ua haape'ape'a vau o te tae atu o Mildred i roto i te ao varua oia ana'e iho. Ua feruri au e, e riro paha oia i te mo'e i roto i te naho'a taata ».

I muri iho na ô maira oia ma te mata oaoa e, « I pure iho nei au. Ua ite au e, aita hoê fifi no Mildred. Tei reira to'u mama no te farerei ia'na ».

Te haamana'o nei au i te ataataraa rii a parau ai oia i te reira, i feruri ho'i au i to'u mama ruau, e to'na na avae popoto, i te horohaereraa, te rûhaereraa na roto i te naho'a taata, ia tae ihoa oia i reira no te farerei e no te apâ i ta'na huno'a tamahine ia tae atu oia.

I teie nei, hoê o te mau tumu to'u papa i ani ai e i farii ai i taua tamahanahanaraa ra, no te mea ia e, ua pure noa oia i te mau taime ato'a ma te faaroo, mai to'na tamariiraa mai â. Ua mataro oia i te farii i te mau pahonora i roto i to'na aau no te horo'a mai i te tamahanahanaraa e te arata'iraa. Taa ê noa'utu te peu matarohia o te pure, ua ite oia i te mau papa'iraa mo'a e i te mau parau a te mau peropheta ora. No reira, ua taa ia'na te mau muhumuhu a te Varua, o ta outou ato'a paha i putapû i teie mahana.

Ua hau atu ta te hoaraa o te Varua i rave i te tamahanahana-noa-raa e i te arata'i-noa-raa ia'na. Ua tau i te reira ia'na na roto i te Taraehara a Iesu Mesia. Mai te mea e, e farii tatou i te reira fafauaraa no te fariiraa i te mau taime ato'a i te Varua i roto ia ratou, e nehenehe te Faaora e horo'a mai ia tatou i te tamâraa i titauhia no te ora mure ore, te horo'a hau a'e i te mau horo'a ato'a a te Atua (hi'o PH&PF 14:7).

Te haamana'o ra outou i te mau parau a te Faaora : « E teie nei, tera te faaue, e tatarahapa, e to te mau oti'a no te fenua, e haere mai ia'u, e bapetizohia i to'u i'oa, ia mo'a outou i te noaaraa mai te Varua Maitai, ia ti'a outou ma te porao ore i mua ia'u i te mahana hopea ra » (3 Nephi 27:20).

Ua horo'ahia mai te reira mau faauearaa ma te apeehea mai e teie fafauaraa no ô mai i te Fatu ra :

« E i teie nei, oia mau, oia mau, te parau atu nei au ia oe e, a faatae atu i to oe ti'aturiraa i te reira Varua o te faaarata'i atu ia rave i te ohipa maitai—oia ia, ia rave i te parau ti'a, ia haere noa ma te haehaa, ia haavâ mai te parau-ti'a ra ; e o te reira hoi to'u Varua.

« Oia mau, oia mau, te parau atu nei au ia oe e, e tuu atu vau i ta to'u nei

Varua ia oe na, o te haamaramarama mai i to oe feruriraa, o te faa'i hoi i to oe aau i te oaoa » (PH&PF 11:12-13).

Te faaite atu nei au i to'u iteraa papû e, te ora nei te Atua Metua, te arata'i nei Iesu Mesia ti'afaahou i Ta'na Ekalesia, te mau nei te peresideni Thomas S. Monson i te mau taviri ato'a o te autahu'araa, e na te heheuraa na roto i te Varua Maitai e arata'i nei e e paturu nei i te Ekalesia a Iesu Mesia i te mau Mahana Hopea nei e i to'na mau melo haehaa.

Te faaite papû ato'a nei au ia outou e, teie mau taea'e faahiahia tei paraparau ia tatou i teie mahana ei ite na te Fatu ra ia Iesu Mesia e ei melo no te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Apose-tolo, ua piihia ia ratou e te Atua. Ua ite au e, ua arata'i te Varua i te peresideni Monson no te pii ia ratou. E a faaroo ai outou ia ratou e i to ratou iteraa papû, ua haapapû ato'a mai te Varua Maitai ia outou i te mea ta'u e parau nei ia outou. Ua piihia ratou e te Atua. Te paturu nei au ia ratou e ua here au ia ratou e ua ite ho'i au e, ua here te Fatu ia ratou e e turu Oia ia ratou i roto i ta ratou taviniraa. E te na reira nei au na roto i te i'oa o te Fatu o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. *Buka arata'i 2 : Faatereraa o te Ekalesia* (2010), 20.3.10.
2. Hi'o George Q. Cannon, i roto « Minutes of a Conference », *Millennial Star*, 2 no me 1863, 275-76.

Na Elder D. Todd Christofferson
No te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

No te aha te Ekalesia

E mea faufaa ia faaea rii no te feruri e, eaha Iesu Mesia i faaoti ai e faaohipa i te hoê ekalesia, Ta'na Ekalesia no te faatere i Ta'na e ta To'na Metua ohipa.

I roto i to'u oraraa, ua riro te mau amuiraa rahi a te Ekalesia ei ohipa oaoa rahi no'u i te pae varua, e ua riro ato'a te Ekalesia ei vahia no te ite i te Fatu. Ua ite au e, te vai ra te tahi mau taata o te faairi nei ia ratou ei feia faaroo e aore râ, ei feia ite i te pae varua, tera râ, te pato'i nei ratou ia amui atu i te hoê ekalesia e aore râ, ia farii i te hoê faanahoraa mai te reira te huru. No ratou, te parau no te ohipa faaroo, tei roto noa ia i te taata iho. Tera râ, ua riro te Ekalesia ei ohipa tei haamauhia e te taata i ni'a Ia'na tatou i faatumu ai i to tatou pae varua—o Iesu Mesia. E mea faufaa ia faaea rii no te feruri e, eaha Oia i faaoti ai e faaohipa i te hoê ekalesia, Ta'na Ekalesia, te Ekalesia a Iesu Mesia i te mau Mahana Hopea nei, no te faatere i Ta'na e ta To'na Metua ohipa « te faatupuraa i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei ».¹

Haamata mai na ni'a ia Adamu, ua porohia te evanelia a Iesu Mesia, e te mau oro'a faufaa no te faaoraraa, mai te bapetizoraa, ua ravehia ia na roto i te autahu'araa faanahoraa utuafare.² E ia tupu a'era te oraraa sotaiete i te rahi, hau atu i te amuiraa utuafare, ua pii ato'a te Atua i te tahi atu mau peropheta, te mau ve'a e te mau orometua. I te anotau o Mose te tai'o ra tatou i te

parau no te hoê faanahoraa rahi a'e, tei roto ato'a te mau peresibutero, te mau tahu'a e te mau haavâ. I roto i te aamu o te Buka a Moromona, ua haamau Alama i te hoê ekalesia tei roto te tahu'a e te mau haapii.

I muri iho, i te afa ti'a o te tau, ua faanahonaho Iesu i Ta'na ohipa ia nehenehe te evanelia ia haamauhia i roto i te mau fenua e rave rahi e i roto i te mau taata rau. Taua faanahonahoraa ra, ua niuhia te Ekalesia a Iesu Mesia i ni'a i « te mau aposetolo e te mau peropheta, e o Iesu Mesia iho te tihi rahi ».³ Tei roto ato'a te tahi atu mau ti'a faatere mai te mau hitu ahuru, te mau peresibutero, te mau episekopo, te mau tahu'a, te mau haapii, e te mau diakono. Ua na reira ato'a Iesu i te faati'a i te Ekalesia i te pae tooa o te râ i muri a'e i To'na Ti'a-faahou-raa.

I muri a'e i te taivaraa e i te haamou-raa te Ekalesia Ta'na i haamau i ni'a i te fenua nei, ua faati'a faahou â te Fatu i te Ekalesia a Iesu Mesia na roto i te Peropheta Iosepha Semita. Ua vai noa te opuaraa matamua ; oia ho'i te pororaa i te parau apî o te evanelia a Iesu Mesia e te faatereeraa i te mau oro'a no te faaoraraa— oia hoi, no te arata'i mai i te taata i te Mesia ra.⁴ E i teie nei, na roto i te faanahonahoraa o teie Ekalesia

i faaho'i-faahou-hia mai, e nehenehe te fafauaraa o te faaoraraa e fariihia, tae roa'tu i te mau varua o tei pohe tei ite rii e aore râ tei ore roa i ite i te parau no te aroha o te Faaora i roto i to ratou oraraa tahuti nei.

Nahea Ta'na Ekalesia i te faatupu i te mau opuaraa a te Fatu ? E mea faufaa ia ite e, te opuaraa tumu a te Atua o to tatou ia haereraa i mua. To'na hinaaro maori râ, ia haere noa tatou « mai te aroha i te aroha, e tae noa'tu i te taime oia i farii ai i te îraa »⁵ o te mau mea ato'a Ta'na e nehenehe e horo'a. Eita ia e titau-noa-hia ia riro noa ei taata maita'i e aore râ, ei taata varua maita'i. E titauhia râ te faaroo ia Iesu Mesia, te tatarahapa, te bapetizoraa i te pape e te Varua, e te tape'araa i roto i te faaroo e tae noa'tu i te hopea.⁶ Eita ta te hoê taata e nehenehe e rave hope roa i to'na noa pae, no reira te tumu rahi ua haamau te Fatu i te hoê ekalesia, o te faatupuraa ia i te autahiraa o te Feia Mo'a o te paturu i te tahi e te tahi i roto i te « e'a titi'aifaro e te pirihao e tae roa'tu ai i te ora mure ore ra ».⁷

« E ua haapa'o [te Mesia] i te tahi pae ei aposetolo ; e te tahi pae ei peropheta ; e te tahi pae ei haapii evanelia ; e te tahi pae ei tia'i e ei orometua ;

« ... Ei faaau i te feia mo'a i te ohipa ra e orometua, ia tupu i te maita'i te tino o te Mesia ra :

« Ia riro tatou ato'a nei ei taata paari, i te faaroo hoê e te ite hoê i te Tamaiti a te Atua, ia taea te faito ra i te î o te Mesia i te rahi ».⁸

O Iesu Mesia « te tumu e te faaotiraa o to [tatou] faaroo ».⁹ Te tahoêraa ia tatou iho i te tino o te Mesia—te Ekalesia—o te hoê ia tuhaa faufaa o te rave-raa i To'na i'oa i ni'a iho ia tatou.¹⁰ Ua parauhia mai ia tatou e, i roto i te Ekalesia i mutaa iho ra, « ua amui pinepine ratou, ia haapae i te maa, e ia pure, e ia parau te tahi i te tahi i te maita'i o to ratou mau varua »¹¹ « e ia faaroo i te parau a te Fatu ».¹² Mai te reira ato'a te Ekalesia i teie mahana. Ma te hoê i roto i te faaroo, te haapii nei e te faaitoito nei tatou te tahi e te tahi e te tautoo nei ia fatata'tu i te îraa o te faito o te ti'araa pipi, « te faito i te î o te Mesia i te rahi ». Te tutava nei tatou ia tauturu te tahi i te

tahi « te ite hoê i te Tamaiti a te Atua »,¹⁵ e tae roa i te mahana « e ore ho'i ratou e haapii faahou o te taata o to'na iho taata tupu... i te na ô raa'tu e, la ite ho'i outou ia Iehova ; e ite paato'a ho'i ratou ia'u, o tei haehaa e o tei rahi, te parau maira Iehova ».¹⁴

I roto i te Ekalesia aita tatou e haapii noa nei i te haapiiraa tumu hanahana ; te ite ato'a nei râ tatou i to'na faaohipararaa. Mai te tino o te Mesia, te utuutu nei te mau melo o te Ekalesia te tahi i te tahi i roto i te oraraa i te mau mahana ato'a. E feia hara ana'e tatou paato'a ; te faaino nei tatou e te faainohia mai nei tatou. Pinepine tatou i te tamatamata te tahi i te tahi na roto i to tatou iho mau peu taa ê. I roto i te tino o te Mesia, titauhia ia tatou ia rave hau atu i te haapii noa mai i te ture e i te mau parau teitei, e ia farii i to outou iho iteraa, na roto i te oraraa « i piha'i iho te tahi i te tahi na roto i te here ».¹⁵

E ere teie faaroo no ni'a noa i te taata iho ; ua titauhia râ ia tatou ia tavini. Tatou te mata, te rima, te upoo, te avae e te tahi atu mau melo o te tino, e tae noa'tu i « tera mau melo ... mai te mea ra e, e mea huru paruparu ratou, e mea faufaa ato'a ratou ».¹⁶ Titauhia teie mau piiraa e titauhia ia tavini tatou.

Hoê o te mau tane i roto i ta'u paroisa ua paari oia ma te ore te metua e paturu ia'na, e te pato'i ato'a ra i te mau ohipa ta'na e rave i roto i te Ekalesia. Teie ta'na parau i roto i te hoê pureraa oro'a : « Aita e nehenehe i to'u metua tane ia ite e, no te aha te taata e haere ai i te pureraa, inaha, e nehenehe hoi ta ratou e haere e faahee, tera râ, e mea

Mumbai, Initia

au roa na'u ia haere i te pureraa. I roto i te Ekalesia, tei roto tatou paato'a i te hoê â tere, e ua faauruhia vau i taua tere ra na te feia apî puai, te mau tamarii viivii ore, e te mau mea ta'u e ite nei e haapii mai nei na roto mai i te tahi atu mau taata paari. Ua haapuaihia vau na roto i te amuitahiraa e te oaoa nei ai i te oraraa i te evanelia ».

Te faatupu nei te mau paroisa e

te mau amaa o te Ekalesia i te hoê putuputuraa hepetoma no te haamahararaa e no te faaapîraa, e taima e e vahi no te vaiiho i te ao i muri—te Sabati. E mahana ia no te « oaoa oe ia Iehova i reira »,¹⁷ no te farii i te faaararaa pae varua e tae mai na roto i te oro'a mo'a, e no te farii i te faaapîraa i te fafauaraa o To'na Varua ia vai i piha'i iho ia tatou.¹⁸

Hoê o te mau haamaita'iraa rahi roa

a'e o te riroraa ei tuhaa no te tino o te Mesia, noa'tu e, e ere te haamaita'iraa i taua taime ra, o te faahaparaahia ia no te hara e no te hape. Te vai ra tera hinaaro i roto ia tatou ia faati'ati'a e ia faatano i ta tatou mau hapa, e i te tahi taime, aita tatou i ite e, eaha te vahi e haamaita'i e aore râ, nahea ia haamaita'i. Mai te mea e, aita e feia e nehenehe e faahapa ia tatou « i te tahi mau taime na roto i te parau papû roa, ia faaûrûhia râ e te Varua Maitai »,¹⁹ e riro ia tatou i te ere i te itoito no te tau i e no te pee maita'i atu i te Fatu. No te taata iho te tatarahapa, tera râ, i ni'a i taua e'a mau iui ra i te tahi taime, te vai ra ia te faahoaraa i roto i te Ekalesia.²⁰

I roto i teie aparauraa no ni'a i te Ekalesia ei tino no te Mesia, e mea ti'a ia tatou ia haamana'o noa i na mea e piti. A tahi, eiaha tatou e rohi no te faafariu i ni'a i te Ekalesia, i ni'a râ i te Mesia e Ta'na evanelia, na te Ekalesia râ e faaohie i te reira faafariuraa.²¹ E mea maita'i a'e te faahitiraa a te Buka a Moromona i te na ôraa e, « e ua faafariuhia mai ratou i te Fatu, e ua amuihia i te ekalesia a te Mesia. »²² A piti, e mea ti'a ia tatou ia haamana'o e, i te omuaraa ra, te Ekalesia, te utuafare ia, e i teie mahana, ei na faanahoraa taa'e te tahi e te tahi, te tavini nei e te faaitoito nei te utuafare e te Ekalesia i te tahi e te tahi. Eita te tahi e mono i te tahi, e eita roa'tu e nehenehe i te Ekalesia ia mono i te mau metua, noa'tu i

te maita'i roa. E haapihia te evanelia e rave te Ekalesia i te mau oro'a no te autahu'araa ia ti'a i te mau utuafare ia farii i te ora mure ore.

Te vai ra te piti o te tumu rahi e rave ai te Faaora i te ohipa na roto i te ekalesia, Ta'na Ekalesia, oia hoi, no te faatupu i te mau mea titauhia, o te ore e nehenehe i te taata e aore râ, te mau pupu na'ina'i ia rave. Hoê hi'oraa papû oia hoi, te arairaa i te parau no te veve. Oia mau, tatou te taata e te mau utuafare, te haapa'o nei tatou i te mau hinaaro pae tino o vetahi ê, « i te horo'araa te tahi i te tahi i to te tino nei e ta te Varua ato'a ho'i mai tei au i to ratou veve e ta ratou vai-tao'a-ore-raa ra »,²³ Tera, mai te mea e, e amui to te Ekalesia taato'a, e rahi atu ia te aravihi no te aupuru i tei veve e tei nava'i ore no te pahono i te mau hinaaro rahi atu, e riro mau te faarava'iraa ia'na iho, tei tia'i-noa-hia, ei mea papû no te taata e rave rahi.²⁴ Taa'e noa'tu i te reira, e puai to te Ekalesia, ta'na mau Sotaiete Tauturu, e ta'na mau pupu autahu'araa, no te tauturu i te mau taata e rave rahi i te mau vahi e rave rahi tei roohia i te mau ati o te natura, te tama'i e te hamani-ino-raa.

Ahiri aita teie mau tauturu a Ta'na Ekalesia, e ore ia e tupu te fafauraa a te Faaora ia hopoi i te evanelia i to te ao taato'a.²⁵ Aita ia e vai te mau taviri apo-setolo, te mau fare, te faufaa moni, e te pûpûraa e te tusia a te mau misionare

tauatini e tauasini tei titauhia no te faanuu â i te ohipa. A haamana'o na, « e [ti'a] i teie Evanelia o te Basileia ia porohia i to te ao ato'a nei, ei faaiteraa i te mau fenua ato'a, ei reira e tae mai ai te hopea ra ».²⁶

E nehenehe te Ekalesia e patu e e faaohipa i te mau hiero, te mau fare o te Fatu, i reira hoi e ravehia ai te mau oro'a e te mau fafauraa faufaa. Ua parau o Iosepha Semita e, te opuaraa a te Atua i roto i te haaputuputuraa i To'na mau taata i te mau tau ato'a, « o te paturaa ia no te Fatu te hoê fare e nehenehe ai Ia'na ia heheu i To'na ra nunaa te mau oro'a no To'na fare e te mau hanahana no To'na basileia e ia haapii i te nunaa i te e'a no te ora; no te mea te vai nei te tahi mau oro'a e mau parau tumu, ia haapii e ia faaohipa-ana'e-hia ratou, o te ti'a ia ravehia i roto i te hoê vahi aore râ te hoê fare o tei patuhia no taua tumu ra ».²⁷

Mai te mea e, te ti'aturi nei te hoê taata e, e tae te mau purumu ato'a i te ra'i ra, e aore râ, aore hoê mea taa ê e titauhia no te faaoraraa, eita ia oia e ite i te faufaa o te pororaa evanelia, e aore râ, o te mau oro'a e te mau fafauraa no te faaora i te feia ora e aore râ, i te feia pohe. Tera râ, eita tatou e paraparau noa no te tahuti ore, no te ora mure ore ato'a râ, e no te mau mea e faufaahia ai te haerea o te evanelia e te mau fafauraa o te evanelia. E e hinaaro te Faaora i te hoê Ekalesia no te mau tamarii ato'a a te Atua—te ora nei e tei pohe.

Te parau nei au e, te tumu hopea e faati'a ai te Fatu i Ta'na Ekalesia o te tumu hoê roa ia—te Ekalesia, inaha, o te basileia ia o te Atua i ni'a i te fenua nei.

I te faati'a-raa-hia te Ekalesia a Iesu Mesia i te mau Mahana Hopea nei i te mau matahiti 1830, ua parau atura te Fatu i te Peropheta Iosepha Semita, « A faateitei mai na i to outou mau upoo i ni'a e a oaoa, no te mea tei ia outou na te basileia, oia hoi, te mau taviri no te ekalesia i horo'ahia'i ».²⁸ Na roto i te mana o teie mau taviri, e paruru te mau ti'a faatere o te Ekalesia i te viivii ore o te haapiiraa tumu a te Faaora e i te huru ti'a mau o Ta'na mau

oro'a faaora.²⁹ E tauturu ratou i te faaineineraa i te feia e hinaaro e farii i te reira, e hi'opo'a i te maita'i e i te ti'amâ o te feia e titau, e a rave ai i te reira.

Na roto i te mau taviri o te basileia, e nehenehe ta te mau tavini o te Fatu e ite i te parau mau e te haavare, e a parau faahou ai ma te mana rahi, « Te na reira mai ra te Fatu » ; Te vahi pe'ape'a râ, inaha, te inoino nei te tahi mau taata i te Ekalesia no te mea te hinaaro nei ratou e faataa i ta ratou iho parau mau, tera râ, to'na ti'araa mau, e haamaita'iraa faahiahia te fariiraa i te hoê « ite i te mau mea i to ratou huru mau [roa], mai te au i tei vai ê na, e mai te au hoi i te vai a muri atu »³⁰ mai te au i te hinaaro o te Fatu ia heheu mai i te reira. Te parururaa a te Ekalesia e te haaparareraa i te mau heheuraa a te Atua—te mau papa'iraa moa.

A tatara ai Daniela i te taoto a te Arii no Babulonia, o Nebukanesa, ma te faaite i te arii « i te mau mea e tupu i te mau mahana hopea ra », ³¹ na ô atura oia e, « e faatupu ... te Atua o te ra'i ra i te hoê basileia, o te ore roa ... e mou, e ore roa hoi e riro ia vetahi ê, e hope roa hoi taua mau basileia ra i te parari e e pau, e vai tera e a muri noa'tu ».³² Te Ekalesia nei taua basileia ra i te mau mahana hopea nei i tohuhia ra, aore i patuhia e te taata, faatupuhia râ na te Atua o te ra'i, e o te ohu nei mai te hoê ofa'i « i ootihia mai

roto mai i te mou'a ra aore e rima » no te faa'i i te fenua nei.³³

Ta'na fâ, o te faati'araa ia ia Ziona no te faaineineraa i te ho'iraa mai e no te faatereraa mileniuma a Iesu Mesia. Na mua a'e i taua mahana ra, e ere ia i te hoê basileia politita—mai ta te Faaora i parau ra, « E ere i to *teie nei* ao to'u basileia ».³⁴ O te pû râ o To'na mana i ni'a i te fenua nei, te faatere o Ta'na mau fafauraa mo'a, te tia'i o To'na mau hiero, te paruru e te pororaa o Ta'na parau mau, te vahi haaputuputuraa no Iseraela i haapurarahia, e « ei parururaa, e... ei vahi haapuraa no te vero, e i te riri ia niniihia'tu te reira ma te anoi ore i ni'a i te ao paato'a nei ».³⁵

E opani au na roto i te aniraa e te pure a te Peropheta :

« A ti'aoro atu i te Fatu, ia tere atu to'na ra basileia i ni'a i te fenua nei, ia ti'a i te mau taata ia farii i te reira, e ia vai faaineinehia no te mau mahana e tae mai ra, i roto i te reira e tae mai ai te Tamaiti a te taata i raro nei i roto i te ao ra, i faaahuhia i te anaanaraa o to'na ra hanahana, ia farerei mai i te basileia o te Atua o tei faatupuhia i ni'a i te fenua nei.

« No reira, ia tere atu te basileia o te Atua ra, ia ti'a i te basileia o te ao ra ia tae mai ra, ia ti'a ia oe, e te Atua, ia faahanahanahia i te ao ra mai to ni'a i te fenua nei, ia haavihia'tu hoi to oe na mau enemi ; no te mea no oe hoi te hau, e te mana e te hanahana, e a muri e a muri noa'tu ».³⁶

Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mose 1:39.
2. « E o te haamataraa ia o te pororaa o te evanelia mai te matamua mai, o tei faaitiehia e te mau melahi mo'a i tonohia no ô mai i te aro o te Atua, e i faaite-ato'a-hia e to'na iho reo, e na roto hoi i te horo'araa a te Varua Maitai
« E inaha, ua haamauhia te mau mea ato'a ia Adamu, na roto i te oro'a mo'a » (Mose 5:58-59 ; a hi'o ato'a Mose 6:22-23).
3. Ephesia 2:20.
4. « Na te Atua i faanaho i te Ekalesia a Iesu Mesia i te mau Mahana Hopea nei no te tauturu i Ta'na ohipa ia faatupu i te faaoraraa e i te faateiteiraa o Ta'na mau tamarii. ...
« No te faatupu i ta'na fâ o te tautururaa i te taata e i te mau utuafare ia farii i te faateiteiraa, te faatumu nei te Ekalesia i

ni'a i te mau hopoi'a hanahana i horo'ahia mai. Oia hoi, te tautururaa i te mau melo ia ora i te evanelia a Iesu Mesia, te haaputuputuraa ia Iseraela na roto i te ohipa misionare, te aupururaa i te feia veve e te nava'i ore, e te faatupuraa i te faaoraraa o te feia tei pohe na roto i te paturaa i te mau hiero e te raveraa i te mau oro'a mono » (*Buka arata'i 2: Faatereraa i te Ekalesia* [2010], 2.2).

5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 93:13.
6. Hi'o 2 Nephi 31:17-20.
7. 2 Nephi 31:18.
8. Ephesia 4:11-13.
9. Moroni 6:4.
10. Hi'o 3 Nephi 27:5-7.
11. Moroni 6:5.
12. 4 Nephi 1:12.
13. Ephesia 4:13.
14. Ieremia 31:34; hi'o ato'a Hebera 8:11.
15. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:45.
16. 1 Korinetia 12:22. Ua parau ato'a o Paulo e : « I teie nei râ e rave rahi melo [tatou] hoê roa râ tino... E ia mau i te hoê melo ra, e mau i te hoê melo ato'a ra : e ia faateitehia te hoê melo ra, e oaoa ia te mau melo ato'a ra » (1 Korinetia 12:20, 26 ; a hi'o ato'a Mosia 18:9).
17. Isaia 58:14.
18. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:77, 79; 59:9-12.
19. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:45.
20. Hi'o 3 Nephi 18:21-23, 30-32.
21. A hi'o Donald L. Hallstrom, « Faafariuhia i Ta'na evanelia na roto i Ta'na Ekalesia », *Liahona*, Me 2012, 13-15.
22. 3 Nephi 28:23; reta tei faahuru-ê-hia.
23. Mosia 18:29.
24. Hoê hi'oraa, o te mea ia ta tatou e parau nei e, « te fare vairaa a te Fatu » : « E ere te fare vairaa a te Fatu i te hoê noa fare o te faaohipahia no te opereraa i te mea e te ahu i te feia veve. Tei roto ato'a râ i te reira te parau no te horo'araa te mau melo o te Ekalesia i to ratou taime, te tarenî, te aroha, te materia, e te mau rave'a no te pae faufaa o te horo'ahia i te episekopo ra, no te tauturu i te aupururaa i te feia veve e te nava'i ore. No reira, te vai nei te fare vairaa a te Fatu i roto i te paroisa tata'itahi » (*Buka arata'i 2*, 6.1.3).
25. Hi'o Mataio 28:19-20; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 112:28-29.
26. Iosepha Semita—Mataio 1:31.
27. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 474.
28. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:69; hi'o ato'a Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 90:3.
29. Hi'o Te mau Hiro'a Faaroo 1:5.
30. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 93:24.
31. Daniela 2:28.
32. Daniela 2:44.
33. Daniela 2:45; hi'o ato'a i te irava 35.
34. Ioane 18:36; reta tei faahuru-ê-hia.
35. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 115:6.
36. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 65:5-6.

Na Devin G. Durrant

Tauturu hoê i roto i te presideniraa rahi o te Haapiiraa Sabati

Te feruri noa nei to'u aau i te mau mea

Te pure mau nei au ia ma'iti outou ia feruri hohonu i te mau parau a te Atua i roto i te hoê tau roa e te hohonu.

Ta'u ohipa, e ona ia. Ta'u faaroo, e pipi au na Iesu Mesia, te Tamaiti a te Atua.¹ I roto i te faanahonahora o ta'u ohipa, e apee au i te mau parau tumu no te haapa'o faufaa afaro. Ia ora ana'e au i to'u faaroo, e tautoo vau ia pee i te mau parau tumu pae varua o te tauturu ia'u ia riro hau atu mai te Faaora ra te huru.

E horo'a te mau aniraa manihini i te mau haamaita'iraa

Ua farii au e rave rahi mau haamauuruururaa i roto i te oraraa na roto i te ani-manihini-raa-hia vau ia rave i te tahi tuhaa ohipa fifi. Na roto i te reira varua, te hinaaro nei au e horo'a atu ia outou tata'itahi e piti na aniraa manihini. The matamua o te hopoi'a pae moni ia. No te piti o te aniraa manihini, e hopoi'a pae varua ia. Na aniraa e piti, mai te mea e fariihia raua, e titau ia i te tahi tutavaraa ma te tape'a-maite-noa-raa i te tahi taime maoro no te farii i te mau haamaita'iraa e hinaarohia.

Te aniraa manihini matamua

E mea ohie te aniraa manihini matamua : E ani au ia outou ia

haaputu i te moni i te mau hepetoma tata'itahi. Aita e faataaraa te tino moni ; tei ia outou noa. A haamatau ai outou i te haaputu i te moni, e noa'a ia outou te maita'i no outou iho. E horo'a ato'a te reira i te mau rave'a ia tauturu i te tahi atu i te pae moni ei hopearaa ia no to outou tuutuu ore. A feruri i te hopearaa maita'i ma te haaputu i te moni i te hepetoma tata'itahi e ono ava'e, hoê matahiti, 10 matahiti, e hau atu â. Te tutava na'ina'i, mai te

tape'a-maite-noa-raa i te taime maoro, e nehenehe te reira e faahotu mai i te mau haamaita'iraa rahi.²

Te aniraa manihini piti

E mea taa'e roa ta'u aniraa manihini piti, e e mea faufaa rahi roa'tu i to te matamua. Teie ia : e ani au ia outou ia « feruri aau »³ hoê irava o te papa'iraa mo'a i te hepetoma tata'itahi. Aita e itehia te ta'o feruri aau i roto i te ditionare, are'a ra te vai nei oia i roto i to'u mafatu. No reira, eaha te auraa « a feruri aau » ? E mea au na'u ia parau e, e amuiraa ia no te 80 i ni'a i te hanere ia feruri hohonu maoro, e e 20 i ni'a i te hanere ia tamau aau.

Teie e piti na taahiraa ohie:

Te matamua, a ma'iti i te hoê irava no te papa'iraa mo'a i te hepetoma tata'itahi e a tuu ia'na i te hoê vahi e ite outou i te mahana tata'itahi.

Te piti, a tai'o e a feruri i te irava e rave rahi taime i te mahana tata'itahi e a feruri hohonu i te auraa o to'na mau ta'o e te parau rahi i te roaraa o te hepetoma.

A feruri i te mau hopearaa faauruhia na roto i te raveraa i te reira i te hepetoma tata'itahi no te ono ava'e, no te hoê matahiti, no te 10 matahiti e hau atu.

A rave ai outou i te reira tutavaraa, e haapuiahia outou i te pae varua. E nehenehe ato'a ta outou e haapii, e e tauturu i tei herehia e outou na roto i te tahi atu mau rave'a hau atu i te maita'i.

Mai te mea e ma'iti outou i te feruri aau i te hepetoma, e tupu mai to outou huru mai te hoê taata o te oaoa ia hopu titi aho i roto i te miti i mua ra, e i teie nei, ua faaoti ia tamata i te hopu opupu. Na roto i te reira faaotiraa, e haamaita'ihia outou na roto i te iteraa hohonu i te mau tumu parau no te evanelia e te hi'oraa atea apî i to outou oraraa.

A feruri ai outou i ta outou irava ta outou i ma'iti i te hepetoma tata'itahi, te mau ta'o e te mau parau, e papa'ihia ia i roto i to outou mafatu.⁴ E papa'i-ato'ahia te mau ta'o e te mau parau i roto i to outou feruriraa. E nehenehe ato'a e parau e, e ohie te tamau-aau-raa e te fifi ore. Are'a râ, te opuaraa matamua o te feruri-aau-raa, o te horo'araa ia i te hoê vahi faaururaa i reira to outou feruriraa e haere ai—e vahi o te tape'a fatata ia outou i te Varua o te Fatu.

Ua parau te Faaora, « a haaputu noa râ i roto i to outou mau feruriraa *i te mau taime ato'a ra* te mau parau no te ora ».⁵ Te feruri-aau-raa o te hoê ia rave'a ohie e te maita'i no te rave i te reira.

Te ti'aturi nei au e, e taata feruri aau o Nephi. Ua parau oia, « Ua au to'u varua i te parau mo'a i papa'ihia ra, e te feruri nei to'u aau i te reira [*i te mau taime ato'a*], e te papa'i nei hoi i te reira ei haapiiraa e ei faufaa na to'u mau tamarii ».⁶ Te mana'ona'o pinepine nei oia i ta'na mau tamarii a feruri ai to'na aau e a papa'i ai i te mau papa'iraa mo'a. Nahea to outou utuafare e nehenehe ai e fana'o a tutava *tamau* ai outou ia faa'i to outou feruriraa i te mau parau a te Atua ?

Ta'u irava

E ere i te mea maoro a'e nei, ua feruri aau vau ia Alama 5:16. Te na ô ra e, « Te ui atu nei au ia outou na e, te mana'o na anei outou i roto ia outou iho e, te faaroo na outou i te reo o te Fatu, i te na ôraa mai ia outou i taua mahanaha ra e, A haere mai na outou ia'u nei, o outou tei aohia (haamaita'ihia) na, inaha hoi, o te ohipa parau-ti'a ta outou i rave i ni'a i te fenua ra ? »

I te hopea o te hepetoma, teie ta'u i haaro'aro'a : A feruri i to outou faaroo-raa i te reo o te Fatu i te na-ô-raa mai, « A haere mai na outou ia'u nei, o outou

teie aohia na, ianaha hoi, o te ohipa parau-ti'a ta outou i rave » (Alama 5:16).

Mai ta outou i ite, aita vau i tamau aau i te taato'araa o te irava te tahi ta'o i muri i te tahi ta'o. Are'a ra, ua feruri hohonu vau e rave rahi mau taime i te mau ta'o faufaa o te irava e i hea e ite ai i te reira. Are'a ra te vahi hau atu i te maita'i o teie raveraa, o te vahi faauruhia ia ta to'u feruriraa e nehenehe e haere atu. I te roaraa o te hepetoma, ua feruri noa vau i te Fatu o te parau nei i te mau parau faaitoitorea ia'u. Ua faaûru teie hoho'a i to'u aau e ua tae roa i te horo'a ia'u i te hinaaro ia rave i « te ohipa parau ti'a ». Teie te mau ohipa o te nehenehe e tupu ia « hi'o ana'e [tatou i te Fatu] i roto i te mau mana'o ato'a na ».⁷

E ti'a ia tatou ia haapaari

E aniani paha outou e, « no te aha e titauhia ai ia'u ia rave i teie ohipa ? » E pahono atu vau e, te ora nei tatou i roto i te hoê anotau aua faatihia i te ino. Aita e ti'a ia tatou ia faaea ma te vaiiho noa i teie mau ohipa mai te reira te huru, a faaroo noa ai i te mau parau ino e hi'o noa ai i te mau hoho'a ha'iri'iri faatata i te mau vahi ato'a tatou e haere ai ma te ore e pahono. E ti'a ia tatou ia haapaari. Ia î ana'e to tatou feruriraa i te mau mana'o e te mau hoho'a maita'i, « ia haamana'o ana'e tatou ia'na e a muri noa'tu »,⁸ aita e vahi no te mau mana'o tano ore.

I roto i te Buka a Moromona, te ani manihini mai nei o Iesu ia tatou paato'a ia « feruri... i (Ta'na) i parau ».⁹ A hi'o i te feruri aau mai te hoê rave'a no te haamaita'i i ta outou iho e i ta to outou utuafare tai'o-tamau-raa i te papa'iraa mo'a, eiaha râ e mono ia'na. Te feruri aau, e au ia mai te amuiraa marû noa i te hoê « vitamine » apî i roto i ta outou amuraa maa pae varua i teie nei.

E mea fifi roa

E parau paha outou e, « e mea fifi no'u ia feruri aau ». Eiaha outou e haaparuparu. E nehenehe te ohipa paari e riro ei mea maita'i. Te ani manihini nei Iesu ia tatou ia rave e rau mau ohipa fifi no te mea, ua ite Oia, e haamaita'ihia tatou i te pae hopea o to tatou mau tutavaraa.¹⁰

Ua ite te hoê o to matou hoa tapiri i to matou fare i te hoê rave'a ohie no te feruri aau. E tuu oia i ta'na papa'iraa mo'a no te hepetoma i ni'a i te paruai o ta'na niuniu afa'ifa'i. Te tahi rave'a o ta outou e nehenehe e tamata, o te faaiteraa'tu ia i ta outou irava i te hoê taea'e aore ra tuahine, hoê tamarii aore ra hoê hoa. Te tauturu nei maua ta'u vahine, Julie, te tahi e te tahi. E ma'iti maua i ta mau irava i te mahana Sabati. E tuu oia i ta'na i ni'a i te faato'eto'eraa. E tuu vau i ta'u i roto i to'u pereoo. I reira maua e aparau ai i te mau mana'o no ni'a i ta mau irava i te hepetoma taa-to'a. E mea au ato'a na maua ia aparau

i ta maua irava e ta maua mau tamarii. A rave ai maua i te reira, e au ra e, e ohie ia ratou ia faaite mai i to ratou mau mana'o ia maua no ni'a i te parau a te Atua.

Julie e ô vau nei, to roto ato'a maua i te tahi pupu i ni'a i te itenati e te tahi melo no te utuafare fetii, hoa, e misionare o te faaite i ta ratou papa'iraa mo'a i te hepetoma tata'itahi, e te tahi mau taime, apitihia e te hoê aamu faaitoito aore ra te hoê iteraa papû. Te ôraa i roto i te hoê pupu e mea ohie ia no te tuatiraa. Ta'u tamahine o te haere i te haapiiraa tuarua e te hoê pupu o to'na mau hoa e faaohipa ratou i te mau reni faahoaraa itenati e te mau parau poro'i na roto i te niuniu afa'ifa'i no te faaite i te mau papa'iraa mo'a te tahi e te tahi.

Eiaha e feââ ia faaô mai i te mau taata no te tahi atu mau faaroo i roto i ta outou pupu. Te imi ato'a ra ratou i te mau rave'a ia faateitei i to ratou mau mana'o e ia ite e, te haafatata nei ratou i te Atua.

Eaha te mau haamaita'iraa ?

No reira, eaha te mau haamaita'iraa ? Julie e ô vau nei, ua feruri aau maua i te hoê irava ua hau i te toru matahiti i teie nei. I te haamataraa, ua faanaho maua i te hoê opuaraa no te maororaa e 20 matahiti. E ere i te mea maoro a'e nei, ua parau mai oia e : « I to oe aniraa mai ia'u ia feruri aau i te hoê papa'iraa mo'a pauroa te hepetoma i roto 20 matahiti, ua uiui au e, e nehenehe anei ia'u e rave no te hoê ava'e. Aita to'u feruriraa e tapitapî faahou nei. Aita vau i ti'aturi e, e riro e mea arearea ia tuu i te hoê papa'iraa mo'a i ni'a i te faato'eto'eraa maa i te mau hepetoma ato'a e ia feruri aau noa i te mau taime ato'a ia ite au i te reira, ua faateitei te reira i to'u varua ».

I muri a'e i te feruri-aau-raa e 60 hepetoma, ua parau mai te hoê tuahine no Texas, HAM : « Ua haapuiahia to'u iteraa papû... e ua ite au ua haafatata atu vau i to'u Metua i te Ao ra... Ua here au i te huru ta te parau a te Atua tauraa ia'u ia maita'i atu ».

Ua papa'i te hoê hoa taure'are'a : « Ua here roa vau i to'u iteraa e, te feruri aau, ua tauturu te reira ia'u ia

horo'a i te faatumuraa i ni'a i te mau mea faufaa no teie taime ».

Ua faaite mai te hoê o ta matou misionare : « Ua feruri aau noa vau hoê irava i te hepetoma tata'itahi mai te ava'e tiunu 2014, e ua here au i te reira... Ua riro teie mau papa'iraa mo'a ei mau hoa e nehenehe ia'u ia ti'aturi i te mau taime e hinaarohia.

No'u nei ra, te ite nei au i te Varua hau atu a feruri aau ai au i te mau hepetoma ato'a. Ua faarahi-ato'a-hia to'u here no te mau papa'iraa mo'a ei hopea ia no te tutavaraa « ia faaunauna noa te taiata ore i [to'u] mau feruriraa i te mau taime ato'a ».¹¹

A hi'opo'a i teie nei aniraa manihini e teie haamaita'iraa rahi tei horo'ahia mai e Nephi : « ia haere ti'a outou i mua ma te oaoa i te ite i te parau a te Mesia, ma te tapea hoi e tae noa'tu i te hopea ra, inaha, te na ô maira te Metua, e ora mure ore to outou i reira ra ».¹² I roto i te varua « ma te oaoa i te ite i te parau a te Mesia », te feruri-aau-raa, mai te huru ra ia e, o te amuraa ia i te hoê tuhaa maa monamona e ia amu marû noa, no te fana'o i to'na maita'i hope roa.

Eaha ta outou irava ?

E feruri aau anei outou i te hoê irava o te papa'iraa mo'a i te hepetoma tata'itahi no te toe'a o teie ava'e ? no te toe'a o te matahiti ? Roa'tu â paha ? Julie e ô vau nei, ua ani manihini maua i ta maua mau misionare itoitono no Texas Dallas ia feruri aau e ô maua nei no te roaraa e 20 matahiti. E faaoti ia matou

paato'a i te hoê a taime i roto i na 17 matahiti rii e toe nei. I reira matou e rave ai i te hoê opuaraa apî no te faateitei i to matou mau mana'o e no te haafatata atu ia matou i te Mesia.

E nehenehe ia outou ia ani mai ia maua, « Eaha ta outou irava ? » Are'a ra, a vai ineine ia faaite mai i ta outou papa'iraa mo'a ato'a. Ei hopearaa, e faateiteihia tatou tata'itahi ia horo'a ana'e tatou te tahi e te tahi.

E nehenehe anei outou e hi'o nahea to outou oraraa e te oraraa o to outou utuafare i te tau i papa'i ai outou i te hoê irava no te papa'iraa mo'a apî i roto i to outou aau e to outou feruriraa i te hepetoma tata'itahi no te mau ava'e tata'itahi i mua nei e aore ra mau matahiti ? aore ra roa roa'tu â ?

O Iesu Mesia to tatou hoho'a

E mea papû, ua faarahi Iesu Mesia i te here i te mau papa'iraa mo'a i to'na na'ina'iraa. Ua tai'o e ua feruri i te mau papa'iraa mo'a a vai tamarii ai oia, ia noa'a i te mau aparauraa papû e te mau orometua paari i roto i te hiero i te 12raa to'na matahiti.¹³ Ua haamata i ta'na misioni i te 30 to'na matahiti,¹⁴ e ua faahiti vitivi e te pinepine i te mau papa'iraa mo'a i te roa-raa o Ta'na ra ohipa.¹⁵ E mea ti'a ia parau e, ua rave Iesu e 20 matahiti ia haapii e ia feruri hohonu i te mau papa'iraa mo'a ei tuhaa no te faaineine i Ta'na misioni. Te vai râ anei te tahi ohipa o tei ti'a ia outou ia rave no te faaineine ia outou i te pae varua no te tahi mau taime i mua nei no te haapii e te haamaita'i i to outou utuafare e te tahi atu â ?

A faaohipa i to outou faaroo e a rave i te reira

No te faaohope, te ti'aturi nei au e, e faaoti outou ia haaputu i te moni i te hepetoma tata'itahi. A faaohipa i to outou faaroo, a tape'a maite noa e a rave i te reira. Te pure mau nei au ia ma'iti outou ia feruri hohonu i te mau parau a te Atua i roto i te hoê tau roa e te hohonu i te mau hepetoma ato'a. A faaohipa i to outou faaroo, a tape'a maite noa e a rave i te reira.

Taa'e atu i ta'u aniraa manihini matamua ia *haaputu i te moni*, te

taato'araa o te mau haamaita'iraa o ta'u *faaoraraa-varua* aniraa manihini piti, na outou te reira e haapa'o e amuri noa'tu—ma te pau ore hia i te huhu e te pe no teie nei ao.¹⁶

Ua horo'a o Elder D. Todd Christofferson i teie a'o e te fafau papû : « A haapii maita'i i te mau papa'iraa mo'a, ma te opuaraa mau. A feruri hohonu e a pure no ratou. E mau heheuraa te mau papa'iraa mo'a, e e afa'i mai ratou i te mau heheuraa hau atu ».¹⁷

Ei faaotiraa

Te fafau atu nei au ia outou, aita outou e tatarahapa ia papa'i i te hoê irava no te papa'iraa mo'a i roto i to outou feruriraa e to outou mafatu i te hepetoma tata'itahi. E ite outou i te hoê hopearaa huru pae varua tamau, te paruru, e te mana.

A haamana'o i te mau parau a Iesu-Mesia i To'na parauraa, « A rave i te mau mea ta outou i ite ia'u i te raveraa ra ».¹⁸ Ia *faaohipa* tatou i te taato'araa o Ta'na parau i roto i to tatou oraraa, te na reira nei au i te pure na roto i te i'oa o Iesua-Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o 3 Nephi 5:13.
2. Hi'o Alama 37:6; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 64:33.
3. Ua faaohipa vau te parau *meditiser* (*feruri aau*) na roto te reo Paniola, te hoê tuatiraa o te parau *mediter* (te feruri hohonu) e *memoriser* (te tamau aau).
4. Hi'o 2 Korinetia 3:3.
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:85; tuuhia te papa'i opa.
6. 2 Nephi 4:15; hi'o ato'a Deuteronomi 6:7; 2 Nephi 4:16.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 6:36.
8. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:77, 79.
9. 3 Nephi 17:3; hi'o ato'a Moroni 10:3.
10. Hi'o Mataio 16:25; 1 Nephi 2:20; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 14:7.
11. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:45; tuuhia te papa'i opa.
12. 2 Nephi 31:20; tuuhia te papa'i opa.
13. Hi'o Luka 2:42, 46-47.
14. Hi'o Luka 3:23.
15. Hi'o Mataio 4:3-4; hi'o ato'a Mataio 21:13. E rave rahi atu mau irava i faaohipa te irava parau « ua papa'ihia » e te tahi atu mau faahitiraa e tuaea ato'a, o te faaite ra i te matauraa e te mau Papa'iraa mo'a.
16. Hi'o Mataio 6:19-20.
17. D. Todd Christofferson, « Te haamaita'iraa o te papa'iraa mo'a », *Liahona*, Me 2010, 35.
18. 2 Nephi 31:12; hi'o ato'a 3 Nephi 27:21.

Na Elder Von G. Keetch
No te Hitu Ahuru

E maita'i e e oaoa te feia e haapa'o i te mau faaueraa a te Atua

E riro te mau aua faatupûhia e te Fatu ei uahu papû i te ino e te mau faaûruraa hamani-ino-raa.

I te tahi taime i ma'iri a'e nei, a tere orihaere ai au i Aueteraria, ua ratere au i te hoê o'o'a matarohia no te horue. A haere ai au i ni'a i te pae tahatai, ua faahiahia vau no te nehenehe o te fatiraa o te mau vave'a rahi i rapae i te o'o'a e te mau vave'a na'ina'i tere haere i te hiti o te pae miti.

A hahaere noa ai au i ta'u nei orihaereraa, farerei atu ra vau i te hoê

pupu faahee horue marite. E mea huru riri to ratou i te tahi ohipa, ma te paraparau puai e te tohu i te pae miti. I to'u aniraa tu eaha te fifi, ua faaite ihora ratou ma te tohu i to ratou rima i te vahia fatiraa o te mau vave'a rahi rapae i te o'o'a.

« A hi'o i'ô », faahiti mai ra te hoê o ratou ma te iria. « Te ite ra oe i te aua ? » Ma te hi'o faatata atu, ua ite au i te hoê

aua o te tarava nei i te tahi atu pae o te o'o'a, i te vahi mau te reira te mau vave'a rahi o te ume mai e fati ai. E au ra e, ua hamanihia te aua i te hoê materia paari o tei raraahia, tei tape'ahia e te mau poito i ni'a i te pape. Ia au i te mau taata faahee horue, e topa roa teie upe'a i raro i te moana.

Ua parau faahou te taata faahee horue marite : « Tei ô nei matou no te hoê noa taima ratere i roto i te oraraa no te faahee i te reira mau vave'a rahi. E nehenehe matou e faahee atu i te mau vave'a na'ina'i o te fati nei i roto i te o'o'a, are'a ra e ore roa ta matou e nehenehe e faahee i te mau vave'a rahi, no te aua. Aita roa'tu matou i ite no te aha te vai nei teie aua. Ta matou noa i ite, ua mau'a rahi roa to matou tere.

No te mea te rahi noa'tu ra te inoino o te mau faahee horue marite, ua haru atu to'u mata i ni'a i te tahi faahee horue tapiri mai—e taata paari-rii atu e mai te huru ra e, no te reira iho

vahi—mai te mea ra e, te rahi noa'tura to'na oroma'i ore a faaroo ai i te mau amuamuraa puai no ni'a i te aua.

I te pae hopea, ua ti'a oia e ua haere atu i pihai'ihō i te pupu. Ma te faahiti ore i te hoê noa a'e parau, iriti mai ra oia i te hoê hi'o fenua mai roto mai i ta'na pute tua e horo'atura i te hoê o te faahee horue, ma te faatoro i te aua. Ua hi'o atu te mau taata faahee horue tata'itahi i roto i te hi'o fenua. Ia tae mai i to'u taima, na roto i te tauturu a te hi'o faarahi, ua ti'a ia'u ia ite i te tahi ohipa aita i ti'a ia'u ia ite na mua a'e : te mau repe—te tamaa ra te mau ma'o rarahi i pihai'ihō i te a'au i te tahi atu pae o te aua.

Ua maru ohie roa-tu-râ te pupu. Rave iho ra te taata faahee i ta'na hi'o fenua, fariu atu ra e haere atu ra. I to'na na-reira-raa, ua parau oia i te mau parau aore roa e mo'ehia ia'u : « Eiaha e amuamu rahi roa i te aua » ta'na ia parau, « o te rave'a ana'e ia no te paruru ia oe eiaha ia amuhia ».

Ma te ti'a i ni'a i teie tahatai nehenehe roa, ua tauioioi atu ra to matou mau hi'oraa. Teie aua ta matou i hi'o ei mea paari e te ta'oti'ahia—te huru faaore i te oaoa e i te aehuehu no te faahee i te mau vave'a rahi mau—ua riro ia ei ohipa taaê mau. Ma to matou ite apî i te ati o te taponi i raro a'e noa i te miti, e horo'a te aua i teie nei te paruru, te ora e te hau.

A haere ai outou e ô vau nei na ni'a i te mau e'a o te oraraa e a imi noa ai ia faatupu i to tatou mau moemoea, te mau faaueraa a te Atua e te mau ture—mai te aua—e mea fifi te tahi mau taima ia taa i te reira. E au ra ê, e mea etaeta e te farii ore, te opanihia nei te hoê e'a hi'oraa arearea e te anaanatae e o te peehia ra e te mau taata e rave rahi. Mai ta te Aposetolo Paulo i tatara mai, « te ite arehurehu nei tatou », ¹ na roto i te hoê iteraa taoti'ahia mai te reira te huru, pinepine tatou i te ore e taa i te mau fifi rarahi o te taponi nei i raro a'e rii noa.

Are'a ra, o Oia tei « ite i te mau mea ato'a », ² ua taa maita'i tei hea teie mau ati. Ua horo'a mai ia tatou i te tauturu hanahana, na roto i Ta'na mau faaueraa e te arata'iraa here, ia ti'a ia tatou ia ape i te reira mau ati—ia nehenehe ia tatou ia ora i te hoê oraraa paruruhia i te mau tino hamata'u pae varua e i te fifi o te hara. ³

E faaite tatou i to tatou here i te Atua—e i to tatou faaroo Ia'na—na roto i te rave-maita'i-raa i te mau mahana ato'a no te pee i te e'a ta'na i faataa no tatou e i te haapa'oraa i te mau faaueraa o Ta'na i horo'a mai ia tatou. E faaite taaê tatou i te reira faaroo e te reira here i roto i te mau taima aita tatou e taa maita'i i te tumu o te faaueraa a te Atua, aore ra te e'a taaê ta'na e parau nei ia tatou ia rave. E mea huru ohie ia pee i te hoê e'a i roto i te aua, ia ite ana'e tatou e, te vai nei te mau tino hamata'u e to ratou mau niho oeo e 'au haere noa ra na rapae mai. E mea fifi roa'tu ia tape'a noa i to tatou e'a i roto i te aua, ia ite ana'e tatou i te mau vave'a faahiaha e te faahema i te tahi atu pae. Are'a râ, i roto i te reira mau taima—taime e ma'iti ai tatou ia faaohipa i to tatou faaroo, ia tuu i to

tatou ti'aturiraa i roto i te Atua, e e faaite i to tatou here Ia'na—e tupu ai tatou i te rahi e, e upooti'a.

I roto i te Faufaa apî, aita o Anania i haro'aro'a i te faaue a te Fatu ia imi e ia haamaita'i ia Saulo—hoê taata o tei mau i te parau faati'a ia tuu i te fare tape'araa te mau taata o te ti'aturi i te Mesia. Tera râ, no te mea ua haapa'o oia i te faaue a te Atua, ua riro Anania ei mauhaa i roto i te fanauraa pae varua o te aposetolo Paulo.⁴

A ti'aturi ai tatou i te Fatu, e faaohipa i to tatou faaroo, e haapa'o i Ta'na mau faaueraa, e e apee i te e'a Ta'na i faataa no tatou, e hau atu tatou i te riro i te huru taata ta te Fatu e hinaaro ia tatou ia riro mai. O teie « riroraa »—teie fariuraa o te aau—te mea faufaa a'e. Ua haapii mai o Elder Dallin H. Oaks ia tatou : « Eita e nava'i ia rave noa te hoê taata i te ohipa maita'i ma te feruri ore. E ere te mau faaueraa, te mau oro'a, e te mau fafauraa o te evanelia i te hoê tapura no te mau ohipa i tuuhia'tu i roto i te tahi afata i te ra'i ra. Te evanelia a Iesu Mesia, o te hoê ia faanahonahoraa o te faaite ia tatou nahea ia riro mai te au i ta to tatou Metua i te Ao ra e hinaaro ia tatou ia riro mai ».⁵

Te haapa'o mau, o oia, te horo'a-taato'a-raa ia tatou Ia'na e te faati'araa Ia'na ia faatere i to tatou e'a i roto i te mau pape hau e tae noa'tu i te

mau arepurepuraa, ma te ite papû e, e nehenehe Ia'na e rave hau atu no tatou ta tatou iho e ore e nehenehe e rave no tatou iho.

A farii ai tatou i To'na hinaaro, e rahi atu to tatou hau e te oaoa. Ua haapii te Arii Beniamina e, no te mau taata e haapa'o i te mau faaueraa a te Atua—« e haamaita'ihia e, e oaoa » ratou « i to te tino nei e o te Varua ato'a hoi ».⁶ Ua hinaaro te Atua ia oaoa tatou. Te hinaaro nei ia noaa ia tatou te hau. Te hinaaro nei Oia ia manuia tatou. Te hinaaro nei Oia ia ora e ia paruruhia tatou i te mau faaûruraa o te ao e haati nei ia tatou.

E nehenehe ato'a e parau e, eita te mau faaueraa a te Fatu e riro ei mau faatafifiraa toiha i raro i te miti o te titau ia tatou ia haapii ia faaoroma'i ma te au ore i roto i teie oraraa, ia faateiteihia tatou i roto i te oraraa a muri a'e. Tera râ, te riro nei te mau aua tei haamauhia e te Fatu, ei vahi tape'araa hau no tatou i mua i te mau ino e te mau huru vavahiraa o te huti ia tatou i raro i te mau hohonu o te oto. Ua horo'ahia te mau faaueraa a te Fatu na roto i te here e te faaherehere ; ua horo'ahia no to tatou oaoa i roto i teie nei oraraa⁷ e no to tatou ato'a oaoa e te faateiteiraa a muri a'e. E tapa'o te reira no te huru o te mau ohipa o te ti'a ia tatou ia rave—e hau roa'tu i te

faufaa, te tauturu nei te reira ia tatou ia ite e, eaha to tatou huru e au ai.

E i roto i te mau ohipa maita'i e te ti'a, te ti'a nei Iesu ei hi'oraa maita'i a'e. Ua tupu te ohipa rahi roa a'e no te haapa'o i roto i te ao a muri atu, a auraro ai te Tamaiti i te hinaaro o te Metua. Ani atu ra Oia ma te haehaa hohonu ia hopoi-ê-hia'tu te au'a—ia nehenehe Ia'na ia haere na te tahi e'a taaê atu i tei faataahia No'na—ua auraro te Mesia i te e'a ta To'na Metua i hinaaro Ia'na ia rave. E e'a o te haere na roto ia Getesemane e i Golagota, i reira Oia i te faarururaa i te mau iui e te oto faito ore, e i reira Oia i vai ai Ona ana'e iho, a faaatea ê atu ai te varua o To'na Metua Ia'na. Are'a râ, ua hope teie e'a i roto i te hoê menema aore e tino faahou to roto, i te toru o te mahana, na roto i te mau tuo « ua ti'a faahou Oia ! »⁸ o tei ta'i i roto i te tari'a e i roto i te aau o te feia tei here Ia'na. Ua apitihia te reira i te oaoa faito ore e te au maita'i tei faatumuhia i roto i To'na Taraehara no te taato'a o te mau tamarii a te Atua e a muri noa'tu. Ma te faati'a ia horomiihia To'na hinaaro i te hinaaro o te Metua, ua horo'a mai te Mesia ia tatou i te rave'a ia farii i te hau mure ore, te oaoa mure ore, e te ora mure ore.

Te faaite papû nei au e mau tamarii tatou na te hoê Atua here. Te faaite nei au e, te hinaaro nei oia ia oaoa e ia hau e ia haamaita'ihia tatou. No reira, ua faaineine oia i te hoê e'a no tatou no te ho'i Ia'na ra, e ua faati'a Oia i te mau aua no te paruru ia tatou i te roaraa o te e'a. A rave ai tatou i te mau ohipa ato'a ia pee i te reira e'a, e iteahia ia tatou i te ora mau, te oaoa e te hau. E mai te mea e haapa'o tatou i To'na hinaaro, e riro tatou mai Ta'na i hinaaro ia tatou ia riro mai. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. 1 Korinetia 13:12.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:6.
3. Hi'o Boyd K. Packer, « Spiritual Crocodiles », *Ensign*, Me 1976, 30-32.
4. Hi'o Te mau Ohipa 9:10-18.
5. Dallin H. Oaks, « The Challenge to Become », *Liahona*, Tenuare 2001, 40.
6. Mosia 2:41.
7. Hi'o 2 Nepi 2:25.
8. Hi'o Mataio 28:6; Mareko 16:6.

Na Carole M. Stephens

Tauturu Hoê i roto i te Peresideniraa
Rahi o te Sotaiete Tauturu

« Ua hinaaro outou ia'u ra, e haapa'o i ta'u parau »

*Te mau faaueraa a te Atua, e faaiteraa ia no To'na here ia tatou e te
haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa, e faaiteraa ia no to tatou here la'na.*

I te taima e faaho'i mai ai ta maua tamahine matahiapo, o Jen, i te toru o ta'na tamahine i te fare na te fare ma'i mai, ua haere atu vau i to'na fare no te tauturu ia'na. I muri a'e i to'u vaihoraa'u i ta'na tamahine matahiapo i te fare haapiiraa, ua faaoti maua e, te mea hinaaro-roa-hia a'e e Jen, o te faafaea ia. No reira, no te tauturu maita'i roa i te reira, ua afa'i ia vau i ta'na tamahine o Chloe i to'u fare ia nehenehe i to'na metua vahine e te aiû apî ia faaea hau noa.

Ua taamu vau ia Chloe i ni'a i to'na parahiraa pereoo, ua tamau i to'u iho hatua parahiraa, e ua faahoro atu i rapae'au i to ratou tereraa pereoo. Hou râ a tae atu ai maua i te hope'a o te poromu, ua tatara o Chloe i to'na hatua parahiraa e ua ti'a mai i ni'a, ma te hi'o na ni'a mai i to'u taponu ma te paraparau mai ia'u ! Ua tape'a a'era vau i te pereoo uira i te hiti o te poromu, e ua taamu faahou ia'na i ni'a i to'na parahiraa.

Ua tere faahou maua e aita i atea roa'tu tei rapae faahou oia i to'na parahiraa. Ua taamu faahou vau ia'na

i ni'a i to'na parahiraa, i teie râ taima, hou vau a ho'i mai ai i roto i te pereoo uira, ua ti'a a'e na o Chloe !

Teie ia vau e parahi nei i roto i te hoê pereoo uira, i te hiti o te poromu, te aro ra e te hoê tamarii rii e toru matahiti. E te manuia ra oia !

Ua faaohipa vau i te mau rave'a ato'a ua nehenehe ia'u ia feruri no te haapapû atu ia'na e, e mana'o maita'i ia parahi noa oia i ni'a i to'na parahiraa. Aita oia i papû i te reira ! I te pae hope'a ua tamata vau i te rave'a : paru.

Ua parau vau, « E Chloe, mai te mea e faaea noa oe i ni'a i to oe parahiraa ma te taamu i to oe hatua, ia tae ana'e taua i te fare o Mama Ruau, e nehenehe ta taua e ha'uti i te pête ».

Aore e pahonora.

« Chloe, mai te mea e faaea noa oe i ni'a i to oe parahiraa ma te taamu i to oe hatua, e nehenehe ia ta taua e hamani i te faraoa ia tae ana'e taua i te fare o Mama Ruau ».

Aore e pahonora.

Ua tamata faahou vau. « Chloe, mai te mea e faaea noa oe i ni'a i to oe parahiraa ma te taamu i to oe hatua, e tape'a ia taua i te matete no te hoê monamona ».

I muri e toru tamataraa, ua ite a'era vau e mea faufaa ore. Ua papû maita'i to'na mana'o, aore i te hoê noa a'e taima i nava'i te mau parûraa no te faahepo ia'na ia vai parahi noa oia i ni'a i to'na parahiraa ma te taamu i to'na hatua.

Eita e nehenehe ia maua ia faaea noa i te taato'araa o te mahana i te hiti poromu, ua hinaaro râ vau ia haapa'o i te ture e e mea ataata hoi ia faahoro i te pereoo e te ti'a noa ra o Chloe. Ua

pûpû vau i te hoê pure muhu ore e ua faaroo vau i te Varua i te parau riiriira mai, 'A haapii ia'na ».

Ua hi'o atu vau ia'na e ua faatea ê atu i to'u hatua parahiraa i to'u tino ia nehenehe ia'na ia ite. Ua parau vau, « Chloe, e taamu vau i teie hatua parahiraa no te mea e paruru te reira ia'u. Mai te mea râ aita oe e tamau i to oe hatua parahiraa, eita ia oe e paruruhia. E e oto roa ia vau mai te mea e pêpê oe ».

Ua hi'o mai oia ia'u; ua fatata vau e ite i to'na feruriraa iti ia ha'a no te ta'a i te mea ta'u i parau iho nei a tia'i taiâ noa'i au i ta'na pahonoraa. Ua araara ihora to'na na mata rahi ninamu e ua parau mai, « E Mama Ruau, ua hinaaro oe ia taamu vau i to'u hatua parahiraa no te mea te here nei oe ia'u ! »

Ua î te pereoo i te Varua a faaite ai au i to'u here no teie tamahine iti faufaa rahi. Aita vau i hinaaro ia ore taua huru ra, ua ite râ vau e teie te hoê taime tano, no reira ua haere atu vau e taamu ia'na i ni'a i to'na parahiraa. Ua ani au i muri iho, « E Chloe, e faaea anei oe i ni'a i to oe parahiraa pereoo ? » E ua na reira oia- e tae noa'itu i te matete no te hoê monamona ! E ua faaea noa oia ma to'na hatua mai te matete e tae atu i to'u fare, i reira maua i te hamaniraa i te faraoa e te ha'utiraa i te pête no te mea aita i mo'ehia ia Chloe !

A tere ai au na ni'a i te poromu i taua mahana ra, ua î to'u feruriraa i te hoê papa'iraa mo'a : « Ua hinaaro outou ia'u ra, e haapao i ta'u parau ». ¹ E ture ta tatou no te haapii, no te arata'i, no te paruru i te mau tamarii. No teaha ? No to tatou ia here rahi ia ratou. Na mua a'e o Chloe a maramarama ai i to'u hinaaro ia parahi noa oia i ni'a i to'na parahiraa pereoo ma te hatua no to'u ia here ia'na, aita oia i auraro i te mea ta'na i faairi e faaheporaa ia'na. Ua mana'o oia e ua faaiti to'na hatua i to'na ti'amâraa.

Mai ia Chloe, e nehenehe ta tatou e ma'iti ia faairi i te mau faaueraa ei mau ta'oti'araa. E mana'o paha tatou i te tahi mau taime e, te faaiti nei te mau ture a te Atua i to tatou ti'amâraa, e te ta'oti'a nei i to tatou tupuraa. Mai te mea râ e, e imi tatou i te ite rahi atu,

e vaiiho i to tatou Metua ia haapii ia tatou, e haamata ia tatou i te ite e, Ta'na mau faaueraa, e faaitearaa ia no To'na here ia tatou e te haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa, e faaitearaa ia no to tatou here Ia'na.

Mai te mea e, e tape'a outou i te hiti o te purumu, e faaauraa parau teie, te horo'a'itu nei au i te tahi mau ture o te tauturu ia outou ia ho'i faahou i ni'a i « te e'a no te faaroo e te haapa'oraa » ² ma te pe'ape'a ore, mai te mea e, e pee outou i taua mau ture ra.

A tahi, a ti'aturi i te Atua. A ti'aturi i Ta'na opuaraa mure ore no outou. « E tamaiti varua aore râ e tamahine varua herehia tatou tata'itahi na to tatou nau metua i te ra'i ». E itehia to raua here no tatou i roto i te mau faaueraa. Ua riro te mau faaueraa ei mau arata'iraa faufaa rahi no te haapii, no te arata'i, e no te paruru ia tatou a « roaa ai ia tatou te iteraa rau i te tahuti nei ». ³

I roto i te oraraa « hou te tahuti nei » ua faaohipa tatou i to tatou ti'amâraa ia farii i te opuaraa a te Atua, ⁴ e ua haapii mai tatou e e mea faufaa rahi roa te haapa'oraa i te ture mure ore a te Atua no to tatou manuiaraa i roto i Ta'na faanahoraa. Te haapii mai nei te mau papa'iraa mo'a : « Te vai nei te hoê ture, o tei faatumu-mau-roa-hia i roto i te ao ra hou roa te faatumuraa o teie nei ao,

ei nia iho i te reira te mau haamaita'iraa ato'a i faatumuhia'i ». ⁵ Mai te mea e haapa'o tatou i te ture, e farii tatou i te mau haamaita'iraa.

Noa'itu te mau hape ato'a, te pato'iraa, e te haapiiraa o te apee i to tatou oraraa tahuti, e ore roa e mo'e i te Atua to tatou hopea mure ore, noa'itu e mo'ehia ia tatou te reira. E nehenehe ta tatou e ti'aturi Ia'na « no te mea te hinaaro nei te Atua i Ta'na mau tamarii ia ho'i atu Ia'na ra ». ⁶ E ua horo'a mai Oia i te hoê e'a na roto i te Taraehara a Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia. Ua riro te Taraehara ei « niu no te opuaraa no te faaoraraa ». ⁷

Te piti, a ti'aturi ia Iesu. Te faaitearaa rahi o te haapa'o e te here, o te Tara'ehara ia a Iesu Mesia. Ma te auraro i te hinaaro o te Metua, ua horo'a Oia i To'na ora no tatou. Ua parau Oia e, « I haapa'o outou i ta'u ra parau, e vai herehia'itu â outou e au ; mai ia'u i haapa'o i te parau a tau Metua ra, e te vai herehia nei â vau e ana ». ⁸

Ua haapii Iesu:

« Hinaaro oe i to Atua ia Iehova ma to aau ato'a, e ma to varua ato'a, e ma to mana'o ato'a.

« O te ture matamua teie e te hau i te rahi.

« E mai te reira ato'a te piti, e aroha'itu oe i to taata tupu mai to aroha ia oe iho na ». ⁹

I te mau Sabati ato'a te farii nei tatou i te rave'a feruri e ia haamana'o i te here mau o to tatou Faaora ia rave ana'e tatou i te mau tapa'o no Ta'na Taraehara mure ore. I roto i te oro'a, e hi'o vau i te mau rima e toro nei no te faahaere i te pane e te pape. A toro ai au i to'u rima e a amu ai, e fafau vau e ua hinaaro mau vau i te rave i To'na i'oa i ni'a iho ia'u, ia haamana'o noa â Ia'na, e ia haapa'o i Ta'na mau faaueraa. E e fafau mai Oia « e vai noa To'na Varua i roto ia [tatou] ».¹⁰

Te toru, a ti'aturi i te mau parau riirii a te Varua. Te haamana'o ra outou e i roto i te ohipa tei tupu ia'u e Chloe ua parau riirii mai te Varua ia'u i te hoê papa'iraa? Tei roto ia Ioane 14:15 : « Ua hinaaro outou ia'u ra, e haapao ia i ta'u parau ». E teie te tahi mau irava faufaa rahi :

« Na'u hoi e ani atu i te Metua ra, e na'na e horoa mai i te tahi Faaa'o ia outou, ia parahi mau oia e a muri noa'tu i ð outou nei ;

« O te Varua parau mau ra, o te ore e fariihia mai e te ao nei ra, no te mea aore i hi'a ia'na, aore i ite ia'na, e ite râ outou ia'na, e parahi mau hoi oia i ð outou nei, e ei roto hoi ia outou ».¹¹

E ti'araa to te mau melo ti'amâ ato'a o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei tei haamauhia ia farii i te faahoaraa a te Varua Maitai. E haamaita'i atu â te haapaeraa maa, te pure, te tai'oraa i te papa'iraa mo'a e te haapa'oraa i to tatou aravihi i

te faaroo e i te ite i te mau faaurâraa a te Varua.

Ia i ana'e to outou aau i te feâ e te ta'a ore, e tono mai ia te Metua e te Tamaiti i te Varua Maitai no te faaara ia outou e no te arata'i ia outou ma te paruruhia i roto i te mau ati o teie nei tere tahuti. E tauturu Oia ia outou ia haamana'o, e tamahanahana ia outou, e e faai ia outou « i te tia'i e te here hope roa ».¹²

Te maha, a ti'aturi i te a'o a te mau peropheta ora. Ua horo'a mai to tatou Metua i te hoê rave'a no tatou ia faaroo i Ta'na parau e ia ite i Ta'na ture na roto i te mau peropheta. Ua parau te Fatu, « E faatupuhia Ta'u parau ... na roto i to'u iho reo aore râ na roto i te reo o ta'u mau tavini, hoe â ia ».¹³

Aita i maoro a'e nei, ua a'o mai te mau peropheta ora ia tatou ia « haamana'o i te mahana sabati ia haamo'ahia ia »,¹⁴ e ia haapa'o i te ture no te haapaeraa maa. Na te haapa'oraa i teie a'o tohu e horo'a mai ia tatou i te hoê rave'a no tatou ia haapa'o i te faaueraa a te Atua ia here Ia'na e i to tatou taata tupu a tupu ai i te rahi to tatou faaroo ia Iesu Mesia e ia toro i to tatou rima no te here e no te aupuru ia vetahi ê.¹⁵

Te vai ra te hau i roto i te haapa'oraa i te parau a te Fatu na roto i Ta'na mau peropheta. Ua pii te Atua i te peresideni Thomas S. Monson, te mau tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua, e te mau melo o te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo ei mau

peropheta, ei mau hi'o e ei mau heheu parau. I roto i te hoê ao e rahi noa'tu ra te mâtâ'u, te arearea, te ati, e te riri, e hi'o na tatou ia ratou ia ite nahea te mau pipi a Iesu Mesia—tei i te aroha—e hi'o ai, e parau ai e e ohipa ai i mua i te mau mea e faa amahamaha nei. Te faaite papû nei ratou no ni'a ia Iesu Mesia e te pahono nei ratou ma te aroha, te hinaaro mau o Iesu Mesia, o ratou hoi To'na mau ite.

I muri mai i ta'u ohipa e Chloe, ua imi au i te mau faahitiraa no ni'a i te mau faaueraa e te here i roto i te mau papa'iraa mo'a. E rave rahi tei itehia ia'u. E faahaamana'o teie mau irava tata'itahi ia tatou e Ta'na mau faaueraa, e faaiteraa ia no To'na here ia tatou e te haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa, e faaiteraa ia no to tatou here Ia'na.

Te faaite papû nei au e ia ti'aturi ana'e tatou i te Atua, to tatou Metua Mure ore; ia ti'aturi e ia faaohipa ana'e tatou i te faaroo i Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia e i Ta'na Taraehara; ia ti'aturi ana'e tatou i te mau parau riirii a te Varua; e ia ti'aturi tatou i te a'o a te mau peropheta ora, e ite ia tatou i to tatou e'a i mua'tu i te hiti poromu e ia tamau noa i te tere ma te paruruhia, eiaha e tape'a noa e tae atu i te hope'a—ia ite ato'a râ i te oaoa i to tatou ho'iraa i te fare. I te I'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Ioane 14:15.
2. Neil L. Andersen, « Ua nava'i to outou ite », *Liahona*, Novema 2008, 14.
3. « Te Utuafare : E poro'i i to te Ao Nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
4. Hi'o « Te Utuafare : E poro'i i to te Ao Nei »
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 130:20.
6. Russell M. Nelson, i roto R. Scott Lloyd, « God Wants His Children to Return to Him, Elder Nelson Teaches », Church News tuhaa o te LDS.org, 28 no tenuare 2014.
7. Russell M. Nelson, « Se preparer pour les benedictions du Temple », *Liahona*, Atopa 2010, 49.
8. Ioane 15:10.
9. Mataio 22:37-39.
10. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:77, 79.
11. Ioane 14:16-17.
12. Moroni 8:26.
13. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:38.
14. Exodo 20:8.
15. Hi'o *Buka arata'i 2: Administration de l'Eglise* (2010), 6.1.2.

Na Elder Allen D. Haynie
No te Hitu Ahuru

Ia haamana'o o vai ta tatou e ti'aturi

*To tatou ti'aturiraa ia ora faahou e te Metua tei te huru ia o te
Taraehara a Iesu Mesia.*

I te ivaraa o to'u matahiti, ua haere mai to'u mama ruau, rouru hinahina, maha avae e ahuru ma hoê initi te tei (150 cm), e faaea i te tahi hepetoma i ô matou. I te hoê avatea, ua faaoti matou to'u na taea'e e piti ia heru i te hoê apoo i ni'a i te mahora i ô noa'tu i to matou fare. Aita vau e haamana'o ra no te aha ra ; e taime ihoa e heru te tamaroa i te apoo. Ua reporepo rii matou, aita râ i repo roa e fifi ai matou araua'e. Ua ite mai te tahi mau pu'eraa tamaroa i te anaanatae ia heru i te hoê apoo e no reira, ua tauturu mai ratou. E repo roa a'enei matou paatoa. E mea paari rii te repo, e no reira, ua huti mai matou i te hoê tuio pape e ua pîpî matou i te apoo ia marû mai te repo. Ua heru faahou matou e te hohonu maita'i ra te apoo.

I mana'o atu ra te tahi e, e faairi i teie apoo ei apoo pape hopuraa, tera atu ra ia matou i te faaîraa i te pape. No te mea o vau te mea apî roa a'e, e no to'u hinaaro ia ô atoa atu i roto i teie ohipa, ua farii au ia ou'a i roto no te tamata. I teie nei, ua reporepo roa ino vau. Aita vau i opua rii a'e e hopu i te repo, tera mau râ to'u vairaa i te hopearaa.

I te haamataraa vau i te to'eto'e, ua ho'i atu vau i to'u fare e te tomo ra vau i roto. Teie to'u mama ruau i mua i te uputa e aita oia i vaiiho ia'u ia tomo. Parau mai nei oia e, ia vaiiho oia ia'u ia tomo, e repo ia ta'u e afa'i atu i roto i te fare ta'na i tamâ noa iho nei. No reira ua rave au mai te mau tamarii iva matahiti atoa, ua horo vau i te uputa i muri,

mea vitiviti a'e râ oia i ta'u i mana'o. Ua haamata atura vau i te riri, ouaua a'era vau ma te faariri ia tomo atu vau, ua vai piri noa râ te uputa.

Ua puru roa ho'i au, ua repo, ua to'eto'e, e i roto i to'u feruriraa tamarii, ua mana'o vau e pohe au i reira. Ua ani a'era vau ia'na i te mea e ti'a ia'u ia rave no te tomo i roto. Aita râ ta'u parau i oti roa, te pîpîhia maira te pape e to'u mama ruau, te tuio pape i roto i te rima. Ua hora roa paha vau i raro a'e i te pape, ua faaoti ihora to'u mama ruau e, ua mâ vau e ua vaiiho mai ia'u ia tomo i roto. E mea mahana-hana i roto i te fare, oomo atura vau i te ahu marô e te mâ.

E tape'a noa outou i roto i te feruriraa i teie parabole aamu mau no te titi'araa e a faaroo mai i teie mau parau a Iesu Mesia : « E ore e ô te mea viivii i roto i to'na basileia ; no reira e ore te taata e tomo i roto i to'na faaearea, maori râ o tei mâ to ratou ahu i to'u ra toto, no to ratou faaroo, e te tatarahapa i ta ratou mau hara, e ta ratou tamau-maite-raa e tae noa'tu i te hopea ».¹

Ua au ore rii au i te ti'araa i rapae i to'u fare a pîpîhia mai ai te pape e to'u mama ruau. Ahani pai e pato'ihia mai ia tatou te rave'a no te ho'iraa e parahi e to tatou Metua i te Ao ra, no to tatou noa a'e ma'itiraa ia faaea e aore râ ia

faarepo ia tatou i te apoo repo no te hara, e ohipa oto rahi roa ia te reira, e a muri noa'tu. Eiaha na tatou ia haavara ia tatou iho no ni'a i te mau titauroa no te ho'i e no te faaea i mua i te aro o to tatou Metua i te Ao ra. Titauhia ia vai mâ tatou.

Hou tatou a haere mai ai i ni'a i te fenua nei, ua amui tatou i roto i te hoê apooraa rahi ei mau tamaiti e ei mau tamahine varua na te Atua.² Ua faaroo maita'i tatou tata'itahi, e aita e taata tei vare'a i te ta'oto. I roto i tera apooraa, ua vauvau mai te Metua i te Ra'i ra i te hoê faanahoraa. No te mea e faahereherehia to tatou ti'amâraa i roto i teie faanahoraa, e e titauhia ia haapii tatou

mai roto mai i te mau ohipa e tupu, eiaha râ mai Ta'na noa i ite, ua taa a'ena Ia'na e, e hara tatou. Ua taa atoa Ia'na e, e faarepo te hara ia tatou e eita atura ta tatou e nehenehe e ho'i i mua i To'na aro, no te mea, e vahi mâ a'e te vahi e ora ra Oia i te fare ta to'u tupuna vahine i tamâ.

No te mea râ e, ua here to tatou Metua i te Ao ra ia tatou e o Ta'na fâ te « faatupuraa i te tahuti ore e [to tatou] oraraa mure ore »,³ ua faanaho atoa Oia i te hoê Faaora—e taata e nehenehe e tauturu ia tatou ia riro mâ noa'tu â te repo i ni'a ia tatou. I te faaararaa to tatou Metua i te Ao ra i te titauroa ia vai te hoê Faaora, i to'u

mana'o, ua fariu atu tatou paatoa i ni'a ia Iesu Mesia, te Fanau Tahī i roto i te Varua, Oia tei haere roa i mua e tae roa ua riro mai Oia mai te Metua te huru.⁴ I to'u mana'o, ua ite tatou paatoa e, o Oia ana'e, e aita hoê noa a'e o tatou e ti'a ia rave i te reira, e ti'a râ Ia'na e e na reira mau ho'i Oia.

I roto i te ô no Getesemane e i ni'a i te satauro i Golagota, ua mamae Iesu Mesia i te tino e te varua, ua rurutaina i te mau iui, ua manii te toto mai roto mai i te mau poa atoa, ua taparu i To'na Metua ia afa'i ê atu i teie 'au'a maramara,⁵ atira noa'tu, ua rave Oia.⁶ No te aha Oia i rave ai? Ia au i Ta'na iho mau parau, ua hinaaro Oia ia faahanahana i To'na Metua e ia faaoti i Ta'na « mau faaineineraa i te tamarii a te taata nei ».⁷ Ua hinaaro Oia ia haapa'o i Ta'na mau fafauraa e ia haamatarā i to tatou ho'iraa. E aha Ta'na e ani nei ia tatou ia rave ei faaho'iraa? Ta'na noa e taparu nei ia tatou, o te fa'iraa ia i ta tatou mau hara e te tatarahaparaa, ia ore tatou ia mamae mai Ia'na ra te huru.⁸ Te ani manihini mai nei Oia ia tatou ia riro mâ, ia ore tatou ia vaiho-noa-hia i rapae i te fare o to tatou Metua i te Ao ra.

Noa'tu â e mea maita'i a'e te aperaa i te hara i ni'a i te e'a no te oraraa, ia hi'ohia te maita'i o te Taraehara a Iesu Mesia, aita ia e ma'itiraa i te hara ta tatou i rave e aore râ te hohonu tatou i mure ai i roto i teie apoo, ia parauhia. Eita e haapa'ohia to tatou haamâraa e to tatou huru-ê-raa i tupu no te hara, o ta te peropheta Nephi i parau e, « i roohia-ohie-hia'i » tatou nei.⁹ Eita e haapa'ohia mai te peu i te hoê ra mahana ua aitaui tatou i to tatou tuhaa matahiapo no te hoê maa pipi.¹⁰

Te mea faufaa râ, oia ho'i, ua mamae Iesu Mesia, te Tamaiti a te Atua, « i te mau iui, e te ati, e te mau huru faahemaraa atoa ra » ia « ite oia na roto i te tino i te rave'a e faaora'i i to'na mau taata i to ratou paruparuraa ra ».¹¹ Te mea faufaa, ua hinaaro Oia ia faahaehaa,¹² no te haere mai i ni'a i te fenua nei e ia pou « i raro a'e i te mau mea atoa ra »¹³ e ia mamae « rahi atu â i te mau pato'iraa puai i ta te hoê noa a'e taata » e nehenehe.¹⁴ Te mea faufaa,

te taparu ra te Mesia no tatou i mau i te Metua, « i te na ô raa'tu : E te Metua e, a hi'o na i te mau ati e te pohe hoi no'na o tei ore roa i rave i te hara ra, o ta oe i mauruuru roa ra... No reira, e te Metua e, a faaora na i teie ta'u nei mau taea'e i tei faaroo na i to'u nei i'oa, ia haere mai ai ratou ia'u nei e ia noaa hoi te ora mure ore ».¹⁵ Tera te mea faufaa mau, e ia horo'a te reira ia tatou paatoa i te tia'i faaapîhia e te faaotiraa ia tamata faahou â e ti'a ai, inaha aita Oia i haamo'e ia tatou.¹⁶

Te faaite papû nei au e, eita roa te Fatu e fariu ê atu ia tatou i te taime e imi tatou Ia'na ma te haehaa no te tatarahapa ; eita roa'tu Oia e hi'o mai ia tatou mai te mea ra e, e pau te taime ; eita roa'tu Oia e parau mai, « Auê, o taua taata noa nei â » ; eita roa'tu Oia e pato'i ia tatou no te haperaa tatou ia maramarama i te huru paari ia ape i te hara. Ua taa maita'i roa Ia'na te reira mau mea atoa, mai te mana'o oto, te haamâ, te inoino e tae papû mai ei faahopearaa no te hara.

E ohipa mau te tatarahaparaa e e haere te reira. E ere i te hoê ohipa tei feruri-noa-hia e aore râ te hoê hotu no « te aau maamaa ».¹⁷ E mana to te reira ia haamâmâ i te hopoi'a e ia tuu i te tia'i ei mono. E ti'a i te reira ia arata'i mai i te tauiraa rahi o te aau e « ore ai [tatou] i hinaaro ... i te rave i te ino, ia rave râ i te maita'i ma te faaea ore ».¹⁸ E ere te tatarahaparaa i te mea ohie, titauhia te reira. E ere ihoa te mau mea auaa mure ore i te mea ohie, varavara roa. E mea hoonâ râ i te hopearaa. Mai ta te peresideni Boyd K. Packer i faaite papû mai i roto i ta'na a'oraa hopea i te Hitu Ahuru o te Ekalesia : « Teie te mana'o : aita te Taraehara e vaiiho i te tahi tafetafeta, te tahi tore. Te mea i mau, ua mau ia ... Aita te Taraehara e vaiiho i te tahi tore, te tahi tafetafeta. E faaora noa te reira, e te mauui e ora mai i te reira, e ora roa ia ».¹⁹

E no reira, tei ni'a ia i te Taraehara a Iesu Mesia to tatou tia'iraa ia ora faahou i piha'i iho i te Metua ra, ia au i te hinaaro o tei Hara ore ia rave i ni'a Ia'na, eiaha mai te mau titaaraa a te parau ti'a, te teiaha amui o te mau ofatiraa ture a te taata nei, e tae noa'tu

i te mau hara ta te tahi mau tamaiti e mau tamahine a te Atua e ma'iti faufaa ore nei ia mauui.

Ei melo no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, e mana rahi a'e ta tatou e tuu nei i ni'a i te Taraehara a te Faaora i ta te tahi atu mau rahiraa taata, no te mea ua ite tatou e, ia rave tatou i te mau fafauaraa, ia tatarahapa tamau noa e ia tape'a maite e tae noa'tu i te hopea, e faaairo Oia ia tatou ei fatu ai'a e O'na ra,²⁰ e, mai Ia'na ra te huru, e farii tatou i te mea atoa a te Metua.²¹ E haapiiraa tumu teie e tahuri roa te fenua, e parau mau râ. E faaairo te Taraehara a Iesu Mesia i te aniraa a te Faaora, « ia maita'i roa ho'i outou mai to outou Metua i te ao e maita'i roa ra »²² ei ohipa e roaa roa ia rave, e e ere atura i te tahi ohipa faatupu inoino no te oreraa te reira e tae'ahia.

Te haapii nei te mau papa'iraa mo'a e, e ti'a i te mau taata atoa ia « haavâ-hia ratou mai tei au i te haavâraa mo'a a te Atua ».²³ I taua mahana ra, aita e rave'a no te tapuni i rotopû i te nahoa rahi, e aore râ no te toro atu i te rima i ni'a i te tahi taata ei tumu no to tatou mâ-ore-raa. Aua'a maoti, te haapii atoa nei te mau papa'iraa mo'a e, o Iesu Mesia, tei mamae no ta tatou mau

hara, tei riro ei Arai no tatou i mua i te Metua, tei pii ia tatou To'na mau hoa, tei here ia tatou e tae noa'tu i te hopea, te riro Oia ei haavâ no tatou i te hopea roa. Hoê haamaita'iraa no te Taraehara a Iesu Mesia tei haamo'e-pinepine-hia, oia ho'i ia, « ua pûpû-hua-hia mai te haavâ i te Tamaiti [e te Metua] ».²⁴

Te mau taea'e e te mau tuahine, mai te peu ua fiu to outou aau, e aore râ te uiui haere ra te mana'o e, e matara anei outou mai teie apoo pae varua ta outou i 'eru, a haamana'o na o vai te ti'a ra ei « arai... i mua i te parau ti'a », tei « faaihia i te aroha i te mau tamarii a te taata nei », e tei rave i ni'a Ia'na i ta tatou mau parau ino e mau ofatiraa ture e tei « haamâha i te titaaraa a te parau ti'a ».²⁵ Oia atoa ho'i, mai ta Nephi i rave i to'na taime feaaraa, e haamana'o noa « ia'na [ta outou] i ti'aturi ra »,²⁶ oia ho'i, o Iesu Mesia, ei reira a tatarahapa e a ite faahou mai ai i « te tia'i papû roa ».²⁷ Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. 3 Nephi 27:19.
2. Hi'o Mose 4:1-4; Aberahama 3:22-28; *Te Mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Josepha Semita* (2007), 209.
3. Mose 1:39.
4. Hi'o *Lectures on Faith* (1985), 59, 60.
5. Hi'o Mareko 14:36.
6. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:19.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:19.
8. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:16, 20.
9. 2 Nephi 4:18.
10. Hi'o Genese 25:29-33.
11. Alama 7:11, 12.
12. Hi'o 1 Nephi 11:16, 26.
13. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:6; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 122:8.
14. *Lectures on Faith*, 59.
15. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:4-5.
16. Hi'o Isaia 44:21.
17. Alama 30:16.
18. Mosia 5:2.
19. Boyd K. Packer, putuputuraa haapiiiraa amuiraa rahi, 7 no eperera 2015.
20. Hi'o Roma 8:17.
21. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:38.
22. Mataio 5:48.
23. 2 Nephi 9:15.
24. John 5:22.
25. Mosia 15:9.
26. 2 Nephi 4:19.
27. 2 Nephi 31:20.

Na Elder Kim B. Clark
No te Hitu Ahuru

Te mata ite e te tari'a faaroo

la hi'o tatou i te Mesia, e e hi'o ma to tatou mata e e faaroo ma to tatou tari'a, e haamaita'i te Varua Maitai ia tatou ia ite i te Fatu o Iesu Mesia ia ohipa i roto i to tatou oraraa.

I roto i Ta'na tau ohiparaa i te tahuti nei, ua rave Iesu e rave rahi mau semeio o te faaoraraa e ua haapii na roto i te mana e te puai i parau ai te papa'iraa mo'a e, « Parare atura to'na roo e ati roa a'era Suria... e tiaa rahi tei pee mai ia'na ».¹

Te tahi o tei ite Ia'na i te faaoraraa e i te faaroo Ia'na i te haapiiraa, ua pato'i Ia'na. Te tahi atu, ua pee Ia'na no te hoê noa tau, aita râ i pee faahou maira Ia'na.² Te Fatu o Iesu Mesia tei ti'a mai i mua ia ratou, aita râ ratou i ite o vai mau Oia. E matapo to ratou, e ua ma'iti ia faatea atu. No ratou, ua parau Iesu :

« I haere a'enei au i o'u ihora, e aore to'u ihora taata i ite mai ia'u ».³

« Ua turi to ratou tari'a, ua tapiri ratou i to ratou mata ».⁴

Tera râ, e rave rahi mau tane e mau vahine, tae noa'tu i To'na mau Apose-tolo haapa'o maita'i, o tei haapû i to ratou oraraa i ni'a Ia'na. Noa'tu e te aro nei ratou i te mau faaoaoaraa no teie nei ao, e te tapitapi i Ta'na i haapii, o oia ato'a ma te mata'u, ua ti'aturi ratou Ia'na, ua here Ia'na, e ua pee atu Ia'na.

No ratou, ua parau Iesu : « Ua maita'i râ to outou mau mata, te hi'o

nei hoi ia, e to outou mau tari'a, te faaroo nei hoi ia ».⁵

Na mua a'e i To'na mau i Getesemane e i Golagota, ua horo'a Iesu i Ta'na mau pipi i teie fafauraa faahia-hia : « O te faaroo mai Ia'u ra e rave ato'a oia i teie nei mau ohipa ta'u e rave nei, e e rahi atu â ta'na e rave i teie, no te mea te haere nei au i ta'u Metua ra ».⁶

Ua faatupu Iesu i te reira fafauraa : ua haamata i te mahana o te Penetekose, ua haamaita'ihia te mau pipi i te bapetizoraa auahi e i te Varua Maitai.⁷ Na roto i te faaroo i te Mesia, te tatarahapa e te haapa'oraa, ua riro te Varua Maitai ei hoa no ratou, ua faahuruê i to ratou aau, e ua haamaita'i ia ratou e te hoê iteraa tamau i te parau mau.

Ua faaitoito teie mau horo'a e teie mau haamaita'iraa i te mau pipi a te Fatu. Noa'tu e, e mea fifi e te arepurepu te mau taime i orahia mai e ratou, ua farii ratou i te horo'a pae varua o te mata ite e te tari'a faaroo. Na roto i te mana o te Varua Maitai, ua haamata ihora ratou i te ite i te huru mau o te mau mea e vai nei, te Fatu o Iesu Mesia ihoa râ, e Ta'na ohipa i rotopu

ia ratou.⁸ Ua haamaramama te Varua Maitai i to ratou iteraa, e ua faaroo a'era ratou i te reo o te Atua ma te maramarama a'e. Ua ô hohonu te evanelia a Iesu Mesia i roto i to ratou aau.⁹ Ua faaea ratou ma te aueue ore e te haapa'o.¹⁰ Ua poro ratou i te evanelia ma te mata'u ore e te puai e ua patu i te basileia o te Atua.¹¹ Ua roaa te oaoa ia ratou i roto i te Fatu ra o Mesia.

E rave rahi to tatou mau tuatiraa e teie mau tane e mau vahine parau ti'a i te 'afa ti'a o te mau tau. Te ora nei tatou i te hoê taime, te rave nei te Fatu o Iesu Mesia i te mau semeio i rotopu ia tatou—mai te faaoraraa i te ma'i, te tamâraa i ta tatou mau hara, te fafariuraraa i to tatou mau aau, e te iritiraa i te faaoraraa no te mau tamarii a te Atua i na pae e piti o te paruru. I teie anotau to tatou, te vai ato'a ra to tatou mau peropheta e te mau aposesolo, te mana o te Autahu'araa, te mau mea a te Varua, e te mau haamaita'iraa hanahana o te mau oro'a o te faaoraraa.

E tau ri'ari'a mau teie to tatou—e taime no te ino rahi e te faahemaraa, e taime no te ano'ino'iraa e te arepurepu. I roto i teie tau ati rahi, ua pii te peropheta a te Fatu i ni'a i te fenua nei, Thomas S. Monson, ia haere e faaora i tei paruparu i te pae varua,¹² ia ti'a ma te itoitaito no te faaite i te parau mau,¹³ e no te patu i te basileia o te Atua.¹⁴

Noa'tu te faito o to tatou pae varua aore ra to tatou faaroo aore ra to tatou haapa'o i teie taime, eita e nava'i no te ohipa e vai nei i mua. E mea titauhia i te mori pae varua e te puai hau atu i te rahi. E titauhia i te mau mata no te ite papû maita'i i te Faaora e ohipa nei i roto i to tatou oraraa e te mau tari'a no te faaroo hohonu atu i To'na reo i roto i to tatou aau.

E tae mai teie haamaita'iraa faahia-hia mai te mea e, e iriti tatou i to tatou aau e e farii,¹⁵ e e farii mau, i te Fatu o Iesu Mesia, Ta'na haapiiraa, e Ta'na Ekalesia i roto i to tatou oraraa. Aita e titauhia ia tatou ia maita'i hope roa, area râ, e titauhia ia tatou ia maita'i e ia maita'i a'e. Titauhia ia tatou ia faaito-ito i te ora i te mau parau mau ohie e te maramarama o te evanelia. Mai te mea e rave tatou i ni'a ia tatou i te i'oa o te Mesia, ia ohipa ma te faaroo Ia'na no te tatarahapa i ta tatou mau hara, e haapa'o i Ta'na mau faauerua, e e haamana'o â ia'na, e farii tatou i te Varua Maitai ei apiti no tatou na roto i te aroha e te here mau o Iesu Mesia.

E afa'i mai te haapa'o i te Varua i roto i to tatou aau. I roto i to tatou mau utuafare, e pure tatou ma te faaroo, e imi i te parau i papa'ihia ra, e e haamo'a i te mahana Sabati. I roto i to tatou mau fare pure, te rave nei tatou i te oro'a e te rave nei i te mau fafau-raa mo'a i to tatou Metua i te Ao ra na roto i te i'oa o te Mesia. I roto i te mau hiero, e rave tatou i te mau oro'a mo'a no te mau taea'e e te mau tuahine i te tahi atu pae o te paruru. I roto i to tatou mau utuafare e i to tatou mau piiraa no ô mai i te Fatu ra, e toro tatou i to tatou mau rima ia vetahi ê, e amo i ta ratou mau hopoi'a e e ani manihini atu ia ratou ia haere mai i te Mesia.

Te mau taea'e e te mau tuahine, ua ite au e, mai te mea e rave tatou i teie mau ohipa, e farii tatou i te Varua Maitai ! E haere to tatou pae varua i ni'a, e e farii tatou i te iteraa na roto i te Varua Maitai, e riro atu ai ei apiti no tatou. Ia hi'o tatou i te Mesia, e e hi'o ma to tatou mata e e faaroo ma to tatou tari'a, e haamaita'i te Varua Maitai ia tatou ia ite i te Fatu o Iesu Mesia ia ohipa i roto i to tatou oraraa,

ia haapuai i to tatou faaroo Ia'na ma te papû e te faaiteraa. E ite maita'i atu tatou i te taato'araa o to tatou mau taea'e e te mau tuahine mai ta te Atua e ite ra ia ratou paato'a, ma te here e te aroha mau. E faaroo tatou i te reo o te Faaora i roto i te papa'iraa mo'a, ma te muhumuhu a te Varua, e i roto i te mau parau a te mau peropheta ora.¹⁶ E ite tatou i te mana o te Atua i ni'a i Ta'na peropheta e i te taato'araa o te mau feia faatere o Ta'na Ekalesia mau e te ora, e e ite tatou ma te papû e, na te Atua teie ohipa mo'a.¹⁷ E ite e e taa tatou iho e to te ao e haati nei ia tatou, i te huru raveraa a te Faaroo. E noa'a ia tatou i te mea ta te aposetolo Paulo i parau ra e « te aau o te Mesia ».¹⁸ E farii tatou i te mata ite e te tari'a faaroo, e e patu tatou i te basileia o te Atua.

E nehenehe te oraraa ia riro ei mea teimahâ, te arepurepu, te mauui, e te haaparuparu. Te horo'a atu nei au i to'u iteraa e, na roto i te apiti a te Varua Maitai, e tapû te mori o te evanelia a Iesu Mesia i te arepurepu, te mauui, e te mau tau fifi. Mai te mea, e haere mai oia na roto i te hoê maramarama faahia-hia aore ra na roto i te hoê tereraa maru, e faatupu te mana pae varua hanahana i te here faaora e te faaea hau o te aau tatarahapa, te varua pêpê, ia mahuta i te mau poiri i roto i te maramarama o te parau mau ; e te faataaê atu i te teimahâ na roto i te ti'aturi i te Mesia. E ite tatou i te mau haamaita'iraa ia haere mai, e e ite tatou na roto i te haapapûraa o te Varua o te

Fatu o Iesu Mesia o te rave ra i te ohipa i roto i to tatou oraraa. E « ati-roa-hia oia » to tatou mau teimaha « i te oaoa o [to tatou Faaora] ».¹⁹

Te hoê ohipa o tei tupu i ni'a i to'u metua vahine e to'u metua tane e rave rahi matahiti i teie nei o te faaite nei i te faufaa e te mana o te mata ite e te tari'a faaroo. I te matahiti 1982 ua piihia to'u na metua ia tavini i roto i te misioni no Philipino Davao. I to to'u metua vahine iritiraa i te vehi rata e a ite ai i te vahi i piihia raua ia tavini, ua tuo atura oia i to'u metua tane, « Aita ! E taniuniu oe ia ratou, e e faaite ia ratou e, aita ta taua e nehenehe e haere i te fenua Philipino. Ua ite ratou e aho pau to oe ». E ma'i aho pau to to'u metua tane e rave rahi matahiti te maoro, e ua haape'ape'a roa to'u metua vahine no'na.

E te tahi tau pô i muri mai, ua faaara to'u metua vahine i to'u metua tane i te hora 2 e te afa i te po'ipo'i. Ua parau oia, « Merlin, ua faaroo anei oe i tera reo ? »

« Aita, aita vau i faaroo noa a'e i te hoê reo ».

« Oia ia, ua faaroo vau i te reira reo e toru taime i teie pô i te na ôraa e, « no te aha oe e haape'ape'a ai ? Aita oe i ite e, ua ite au e aho pau to'na ? Na'u e haapa'o ia'na, e na'u ato'a e haapa'o ia oe. A faaineine ia oe no te tavini i te fenua Philipino ».

Ua tavini to'u metua vahine e to'u metua tane i te fenua Philipino, e ua farii i te mau iteraa faahia-hia mau. Te Varua Maitai to raua apiti, e

ua haamaita'i e ua paruruhia raua. Aita roa'tu to'u metua tane i fifi noa a'e i to'na aho pau. Ua tavini oia ei tauturu hoê i roto i te peresideniraa misioni, e ua haapii atu o'na e to'u metua vahine e rave rahi hanere misionare e e rave rahi tauatini feia mo'a parau ti'a no te mau Mahana Hopea nei ei faaineineraa i te tupuraa te mau paroita e te mau titi i ni'a i te motu no Mindanao. Ua haamaita'ihia raua i te mata ite e te tari'a faaroo.

Te mau taea'e e te mau tuahine, te faaite papû nei au no Iesu Mesia. Te ora nei oia. O oia to tatou Faaora e te Taraehara. Ua ite au e, mai te mea e farii tatou Ia'na i roto i to tatou oraraa e e ora i te mau parau mau ohie e te maramarama o Ta'na evanelia, e fana'o tatou i te auhoaraa o te Varua Maitai. E horo'ahia mai te ô o te mata ite e te tari'a faaroo. Te na reira nei au i te faaite papû atu i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 4:24-25.
2. Hi'o Ioane 6:66.
3. 3 Nephi 9:16.
4. Te mau Ohipa 28:27; hi'o ato'a Mataio 13:15.
5. Mataio 13:16.
6. Ioane 14:12.
7. Hi'o Te mau Ohipa 2:1-4.
8. Hi'o, ei hi'oraa Te mau Ohipa 10:9-15.
9. Hi'o Enosa 1:3.
10. Hi'o Te mau Ohipa 2:42.
11. Hi'o Te mau Ohipa 4:8-12.
12. Hi'o Thomas S. Monson, « Hi'oraa i muri e te nuuraa i mua », *Liahona*, Me 2008, 90.
13. Hi'o Thomas S. Monson, « E faaetaeta, e ia itoitō roa », *Liahona*, Me 2014, 66-69.
14. Hi'o Thomas S. Monson, « Faith in the Work of Salvation », *Putuputuraa Haapiiiraana na te feia faatere na te Ao nei* Tiunu 2013, lds.org/broadcasts.
15. Te parau *farii* e rave rahi auaa o tei riro ei mea faufaa roa i roto i teie faahitiraa : « ia faaau na roto te varua e aore ra te auaa », « ia faati'a ia tomo », « ia farii ei mea mau, ia ti'aturi e ia farii poupou (hi' o *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary*, 11th ed. [2003], « receive »).
16. Hi' o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 18:34-36; 68:3-4.
17. Ua haapii mai te peresideni Harold B. Lee e e mea faufaa mau teie iteraa no te faafariuraa I te Fatu (hi'o « Be Loyal to the Royal within You » [Brigham Young University devotional, 11 no setepa 1973], 4, speeches.byu.edu).
18. 1 Korinetia 2:16.
19. Alama 27:17; hi'o ato'a Alama 31:38.

Na Elder Koichi Aoyagi
Melo hope no te Hitu Ahuru

A tapea noa na oe i to haerea

A tuu i te Atua i mua, noa'tu te mau tamataraa ta outou e farerei nei. A here i te Atua. A ti'aturi i te Mesia, e a ti'aturi la'na i roto i te mau mea atoa.

I te 11 no mati 2011, te ti'a noa ra vau i ni'a i te pa'epa'e i roto i te vahi tapae-
raa pereoo auahi no Tokyo Shina-
gawa no te haere e farerei i te misioni
no Kobe i Tapone. I te hora 2h46 i te
avatea, ua aueue te fenua i te faito 9.0.
Aita ta'u e nehenehe e ti'a no te puai o
te aueue, e ua tape'a maitai au i ni'a i
te hoê taahiraa o te e'a. Ua haamata te
mau mori i ni'a i te aroaro i te marua i
ni'a i te tahua. Ua tupu te aehuehu rahi
i Tokyo taatoa.

Aua'a aita vau i pepe, e e maha
hora i muri a'e, ua topa te hau i roto
ia'u ia ite e, te vai maitai noa ra to'u
utuafare taatoa.

Ua faaithehia i roto i te afata teata te
tahi mau hoho'a ri'ari'a. Ua tere mai te
hoê miti faa'i i roto i te otia fenua no
te misioni no Sendai—ma te arote i te
mau mea atoa i ni'a i to'na purumu :
te pereoo, te fare, te fare toa e te mau
faaapu. Ua maere au i te mau hoho'a
ri'ari'a, e ua ta'i au. E ua pure u'ana vau
ia tae mai te parururaa e te tauturu a
to tatou Metua i te ao ra i ni'a i te mau
taata atoa e ora ra i roto i teie tuhaa
fenua ta'u i here roa.

I muri a'e, ua haapapûhia mai e, aita
hoê fifi i tupu i ni'a i te mau misionare
e te mau melo atoa o te Ekalesia. Tera
râ, e rave rahi mau melo ua pe'ape'a
ratou, ua mo'e to ratou mau melo o te
utuafare, te fare e te mau tauihaa no te
oraraa. Fatata i te 20 000 taata tei pohe,
ua vavahihia te mau oire, e e rave rahi
taata tei titauhia ia faaru'e i to ratou fare
no te ati tei tupu i ni'a i te pû hamani-
raa paura atomi.

Te faatupu nei te mau ati rarahi mai
teie te huru i te ino rahi i ni'a i te mau
tuhaa e rave rahi o te ao i teie mahana,

ma te faatupu i te pohe rahi. Ua faarahia tatou e, e tupu mau te mau ati rarahi, te mau tama'i e te mau fifi e rave rahi i roto i te ao nei.

Ia tae ana'e mai te mau tamataraa mai teie te huru i ni'a ia tatou, e riro tatou i te ui e, « No te aha teie mau mea i tupu mai ai i ni'a iho ia'u ? » e aore ra, « No te aha i titauhia ai ia'u ia faaoroma'i i te reira ? »

No te hoê tau roa i muri a'e i to'u fariuraa i te evanelia, aita i roaa ia'u te hoê pahonora maramarama i te uiraa e, « No te aha i horo'ahia mai ai te mau tamataraa ia'u ? » Ua maramarama vau i te tuhaa o te faanahonahora no te faaoraraa e parau ra, e tamatahia tatou. Tera râ, te ti'araa mau, no ni'a i teie uiraa, aita to'u e iteraa papû puai no te pahono ti'a i te reira. Tera râ, ua tae a'era te taime i roto i to'u oraraa a farerei ai au i te hoê tamataraa rahi.

I te 30 o to'u matahiti, te haere ra vau e farerei i te misioni no Nagoya, ei tuhaa no ta'u ohipa. I muri a'e i te pureraa, ua faaineine te peresideni misioni i te mau elders no te faahoro ia'u i te tauraa manureva. Tera râ, ia tae a'era matou i te maaraa purumu i te pae mou'a o te hoê aivi roa, ua tere maira te hoê pereoo rahi na muri ia matou. Ua û maira oia i ni'a i te muriraa o to matou pereoo e ua pee to matou pereoo e 20 metera i te atea. Te vahi ri'ari'a roa'tu no teie ohipa maori râ, aita e taata faahoro to roto. Ua perehu roa te muriraa o to matou pereoo. Aua'a râ, ua ora mai te mau Elders e o vau atoa nei.

Tera râ, i te mahana i muri mai, ua haaamata a'era te mau iui i roto i to'u arapoa e te taponu, e ua mau iui roa to'u upoo. Mai taua mahana ra, aita i ti'a ia'u ia taoto, e ua titauhia ia'u ia ora i te mau mahana atoa i teie na mau iui tino e te feruriraa. Ua pure au i te Atua ia faaora mai i to'u mau iui, tera râ, ua vai noa teie mau tapa'o no te roaraa fatata hoê 10 matahiti.

I teie taime, ua haamata atoa te mau mana'o tapitapi i te ô mai i roto i to'u feruriraa, e ua uiui au e, « No te aha i titauhia ai ia'u ia faaruru i teie rahiraa mau iui ? » Tera râ, noa'tu e, aita i horo'ahia mai te faaoraraa ta'u i imi noa,

ua faaitoito noa vau ia haapa'o i te mau faaueraa a te Atua. Ua tamau noa vau i te pure ia ti'a ia'u ia tatara i ta'u mau uiraa no ni'a i to'u mau tamataraa.

I te hoê taime ua farii faahou vau i te tahi atu fifi taaê, e ua pe'ape'a rii au i te mea e, aita vau i ite e, nahea râ te tatara i teie tamataraa apî. Te pure ra vau no te ani i te hoê pahonora. Aita râ vau i farii 'oi'oi i te hoê pahonora. No reira, ua haere au e paraparau i te hoê ti'a faatere papû no te Ekalesia.

A paraparau ai maua, ma te here i roto i to'na reo, na ô maira oia, « E te taea'e Aoyagi, e ere anei ta oe teie fâ ia haere mai i te fenua nei no te ite i teie tamataraa ? E ere anei no te farii i te taatoaraa o te mau tamataraa o teie oraraa i roto i to ratou iho huru, e a vaiiho ai i te toe'a i te Fatu ra ? Aita anei oe e mana'o ra e, e tatarahia teie fifi i te taime e tiafaahou ai tatou ? »

I to'u faarooraa i teie mau parau, ua ite ihora vau i te Varua o te Fatu ma te puai. Ua faaroo vau i teie haapiiraa tumu e rave rahi taime, tera râ, aita roa'tu te mata o to'u haroaroaraa i iritihia i taua taime ra. Ua taa a'era ia'u e, teie te pahonora ta'u i imi noa na mai ô mai i te Fatu ra i roto i ta'u mau pure. Ua ti'a ia'u ia maramarama maitai i te faanahora no te faaoraraa a to tatou Metua i te ao ra e ia maramarama faahou i teie parau tumu faufaa.

I roto ia Aberahama, ua faaite te Fatu te Atua e, « E e tamata tatou ia ratou i reira, ia ite tatou e, e haapa'o anei ratou i te mau mea atoa ta te Fatu to ratou Atua e faaue ia ratou ra ».¹

Te parau haapiiraa oia hoi o te Atua tei hamani i te mau ra'i e i te fenua nei, ua ite oia i te hoho'a rahi o teie fenua, e mana to'na i ni'a i te mau mea atoa i roto i te ra'i e i te fenua, e no te faatupu i te faanahora no te faaoraraa, ua horo'a mai Oia ia tatou e rave rahi mau iteraa—oia hoi, te mau tamataraa—a parahi ai tatou i ni'a i teie nei fenua.

E ua parau maira te Fatu i teie mau parau ia Iosepha Semita:

« A ite mai oe, e ta'u tamaiti nei e, e noaa ia oe te ite i te ohipa na roto i teie mau mea atoa nei, e e riro hoi ei maitai no oe na. ... »

« E no reira, a tapea noa na oe i to haerea ..., no te mea e vai noa te Atua i piha'i iho ia oe na e a muri e a muri noa'tu ».²

Te mau tamataraa o teie fenua—tae roa'tu i te ma'i e te pohe—e tuhaa ia no te faanahonahora o te faaoraraa, e eita te reira mau iteraa e roaa i te aphia. E mea faufaa no tatou no te « tapea noa i to [tatou] haerea » e no te farii i to tatou mau tamataraa ma te faaroo.

Tera râ, te opuaraa o to tatou oraraa, e ere ia i te faaoroma'i-noa-raa i te mau tamataraa. Ua tonu mai te Metua i te ao ra i Ta'na Tamaiti Here, o Iesu Mesia, ei Faaora e ei Tara'ehara no tatou, ia ti'a ia tatou ia upootia i ni'a i te mau tamataraa ta tatou e farerei nei i ni'a i teie fenua; oia hoi, e faa'iro Oia i to tatou mau mea paruparu ei mau mea puai,³ ua pohe Oia no ta tatou mau hara, e to tatou mau hapehape, e aua'a Oia e ti'a ai ia tatou ia farii i te tahuti ore e te ora mure ore.

Ua parau te Peresideni Henry B. Eyring e: « Te hi'opo'araa ta te hoê Atua here e tuu nei i mua ia tatou, e ere ia te hi'oraa e, e nehenehe anei ta tatou

e faaoroma'i i te fifi. Te hi'oraa râ e, e nehenehe anei ta tatou e faaoroma'i maitai i te reira. E manuia tatou i te hi'opo'araa na roto i te faaiteraa e, ua haamana'o tatou Ia'na e i te mau faauerā Ta'na i horo'a mai ia tatou nei ».⁴

« A tapea noa na oe i to haerea » o te hoê ia ma'itiraa faufaa i roto i te mau taime o te tamatarā. A faafariu i to outou aau i te Atua, i te taime hoa râ a farerei ai outou i te mau tamatarā. A haapa'o ma te haehaa i te mau faauerā a te Atua. A faaite i te faaroo no te faafaite i to outou mau hinaaro i te hinaaro o te Atua.

E hi'o tatou i teie nei i taua ati purumu ra i Nagoya. E nehenehe au e pohe i roto i taua ati ra. Tera râ, na roto i te aroha o te Fatu, mai te hoê temeio, ua ora mai au. E ua ite au e, to'u mau mauui, no to'u ia haapiiraa e to'u tupuraa i te rahi.⁵ Ua haapii mai to'u Metua i te ao ra ia'u ia tamarû i to'u faaoroma'i ore, ia faatupu i te aroha, e ia tamahanahana i te feia e mauui ra. Ia ite a'era vau i te reira, ua î to'u aau i te mau mana'o haamauruuru i te Metua i te ao ra no teie tamatarā.

A tuu i te Atua i mua, noa'tu te mau tamatarā ta outou e farerei nei. A here i te Atua. A ti'aturi i te Mesia, e a ti'aturi Ia'na i roto i te mau mea atoa. Teie ta Moroni fafauraa i parau atu i teie huru taata: « E ia faaru'e outou i te mau mea paieti ore ra, e ia aroha atu i te Atua ma to outou aau atoa, e te mana'o atoa, e te puai atoa, ei reira e navai ai to'na aroha ia riro outou ei taata maitai roa i te Mesia ra ».⁶

Te faaite papû nei au e, te ora nei te Atua te Metua e Ta'na Tamaiti Here, o Iesu Mesia, e e tupu mau te mau fafauraa a te Atua i te feia o te « Tapea noa na i to[ratou] haerea » e tei here Ia'na, e i roto atoa i te mau tamatarā, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Aberahama 3:25.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 122:7, 9; tuuhia te papa'i opa.
3. Hi'o Etera 12:27.
4. Henry B. Eyring, « Avec la force du Seigneur », *Liahona*, Me 2004, 17.
5. Hi'o Hebera 12:7-9.
6. Moroni 10:32.

Na Elder David A. Bednar

No te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

« Ma'itihia no te hopoiraa'tu i te parau faaite no to'u nei i'oa »

E mea faahiahia ia vai te mau taata ruau a'e tei paari te feruriraa e te mana'o i te pae varua no te tavini i roto i te mau ti'araa faatere o te Ekalesia a Iesu Mesia.

I te matahiti 1996 ua itehia te peresideni Gordon B. Hinckley i ni'a i te afata teata i roto i te faanahoraa parau apî *60 Minuti*. Na Mike Wallace, te hoê papa'i ve'a aravihi e te onono, e uiui ra i te peresideni Hinckley no ni'a i te tahi mau parau tumu faufaa.

I te pae hopea o ta raua aparauraa, ua parau o Wallace tane e, « te parau nei te tahi mau taata e, 'E faanahoraa teie na te mau ruhiruhia. E Ekalesia teie faaterehia e te feia ruau' ».

Ua pahono atura te peresideni Hinckley ma te ataata e ma te oti'ati'a ore, « E ere anei te mea faahiahia ia vai te hoê taata feruriraa paari ei upoo faatere, e taata mana'o papû, aore e aueue noa i te mata'i i tera parau e tera parau ? » (haapurororaa i te 7 no eperera 1996)

Te hinaaro nei au e faataa'tu e, no te aha e mea faahiahia ia vai te mau taata ruau a'e tei paari te feruriraa e te mama'o i te pae varua no te tavini i roto i te mau ti'araa faatere o te Ekalesia a Iesu Mesia i faaho'i-faahou-hia

mai—e no te aha i titauhia ai ia tatou ia « faaroo » (Mosia 2:9) i te mau haapiiraa a teie mau taata ta te Fatu i « ma'iti no te hopoiraa'tu i te parau faaite no [To'na] i'oa ... i rotopu i te mau nunaa ato'a, te mau opu, e te mau reo, e te mau taata ato'a » (PH&PF 112:1).

Te pure nei au ia haapiihia tatou paato'a na te Varua Maita'i a feruri amui ai tatou i teie tumu parau faufaa.

Hoê haapiiraa no te oraraa

Te paraparau nei au i teie tumu parau ia au i te hoê hi'oraa papû maita'i. I roto i te roaraa o na 11 matahiti i ma'iri a'e nei, ua riro noa vau ei melo apî roa a'e no te Tino Ahuru Ma Piti ia au i te matahiti o te piiraa. I roto i ta'u mau matahiti taviniraa, te faito matahiti ropu o te mau taata e tavini ra i roto i te Peresideniraa Matamua e i te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo tei ni'a ia i te 77 matahiti—te faito matahiti ropu paari roa a'e o te mau Aposetolo i roto i te maoro 11 matahiti i roto i teie tau tuuraa.

Ua farii au i te haamaita'iraa o te iteraa e te feruriraa i te pae o te pupu aposetolo, i te pae o te taata iho e i te pae toro'a ohipa, o te mau melo o te pupu a tavini ai au i piha'i iho ia ratou. Na te hoê hi'oraa no roto mai i to'u rave apitiraa i piha'i iho ia Elder Robert D. Hales e faaite mai i te mau rave'a faahiahia tei roaa ia'u no te haapii mai na roto mai i teie mau ti'a faa-tere e te taviniraa i piha'i iho ia ratou.

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei ua parahi au i piha'i iho ia Elder Hales hoê avatea Sabati i roto i to'na fare, inaha ua roohia oia i e hoê ma'i teimaha. Ua aparaparau maua no ni'a i to maua nau utuafare, ta maua mau hopoi'a no te pupu autahu'araa, e te mau iteraa faufaa.

I te hoê taime ua ani au ia Elder Hales, « ua riro oe ei tane faaipoipo, ei metua tane, ei maona, ei paireti manureva, ei faatere pupu faufaa e ei ti'a faatere Ekalesia manuia. Eaha te mau haapiiraa ta oe i apo mai a tupu ai oe i te paariraa, e a roohia ai to oe tino i te fifi ? »

Ua faaea rii Elder Hales maa taime iti e na ô mai ra, « ia ore ana'e oe e nehenehe e rave i te mea ta oe i rave noa na, e rave noa ia oe i te mea faufaa a'e ».

Ua maere au i te ohie e te papû o ta'na pahonora. Ua faaite maira to'u hoa aposetolo here ia'u i te hoê haapiiraa no te oraraa—e haapiiraa tei apohia mai i roto i te tamataraa o te ati o te tino e te tuatapaparaa i te pae varua.

Te mau ta'oti'araa e te mau paruparu o te taata

E nehenehe te mau taoti'araa tei riro ei hopearaa matarohia no te matahiti paari, e riro mai ei mau tumu faahiahia no te haapiiraa e te iteraa pae varua. Te mau tumu ta te mau taata e rave rahi e mana'o nei e, e taoti'a te reira i te itoitoo o teie mau tavini, e nehenehe ia e riro mai ei hoê o to ratou mau puai rahi a'e. E nehenehe te ati o te tino e faarahi i te iteraa. E nehenehe te iti o te puai e haapapû i te mau ohipa matamua. Te oreraa e nehenehe e rave i te mau ohipa rau, e nehenehe te reira e faafariu i te faatumuraa i ni'a i te tahi mea rii faufaa rahi a'e.

Ua parau te tahi mau taata e, e hina- arohia te feia apî a'e, te feia pautuutu a'e i roto i te Ekalesia no te pahono papû maita'i i te mau titauroa teimaha o to tatou nei ao i teie mahana. Tera râ, aita te Fatu e faaohipa i te mau haapiiraa e te mau ohipa faatererera no teie anotau no te faatupu i Ta'na mau opuaraa (a hi'o Isaia 55:8-9). E nehenehe ta tatou e feruri e, te peresideni e te tahi atu mau ti'a faatere paari o te Ekalesia, e mau taata tei paari i te pae tino e i te pae varua.

Ua heheuhia mai te hoho'a faatere- raa a te Fatu na roto i te mau apooraa i roto i te Ekalesia no te paruru e no te tamarû i te mau paruparu o te taata nei. Te vahi maere, oia hoi, te haapapû nei te mau taoti'araa tahuti o teie mau taata i te tumu hanahana o te mau heheuraa e tae mai nei ia ratou ra e o te heheuhia mai nei ia tatou na roto ia ratou. Oia mau, ua pii-mau-hia teie mau taata na te Atua na roto i te tohu (a hi'o Hiroa Faaroo 1:5).

Hoê hoho'a no te faaineineraa

Ua ite au i roto i to'u mau Taea'e hoê a'e tuhaa o te opuaraa a te Fatu ia rave i te mau taata paari feruriraa paari e te mana'o papû no te tavini i roto i te mau ti'araa faatere o te Ekalesia. Ua vai teie mau taata i roto i te hoê tau haapiiiraa na te Fatu, o ta ratou e ti'a nei, e tavini nei, e e here nei. Ua haapii ratou ia ite i te reo hanahana o te Varua Maita'i e i te mau faanahoraa a te Fatu

no te farii i te heheuraa. Ua farii teie mau taata i te hoê faanahoraa faahotu- raa taa ê roa, o tei haamaita'i roa i to ratou iteraa, tei faa'i i to ratou hi'oraa, tei faahotu i te here no te taata no te mau fenua ato'a e no te mau huru oraraa ato'a, e o tei haapapû i te ti'araa mau o te parau no te Faaho'i-faahou-raa mai.

Ua ite pinepine au i to'u mau Taea'e i te rohi-itoo-raa no te rave e no te faananea i ta ratou mau hopoi'a a vai ai ratou i roto i te mau ati teimaha o te tino. Aita teie mau taata i faatea-ê-hia i te ati. Ua haamaita'ihia râ ratou e ua faaitoitohia ia haere i mua ma te itoitoo a vai ai ratou i roto i te mau iui o te ati.

Na roto i to'u taviniraa i piha'i iho i te mau ti'a o te Fatu, ua ti'a ia'u ia ite e, to ratou hiaai rahi a'e, o te imiraa ia e te raveraa i te hinaaro o to tatou Metua i te ao ra e to Ta'na Tamaiti here. Ia putuputu matou, ua tae mai te faauru- raa, e ua ravehia te mau faaotiraa tei au i te faito o te maramarama e o te parau mau tei hau ê roa i te maramarama, te feruriraa e te iteraa o te taata nei. Ia rave amui matou i roto i te tahoê i ni'a i te mau fifi teimaha, ua faaaanohia to matou iteraa amui no ni'a i te hoê ohipa i te hoê faito mana'o-ore-hia, na roto i te puai o te Varua Maita'i.

Ua fana'o vau ia ite i te mau mahana ato'a i te huru, te mau aravihi e te huru hanahana o teie feia faatere. Te parau nei te tahi mau taata e, ua riro te mau fifi o te mau Taea'e ei ohipa pe'ape'a e ei faatapitapiraa i te faaroo. No'u nei ua

riro teie mau hapehape ei faaitoitoraa e ei haapuairaa i te faaroo.

Te tahi atu haapiiraa

Ua ite au i teie nei e ono o to'u mau Taea'e tei faaoti i ta ratou pu'e tau ohiparaa i te tahuti nei no te mau hopoi'a apî i roto i te ao varua : Peresideni James E. Faust, peresideni Gordon B. Hinckley, Elder Joseph B. Wirthlin, Elder L. Tom Perry, peresideni Boyd K. Packer e o Elder Richard G. Scott.

Ua pûpû teie mau Taea'e itoito i to ratou « aau ato'a » (Omoni 1:26)—i te faaite-papû-raa i te i'oa o Iesu Mesia i roto i te ao ato'a nei. E faufaa tao'a rahi te taato'araa o ta ratou mau haapiiraa.

Ua faaite mai teie mau tavini ia tatou, i roto te mau matahiti hopea o ta ratou pu'e tau ohiparaa i te tahuti nei, i te mau puohuraa haapiiraa varua puai rahi, tei apohia mai i roto i te roaraa tau o te ohipa taviniraa itoito. Ua vaiiho mai teie mau ti'a faatere i te mau parau mau faufaa rahi i te hoê tau a feruri ai te tahi pae e, aita ta ratou e nehenehe faahou e horo'a i te hoê mea.

A hi'o na i te mau haapiiraa hopea a te mau peropheta rarahi i roto i te mau papa'iraa mo'a. Ei hi'oraa, ua opani o Nephi i ta'na mau papa'iraa na roto i teie mau parau : « Ua na reira maira te Fatu i te faaue mai ia'u ra, e ia haapa'o vau i te reira e ti'a'i » (2 Nephi 33:15).

Pe e i te ohuraa uati, haamata i ni'a roa i te pae aui : e mau hoho'a no te peresideni James E. Faust, te peresideni Gordon B. Hinckley, Elder Richard G. Scott, e Elder Joseph B. Wirthlin ; i ni'a mai : te hoho'a o te peresideni Boyd K. Packer e Elder L. Tom Perry.

I te pae hopea o to'na oraraa, ua a'o o Iakoba e :

« A tatarahapa outou, a tomo na roto i te uputa titi'aifaro, a haere na te e'a pirihaio e ia tae noa'tu i te tau e roaa a'i ia outou te ora mure ore ra.

« Ia paari outou ; eaha atu â e ti'a ia'u ia parau atu ? » (Iakoba 6:11-12).

Ua faaoti o Moroni i ta'na ohipa faaineineraa i te mau papaa parau ma te ti'aturi mahutahuta i te ti'a-faahou-raa : « E haere vave au e faaea i roto i te paradaiso o te Atua ra, e tae roa'tu ua amui-faahou-hia tau varua e tau tino hoi, e ua afaihia a'e ra vau ma te umere na roto i te reva nei, ia farerei a'e ia outou i te haavaraa a Iehova teitei, o te haava mure ore no tei ora e tei pohe ra » (Moroni 10:34).

Ua fana'o outou e o vau nei, ia farii i te mau haapiiraa e te mau iteraa papû maita'i o te mau peropheta e te mau aposetolo o te mau mahana hopea nei. I teie mahana, e ere o Nephi te i'oa, e ere o Iakoba e o Moroni—o peresideni Faust râ, o peresideni Hinckley, o Elder Wirthlin, o Elder Perry, o peresideni Packer e o Elder Scott.

Aita vau e parau nei e, o te mau

parau poro'i hopea a teie mau taata herehia, te mau parau faahiahia e aore ra, faufaa roa a'e o to ratou tau ohiparaa. Tera râ, na roto i te taato'araa o te mau mea pae varua ta ratou i apo mai, e to ratou mau iteraa o te oraraa nei, ua ti'a i teie mau ti'a faatere ia haapapû mai i te mau parau mau mure ore ma te papû maita'i e te mana rahi papû maita'i.

I roto i ta'na a'oraa hopea no te amuiraa rahi i te ava'e eperera 2007, ua parau te peresideni Faust e :

« Ua pûpû mai te Faaora ia tatou paato'a i te hoê hau tao'a rahi na roto i Ta'na Tara'ehara, tera râ, hoê noa iho rave'a e tupu ai te reira maori râ, mai te mea e, e hinaaro tatou e ti'avaru i te mau mana'o ino o te riri, te oto, e aore ra, te tahoo ...

« A haamana'o tatou e, titauhia ia tatou ia faaore i te hapa, ei reira e faa-orehia ai ta tatou hapa... Ma to'u aau ato'a e to'u varua ato'a, te ti'aturi nei au i te mana faaora e tae mai i roto ia tatou mai te mea e, e pee tatou i te a'o-raa a te Faaora 'ia faaore i te hapa a te taata ato'a' [PH&PF 64:10] » (« Te mana faaora o te faaoreraa hapa », *Liahona*, Me 2007, 69).

Ua riro te parau poro'i a te peresideni Faust ei haapiiraa puai no te oraraa no roto mai i te hoê taata ta'u i here e te hoê o te mau taata faaore hapa roa a'e ta'u i ore i ite a'e nei.

Ua paraparau te peresideni Hinckley i roto i te amuiraa rahi hopea i te ava'e atopa 2007 e : « Ua faaite papû oia i te ti'araa mau o te Faaho'i-faahou-raa mai e i te piiraa hanahana o te Peropheta Iosepha Semita, no ta'na ohipa no te titiro-raa-hia to'na iteraa papû i to'na toto ei maratiri no te parau mau mure ore... Tei mua outou e o vau nei i te uiraa o te fariiraa i te parau mau o te Orama Mata-mua, e i te ohipa i muri mai. Tei ni'a iho i te uiraa o te parau mau o te reira te vairaa te ti'araa mau o teie Ekalesia. Mai te mea e, e parau mau, e te faaite papû nei au e, e parau mau, ua riro ia te ohipa ta tatou e rave nei ei ohipa faufaa roa a'e i ni'a i te fenua nei » (« Te ofa'i i tapu-ê-hia i te mou'a », *Liahona*, Novema 2007, 86).

Te haapapû nei te iteraa o te peresideni Hinckley i te hoê haapiiraa puai no te oraraa no roto mai i te hoê taata ta'u e here nei e ta'u i ite e, e peropheta na te Atua.

Ua vauvau mai o Elder Wirthlin i ta'na parau poro'i hopea no te amuiraa rahi i te ava'e atopa 2008.

« Te haamana'o noa nei â vau i te parau a'o [ta to'u metua vahine] i horo'a mai ia'u i te hoê mahana e râ ê te tau, a pau ai ta'u pupu i te hoê ha'utiraa faahoro popo : 'Vaiiho noa, a here i te reira'.

« ... Te ati, mai te mea e, e araimaita'i-hia oia, e nehenehe ia e riro mai ei hoê haamaita'iraa i roto i to tatou oraraa...

« Mai te mea e imi tatou i te huru oaoa, e titau i te hi'oraa mure ore, e haroaroa ho'i i te parau no te faaho'iraa, e e haafatata tatou i pihai iho i to tatou Metua i te Ao ra, e ti'a ia ia tatou ia faaoroma'i i roto i te ati e te ahoaho. E nehenehe ia ta tatou e parau mai ta to'u metua vahine i parau ra e 'vaiiho noa, a here i te reira' » (« Vaiiho noa, a here i te reira », *Liahona*, Novema 2008, 28).

Ua riro te parau poro'i a Elder Wirthlin ei haapiiraa puai no te oraraa

no roto mai i te hoê taata ta'u i here e o tei riro ei a'oraa ora no te upooti'a i roto i te mau fifi na roto i te faaroo i te Faaora.

Ua ti'a Elder Perry i mua i teie terono a ono noa ava'e i ma'iri a'e nei. I taua taime ra, aore i ti'a ia tatou ia feruri e, e riro to'na iteraa papû ei iteraa papû hope'a i roto i te hoê amuiraa rahi.

« Te hinaaro nei au e opani na roto i te faaiteraa i to'u iteraa papû (e no te iva-ahuru-raa te matahiti au i ni'a i teie fenua e ti'a ai ia'u ia parau e), paari noa'tu vau, rahi noa'toa'tu to'u iteraa e, o te utuafare te pû o te oraraa, e te taviri e tae atu ai i te oaoa mure ore ra.

« Te haamauruuru nei au i ta'u vahine, i ta'u mau tamarii, i ta'u mau mootua e ta'u mau hina, e no te... fetii taato'a tei faairi i to'u oraraa ei oraraa faufaa, e, oia mau, ei ora mure ore. Te faaite nei au i to'u iteraa papû puai e te mo'a roa a'e no teie mau parau mau mure ore » (« No te aha e mea faufaa te faaipoiporaa e te utuafare—i te mau vahi ato'a i te ao nei », *Liahona*, Me 2015, 42).

Ua riro te parau poro'i a Elder Perry ei haapiiraa puai no te oraraa no roto mai i te hoê taata ta'u i here e tei maramarama na roto i te iteraa aano, i te faufaa o te auraa i rotopu i te utufare e i te oaoa mure ore.

Ua haapapû mai te peresideni Packer i roto i te amuiraa rahi a ono ava'e i ma'iri a'e nei i te faanahonahoraa no te oaoa a te Metua, te Tara'ehara a te Faaora, e te mau utuafare mure ore :

« Te faaite papû nei au e, o Iesu te Mesia e te Tamaiti a te Atua ora. Te ti'a nei oia i te upoo o te Ekalesia. Na roto i Ta'na Tara'ehara e i te mana o te autahu'araa e nehenehe ai i te mau utuafare, tei haamata i te oraraa tahuti nei, e faaea amui e a muri noa'tu ...

« Ua mauruuru roa hoi au ... no te Tara'ehara o te nehenehe e tamâ roa i te pora'ora'o, noa'tu te paari e aore ra, te roa e aore ra, te rahiraa taime e titau-faahou-hia mai. E nehenehe i te Tara'ehara ia haamatara faahou ia outou ia haere outou i mua ma te mâ e te parau ti'a » (« Te rave'a oaoa », *Liahona*, Me 2015, 28).

Ua riro te parau poro'i hopea a te peresideni Packer ei haapiiraa no te oraraa no roto mai i te hoê taata ta'u i here e tei faaite tamau noa ma te here e, te fâ hopea « o te mau ohipa ato'a i roto i te Ekalesia o te iteraa ia e, te oaoa ra te hoê tane e te hoê vahine e ta raua mau tamarii i roto i te utuafare, e ua taatihia ratou no te tau e no a muri noa'tu », (*Liahona*, Me 2015, 26).

Ua poro'i o Elder Scott i roto i ta'na a'oraa hopea i te amuiraa rahi no atopa 2014 e : « Ua haere mai tatou i roto i te oraraa tahuti nei ia tupu na roto mai i te mau faahemaraa e te tamataraa. E tauturu te mau tamataraa ia tatou ia riro mai to tatou Metua i te Ao ra, e na te Tara'ehara a Iesu Mesia e faati'a ia tatou ia faaoroma'i i taua mau tamataraa ra. Te faaite papû nei au e, a haere ai tatou ma te itoito Ia'na, e nehenehe ia ia tatou ia faaoroma'i i te mau faahemaraa ato'a, te mau oto ato'a, te mau tamataraa ato'a ta tatou e faaruru » (« A faairi te faaohiparaa i te faaroo ei ohipa matamua roa no outou », *Liahona*, Novema 2014, 94).

Ua riro te parau poro'i a Elder Scott ei haapiiraa no te oraraa no roto mai i te hoê taata ta'u i here e te hoê ite taa ê herehia no te i'oa o te Mesia na te ao ato'a nei (hi'o PH&PF 107:23).

Fafauraa e iteraa papû

Ua parau te Faaora e, « na roto i to'u iho reo e aore ra na roto i te reo o ta'u mau tavini, hoê â ia » (PH&PF 1:38). E mata na tatou i te faaroo e i te haapa'o i te mau parau mau mure ore o tei haapiihia e te mau ti'a mana o te Fatu. Mai te mea e, e na reira tatou, te fafau atu nei au e, e haapuaihia to tatou faaroo i te Metua i te ao ra e ia Iesu Mesia, e e farii tatou i te arata'iraa e te parururaa pae varua no to tatou oraraa e to tatou mau hinaaro taa ê.

Na roto i te puai ato'a o to'u aau, te faaite papû nei au e, te arata'i nei te Mesia ora tei ti'a faahou i te mau ohipa o Ta'na Ekalesia ora e tei faaho'i-faahou-hia mai, na roto i To'na mau tavini tei ma'itihia no te hopoiraatu i te parau faaite no To'na i'oa. Te na reira nei au na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

Faariro i te amuiraa ei tuhaa no to tatou oraraa

A feruri ia faaohipa i te tahi o teie mau ohiparaa e mau uiraa ei reni haamataraa no te hoê tau'araa parau utuafare e aore râ no te tuatapararaa a te taata iho.

Na te mau tamarii

- Api 86 : Ua ani mai te peresideni Thomas S. Monson ia tatou ia riro ei hi'oraa maitai na roto i te peeraa ia Iesu Mesia. Ia pee ana'e tatou Ia'na, e nehenehe ta tatou e riro mai ei maramarama no to te ao nei. Nahea outou e nehenehe ai ia riro ei hi'oraa maitai no to outou utuafare e to outou mau hoa ? E nehenehe ta outou e haamata no roto i te haamauraa i te hoê opuaraa no te rave i te hoê ohipa no te riro rahi atu â mai ia Iesu te huru.
- Api 104 : Ua faati'a te peresideni Henry B. Eyring, tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua, i te hoê aamu no ni'a i to'na metua tane i te imiraa i te fare pureraa i te hoê sabati i to'na haereraa i Auteraria. A imi ai oia, ua pure oia i te amaaraa purumu tata'itahi no te ite mai tei hea pae e haere. Aita i maoro roa, ua faaroo oia te himene e ua papû ia'na e, na te Varua Maitai i tauturu

ia'na ia ite i to'na e'a. A feruri i te hoê taime ua farii outou i te Varua Maitai. E aha te mana'o tei tae mai ?

- Api 6 : Ua faati'a mai te tuahine Rosemary M. Wixom, peresideni rahi no te Paraimere, ite hoê aamu no te hoê tamahine iti o Amy te i'oa. Ua pure o Amy no te ite e, ua here mau anei te Atua ia'na e tei reira anei

Oia no'na. A tai'o e aore râ a faati'a faahou i teie aamu i te utuafare e a tauaparau i te hoê taime a putapû ai outou i te here o te Atua. E aha te mana'o e tae mai no te iteraa e, e tamarii outou na te Atua ? Nahea outou ia tauturu ia vetahi ê ia ite e, e tamarii ratou na te Atua ?

- Api 121 : Ua faati'a mai o Elder Allen D. Haynie no te Hitu Ahuru no ni'a i te hoê taime ua eru oia e to'na na tuaane i te hoê apoo rahi tei riro ei apoo pape hopu no ratou. Ua î roa teie mau tamaroa i te vari i te ha'utiraa i roto. Aita te mama ruau o Elder Haynie i faati'a ia'na ia tomo i roto i te fare, e tae roa i te taime a tamâhia ai oia e ua mâ. Eaha ta teie aamu e haapii ra no ni'a i te Tararahara a Iesu Mesia ? No te aha e mea faufaa ia vai mâ noa i mua i te Atua ?

Na te feia apî

- Api 83 : Ua parau te peresideni Thomas S. Monson e, e ere te mau faaueraa a te Atua i te mau haafifiraa e mau reni arata'i râ i te oaoa. « Te taata tei rahu ia tatou e o te here maitai nei ia tatou », ua parau oia, « ua ite Oia e, nahea tatou ia ora i to tatou oraraa e ti'a ai ia tatou ia farii i te oaoa rahi a'e e ti'a ia fariihia ». A tamata i te mau parau a te peresideni Monson e a haapa'o i te mau faaueraa a te Fatu. Eiaha e maere ia farii ana'e outou i te tauturu e te paruru no ô mai i te ra'i.
- Api 6 : Ia hi'o ana'e tatou ia vetahi ê no to tatou iho faufaa, pinepine tatou i te au ore noa. Ua parau te tuahine Rosemary M. Wixom, peresideni rahi no te Paraimere e, « E ti'a atura ia ia tatou ia tia'i i te mana'o farii mai ni'a mai, mai [te Fatu] ra, eiaha râ mai roto mai i te ao ati a'e ia tatou e aore râ mai roto mai ia Facebook e te Instagram ». A papa'i i roto i ta outou buka aamu i teie hepetoma no ni'a i to outou natura hanahana e te mau haamaitairaa e tae mai na roto i teie iteraa.
- Api 20 : Ua parau te peresideni Dieter F. Uchtdorf, tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua e « mai te peu te mana'o ra outou e, aita te

evanelia e haere maitai ra no outou, te ani manihini nei au ia outou ia ho'i i muri, hi'o i to outou oraraa mai te hoê vahi teitei a'e e faaohie i to outou hi'oraa i te ti'araa pipi.

A faatumu i ni'a i te mau haapii-
raa tumu, te mau parau tumu e te
faaohiparaa tumu i te evanelia ».

Mai te peu te tafifi ra outou e ua
teimaha roa, a feruri i te mau rave'a
o ta outou e nehenehe e faaohie i te
oraraa e te haamoriraa evanelia.

- Api 65 : Ua faati'a o Elder Neil L. Andersen no te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i te hoê aamu no ni'a i te hoê taure'are'a tamaroa tei hiaai ia tavini i te hoê misioni, inaha râ, te haapii maira oia e, e ti'a ia'na ia aupuru i to'na utua-fare. Atira noa'tu, na roto i te mana o te faaroo e te mau haamaitairaa no ô mai i te Fatu ra, ua ti'a i teie taure'are'a ia tavini i te hoê misioni. Nahea tatou ia riro mai mai ia'na te huru e ia haere i mua ma te faaroo, noa'tu te mau tafifiraa i ni'a i to tatou e'a ?
- Api 33 : Ua faati'a mai o Elder Larry R. Lawrence no te Hitu Ahuru i te aamu no te hoê misionare tei faaoti i ta'na misioni e tei tafifi haere noa i te rahi o ta'na mau titauroa e tae roa te taima ua faaoti oia e pûpû i te mahana sabati i te taviniraa i te Atua e te tuatapaparaa i te evanelia « Na teie tauraa ha'iha'i i afa'i mai te hau e te aifaitoraa ta'na e imi ra », ua parau o Elder Lawrence. E aha te ti'a ia outou ia rave no te pûpû maitai a'e i te mahana sabati i te Atua ?

Na te feia paari

- Api 86 : Ua faahaamana'o mai te peresideni Thomas S. Monson ia tatou ia riro ei hi'oraa maitai e ei maramarama no to te ao. « A pee ai tatou i te hi'oraa o te Faaora e a ora ai mai Ta'na i ora e mai Ta'na i haapii mai », ua parau te peresideni Monson, « e ama mai teie maramarama i roto ia tatou no te haamaramarama i te e'a o te mau taata ». E aha te mau ohipa ta tatou e ti'a ia rave no te riro ei maramarama rahi a'e o te « ana-ana ... i mua i te hoê ao te haere noa'tura i te pouriraa ».

- Ua a'o mai te peresideni Russell M. Nelson, peresideni no te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e o Elder Jeffrey R. Holland no te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te faufaa rahi o te mau vahine e te ti'araa metua vahine. Ua haapii mai o Elder Holland, « Aore e aroha i roto i te oraraa tahuti nei tei piri roa i te aroha mau o Iesu Mesia maori râ te here nounou ore o te hoê metua vahine here no ta'na tamarii » (api 47). Ua haapii mai te peresideni Nelson e, o te mau vahine faafariu maitai, o te haapa'o i ta ratou mau fafauaraa, « o te rahi noa te ite-papû-hia... i roto i te hoê

Martino no te Hitu Ahuru (api 58) ; a Elder Koichi Aoyagi, melo hope no te Hitu Ahuru (api 126) ; e a Neill F. Marriott, tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Feia Api Tamahine (api 30). A feruri i te mau rave'a no te haapuui i to outou faaroo ia Iesu Mesia, e nahea Oia i te tauturu ia outou i roto i te ati.

- Api 33 : I roto i ta'na a'oraa, ua haapii mai o Elder Larry R. Lawrence no te Hitu Ahuru e, « e titau tamau noa te Varua ia tatou ia riro ei mea maitai a'e e ia tamau noa i te haere i mua ... Mai te mea e haehaa tatou e e vaiiho tatou ia haapiihia tatou, e rave mai Oia ia tatou na te rima

ao e ino noa'tura » (api 95). A feruri na roto i te pure i teie mau a'oraa e a aparau nahea te mau melo o te utua-fare e nehenehe e turu i te mau vahine i roto i to ratou ti'araa faufaa roa tei horo'ahia mai e te Atua.

- E rave rahi mau taata tei a'o mai no ni'a i te puai i roto i te ati. Ua haapii mai o Elder Hugo Montoya no te Hitu Ahuru e, e tae mai te mau tamataraa e te mau faahemaraa i te taata atoa, « e horo'a atoa mai râ te reira i te puai e te tupuraa a manuia noa ai tatou i te upooti'a i te reira » (api 53). A tai'o i ta'na a'oraa e te mau a'oraa a Elder James B.

e e arata'i ia tatou i te fare ». I muri iho i to outou tai'oraa i ta'na a'oraa, a imi i te arata'iraa a te Varua no te mau rave'a no te haamaitai atu â e no te tau.

- Api 104 : Ua haapii mai te peresideni Henry B. Eyring, tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua e, « ia vai noa te Varua i roto ia tatou, maori râ, ia vai noa te arata'iraa a te Varua maitai i roto i to tatou oraraa i te mau mahana atoa ». A feruri i te mau ohipa ta outou e ti'a ia rave e aore râ, e faaea ia rave, ia vai noa te Varua i roto ia tatou. ■

Teie te tapura no te mau aamu tei faati'ahia i roto i te mau a'oraa o te amuiraa rahi, e nehenehe te reira e faa'ohipahia i roto i ta outou iho tuatapaparaa, te pureraa pō utuafare e te tahi atu mau haapiiaraa. E faaiteraa te numera no te api matamua o te a'oraa

Taata a'o	Aamu
Neil L. Andersen	(65) I muri mai i te poheraa to ratou metua vahine e a farii ai te tamaroa matahiapo i ta'na piiraa ia tavini i te hoê misioni rave tamau, ua haamaitahia teie taure'are'a e to'na na taea'e e tuahine i te pae faufaa. Na roto i te faaroo ia Iesu Mesia, ua itehia i na taea'e toopiti te puai no te haere i mua i muri a'e i te poheraa to raua na metua e to raua e piti teina i roto i te hoê ati manureva.
Koichi Aoyagi	(126) I roto i ta raua aparauraa e te hoê taata faatere o te Ekalesia, ua roaa ia Koichi Aoyagi te maramarama rahi a'e na roto i te Varua Maitai no ni'a i te ati ei tuhaa no te faanahoraa o te faaoraraa.
David A. Bednar	(128) Ua haapii mai o David A. Bednar na roto ia Elder Robert D. Hales e, eita ana'e ta outou e nehenehe e rave faahou i te mea ta outou i rave noa na, e rave ia outou i te mea faufaa a'e.
Randall K. Bennett	(69) Ua faauruhia e piti taata Rusia, e feia mo'a i te mau mahana hopea nei, ia faaite i te evanelia ia vetahi ê e i te hopea ua faaipoipo raua i roto i te hiero.
Kim B. Clark	(124) Na roto i te faaitoitaraahia e te reo o te Varua, ua farii na metua o Kim B. Clark i te hoê piiraa misioni i te fenua Firiipino.
Quentin L. Cook	(39) I te tau a riro ai oia ei taure'are'a misionare, ua haapii mai o Quentin L. Cook e aha te auraaa o te parau « tarai maitai e mai te au i Bristol ». Ua amui atu o Quentin L. Cook i roto i te hoê Sabati Ati Iuda.
Henry B. Eyring	(80) Ua haamaururu te hoê tuahine paari i te hoê diakono tei opere i ta'na oro'a mo'a. Na roto i te tautooraa a te hoê peresideni pupu peresibutero, ua faahuru ê te Atua i te aau o e rave rahi taea'e paruparu tei tano ei peresibutero. Ua oaoa te metua tupuna o Henry B. Eyring i te mea e, ua ara noa te Atua i ni'a ia'na e ua faauru ia'na i roto i te roaraa o te hoê misioni fifi mau. (104) Ua arata'i te Varua Maitai i te metua tane o Henry B. Eyring i te hoê pureraa oro'a i Auteraria. I muri a'e te poheraa ta'na vahine, ua tamahanahanahia te metua tane o Henry B. Eyring e te Varua Maitai.
Bradley D. Foster	(50) Ua tauturu o Anne Sullivan ia Helen Keller te hoê mata ru'i e te tari'a turi, ia haapii i te tai'o. Ua farii o Bradley D. Foster i te hoê mana'o rû ia tauturu i ta'na mau tamarii e te mau mootua ia taa maitai i te mau parau mau o te evanelia i muri a'e i to'na uiuiraa i te hoê taea'e ti'amâ e tano ei misionare.
Allen D. Haynie	(121) I muri a'e i to'na ha'utiraa i roto i te vari i te tau a vai tamarii ai oia, aita o Allen D. Haynie i faati'ahia ia tomo i roto i te fare, e tae roa i te taima ua pipihia oia e to'na mama ruu i te tuio pape no te tamâ ia'na.
Jeffrey R. Holland	(47) Ua mata'u te hoê melo paruparu o te Ekalesia, e o te pohe ra, ia ti'a i mua i to'na metua vahine i roto i te oraraa a muri a'e. Ua tauturu te hoê metua vahine itoitoi i ta'na tamaiti ia ho'i mai i te Ekalesia. Ua tauturu o Lisa Tuttle Pieper i ta'na tamahine ia amui atu i roto i te tu'oraa Hosanna.
Von G. Keetch	(115) E mau taata faahee horue tei riri no te hoê aua tei patuhia i roto i te hoê o'o'a no Auteraria, ua haapii râ ratou e, te paruru nei teie aua ia ratou i te mau ma'o.
Larry R. Lawrence	(33) Ua horo'a mai o Larry R. Lawrence e rave rahi mau hi'oraa e nahea te Varua Maitai i te horo'a mai i « te a'o tano » no te tauturu i te mau taata ia haamaitai atu â.
Neill F. Marriott	(30) I muri a'e to'na pureraa e to'na imiraa i te Atua 10 matahiti te maoro, ua itehia mai ia Neill F. Marriott te Ekalesia e ua farii i te reira. Ua faaohipa te utuafare o te tuahine Marriott i te faaroo e, e riro ratou i te ora a muri noa'tu e ta ratou tamahine tei pohe i roto i te hoê ati na ni'a i te pereoo taataahi.
James B. Martino	(58) Ua faaoti o James B. Martino e bapetizo ia'na i muri a'e i te tuapapa-mau-raa e te pure-mau-raa no ni'a i te Buka a Moromona.
Richard J. Maynes	(27) Ua haapii o Elder Taiichi Aoba i te feia api ia tuu i ta ratou araea i ropu i te huiara hamani faarii araea. Ua iteahia ia Nancy Maynes te oaoa mau na roto i te iteraa e te oraraa i te evanelia a Iesu Mesia.
Carol F. McConkie	(12) Ua parau te hoê tuahine e 102 matahiti e, ua farii oia i te feti'a a te feia api tamahine na roto i te tatarahaparaa i te mau mahana atoa.
Thomas S. Monson	(83) I muri a'e to raua tatarahaparaa e to raua ho'iraa mai i te Ekalesia, ua itehia i te hoê vahine e to'na hoa faaipoipo i te hau e te ti'aturiraa i roto i te evanelia a Iesu Mesia. (86) Ua ui mai te hoê ti'a Iseraela e, e nahea pai ratou i te maramarama i roto i te mata o te feia mo'a i te mau mahana hopea nei e haere mai i te pû BYU i Ierusalem.
Hugo Montoya	(53) Ua hopoi mai te mata ata o te peresideni Russell M. Nelson i te hau ia Hugo Montoya i muri a'e i to'na piiraahia ei Hitu Ahuru.
Russell M. Nelson	(95) Ei taote tapu mafatu api tei tarapape te aau, ua ho'i o Russell M. Nelson i te ohipa maoti te hi'oraa, te here e te faaitoitaraa a ta'na vahine. Ua faataui te parau faauru a te hoê peresideni Paraimere o te titi i te avei'a a te poooraa titi.
Dale G. Renlund	(93) I muri a'e i to Dale G. Renlund piiraahia ei episekopo, ua parau to'na tuaana ia'na e, ua pii te Atua ia'na no te rave i te mea tei titauhia la'na ia rave na roto ia'na. Ua tamahanahana na metua o te hoê taure'are'a tei pohe i te ma'i mafatu ia Dale G. Renlund.
Gregory A. Schwitzer	(98) Ua tauturu o Gregory A. Schwitzer i ta'na mootua tamaroa ia ite hohonu i te ta'i e te parau poro'i no te himene ta'na e faata'i ra i ni'a te piana.
Vern P. Stanfill	(55) Na roto i te ti'aturiraa i ni'a i te maramarama amui o te pupu taata taahi pereoo taataahi e ratere amui ra na ni'a i tera e'a pouri na raro a'e i te mou'a, ua ore te ahoaho o Vern P. Stanfill.
Carole M. Stephens	(118) Ua faaohipa o Carole M. Stephens i te here no te titau i ta'na mootua tamahine ia faaea noa i roto i to'na parahiraa pereoo.
Gary E. Stevenson	(91) I muri a'e i to'na piiraahia ei aposetolo, ua itehia mai ia Gary E. Stevenson e o Lesa ta'na vahine ta raua tutua, oia ho'i te faaroo ia Iesu Mesia e te iteraa no te faanahoraa o te faaoraraa.
Dieter F. Uchtdorf	(15) Ua haapii mai te hoê tamahine 11 matahiti na roto mai i to'na tupuna vahine fetii e, o te hereraa i te Atua e i ta'na mau tamarii te taviri no te oaoa. (20) Ua vai ara noa te hoê orometua no te Sotaiete Tauturu i te maororaa pō no te hamani i te hoê tifaifai ei faaneheneheraa i te hoê haapiiaraa no ni'a i te faaohieraa. (76) Ua maere o Dieter F. Uchtdorf e ua oto ho'i i te faaoraraa e, ua faatea te hoê tamaroa no te Autahu'araa a Aarona ia'na i te Atua.
Rosemary M. Wixom	(6) Ua pahono te Metua i te Ao ra i te pure a te hoê tamahine tei ite mai e, ua here Oia ia'na. Ua haape'ape'a te hoê taata pohe po'ia no Etiopia no te maitai o te hoê aiû otare.

Elder Ronald A. Rasband

Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

I muri a'e i to Elder Ronald A. Rasband fariiraa i to'na piiraa i roto i te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, ua tai'o oia Ioane 15:16 : « E ere o outou tei hinaaro mai ia'u ; o vau râ tei hinaaro atu ia outou, e ua haapa'o ia outou »

Ua parau Elder Rasband e, « Ua tupu mai te mana'o varua i roto ia'u e, e ere roa'tu teie piiraa i... to'u hinaaro. O te faaotiraa teie a te Fatu ».

I te 19 o to'na matahiti ua haapii a'ena o Elder Rasband i te hoê hapiiraa mai te reira te huru no ni'a i te fahaehaaraa i mua i te mau faaotiraa a te Fatu. Te vai ra to'na hinaaro e tavini i te hoê misioni i te fenua Helemanî, mai to'na metua tane e to'na tuaana, tera râ, ua pihia oia e tavini i roto i te misioni i te pae hiti'a o te râ (Marite). Ua hi'o oia i roto i ta'na mau papa'iraa mo'a e ua tai'o i te tuhaa 100 o te Buka Fafau :

« No reira, a pee mai ia'u nei, e a faaroo mai na i te a'oraa ta'u e horoa'tu ia orua na ...

« E e haamamahia mai te opani manuia i te mau fenua fatata mai i roto i teie fenua i te hiti'a o te râ nei ...

« No reira, oia mau te parau atu nei au ia orua, a faateitei mai na orua i to orua na reo i teie nei feia » (irava 2, 3, 5).

Ua roaa ia'na te iteraa e, ua hinaaro te Fatu ia tavini oia i roto i te misioni no te mau tuhaa fenua hiti'a o te râ.

Ua fanauhia Elder Rasband i te 6 no fepuare 1951, i roto i te hoê oraraa ha'iha'i roa. « Ua fanauhia vau na te hoê taata faahoro pereoo [faraoa] e na te hoê metua vahine here [faaea fare] », ta'na ia parau. No roto mai oia i te hoê utuafare u'i rau Feia Mo'a i te Mahana Hopea nei, te hoê faufaa ai'a ta'na e poihere nei.

I te matahiti 1973 ua faaipoipo Elder Rasband ia Melanie Twitchell. E 5 ta raua tamarî e e 24 mootua. Ua faaite Elder Rasband e, e 42 matahiti to ta'na vahine tautururaa ia'na ia riro mai oia ei taata mai ia'na te huru i teie mahana. « Ua rave ta'u vahine ia'u mai te araea a te potera, e ua hamani ia'u mai te hoê ohipa faufaa mau ... Na to'na huru pae varua i arata'i ia'u eiaha i ni'a noa i teie piiraa nehenehe e te taa ê, i roto ato'a râ i te mau mea ato'a ta'u i rave i te pae varua ».

I te matahiti 1987 ua riro mai o Elder Rasband ei peresideni e ei raatira faatere no te hoê taiete rahi no te ohipa himio na te ara. Ua haapii mai oia na roto mai i to'na mau ti'a faatere nahea ia rave maita'i a'e i te ohipa i roto i te Ekalesia. « Ua haapii mai au i roto i ta'u ohipa e ... e mea faufaa a'e te taata i te tahi atu huru mea o ta tatou e nehenehe e rave ». Ua haapii ato'a mai oia « e rave rahi ite no te pae faatereraa ... tei tauturu maita'i ia'u ei hui mana faatere rahi ».

Ua rau te mau taime ua ti'a ia Elder Rasband ia faaohipa i te reira mau ite. Ua tavini oia ei episekopo ; ei peresideni misioni ; Hitu Ahuru hui mana faatere rahi mai te ava'e eperera 2000 mai ra : ei taata faatere no te mau tuhaa tooa o te râ, apato'erau tooa o te râ no Marite, e e toru tuhaa no Utaha ; tauturu i roto i te peresideniraa no te Area no Europa Ropu ; ei raatira no te tuhaa faatere o te hiero ; ei melo no te peresideniraa Hitu Ahuru mai te matahiti 2005 mai ; e ei peresideni matahiapo no te Hitu Ahuru mai te ava'e eperera 2009 ra.

Ua horo'a mai to'na mau piiraa i roto i te Ekalesia i te hoê here i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i te mau vahi ato'a. Te parau nei oia i te mau melo, « Ua faarahi to outou faaroo i to matou faaroo ; ua amui mai to outou iteraa papû i te tahi atu mau mea i to matou nei iteraa papû » (api 90).

Te haehaa nei Elder Rasband ia tavini ei aposetolo na te Fatu ra o Iesu Mesia. « Ua vai noa te hinaaro i roto ia'u ia tavini Ia'na », ta'na ia parau. « E horo'a vau i to'u taime, to'u tareni, e te mau mea ato'a na'u i teie nei no te toe'a o to'u oraraa. Te fafau nei au ia rave i te reira. Te hanahana nei au ia rave i te reira ». ■

Elder Gary E. Stevenson

Te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Aferuri ai oia i ni'a i to'na piiraa i roto i te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, ua faaoti o Elder

Gary E. Stevenson e, ta'na taviniraa i roto i te basileia o te Fatu, e ei aposetolo hoa râ, e hau a'e ia *te arata'iraa na roto i te taviniraa* i te taviniraa na roto i te arata'iraa.

« Ua faairi Iesu Mesia Ia'na iho ei tavini » te parau ia a Elder Stevenson i roto i te vauvauraa mana'o i mua i te ve'a i muri a'e i to'na patururaahia. « E faairi ato'a tatou ia tatou iho ei mau tavini » (a hi'o Mareko 10:44).

E mea mana'o-ore-hia te piiraa o Elder Stevenson i roto i te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo. Tera râ, ua feruri oia e, ta'na taviniraa i roto i te Ekalesia—i roto ihoa râ i to'na ti'araa ei Hitu Ahuru hui mana faatere rahi mai te 2008 e tae atu i te 2012 e ei Episekopo faatere rahi mai te ava'e mati 2012 mai ra—ua tauturu te reira i te faaineineraa ia'na no ta'na mau hopoi'a apî.

Hoê o te mau ohipa faufaa roa a'e ta'na i apo mai i roto i te taviniraa i te Fatu o te faufaa rahi ia o te mau tamarii a te Metua i te ao ra. Te tia'i nei Elder Stevenson ma te oaoa i te rahiraa o te mau rave'a e roaa ia'na ei aposetolo, no te apiti atu e no te faaite papû i te mau tamarii a te Atua ati a'e te ao nei.

Te tia'i ato'a nei oia ma te oaoa i te apiti-tamau-raa'tu i te feia e arata'i nei i te Ekalesia a te Fatu. Ua parau oia e, « Ia feruri ana'e au, e parahi au i roto i te apooraa e e apo mai au na roto mai ia [ratou], e e haapiihia na [ratou], e e ite i to ratou puai e i to ratou iteraa papû no ni'a ia Iesu Mesia e To'na Taraehara », ua riro ia ei ohipa o ta'u e ti'aturi nei e, e riro mai ei iteraa nehenehe ».

Ua fanauhia o Gary E. Stevenson i te 6 no atete 1955, ia Evan N. e ia Vera Jean Stevenson. Ua faaite oia i to'na taamuraa i ni'a i te mau pionie matamua Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei no Utaha. Ua paari oia i te pae apato'erau no Cache Valley, i Utaha i roto i te hoê utuafare i niuhia i ni'a i te evanelia, i reira ho'i oia i haapii mai ai i te faufaa o te ohipa itoito e i te faufaa o te taviniraa. Ua ani to'na metua tane, « te episekopo o to'u apîraa », ia'na ia haere raua e farerei i te mau vahine ivi e rave rahi e ora ra i roto i ta ratou paroisa. Te mau haapiiraa ta Gary i apo mai na roto mai i to'na metua tane no ni'a i te aupururaa e te taviniraa mai te au i ta te Mesia ra, ua vai papû te reira i roto ia'na e ua tauturu maita'i te reira ia'na i roto i to'na ti'araa ei Episekopo faatere rahi.

Ua parau oia e, « Te mau episekopo o te Ekalesia, to'u mau ia mau aito ».

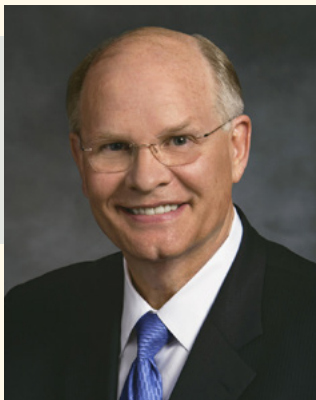
Ua haamata papû te ohipa taviniraa a Elder Stevenson i te taima a piihia ai oia ei misionare rave tamau i roto i te misioni no Fukuoka, i te fenua Tapone, i reira to'na haapiiraa i te here rahi i te taata tapone e to ratou reo o ta'na e tamau noa nei â i te paraparau ma te papû. I muri a'e i ta'na misioni, ua haere oia i te fare haapiiraa tuatoru no Utaha, i reira oia i te fareireira ia Lesa Jean Higley. Ua faaipoipo raua i roto i te hiero no Idaho Falls i te matahiti 1979 e e maha ta raua nau tamaroa. Ua roaa ia Elder Stevenson te parau tu'ite no te faatereraa i te ohipa putu faufaa, e te hoê tuhaa no te tapihooraa. I muri a'e, ua apiti oia i te hoê taata no te haamau e no te faatere ei peresideni e ei raatira ohipa no te hoê o te mau pû hamaniraa e te tapihooraa rahi no te ao nei, no te mau tauhaa faaetaetaraa tino.

Ua ora te utuafare Stevenson e rave rahi matahiti i te fenua tapone. I te matahiti 2004 ua piihia o Elder Stevenson ei peresideni no te misioni no Nagoya i Tapone. I muri a'e i to'na piiraahia i roto i te pupu Hitu Ahuru i te matahiti 2008 ra, ua tavini oia ei tauturu e ei peresideni no te area no Asia Apato'erau. Te tavini ra oia ei peresideni area i te matahiti 2011 a tupu mai ai te hoê aueueraa fenua rahi i te pae apato'erau o te fenua Tapone, tei faatupu mai i te hoê miti faa'i rahi tei taparahi pohe e rave rahi tauatini taata. Ua riro taua ohipa ra ei taima taa ê roa i roto i to'na oraraa.

Ua tauturu Elder Stevenson ia faaineine i te pahonora a te Ekalesia no te horo'a i te maa, te tauihaa, te patururaa e te tautururaa roa.

« Te reira te hoê faaiteraa no te Ekalesia a Iesu Mesia i te raveraa i te hoê o ta'na mau hopoi'a hanahana no te aupururaa i te feia veve e tei nava'i ore », ta'na ia faahaama-na'oraa. Te parau ra oia e, ua riro ia ei haamaita'iraa mo'a ia « utuutu, e ia haamaita'i, e ia faanaho i te tauturu ». ■

Elder Dale G. Renlund

Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Muri a'e i te hitimahutaraa matamua no to'na piiraahia i roto i te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, ua tuturi o Elder Dale G. Renlund i raro no te pure e ta'na vahine o Ruth, no te ani i te faaiteraa e, « na te Atua i arata'i i teie tereraa ohipa ».

E rave rahi taime to Elder Renlund imiraa i taua arata'iraa ra—ei Hitu Ahuru hui mana faatere, ei taote mafatu, ei tane faaipoipo e ei metua tane. Ei hi'oraa, a rave ai oia i te ohipa i roto i te pu'e tau haapiipiraa taote i Maryland, Marite, ua roohia ta'na vahine i te mariri aitaata. 16 noa matahiti to ta raua tamahine o Ashley. I roto i taua mau mahana hepohepo ra, ua tupu faahou te mana'o fatata o Elder Renlund i te Fatu i te taime a haamauruuru ai o Ruth i te Fatu na roto i te pure no to raua taatiraa hiero.

Ua rave o Elder Renlund i te taato'araa o to'na toro'a ei taote utuutu mafatu, te utuuturaa i te taata e fifi mafatu paruparu to ratou. E rave rahi feia ma'i tei pohe i mua ia'na. Tera râ, i te poheraa te hoê taata ma'i o Chad te i'oa, ua ore te aueue ore o te taote i mua i te mau taime ati, i te taime a apiti mai ai na metua o Chad ia'na i roto i te piha ma'i râ. I taua taime ra, ua hi'o oia ia Chad na roto i to raua mata.

Ua parau o Elder Renlund no ni'a i taua ohipa ra i te na ôraa e, « Te ite nei au i teie nei e, i roto i te Ekalesia, no te tavini maita'i ia vetahi ê ra, titauhia ia tatou ia hi'o ia ratou na roto i te mata o te metua, na roto i te mata o te Metua i te ao ra. I reira ana'e e nehenehe ai ia tatou ia haamata i te haro'aro'a i te faufaa mau o te hoê varua » (api 94).

Ua tauturu ato'a to'na tau tamaririiraa e te ohiparaa i roto i te Ekalesia ia faaineine ia'na ia hi'o ia vetahi ê na roto i te mata o te Fatu e ia haro'aro'a i te rauraa o te huru o te mau melo o te Ekalesia.

Ua fanauhia o Dale Renlund i te 13 no novema 1952 na roto mai i na taata êê Suede tei haere mai i Utaha ia taatihia i roto i te hiero. I te tamaririiraa o Dale, ua reva'tu te utuafare i Finlande e ua ho'i faahou i Suede. Ua ho'i faahou oia i Utaha e to'na utuafare e toru matahiti i muri a'e. I te 19raa o to'na matahiti ua pihia oia no te tavini i te hoê misioni rave tamau i Suede.

I te matahiti 2009 ua pihia o Elder Renlund ia tavini ei Hitu Ahuru hui mana faatere rahi. Ta'na ohipa matamua tei roto ia i te peresideniraa Area no Afrita Apato'a Hiti'a o te râ. Ua faaoti o Elder Renlund i to'na toro'a ei taote e ei orometua haapii, tera râ, te parau ra oia e, ta'na vahine « tei rave i te faatusiaraa rahi a'e ». O Ruth te peresideni no ta'na taiete ture i te taime a pihia ai o Elder Renlund, e ua faaru'e ato'a oia i ta'na ohipa. Tera râ, te parau ra oia e, mai to raua faaipoiporaahia i te matahiti 1977, ua riro noa oia i te mau taime ato'a ei tumu no to'na puai rahi.

A parahi ai raua i Afrita, « ua haapiihia o Elder e te tuahine Renlund na te Feia Mo'a e aha mau te mea faufaa ». I te hoê taime, i te fenua Congo, ua ani o Elder Renlund i te mau melo e aha to ratou fifi. Te haamana'o ra oia e, i muri a'e i te tahi mau faaitoitoraa, « ua ti'a maira te taata i ni'a e na ô maira, 'E Elder Renlund, no te aha matou e fifi ai ? Tei ia matou nei te evanelia a Iesu Mesia.' » Ua parau atura o Elder Renlund : « Te hinaaro nei ta'u vahine e o vau ia riro maua mai te Feia mo'a no Kananga... Ia hi'ohia'tu, mai te huru ra e, aore hoê mea ta ratou, tera râ, ua hope te mau mea ato'a na ratou ».

No te opani i ta'na a'oraa matamua ei aposetolo, ua faaite papû o Elder Renlund e : « Ma to'u auu ato'a, te hinaaro nei au ia riro ei pipi mau na Iesu Mesia. Te here nei au ia'na. Te haamori nei au ia'na. Te faaite nei au e, te vai mau nei Oia. Te faaite nei au e, o Oia tei Faatahinuhia, te Mesia » (api 94). ■

Elder L. Whitney Clayton

Peresideni matahiapo no te Hitu Ahuru

I to'na apîraa, ua haapii Elder L. Whitney Clayton i te here i te ohipa e i te utuafare. Pauroa te mahana maa, i te po'ipo'i roa, e reva'tu to'na metua tane, i ta'na ohipa taote. Na mua a'e oia a reva'tu ai, e papa'i oia i ni'a i te tapura ereere i te hoê tapura ohipa e rave i taua mahana ra. Ia ho'i mai oia, e amui atu oia i ta'na mau tamaiti no te rave i te ohipa i piha'i iho ia ratou. Na roto mai i to'na metua tane, ua haapii mai Elder Clayton i te faufaa o te ohipa tei haamaita'i i to'na oraraa.

Ua ite ato'a te utuafare o Elder Clayton e, te tamaaraa pô, e taime ia no te utuafare. « E paraparau matou no ni'a i te poritita, no ni'a i te ohipa tei tupu i te fare haapiiraa, no ni'a i te mau taata i te tahi a'e pae i ô matou, no ni'a i te evanelia, e no ni'a i te Ekalesia ... Ua riro ia ei rave'a no te tupuraa i te rahi ». Ua riro te mau aparauraa i te taime tamaaraa ei peu ta raua o ta'na vahine i haapa'o noa e ta raua mau tamarii.

Ua nominohia o Elder Clayton ei peresideni matahiapo no te Hitu Ahuru i te 6 no atopa 2015. Te mono nei oia ia Elder Ronald A. Rasband, tei piihia i roto i te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo.

Ua paturuhia Elder Clayton ei Hitu Ahuru hui mana faatere rahi i te 31 no mati 2001. Ua tavini oia ei melo no te peresideniraa o te Hitu Ahuru mai te matahiti 2008 maira, e na'na i tiaau i te mau area no Utaha. Ua tauturu oia ia Elder David A. Bednar no te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i roto i te tiaauraa i te mau area no Afirita Apato'a Hiti'a o te râ, e

Afirita Too'a o te râ. Ua tavini ato'a oia ei melo i roto i te Tomite no te ohipa haaparareraa parau. Ua tavini oia ei tauturu i roto i te peresideniraa area no Amerika Apato'a te mau pae apato'a mai te matahiti 2002-2003, e ei peresideni mai te matahiti 2003-2006.

Ua fanauhia i Roto miti, Utaha, i Marite, i te matahiti 1950, ua faaipoipo ia Kathy Ann Kipp i te matahiti 1973 i roto i te hiero no Roto Miti. E 7 tamarii ta raua e e 20 mootua.

Ua roaa ia Elder Clayton te parau tu'ite licence no te ohipa moni i te fare haapiiraa teitei University of Utah, e te hoê parau tu'ite no te pae o te ture i te fare haapiiraa teitei University of the Pacific. E paruru to'na toro'a i California, i Marite mai te 1981 e tae atu i te 2001.

Ua tavini oia ei Hitu Ahuru Area, ei ti'a retioni, ei tauturu peresideni misioni, ei melo apooraa teitei, ei episekopo, ei peresideni misioni o te titi, e ei orometua haapii i te Parau haapiiraa no te Evanelia. Ua tavini oia ei misionare rave tamau i Peru mai te matahiti 1970 e tae atu i te 1971. ■

Elder Gerrit W. Gong

Peresideniraa no te Hitu Ahuru

Te haamana'o nei Elder Gerrit W. Gong, tei piihia aita i maoro a'enei, ia tavini i roto i te Peresideniraa o te Hitu Ahuru, i te muhumuhu ta'na i faaroo a tavini ai oia ei misionare i Taiwan.

Ua tomo mai te hoê hoa no te Ekalesia i roto i te pureraa oro'a. « Ua tupu a'era te mana'o i roto ia'u ia papa'i ia'na i te hoê parau poto i roto i te reta Morse mai teie rii te huru, 'manava i te haereraa mai i te pureraa oro'a. Te oaoa nei au ia ite ia oe i ô nei ! »

E taata ohipa ratio teie hoa no te Ekalesia e ua mauruuru roa oia i te fariiraa i teie parau poro'i. « Ua faahiahia vau i te mea e, te hoê ohipa ta'u i haapii e râ te tau na mua a'e, ua ti'a ia ia tauturu mai ia'u [...] no te farerei i te hoê taata na roto i te hoê raveraa taa ê », te na reira nei o Elder Gong.

Te haapiiraa mai e te tororaa i te rima ia vetahi ê ra, ua riro ia ei ohipa matarohia e Elder Gong i roto i to'na oraraa mai to'na tamariiraa mai â, i te taime a haapii ai oia i te reta Morse ei tamaiti Scout. I te matahiti 1977 ua farii oia i te parau tu'ite Licence no te ano'ihi (art), tuatapaparaa i te mau pae Asia mâ e tuatapaparaa haapiiraa tuatoru, i te fare haapiiraa Brigham Young University, i te matahiti 1979 ua farii oia i te parau tu'ite Master no te philotopho, e i te matahiti 1981 ua farii oia i te parau tu'ite Doctorat no te mau auraa na te ara i te fare haapiiraa tuatoru no Oxford.

Ua tavini o Elder Gong i roto i te mau piiraa rau o te Ekalesia, mai te melo apooraa teitei, tia'i pupu tahu'a rahi, peresideni haapiiraa sabati titi, orometua haapii no te séminaire, episekopo, peresideni misioni titi, peresideni titi e Hitu Ahuru Area. I te taime a piihia ai oia ei Hitu Ahuru hui mana faatere rahi i te matahiti 2010, te tavini ra ia oia ei melo no te pupu pae o te Hitu Ahuru i roto i te area no Utaha Apato'a.

I te matahiti 1985 ua tavini Elder Gong ei tauturu taa ê no te mono papa'i parau rahi o te hau Marite haapa'o i te ohipa na te ara, e i te matahiti 1987 ua rave oia i te ohipa ei tauturu taa ê no te ti'a hau Marite i Beijing, i te fenua Taina. Mai te 1989 tae atu i te 2001 ua tavini oia i roto i te mau ti'araa rau i roto i te Pû no te mau tuatapaparaa taa ê na te ara, i Washington, D.C.

Ua fanauhia o Gerrit W. Gong i Redwood City, California, Marite, i te matahiti 1953. E metua oia e ta'na vahine o Susan Lindsay Gong no na tamarii e maha, e e toru ta raua mootua. Ua tae mai te mau metua ruau o Elder Gong i te mau hau amui no marite mai te fenua Taina mai. Ua faatoro oia i to'na reni tupuna tae roa'tu i te u'i 33 te Dagon Gong Matamua, fanauhia i te matahiti 837 i muri a'e i te poheraa o te Mesia i te fenua Taina Apato'a i te pae hoepa o te tau faatereraa a te opu Tang. ■

Episkopo Gérald Caussé

Episkopo Faatere Rahi

Tei roto noa â Gérald Caussé i te haapapûraa i to'na toro'a i roto i te tapihaaraa o te hooraa maa i Farani i te 33raa o te matahiti a titau mai ai te peresideni o te taiete e paraparau ia'na. Ua ite oia i te mau ti'aturiraa faaroo o Gérald e to'na aravihi ia rave i te mau faaotiraa maita'i e ia faatahoê i te mau rave ohipa—e mau huru teie tei roaa ia'na na roto i te ohipa, te taviniraa e te faatereraa i roto i te Ekalesia. Ua faaoti te peresideni e, ua riro o Gérald ei taata e nehenehe ta'na e ti'aturi.

I to'na maere rahi, aita i maoro ua horo'ahia ia Gérald te hopoi'a no te faatere 1 800 rave ohipa. I te taima a pihia ai oia ei Hitu Ahuru hui mana faatere rahi hoê ahuru matahiti i muri a'e, i te ava'e eperera 2008, te faatere ra oia e rave rahi taiete hooraa maa.

Na roto i te aravihi no te ohipa putu faufaa e te faatereraa o te Episkopo Caussé, apitihia i ta'na taviniraa i roto i te faaroo e to'na ite no te ohipa faatereraa, e riro ia ei tautururaa rahi no'na i roto i to'na ti'araa ei Episkopo Faatere Rahi apî no te Ekalesia. Ua tavinia te Episkopo Caussé ei tauturu matamua i roto i te Episkopora Faatere Rahi mai te ava'e mati 2012 maira, e ua farii oia i to'na piiraa apî tau mahana rii noa i muri a'e i te amuiraa rahi no atopa. Te mono nei oia ia Elder Gary E. Stevenson, tei paturuhia i roto i te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te 3 no atopa 2015.

O te Episkopo Gérald Jean Caussé te 15raa o te Episkopo Faatere Rahi, e ua fanauhia oia i Bordeaux, i Farani, i te matahiti 1963. Ua faaipoipo oia ia Valérie Babin i te matahiti 1986, i roto i te hiero no Bern Suisse. E 5 ta raua tamarii e e 5 mootua.

Taa ê noa'tu i to'na iteraa i roto i te Episkopora Faatere Rahi e ei melo no te Hitu Ahuru, ua tavinia na oia ei tauturu i roto i te peresideniraa Area no Europa e ei Hitu Ahuru Area, ei peresideni titi, ei tauturu peresideni titi, ei tauturu episkopo, ei tia'i pupu tahu'a rahi, e ei peresideni no te pupu peresibutero.

I to'na taure'are'araa, ua itehia i te Episkopo Caussé te oaoa e tae noa'tu te faaroo na roto i ta'na taviniraa i roto i te Ekalesia. Ua tavinia oia ei faata'i piana no te paraimere i te 12raa o te matahiti, e ei peresideni no te Haapiiraa Sabati i te 16raa o to'na matahiti. Ua ohipa tamau noa oia i roto i te mau ohipa a te autahu'araa a Aarona.

« Na roto i taviniraa i roto i te Ekalesia », ma te apiti atu i to'na metua tane ei episkopo e ei peresideni amaa, « ua tauturu te reira ia'u ia roaa to'u iteraa papû », te na reira ra oia.

Ua roaa i te Episkopo Caussé te parau tu'ite master no te ohipa putu faufaa i te fare haapiiraa ESSEC Business i Farani i te matahiti 1987. Na mua a'e a haamata ai oia i to'na toro'a, ua tavinia oia i roto i te Nuu Reva no Farani, e ua tonohia oia i roto i te hoê piha faatere a te OTAN. ■

Episkopo Dean M. Davies

Tauturu matamua i roto i te Episkopora Faatere Rahi

« I to'u apîraa », te na reira ra te Episkopo Dean M. Davies, « Ua riro to matou mahora nehenehe maita'i ei oaoaraa no'u, e ua apo mai au i te hoê haapiiraa : na te tahi tautooraa iti hau atu e faatupu i te hoê taa-ê-raa mau i roto fatata i te mau mea ato'a ta tatou e rave ». Ua riro te horo'araa maa vahi iti hau a'e ei peu tumu o te tamau noa i te tavinia maita'i ia'na ei Tauturu matamua apî i roto i te Episkopora Faatere Rahi.

Ua tavinia te Episkopo Davies ei tauturu piti no te Episkopo Gary E. Stevenson, tei paturuhia ei melo no te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i te 3 no atopa 2015.

Ua fanauhia te Episkopo Davies i Roto Miti, Utah, i Marite i te 5 no setepa 1951. Ua paari oia hoê o na tamarii e va'u. Te faaite nei oia i to'na mauruuru i to'na na metua tei here e tei aupuru i ta raua mau tamarii, e tei tauturu ato'a ia ratou ia oaoa i te mau haamaita'iraa o te ohipa. Ua faaipoipo oia ia Darla James i te matahiti 1973, i roto i te hiero no Roto Miti. E 5 ta raua tamarii e e 14 mootua.

Ua haapii ato'a mai te Episkopo Davies i te hoê haapiiraa faufaa roa a ora ai oia i San Franciscos, i Californie, i Marite, i te matahiti 1989 ra. I roto i te hoê aueueraa fenua, ua ite mata oia i te ino rahi o te mau fare tei patuhia ma te niu papû ore. « Na te feruri-maite-raa i te mau ohipa i taua mahana ra i haapapû i roto i to'u feruriraa e to'u aau e, no te pato'i manuia i te mau vero, te mau aueueraa fenua e te mau ati o te oraraa, e mea ti'a ia tatou ia patu i ni'a i te hoê niu papû ... te niu o Iesu Mesia (« Hoê niu papû », *Liahona*, Me 2013, 9).

Ua riro te Episkopo Davie ei rave ohipa na te Ekalesia mai te ava'e tiurai 1995 maira. Aita i maoro a'enei, o oia te raatira faatere no te tuhaa faatere no te mau Opuaraa taa ê a te Ekalesia ; na'na e haapa'o i te ohipa fenua, te hamaniraa hoho'a hiero, e te paturaa hiero.

Hou a rave ai oia i te ohipa i roto i te Ekalesia, ua rave te Episkopo Davies i te ohipa i roto i te hoê taiete tapihaaraa no Lancaster, Pennsylvania, e i roto i te taiete Faahoturaa moni Bechtel no San Francisto, California. Ua farii oia i te hoê parau tu'ite licence no te tereraa faufaa faaapu i te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young University i te matahiti 1976 e faaoti ato'a oia i te tahi haapiiiraa hau atu na te mau upoo faatere i te mau fare haapiiraa teitei no Stanford e no Northwestern.

Ua tavinia te Episkopo Davies ei peresideni no te misioni no Puerto Rico San Juan, ei tauturu peresideni misioni, ei peresideni titi, ei tauturu peresideni titi, ei papa'i parau faatere no te titi, ei melo apooraa teitei, i roto e rave rahi episkopora, e ei misionare rave tamau i roto i te misioni no Uruguay/Paraguay. ■

Episekopo W. Christopher Waddell

*Tauturu piti i roto i te Episekopora
Faatere Rahi*

Ei maona no te fare haapiiraa tuarua, ua farii o Christopher Waddell i te hoê moni haapiiraa (bourse) ha'utiraa pâ'iraa popo no te fare haapiiraa teitei no San Diego i California, i Marite. Tera râ, ua haapii oia ia faaite i te mauruuru i te hoê episekopo tei ani ia'na no ni'a i te tahi atu mau mea i te taime tei te fare oia i te mau taime faafaearaa.

« Aita oia i parau e, 'e aha te huru te pâ'iraa popo?' ua ani mai râ oia e, 'e aha to oe huru? Te pure ra anei oe i to oe mau pure, te vai paari noa ra anei oe, te vai itoito noa ra anei oe i roto i te Ekalesia?' Ua mauruuru roa vau i teie mau uiraa [no ni'a i] ... te mau mea faufaa a'e », te faahaamana'oraa ia a te Episekopo Waddell.

Na roto i te faatumuraa i ni'a i te mau mea faufaa a'e, ua tauturu te reira i te Episekopo Waddell ia haapa'o i na parau tumu e piti a te utuafare, « Ho'i mai ma te hanahana » e « Ti'aturi i te Fatu ». Aua'a taua ti'aturiraa ra i ti'a ai ia'na ia faataime i te ha'uti pâ'iraa popo no te tavini i te hoê misioni. I to'na ho'iraa mai na te misioni, ua ti'a ato'a ia'na ia haere tamau noa i roto i te hoê arapaeraa i te hoê tamahine i te tahi atu fare haapiiraa teitei. I muri a'e, ia oti raua i te faaipoipohia, na roto i te ti'aturiraa i te Fatu, ua ti'a ia raua ia faaroo i te Varua i roto i te raveraa i te mau faaotiraa no ni'a i te faanuura i te vahi.

Te parau ra oia e, « Mai te mea e, e rave oe i te ohipa na roto i te faanahoraa a te Fatu, e maita'i te mau mea ato'a ».

Ua tamau te ti'aturiraa i te Fatu i te haamaita'i i te Episekopo Waddell, tei tavini ei Hitu Ahuru hui mana faatere rahi mai te ava'e eperera 2011, a riro ai oia i teie nei ei tauturu piti i roto i te Episekopora Faatere Rahi.

Ua fanauhia o Wayne Christopher Waddell i Los Angeles, California, i te matahiti 1959. Ua faaipoipo oia ia Carol Stansel i te ava'e tiurai 1984 i roto i te hiero no Los Angeles California. E maha ta raua tamarii e e toru mootua. Ua riro na oia ei tauturu i roto i te peresideniraa no te area no Amerika Apato'a i te mau pae apato'erau Too'a o te râ, e parahi oia i Peru no te tahi taime poto.

Ua roaa i te Episekopo Waddell te hoê parau tu'ite licence i te matahiti 1984 i te fare haapiiraa teitei no San Diego. Ua rave ato'a oia i te ohipa no te tuhaa toru i roto i te faanahoraa Executive MBA i BYU. Ua haamata oia i te rave i te ohipa i te matahiti 1984 i piha'i iho ia Merrill Lynch, i reira oia i riro mai ai ei mono peresideni no te mau faahoturaa moni.

Ua tavini te Episekopo Waddell ei Hitu Ahuru Area, ei peresideni no te misioni no Barcelone i Paniora (i reira ho'i to'na taviniraa ei misionare rave tamau), ei peresideni titi, ei tauturu i roto i te hoê peresideniraa misioni, ei episekopo, e ei tauturu i roto i te hoê episekopora. ■

Brian K. Ashton

*Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi
no te Haapiiraa Sabati*

Ua piihia te taea'e Brian K. Ashton no te tavini i roto i te peresideniraa rahi no te haapiiraa Sabati i muri noa iho i te faaotiraa oia i ta'na taviniraa ei peresideni no te misioni no Texas Houston Apato'a. Ua faarahia te piiraa i te ava'e tiunura, e ua paturuhia oia i roto i te amuiraa rahi no atopa 2015.

O te taea'e Tad R. Callister noa â te peresideni rahi, e te taea'e Devin G. Durrant, tei tavini na ei tauturu piti mai te ava'e eperera 2014 ra, ua riro mai ia ei taututu matamua.

Ua vata te hoê ti'araa i roto i teie peresideniraa i te mea e, ua piihia o John S. Tanner ia tavini ei peresideni no te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young University-Hawaii.

Ua fanauhia o Brian Kent Ashton i Provo, Utah, Marite, i te matahiti 1969, ia Kent e o Vicki Brown Ashton. Oia te matahiapo no na tamarii e iva. Te haamana' o nei oia i to'na na metua ei nau orometua haapii tamau i te evanelia i roto i te utuafare.

Ua tavini te taea'e Ashton i te hoê misioni rave tamau i roto i te misioni no Peru Lima Apato'a. Ua rave oia i te faaotiraa e tavini na roto i te tauturu a te hoê hoa maita'i tei faauruhia ia parau ia'na e, e mea ti'a ia'na ia tavini i te hoê misioni. I te faaiteraa mai to'na hoa i to'na mau mana'o, ua farii o Brian i te haapapûraa a te Varua. I roto i ta'na misioni, ua farerei oia i te tahi mau fifi rahi i te pae no te ea, i reira to'na piiraahia ei peresideni no te hoê amaa rahi. I taua taime ra, ua pure pinepine tamau oia no te ani i te tauturu i te Metua i te Ao ra. « Ua haapii mai au ia ti'aturi i ni'a Ia'na, e ua rave Oia i te mea ta'u i tia'i », te na reira ra oia. « Te haapiiraa ia ti'aturi Ia'na, te reira ia tei faatupu i te taa-ê-raa ».

I muri a'e i ta'na misioni, ua haere oia i te haapiiraa i Brigham Young University, i reira to'na mâtauraa i ta'na vahine, o Melinda Earl. Tera râ, hou a faaipoipohia ai raua, ua tavini teie tuahine i roto i te misioni no Malaga i Paniora, a rave ai ia te taea'e Ashton i te ohipa i te mau pae ropû no Marite. I muri a'e i te misioni a te tamahine, ua faaipoipohia raua i roto i te hiero no St. George i Utah. E hitu tamarii ta raua.

Ua farii te taea'e Ashton i te parau tu'ite no te faatereraa i te ohipa puturaa faufaa i te fare haapiiraa no Harvard, are'a te tuahine Ashton, ua haere oia i te haapiiraa utuuturaa ma'i. E fatu ohipa te taea'e Ashton e ua haamau oia e rave rahi taiete ohipa.

Ua tavini na te taea'e Ashton ei episekopo, ei melo apooraa teitei, ei peresideni pupu peresibuero, e ei orometua haapii no te piha feia paarii. ■

Te amui nei te mau vahine feia faatere i te mau apooraa a te Ekalesia

Ua ani te Ekalesia i te mau vahine ia tavini i roto e toru apooraa faatere rahi.

E tavini te tuahine Linda K. Burton, peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu, i roto i te apooraa faatere a te autahu'araa e te utuafare (tei parauhia na mua a'enei, te apooraa faatere a te autahu'araa). E tavini te tuahine Bonnie L. Oscarson, peresideni rahi no te Feia Apî Tamahine, i roto i te apooraa

faatere misionare. E e tavini te tuahine Rosemary M. Wixom, peresideni rahi no te Paraimere, i roto i te apooraa faatere no te hiero e no te aamu utuafare.

Noa'tu e, ua tauturu tamau noa mai teie nau vahine no te mau peresideni-raa rahi no te Sotaiete Tauturu, te Feia Apî Tamahine e te Paraimere i teie mau apooraa e rave rahi matahiti, te anihia nei ratou ia ti'a tamau noa i roto i te mau apooraa. ■

Te nene'iraa a te Ekalesia no te Bibilia reo Potiti

E roaa i ni'a i te natirara te nene'iraa a te Ekalesia no te Bibilia Mo'a reo Potiti i te ava'e setepa, i ni'a i te AsEscrituras.lds.org e i ni'a ato'a i te Gospel Library. E roaa ato'a te tahi atu mau huru nene'iraa, mai te ePub e te PDF. E roaa te nene'iraa buka i te ava'e mati 2016, e tae noa'tu te haruharuraa faaroo e te nene'iraa piapa mataru'i i roto i te matahiti 2016.

Teie nene'iraa apî tei parauhia *Bíblia Sagrada, Almeida 2015*, ua niuhia ia i ni'a i te nene'iraa o te matahiti 1914 no te iritiraa a João Ferreira Annes de Almeida o te Bibilia, tei ma'itihia no te maita'i o ta'na iritiraa. I raro a'e i te arata'iraa a te Peresideni-raa Matamua e te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Apose-tolo, i haa na te hoê pupu hui mana faatere rahi, Hitu Ahuru area, taata aravihi no te pae o te reo, e melo o te Ekalesia e pae matahiti te maoro no te hi'opo'a e no te faaineine i teie nene'iraa apî a te Ekalesia. Fatata 1,4 mirioni melo no te Ekalesia e paraparau nei i te reo potiti. ■

Mai te pae aui atu: Rosemary M. Wixom, peresideni rahi no te Paraimere; Bonnie L. Oscarson, peresideni rahi no te Feia Apî Tamahine; Linda K. Burton, peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu.

Te horo'araa i te tauturu i te tîthoria (réfugié)

Te tamau noa nei te faanahoraa LDS Charities, te rima tauturu a te Ekalesia, i te horo'a i te tauturu i te mau fenua ua topa te mau taata e rave rahi i roto i te ati na roto i te mau fifi rau tei tupu. Teie e toru hi'oraa :

- Na roto i te tama'i i rotopû i te Rusia e te nuu Ukraine, hoê mirioni taata tei reva ê mai te matahiti 2014 ra. Ono ahuru i ni'a i te hanere o te mau taata tei reva ê i te fenua e mau ruhiruhia. Ua toro atu te LDS Charities i to'na rima i te Faanahoraa Faahoturaa a te Hau Amui, no te tahoê i roto i te ohipa tautooraa e te mau pupu e ere na te hau e vai ra i tera iho fenua, no te utuutu i te feia veve e te ruhiruhia tei reva ê i te fenua. Ua horo'a te LDS Charities i te mau tauhaa tamâ, te mau afata haumitiraa e te maa no te roaraa e

toru ava'e i e 37 vahi, no te rahiraa e 13 000 taata.

- Mai te ava'e tenuare mai, ua hau i te 350 000 tîthoria tei faaru'e i te ratou fenua no te horo ê i te tama'i i Siria, e ua imi i te faaearaa i Europa, e te mana'ohia ra e, e tata'i piti taua numera ra i te hopea o te matahiti. Te apiti nei te LDS Charities i te mau pupu e ere na te hau, na te ao ato'a nei, i te mau apooraa oire, e i te mau pû a te hau i te fenua iho no te pahono i te mau hinaaro o teie mau tîthoria, e te horo'a nei i te mau rave'a i te mau amuiraa a te Ekalesia no te fenua iho no te faaohipa i roto i ta ratou mau tautooraa.
- No te horo'a i te haapûraa maita'i a'e i roto i te mau puhaparaa tîthoria na te ao ato'a nei, te amui nei te LDS Charities i roto i te hoê opuaraa a te Tomite Rahi a te mau Hau Amui haapa'o i te tîthoria. Ua faanaho te hoê taiete hoo tauhaa na te ao ato'a nei i te hoê hoho'a fare maita'i a'e ia faaauhia i te mau fare ie. I roto i taua hoho'a fare ra, te vai ra te mau opani e te mau haamaramarama o te horo'a mai i te parururaa maita'i a'e, e tae noa'tu i te tapo'i fare paari no te paruru i te taata i te mau fifi o te natura. Te faaineinehia maira e 333 fare ta te LDS Charities i horo'a no te hoê puhaparaa tîthoria i Iraqi Kurdistan. ■

Opuaraa rave'a haaparareraa no te Noela

I roto i te pu'e tau noela no 2015, e puhara atu te Ekalesia i te hoê opuaraa rave'a haaparareraa tei parauhia « Ua fanauhia mai te hoê Faaora ». Te faatumu nei teie opuaraa i ni'a i te imiraa, te iteraa, e te peeraa ia lesu Mesia e te fariiraa i te mau haamaita'iraa tei horo'ahia mai na roto i To'na fanauraa, Ta'na mau haapiiraa, e To'na Taraehara. Te faatumuraa rahi i roto i teie opuaraa, o te hoê ia video apî e faaite ra i te mau tamarii na te ao ato'a nei te faaite ra i to ratou iteraa papû no ni'a i te Faaora, e te faahanahana ra i To'na fanauraa i Betelehema hau atu i te 2000 matahiti i teie nei. A hi'o i te video e a apo hau atu no ni'a i te faufaa o lesu Mesia na roto i te haereraa e mata'ita'i i te christmas.mormon.org ■

E parau te mau tamarii, « O tatou To'na mau rima »

Ua pahono oaoa te mau tamarii na te ao ato'a nei i te hoê tau taviniraa tei faanahohia na te mau ve'a o te Ekalesia. Ua ani te mau ve'a i te mau tamarii ia imi i te mau rave'a no te tavini, i muri iho, e papa'i i to ratou rima i ni'a i te hoê api parau, e papa'i i ta ratou ohipa taviniraa i ni'a i te hoho'a o te rima, e a hapono atu ai i te *Liahona*.

Ua farii te mau ve'a hau atu i te 30 000 hoho'a rima no ô mai i te mau tamarii ra tei haere e faaite i te here o te Faaora, ma te haamaita'i i te mau utuafare e te mau taata tupu na te ao ato'a nei.

Te faaururaa no te pororaa, ua tupu mai ia na roto mai i te hoê a'oraa no te amuiraa rahi no eperera 2010 na te peresideni Dieter F.

Uchtdorf, tauturu piti i roto i te

Peresideniraa Matamua, te upoo parau « Outou to'u mau rima ». Ua faati'a te peresideni Uchtdorf i te aamu no te hoê tii no Iesu Mesia tei pepe i roto i te Tama'i rahi II o te ao. No te mea aita i nehenehe ia ratou ia tâta'i i na rima o te tii, ua papa'i te mau taata i teie mau parau i raro : « Outou to'u na rima ».

Ua riro te mau ohipa taviniraa a te mau tamarii ei mau ohipa faahiahia mai te mau hoho'a rima ta ratou i faatae mai. Ei hi'oraa :

Natalie S., 5 matahiti, no Hong Kong, ua hapono oia e piti hoho'a rima. Hoê te parau ra, « Ua tauturu vau i to'u mama na rapae i te fare », e te tahi, « ua tauturu vau i te tura'iraa i te hoê taata i

roto i te parahiraa huiira ».

Erik S., 11 matahiti, no Russia, te parau ra e, « I roto i te oire e orahia nei e au, e mea to'eto'e roa te pu'e tau to'eto'e ». Ua tae mai te hoê utuafare i roto i to'na oire, e aita to ratou e ahu mahanahana. « Ua nehenehe ia'u ia horo'a i to'u pereue mahana-hana ia Artur ra », te parau ia a Erik, « e ua riro mai oia ei hoa no'u ».

Gabriela P., ahuru matahiti, no Venezuela, ua nene'i oia i ni'a i ta'na hoho'a rima : « I ta'u fare haapiiraa, tei roto to'u mau hoa e o vau i te piha ha'utiraa pere faanuu. Te imi ra vau i te hoê apiti no'u no te ha'uti, ite atura vau i te hoê tamaiti iti apî mai te huru ra e, te oto ra oia. Ua hinaaro vau e tauturu, aita râ vau i ite e, nahea. Ua parau maira te hoê reo e, a faariro noa ia oe ei hoa no'na. Ua haere atura vau e paraparau ia'na. I teie nei, e hoa rahi roa maua ».

Ua piahia te mau hoho'a rima i te pû faatereraa a te Ekalesia i Salt Lake City, Utah, Marite, no te roaraa e piti hepetoma i roto i na ava'e no tetepa e atopa. ■

Ua haamo'ahia te vahi no te faaho'i-faahou-raa-hia mai te autahu'araa

I te 19 no setepa 2015, ua faatere te peresideni Russell M. Nelson, peresideni no te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, i te haamo'araahia i Pennsylvania, i Marite, te vahi i reira o Iosepha Semita e o Olive Kaudere i farii ai i te autahu'araa a Aarona mai roto mai ia Ioane Bapezito. I te mau matahiti 1820 ra ua parauhia taua vahi ra o Harmony, Pennsylvania, e e rave rahi ohipa i roto i te aamu matamua o teie Ekalesia i faaho'i-faahou-hia mai tei tupu i reira :

- Te farereiraa o Iosepha Semita e o Emma Hale, ta raua arapaeraa, e to raua oraraa faaipoipo matamua.
- Te taeraa mai o Olive Kaudere no te tauturu ei papa'i parau i roto i te iritiraa i te Buka a Moromona.
- Te iritiraa i te pae rahi o te Buka a Moromona.
- Te faaho'iraahia mai te autahu'araa a Aarona e (noa'tu aita i itehia te vahi ti'a) te autahu'araa a Melehizedeka ato'a.

- Te mau baptizoraa matamua tei ravehia na roto i te mana autahu'araa i teie anotau.
- Te mau heheuraa tei fariihia tei riro mai 15 tuhaa i roto i te Parau Haapiiraa e te mau Parau fafau, e te hoê tuhaa o te Poe Tao'a Rahi.

I teie vahi i faaapihia, te vai ra hoê pû fariiraa ratere, o te riro ato'a ei fare pureraa no te hoê amaa i reira ; te mau fare o Iosepha e o Emma e to te mau metua o Emma, Isaac e o Elizabeth Hale tei patu-faahou-hia ; te hoê purumu no te haere i te anavai no Susquehanna, te vahi e ti'aturihia ra e, i reira te baptizoraa o Iosepha e o Olive.

« Ua horo'a o Harmony ia Iosepha i te vai-hau-raa e te parururaa pae varua, e na roto i te reira, ua ti'a ia'na ia faatumu i ni'a i te iritiraa o te Buka a Moromona », te na reira ra te peresideni Nelson. « I roto i taua pu'e tau ra, ua haapii te Fatu ia Iosepha i ta'na ohipa hanahana ei peropheta, ei hi'o e ei heheu parau ». ■

Ua faateitei te mau piahi no te séminaire i ta ratou haapiiraa evanelia

Te pahono maita'i nei te mau piahi no te séminaire i te mau titauraa tei faateiteihia no te haafeti'araa, tei faaohipahia i te matahiti i ma'iri a'enei. Aita i maoro a'enei, te faaite ra te mau tai'o e, 81 i ni'a i te hanere o te mau piahi tei manuia i te hi'opo'araa o te hopea ono ava'e, ua maraa te taeraa i te séminaire mai te 71 haere atu i te 77 i ni'a i te hanere, e fatata e 80 i ni'a i te hanere o te mau piahi tei manuia i roto i te mau titauraa tai'oraa.

Te faati'a nei te mau titauraa apî i te mau orometua ia tura'i i te parau no te mau haapiiraa tumu rahi i roto i ta ratou haapiiraa, no te vaiiho i te mau piahi ia faatumu i ni'a i te reira.

Piri i te 400 000 feia apî tamaroa e feia apî tamahine tei tapa'ohia i roto i te haapiiraa evanelia na te ao ato'a nei. ■

Te mata'ita'i haere nei te peresideni Russell M. Nelson et to'na hoa faaipoipo, o Wendy, i te fare o Iosepha e o Emma Semita tei hamani-faahou-hia, ua iritihia te pae rahi o te Buka a Moromona i reira.

Peresideniraā o te Pūpū Hītu Ahuru

Te parahi ra, mai te pae aui : Elder L. Whitney Clayton, Elder Donald L. Hallstrom, Elder Richard J. Maynes, Elder Craig C. Christensen.

Te tī'a ra, mai te pae aui : Elder Ulisses Soares, Elder Lynn G. Robbins, Elder Gerrit W. Gong.

« E a'u mau taea'e e a'u mau tuahine, ua haatihia tatou i te mau rave'a no te anaana i te mau mahana atoa, noa'tu te huru e te vahi tei reira tatou », te parau ia a te peresideni Thomas S. Monson i roto i te 185raa o te amuraa rahi no atopa a te Ekalesia. « A pee ai tatou i te hi'oraa o te Faaora, tei ia tatou ia te rave'a no te riro ei maramarama i roto i te oraraa o vetahi ê, e melo anei no to tatou iho utuafare, e hoa anei, e hoa rave ohipa anei, e mau taata mâtauhia anei, e aore ra e taata eê ».

TE EKALÉSIA A
IESU MESIA
I TE FEIA MO'A
I TE MAU MAHANA
HOPEA NEI